BOGOMIL RAINOV

FRUMOS E TIMPUL MOHORÂT

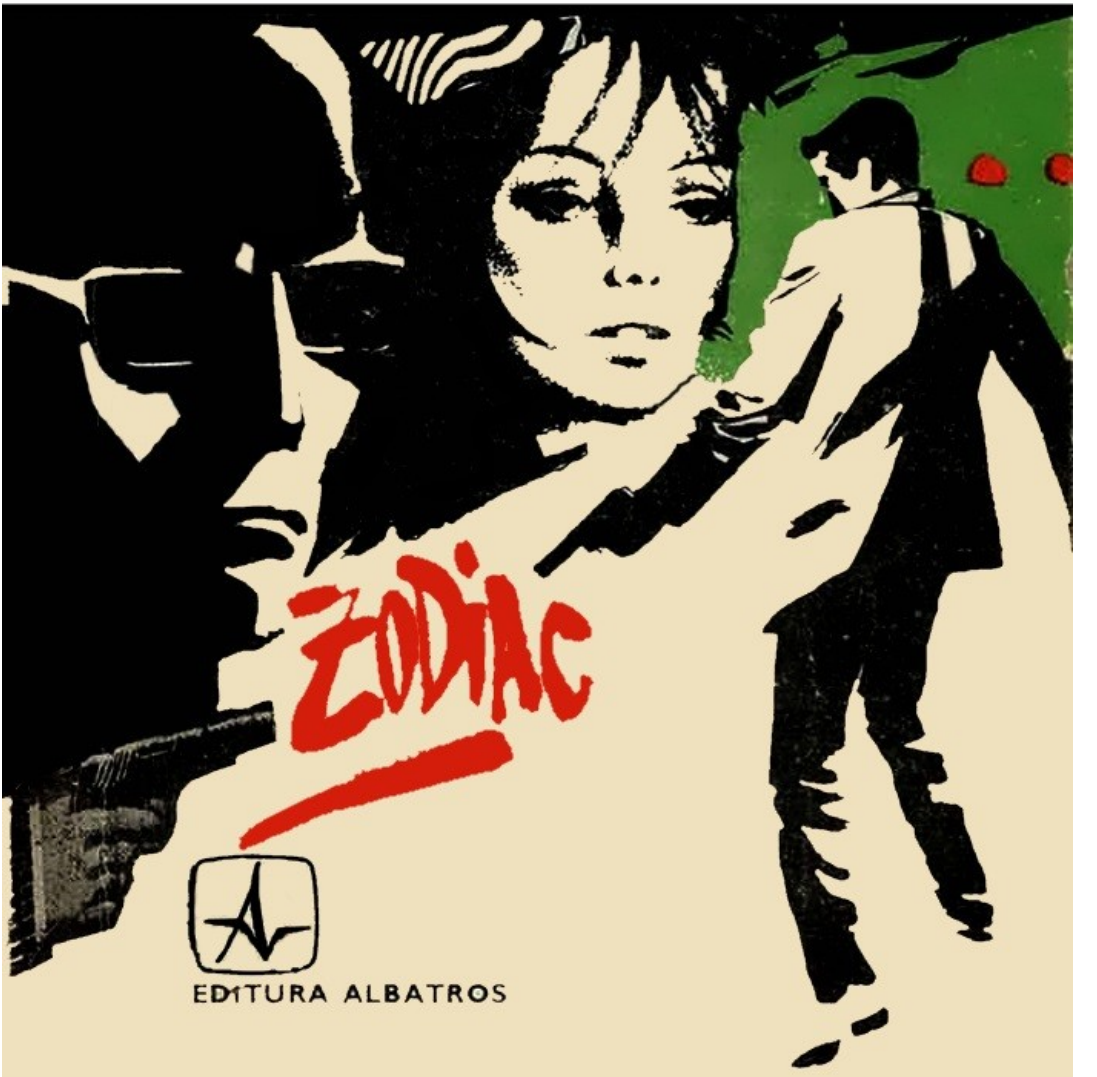

EDITURA ALBATROS

Desenul copertei: GHEORGHE MARINESCU

Bogomil Rainov

FRUMOS E TIMPUL MOHORÂT

Traducere de
ALEXANDRA RUNTOVA și CONSTANȚA CĂNĂNĂU-BATALOVA

Prelucrare literară D. MANU

EDITURA ALBATROS, 1971
Colecția AVENTURA

Богомил Райнов

Няма Нищо По Хубаво От Лошото Време

Роман

София, 1968

Capitolul I

O istorie încâlcită aidoma celei de față poate să înceapă într-o sută de feluri. Ei bine, povestirea noastră începe cu o așteptare.

Am auzit vorbindu-se de bucuria așteptării, dar nu-mi amintesc să fi întâlnit oameni bucuroși să aștepte. Iar când, după o noapte de insomnie, începi o zi de caniculă cu o durere de cap infernală, așteptarea se transformă în chin chiar și pentru cineva ca mine. Începi să-ți otrăvești sufletul cu presupuneri și-ți imaginezi fel de fel de lucruri - de pildă că omul pe care îl aștepți n-o să vină, sau că va veni foarte târziu, ceea ce, în cazul de față, înseamnă aproape același lucru.

La prima vedere așteptarea pare ceva simplu: stai și aștepți, doar atât. Dar nu-i așa. Să știi să stai fără să faci nimic e o artă, după cum artă este să nu-ți macini nervii și să nu te lași ros de unul și același gând, ca de pildă de gândul că astăzi e luni și că o zi de luni pierdută poate să încurce totul. Arta de a aștepta… Pare simplă, dar dacă n-o stăpânești, poți să dai de dracu'. Așa cum a dat de dracu' Bătrânul, odinioară, numai pentru că n-a putu**t** rezista până la capăt. N-a mai putut să stea așa, fără să facă nimic, să stea și să aștepte…

Astfel de gânduri mi se perindă prin minte în timp ce stau sub umbrela albastră a cafenelei, în fața unei cești de cafea rece - a treia la rând - cercetând piața și bătând ușor darabana cu degetele pe masă.

Cinci mese se află cu totul pe veranda șubredă, din lemn pe jumătate putred, a cafenelei. O parte a verandei se

sprijină pe trotuar, cealaltă se apleacă amenințător deasupra apei. Inconvenientul acestei dărăpănături nu constă atât în pericolul de a se prăbuși oricând în mocirla verzuie a canalului, cât în faptul că, aflându-se la nivelul străzii, nu-mi oferă o suficient de bună posibilitate de observare.

Piața este mică, ticsită de tarabe cu banane și portocale, de lăzi goale, așezate unele peste altele, de negustori gălăgioși și de lume pestriță. Totul se petrece la Veneția, cam pe la ora douăsprezece, și arșița umedă este greu de suportat, deși ne aflăm abia la sfârșitul lunii mai.

Sub ocrotirea umbrelei albastre, eu nu sufăr atâta de arșiță, cât din pricina furnicarului de lume ce se strecoară prin labirintul tarabelor. Nu că mi-ar călca pe nervi, dar trecătorii îmi ascund mereu privirii intrarea casei de vizavi, unde trebuie să intre omul pe care îl aștept. Casa, o clădire veche cu etaj, are fațada de marmură îngălbenită de ploi; în schimb, ușa de la intrare pare nou-nouță. Este proaspăt vopsită în verde-închis și pe ea strălucește o impunătoare plăcuță de alamă cu numele proprietarului. Din locul unde stau, firmulița nu poate fi citită nici atunci când mi se dezvăluie printre capetele și pălăriile trecătorilor. Eu însă știu prea bine ce scrie pe ea chiar fără să citesc. Și nici riscul de a uita acest lucru nu există, întrucât îl repet mereu în gând, însoțindu-l de fiecare dată cu câte o înjurătură răcoritoare.

Am sosit la Veneția foarte devreme în dimineața aceasta tocmai ca să-l prind pe domnul Antonio Tozzi înainte de a pleca de-acasă. Conform înțelegerii, urma să mă aștepte până la ora nouă, iar când am sunat la ușa lui era abia opt.

— Aș vrea să vorbesc cu… - mi-am început fraza încropită dinainte cu ajutorul sărăcăciosului meu vocabular de cuvinte italienești.

— Domnul Tozzi nu-i acasă, m-a întrerupt servitorul, măsurându-mă din cap până în picioare cu o privire fugară.

— Am întâlnire cu el, am dat eu drumul celei de-a doua

fraze pregătită în prealabil.

În loc de răspuns, servitorul cercetă din nou cu privirea înfățișarea mea exterioară.

În treacăt fie zis, nu arătam grozav. Nu că aș fi avut o înfățișare cumva necuviincioasă, dar costumul îmi era destul de șifonat, iar gulerul cămășii mele albe probabil că nu era prea alb - ca după un drum atât de lung. Domnul Tozzi, după cum scria pe firmulița de lângă ușă, era avocat, așa că servitorul, în mod evident, m-a luat drept un borfaș venit să-l caute pe stăpân pentru cine știe ce proces neînsemnat, dar care dă multă bătaie de cap.

— Am întâlnire cu domnul Tozzi - am insistat.

— Imposibil - mi-a răspuns sec servitorul. Domnul are astăzi proces la tribunal. Imposibil să vă fi dat întâlnire.

Atitudinea de stăpân a acestui servitor mă scotea din sărite, dar eu știu să mă și stăpânesc atunci când trebuie. De-aceea am întrebat politicos:

— Când credeți că se întoarce?

— Nu știu - a mormăit la fel de sec servitorul și mi-a închis în nas ușa proaspăt vopsită.

Așa că nu-mi rămânea altceva decât să mă instalez pe veranda cafenelei din față, să comand ceva de băut și să-mi încep așteptarea. Dacă domnul Tozzi e într-adevăr la tribunal, va trebui să se întoarcă odată și-odată. Iar dacă totuși, în ciuda afirmației servitorului e acasă, va trebui cândva să iasă.

Pentru orice eventualitate, pe la ora zece m-am hotărât să repet operațiunea. De data asta servitorul abia a crăpat ușa și, fără să aștepte întrebarea mea, a bombănit:

— Domnul Tozzi nu s-a întors încă.

După care din nou mi-a trântit ușa în nas.

Și uite-așa, stau și aștept. Nu pot nici măcar să studiez amănunțit harta orașului, cumpărată la gară, pentru că trebuie să țin sub observație ușa verde închisă. Așadar, după cum am spus trebuie să mă dedic cu totul artei de a nu face nimic, absolut nimic, fără să mă gândesc că astăzi

este luni și că o zi de luni pierdută poate să încurce multe…

Din când în când, la mesele vecine se așează oameni, beau câte o cafea și pleacă. Apoi vin alții… Cafeaua mea probabil s-a răcit de-a binelea… Și-afară de asta, e a treia la rând. De aceea comand un Martini, străduindu-mă să urmăresc printre capetele trecătorilor, dreptunghiul întunecat al ușii din față. Va intra sau va ieși - asta-i sigur. Dar când?! Aceasta-i întrebarea!

Ciuperca mare a umbrelei albastre mă ferește de soarele dogoritor. Arșița însă nu izvorăște numai din cer, ci și din pereții clădirilor vecine, din pavajul pieței, din apa bâhlită, murdară, verzuie. Mă înăbușă zăpușeala și mirosul jilav de mucegai…

Din când în când, pe lângă verandă trece zbârnâind răgușit o șalupă cu motor, și-atunci suprafața canalului se învălurește, iar hardughia de lemn aproape putrezit se clatină amenințător.

Este aproape ora unu când în fața ușii de vizavi zăresc un bărbat de vârstă mijlocie, cu un costum în dungi, de culoare închisă și cu o servietă sub braț. Văzând că omul ridică mâna spre sonerie las pe masă bancnota dinainte pregătită și traversez piața cu pași repezi. Repezi, bineînțeles, e un fel de-a spune, căci prin furnicarul de lume ce mișună printre tarabe îmi croiesc atât de greu drum, încât am ajuns la ușă după ce bărbatul a dispărut. Apăs la rându-mi pe butonul soneriei. Servitorul deschide abia după a doua apăsare și imediat încearcă să se retragă.

— Ascultă… - mârâi eu, prevenitor, strecurând la timp piciorul în deschizătura îngustă a ușii.

Servitorul privește cu dispreț fățiș pantoful obraznic care îl împiedică să-și îndeplinească misiunea de lacheu - pantof care, într-adevăr, se cerea lustruit.

— Ascultă… - repet eu. Anunță imediat pe stăpânul dumitale că domnul Henri de la Bordeaux vrea să-l vadă.

— După ce voi închide - răspunde sec servitorul.

N-am încotro. Îmi retrag piciorul și aștept, deși bănuiesc că acest individ - măcar așa, din răutate - va întârzia să mă anunțe cel puțin vreun sfert de oră. Noroc că soneria e la îndemână.

N-apuc să mai sun. Câteva clipe mai târziu servitorul, tot atât de puțin amabil, dar parcă totuși ceva mai împăciuitor, mă conduce prin vestibulul rece de marmură al casei vechi.

Domnul Tozzi mă întâmpină în cabinetul său, exclamând într-o franțuzească plină de frenezie: *„Bonjour, mon vieux ami!"* și, prinzându-mi cordial palma dreaptă cu ambele mâini, manifestă un entuziasm desigur exagerat, dacă ținem seama de faptul că înainte cu un minut abia dacă bănuia că exist. Apoi, după ce servitorul iese, fața grăsulie și oacheșă a gazdei capătă dintr-o dată o expresie serioasă, puțin plictisită chiar. Ridică spre mine ochii măslinii, somnoroși, așteptând să vorbesc.

Mă mănâncă limba să-i spun că, de vreme ce există o înțelegere, ea trebuie respectată, și că dacă domnul Tozzi dispune de foarte mult timp liber, ăsta nu-i un motiv să răpească timpul celorlalți! Experiența însă m-a învățat să-mi stăpânesc pornirile și să nu spun nimic din ceea ce n-ar putea să-mi aducă folos.

— Vin din partea lui Martin. Iar a rămas văduv.

Vestea despre nenorocirea abătută asupra necunoscutului Martin nu-l întristează peste măsură pe domnul Tozzi. Clatină doar mașinal din cap, de parcă nici nu s-ar fi așteptat la altceva.

— Bine, bine, să vedem ce putem face pentru acest nenorocit - răspunde distrată gazda, gata fie să-i găsească bietului Martin o nouă nevastă, fie s-o învie din morți pe răposată.

În loc de aceasta, domnul Tozzi se apropie de rafturile cu cărți, scoate un volum gros, vâră mâna în deschizătura ivită și, o clipă mai târziu, rafturile se dau în lături fără zgomot, descoperind ușa unui seif zidit în perete. Gazda

descuie seiful și găsește fără să scotocească prea mult un plic gros, apoi încuie, repetă operațiunea în sens invers și, abia când rafturile își reiau locul inițial, îmi întinde plicul. Îl deschid și scot din el un pașaport belgian. Pe pașaport se află lipită fotografia mea, însoțită de numele Albert Caré. Numele acesta nu este al meu, dar ce importanță are? Eu niciodată n-am avut un nume adevărat. În plic mai găsesc câteva documente mai puțin importante, aparținând aceluiași Caré - un permis de conducere, o chitanță și altele, precum și o importantă sumă de bani în bancnote belgiene și italiene. În timp ce cercetez în grabă aceste obiecte și le strecor în buzunare, domnul Tozzi mă anunță cu o voce indiferentă, oficială:

— Așteptați, vă rog, să expediez servitorul și-am să vă predau valiza cu tot ce vă trebuie. Pe urmă luați vaporașul și coborâți la Piața San Marco, a treia stație de-aici. E mai bine să trageți la hotelul Luna. Vă rețin imediat o cameră prin telefon. Ei, cam asta-i totul!

Pentru mine nu era nici pe departe totul, și domnul Tozzi știa asta, dar a spus așa ca să-mi dea de înțeles că misiunea lui s-a terminat.

— Dar luați loc… - își aduse el aminte, în sfârșit.

Iese din cameră, iar după un minut îl aud vorbind cu servitorul pe coridor, ca în clipele următoare să intre în birou cu o valiză luxoasă, nu prea mare.

— Iată bagajul. Acum puteți pleca.

Domnul Tozzi mă conduce tăcut până la ușă. Înainte de a-și lua rămas bun, îmi urează *„bonne chanse”* cu vocea sa monotonă, dar se abține să-mi spună ceva în sensul „la revedere, pe curând”. Eu, de asemenea. Acest om are un personal de serviciu prea nepoliticos.

*

În ciuda denumirii sale romantice, exteriorul hotelului Luna n-are nimic atrăgător. Uneori însă aparențele sunt

înșelătoare. În spatele fațadei întunecate, măcinată de umezeală, se ascund saloane elegante, cu mozaicuri și covoare scumpe, cu scări de marmură, camere luminoase cu tapete de un albastru-deschis, cu mobilier scump și băi în faianță bleu. Una din aceste camere, cu fața spre vechile palate vecine, este rezervată domnului Albert Caré.

Îmi scot în grabă hainele și intru sub duș, ca să verific ce efect are apa rece asupra durerii de cap. Pe urmă scot din valiză o cămașă curată, un costum nou gri și pantofi negri, mă îmbrac, îmi pun în buzunare documentele și o zbughesc pe ușă afară. Este ora trei fără douăzeci.

La trei fără cinci iau loc la o masă în fața cafenelei din colțul Pieței San Marco și comand o cafea, deși în clipa aceea întreaga mea ființă nu cafea dorea, ci un biftec suculent cu cartofi prăjiți calzi. Aprind o țigară și sorb o înghițitură din lichidul fierbinte, cu care înghițitură de fapt termin cafeaua, deoarece în Italia cafeaua se servește la dimensiunile unei înghițituri. Pe urmă cuprind cu privirea piața și-mi reiau îndeletnicirea obișnuită: așteptarea.

Altul, în locul meu și în alte împrejurări, s-ar fi apucat probabil să cerceteze monumentele arhitectonice din jur, care, de bună seamă, trebuie să fie renumite din moment ce-mi trezesc în minte imaginea tulbure a unor ilustrate de mult cunoscute. Numai că eu, în această clipă, nu încerc niciun fel de curiozitate pentru biserici, clopotnițe și palate. Întreaga-mi atenție este îndreptată spre arcada din dreapta, de unde presupun c-o să apară omul cu pălăria de panama albă, ochelari negri și un Roleiflex atârnat pe umăr.

În piața cu plăcile de marmură strălucitoare sub soarele nemilos, pustie, liniștită și încinsă de arșiță, umbra de sub arcadă pare aproape neagră. Doar un grup de turiști perseverenți, înfruntând dogoarea, hrănesc cu cornulețe un stol de porumbei și țăcănesc unul spre celălalt cu aparatele de fotografiat, ca să-și poată dovedi cândva strânsele relații cu păsările și cu Veneția. Mesele din fața

cafenelei sunt pustii, dacă nu țin seama de două femei în vârstă, cu rochii de dantelă și pălării de pai, care stau ca și mine, la umbra arcadei.

La ora trei fix omul cu pricina apare din dreapta. Se apropie încet, privind distrat vitrinele de sub arcadă, ca să-și omoare timpul. Îl recunosc de departe mai înainte de a-i fi zărit Roleiflexul atârnat pe umăr, îl recunosc după mersul lui caracteristic - își târăște ușor, aproape neobservat, piciorul stâng - și după obiceiul de a-și ține o mână înfiptă la cingătoare.

„Liubo!”, îmi vine să-l strig când omul se apropie. Bineînțeles că nu fac una ca asta - atât ar mai lipsi, să-l strig! - dar abia în momentul acela îmi dau seama de câte luni trăiesc departe de cei ce-mi sunt dragi.

La rându-i, bărbatul cu pălărie de panama mă zărește, dar, trecând pe lângă masa mea fără să-mi acorde nicio atenție, își continuă drumul la fel de tacticos și dispare sub arcadele din stânga. Plătesc cafeaua, aprind o țigară și, fără grabă, pornesc în aceeași direcție, spre Calea Largă.

— Liubo! rostesc cu jumătate de glas când îl ajung din urmă pe omul cu pălărie.

— Mă confundați, domnule - mormăie el, oprindu-se și schițând un zâmbet. Mă numesc Robert Leroux, sunt belgian și am profesia de fotograf. Dar dumneata?

— Tot belgian. Albert Caré. Poți să-mi spui „mon cher Caré!”

— Bineînțeles. Doar suntem cunoștințe vechi din Bruxelles. Cu ce treburi pe-aici?

— Ca și dumneata.

— Altceva te-ntreb.

Știu prea bine ce mă întreabă, dar nu pot tolera acest ton oficial după un an de despărțire și într-o după-amiază când pe strada pustie nu se află țipenie de om.

— Negustorie. Mă interesează în special cristalurile „Murano”.

Liubo dă din cap:

— Eu, în schimb, pregătesc un album de fotografii pentru o editură belgiană.

Tace de parcă nu mai are ce să-mi spună și pornește mai departe. Urmându-l, mergem agale un timp, fără să scoatem o vorbă, prin umbra îngustă a clădirilor vechi.

— N-arăți prea bine - îi spun eu.

— După ce cunoști?

— Ești prea oficial. S-ar părea că arșița nu-ți prieste.

— Nu arșița mă indispune - zâmbește Liubo trist - ci păcătoasa asta de muncă. Până acum tot în gol am călcat.

— Dar cum rămâne cu deviza ta! „Cu mine mergi la sigur, nu te teme!”?

Liubo schițează același zâmbet:

— Am uitat-o. Era o deviză bună, dar am uitat-o.

Fără să-i răspund ne continuăm drumul prin umbra îngustă, abia desprinsă de fațadele întunecate de vreme. Asta-i principiul meu: dacă cineva nu-i în apele lui, îl las să tacă până-i trece.

— Ce instrucțiuni ai? mă întreabă deodată Liubo.

— Le aștept de la tine.

— Nu te-au pus la curent?

— N-au avut când.

— Nu-i nimic. De fapt, tot ce știm se poate rezuma în câteva cuvinte. Cazul începe de la un oarecare Stavrev, funcționar la Comerțul Exterior. Contact permanent cu reprezentanți ai firmelor străine, recrutat în primii ani de după 9 septembrie[1] de către spionajul american, dar nefolosit niciodată. Abia acum șase luni l-a vizitat cineva de la firma occidentală „Zodiac”, i-a spus parola pe care Stavrev nu se aștepta s-o mai audă vreodată și i-a lăsat un emițător și instrucțiuni pentru a trece la acțiune. Atât.

Liubo scoate din buzunar un pachet mototolit de Kent și mi-l întinde.

— Cum „atât”? întreb eu, luând mașinal o țigară.

Prietenul meu scoate și el o țigară din pachet și se

[1] 9 Septembrie 1944 - ziua eliberării Bulgariei de sub jugul fascist.

oprește o clipă să aprindă bricheta.

— Atât - repetă el, în timp ce tragem din țigări primul fum și pornim din nou prin fâșia îngustă de umbră. Vreau să spun că asta-i tot ce știu.

— Când a fost prins Stavrev?

— N-a fost prins. A venit singur. Ani în șir a trăit ca un cetățean onorabil, și-a creat o situație, și deodată un emițător! Câteva zile a șovăit, a tremurat, iar în cele din urmă a venit și a povestit totul. De atunci, conform dispozițiilor noastre, el îndeplinește instrucțiunile date de agent.

— Vasăzică dispunem totuși de două piste - remarc eu. Cel care l-a recrutat pe Stavrev, și omul de la „Zodiac", cel care a restabilit legătura.

— O pistă! mă corectează Liubo. Celui dintâi, militar al Misiunii americane, i s-a pierdut de mult urma. Poate a și murit. O singură pistă: Carlo Morandi, funcționar la filiala firmei „Zodiac" din Veneția.

— Totuși…

— Ei, da, totuși… Numai că acest totuși, practic, s-a dovedit a fi mai puțin decât nimic.

Ajungem la canal. În umbra clădirii din colț, chiar lângă canal, ne îmbie, pustie și izolată, o bancă de marmură.

— Să stăm puțin - propune Liubo și se îndreaptă spre bancă.

— Aș fi preferat în altă parte. Mor de foame…

— Iar eu de sete - bâiguie prietenul meu, așezându-se. Din păcate nu dispunem de prea mult timp. O să ne cinstim diseară.

Iau loc lângă el, trag pentru ultima oară din țigară și o arunc în apa liniștită a canalului. Adâncă și străvezie ca moartea, apa are reflexe verzi ca smaragdul sub razele piezișe ale soarelui și pare sinilie la umbră.

— De când ești aici? îl descos eu.

— Cam de vreo trei luni. Trei luni cu rezultatul general zero. În condițiile de care dispun, mi-a fost extrem de greu

să-l filez pe acest individ. Cred totuși că am aflat ce era de aflat.

Liubo tace, ceea ce ar putea să însemne că datele culese nu merită să fie arătate.

— Ce fel de individ e acest Morandi?

Prietenul meu se scotocește în buzunar, scoate câteva fotografii și îmi întinde una din ele:

— Palatul Dogilor cu Morandi în prim plan - explică el. Bună fotografie, nu?

Ridicând din umeri, privesc fotografia.

— Trebuia să mă fac fotograf. Ca fotograf mă descurc mai bine…

În fața palatului se zăresc siluetele câtorva trecători.

— Care-i Morandi? întreb eu.

— Cel cu femeia.

Cel cu femeia este un bărbat de vârstă mijlocie, scund dar țanțoș ca un cocoș, cu mustăcioară subțire și cu o pălărie caraghioasă, cu boruri înguste, dată pe ceafă.

— Femeia-i mai interesantă în toate privințele - spun eu mai în glumă, mai în serios.

— Da, dar e în afara jocului. De fapt, și Morandi se pare a fi în afara jocului. Funcționar mărunt, om de viață, cheltuiește ceva mai mult decât primește…

— Vasăzică…

— Vasăzică face datorii, altceva nimic. Călătorește adesea în interes de serviciu până la Geneva, unde se află o altă filială a „Zodiac”-ului. Niciun fel de legături, niciun fel de manifestări care să aibă ceva comun cu spionajul.

— Și femeia?

— Nu-i liberă - răspunde Liubo, luându-mi fotografia din mână. Este amanta lui.

— Ai încercat să stai de vorbă cu ea?

— Te-am așteptat pe tine! Ce rost avea? O pomicică. Periculos și inutil. Am încercat însă altceva.

Tace și se uită la ceas. Pe urmă ridică privirea și-mi face șiret cu ochiul, întocmai ca Liubo Anghelov de odinioară,

glumețul și șmecherul Liubo, căruia prietenii îi spuneau Diavolul. Numai că acum, în acest gest, se întrezărește ceva jalnic: pare mai degrabă că-și face curaj decât că se-mpăunează cu succesele lui.

— Am luat legătura cu un individ - continuă Liubo. Unul Arturo Conti. Poveste lungă, îți spun eu mai târziu. Conti e coleg cu Morandi, chefuiesc împreună… Nu mă îndoiesc că știe și câte măsele are în gură.

— Dar dacă acest Conti…

Liubo dă din mână, plictisit:

— Îmi cunosc eu meseria.

— Vorba-i dacă ești sigur…

— Nu-s sigur de nimic. Știu numai că altă soluție nu există. Cu atât mai mult cu cât Conti s-a dovedit a fi băiat isteț. A înțeles imediat ce fel de cumpărător sunt și ce marfă mă interesează. S-a prefăcut puțin că șovăie, numai ca să ridice prețul, pe urmă a primit.

— Rezultatul?

— Astăzi se clarifică. El va vedea culoarea banilor, iar eu voi primi… ce, nu știu. S-ar putea chiar să mă trimită pe lumea cealaltă, dar altă soluție nu văd. De trei luni aștept degeaba…

Prietenul meu se uită la ceas și se ridică:

— Trebuie să plec. Ne vedem la șase fix. Până atunci voi primi informațiile. Așteaptă-mă în stația de autobuz de la capătul Podului Libertății. Îți iei bilet și m-aștepți. Te descurci tu. Iar acum, dacă vrei să mănânci bine, ia-o tot înainte până dai de Campo Morosini.

Liubo ridică ușor mâna în semn de rămas bun și abia în clipa aceea își amintește să mă întrebe:

— De unde vii? Din Franța?

— Din Franța.

— Vasăzică te-ai descurcat.

— Doar sunt elevul tău…

— Ia nu mă peria - zâmbește Liubo. Nu eram eu, era altul… În tot cazul, mă bucur că ai reușit…

Pe urmă adăugă fără nicio legătură:
— Iar eu, frate, am un fiu. Un fiu de cinci luni…

*

Campo Morosini - o piață cu un aspect nu prea venețian, în sensul că din peisajul ei lipsesc canalele, în schimb există cafenele, cafenele și restaurante în același timp. Mă instalez sub un umbrar de pânză cu dungi albe și albastre și, preocupat, străduindu-mă să nu par din cale afară de flămând, încep să mă înfrupt din cotletul milanez garnisit cu o porție uriașă de spaghete, adus fără întârziere de chelner.

În ciuda arșiței amiezii, pe terasa din fața cafenelei se află câțiva pierde-vară și două-trei grupuri de turiști. Niciunul din cei prezenți nu-mi acordă vreo atenție, cu excepția chelnerului, care se învârte în jurul meu în speranța că voi mai comanda ceva. Ca să-i fac pe plac, cer un desert și scot din buzunar planul orașului. Drumul până la Podul Libertății nu-i complicat. Trebuie să iau vaporașul de la Podul Academiei și să cobor la stația terminus. Întregul parcurs îmi va răpi, probabil, o jumătate de oră. Iar acum abia a trecut de patru. Am deci la dispoziție o oră și jumătate, timp în care unica mea preocupare va fi să consum un biet desert.

Și, bineînțeles, să aștept.

„Vii din Franța?” m-a întrebat prietenul meu.

„Din Franța”…

Ce se ascundea în dosul acestui răspuns laconic numai eu știam. Și câți amperi de încordări maxime purtam încă în mine, asta, de asemenea, numai eu o știam. După fiecare operațiune de genul celei din Franța e necesară o pauză pentru ca motorul să se poată răci. Aproape că și întrezăream această pauză în perspectiva unei scurte, dar depline odihne la „Nisipurile de aur”… Un concediu plăcut acum, la începutul verii, când n-a început aglomerația și

apa mării este încă rece. Îmi place la nebunie marea rece, pentru că îmi dă posibilitatea să stau întins în pat până la prânz, cu conștiința împăcată, iar după-amiază să hoinăresc fără ca străinii să mă calce la fiecare pas pe pantofii noi. Nimic nu-i mai plăcut decât odihna la mare în iunie, mai ales dacă faci baie numai în cadă.

Da, am început să visez la concediu încă din clipa când, împreună cu Lida, m-am văzut urcat pe bordul vaporului „Rodina”. Vasul apucase să iasă din apele teritoriale franceze, iar nava de grăniceri pornită pe urmele noastre nici nu și-a mai dat osteneala să se apropie de bord, ci a cotit undeva în larg, ca și cum ar fi avut cu totul alt drum.

Comandantul, om dibaci și întreprinzător, mi-a asigurat imediat legătura prin radio. Am transmis până noaptea târziu amănunte în legătură cu îndeplinirea misiunii. Eram atât de obosit, încât nici nu știu cum am ajuns până la cabina ce-mi fusese rezervată - probabil c-am adormit de-a-n picioarele în timp ce mă conduceau într-acolo.

„În sfârșit! - a exclamat Lida când, a doua zi spre prânz, am apărut pe bord. Vasăzică n-ați fost arestat?”

„De ce să fiu arestat?” am întrebat, încă amețit de somn.

„Nu sunteți emigrant?”

„Ba da” - mi-am amintit. Mi-am făcut autocritica și oamenii s-au arătat înțelegători. În cele din urmă, s-a aranjat.

Ea m-a privit iscoditor; apoi s-a bosumflat:

„Vă bateți joc de mine!”

N-am mai avut timp să ripostez, deoarece în aceeași clipă un marinar a venit în fugă să mă cheme urgent în cabina radiotelegrafistului. Mă așteptam să mi se ceară unele amănunte suplimentare în legătură cu operațiunea. Dar radiograma avea cu totul alt conținut. Două cuvinte puneau capăt visurilor de lenevire în luna iunie pe malul mării albastre. Primisem o nouă misiune plină de necunoscute, adică, mai exact, care se compunea numai din necunoscute. O adresă, una singură, o parolă, o

întâlnire într-un anumit loc și într-un anumit fel cu un tip care mă va aștepta luni, în fiecare luni, numai luni, la ora trei fix.

În aceeași zi, imediat după-amiază, am coborât în port la Neapole, fără să mai apuc să-i explic Lidei că n-am câtuși de puțin intenția să glumesc cu ea.

Iar acum, iată-mă la începutul noii operațiuni.

Necunoscutele au dispărut doar atât cât să-mi demonstreze că treaba se arată a fi de-a dreptul lipsită de speranțe. De fapt, încă din prima clipă am înțeles că-i vorba de o sarcină dificilă. Și asta nu pentru că radiograma ar fi pomenit ceva în acest sens; am dedus-o din faptul că am fost lansat în acțiune înainte ca motorul să se răcească și fără să fi fost instruit în prealabil.

Privesc literele de pe paharul de material plastic din fața mea și abia acum îmi dau seama că desertul pe care l-am consumat distrat n-a fost altceva decât renumitul „**gelati motta**”. În aceeași clipă chelnerul, care se învârtește pe lângă mine la fel de insistent, îmi propune serviabil:

— O cafea?

Dau din cap afirmativ, ca să nu-l indispun.

— Mică sau mare?

— Mare - răspund în același scop.

Chelnerul aduse cafeaua cu o iuțeală fulgerătoare și aleargă să-și ofere serviciile la o masă vecină, unde un grup de englezi în vârstă, înarmați cu plicuri și ilustrate multicolore, sunt cufundați în scris.

„Gelati motta”, „gelati motta” - repetam mașinal, gândindu-mă la cu totul altceva, și anume la faptul că sunt tocmai bun de scos la pensie. Ce importanță are că n-am împlinit încă patruzeci de ani? Meseria noastră este ca aceea a piloților care deservesc avioanele cu reacție. Solicitare peste măsură, uzare înainte de vreme - iar după aceea poți să întocmești referate pentru organizația din cartier, să citești ziare în grădina publică sau să umbli naiba știe pe unde.

Până nu demult, o operațiune dificilă îmi dădea emoțiile jucătorului de șah înaintea unei noi partide cu un adversar puternic. Adică ce tot spun eu? Prostii! Emoția era mult mai puternică și de altă natură. Nu ca o înfiorare a jocului, ci un fel de hotărâre rece, dârză și răscolitoare în același timp, hotărârea neclintită de a merge până la capăt. Căpătasem experiența acestei hotărâri de mult, încă de pe vremea când cutreieram munții de la graniță împreună cu Bătrânul și cu Liubo Diavolul. „Cu mine mergi la sigur, nu te teme!” spunea Liubo. Iar eu credeam, deși mi-era teamă, și tot așa, temându-mă, am deprins arta de a-mi înfrânge frica.

Ei, da, dar de-atunci a curs multă apă la vale! Și chiar Liubo este bun de scos la pensie. „Ca fotograf mă descurc mai bine!” Trei luni sunt de ajuns ca să-ți epuizeze răbdarea într-atâta încât să te dai pe mâna unui escroc de rând, care te va stoarce de bani în schimbul unor informații fără importanță sau de-a dreptul mincinoase. „Altă soluție nu există”. Nu există azi, dar mâine? De unde știi că mâine nu intri în posesia unei mărturii mai importante și mai sigure decât informațiile acestui agent întâmplător care nu-i exclus să fi fost trimis dinadins ca să te înhame la căruța lui?

Încet-încet, gândurile mi se îndreaptă spre misiunea pe care o am de îndeplinit, și asta îmi redă într-o oarecare măsură încrederea în mine. Vasăzică iată-mă din nou într-o dispoziție normală. Chiar și durerea de cap a devenit acum suportabilă. Dar cu cât mă gândesc mai mult la acțiune, cu atât îmi dau mai limpede seama că-mi lipsesc chiar și cele mai elementare condiții pentru a duce totul la bun sfârșit. N-am să pot lua nicio hotărâre până nu voi primi de la Liubo toate informațiile pe care le deține, oricât ar fi ele de mărunte, până nu voi lua cunoștință de rezultatele observațiilor făcute de el în cursul acestor trei luni, chiar dacă la prima vedere acestea nu fac nici două parale.

Ce știu acum nu poate decât să mă încurce. Iar

contradicția dintre directivele de la centru și modul cum procedează Liubo îmi îngreunează și mai mult intrarea în temă. Directiva - unica de altfel - recomanda „o prudență dusă până la extrem”, și când colo iată că Liubo, sub cuvânt că n-are altă soluție, a căzut la învoială cu un individ de-a dreptul dubios! Dar, cine știe? Poate că Liubo are directive mai precise. Poate că individul nu-i chiar atât de nesigur. Poate că... poate că... va trebui să aștept întâlnirea de la șase...

Puțin înainte de ora șase ajung în stația de autobuz, la Podul Libertății.

Ca de obicei sosesc numai cu un minut-două mai devreme ca să nu aștept exagerat de mult aici și să nu dau cumva de bănuit, deși a aștepta într-o stație de autobuz nu-i ceva deosebit de suspect.

În stânga mea, podul se înalță treptat de la nivelul șoselei, ca să continue spre dreapta, peste calea ferată, apoi peste lagună, ca o linie albă, lungă și dreaptă, trasă pe deasupra întinderii albastre-verzui a apelor. Dinspre oraș se apropie un autobuz. Uruind obosit în viteza a doua, vehiculul se oprește brusc sub nasul meu. Cei câțiva călători din preajmă se urcă în mașină. Șoferul mă privește, spunându-mi parcă: „Hai, ce mai căști gura!”, dar eu fac pe distratul, iar el, apăsând energic pe accelerator, pornește spre Mestre. Mă uit câteva clipe după autobuz și când întorc privirea în direcția opusă îl văd pe Liubo. Prietenul meu se află încă departe, dar îl recunosc după pălăria de panama și după mersu-i caracteristic: își târâie imperceptibil piciorul stâng. Odinioară, pe vremea când urmăream bandele de diversioniști în munți, a primit un glonț în picior și a rămas șchiop, dar cu perseverență și exerciții aproape că a reușit să-și redobândească mersul normal, astfel încât cu greu puteai observa târșitul ușor al tălpii piciorului.

Liubo merge încet pe trotuarul de refugiu al podului, cu un deget vârât la cingătoare, de parcă ar fi pornit fără

țintă, să ia puțin aer. Eu însă îl cunosc îndeajuns de bine ca să-mi dau seama că, în pofida atitudinii lui aparent degajate, este cu ochii în patru, de parcă ar vrea să privească în jur și nu îndrăznește. Dar ceea ce nu îndrăznește el să facă, fac eu. De ce anume se teme? În clipa aceasta podul, cât pot cuprinde cu privirea, este aproape pustiu - nimeni în afară de un grup de tineri, pe trotuarul celălalt, care se apropie cu strigăte și râsete.

Liubo se afla la numai douăzeci de metri de mine când observ în spatele lui o mașină. Sau poate am văzut-o mai înainte, dar abia acum i-am acordat atenție - este un Buick negru, cu aspect banal. Buickul merge cu viteză normală și-l observ abia când cotește brusc de pe mijlocul străzii spre trotuar. Liubo se întoarce și face un pas în lături tocmai în clipa când mașina grea se năpustește asupra lui și-l doboară, zvârlindu-l în balustrada podului; apoi zboară pe lângă mine, îndreptându-se spre Mestre. Pentru o fracțiune de secundă zăresc fața palidă, prelungă a bărbatului de la volan, ascunsă de ochelari mari cu oglindă, și chipul omului de lângă el - gras și buhăit, cu o bărbuță căruntă. Încerc să descifrez numărul mașinii ce se îndepărtează în plină viteză, dar este acoperit de noroi, și-apoi la ce mi-ar folosi? Mașina va fi probabil abandonată undeva pe lângă Mestre și nimeni nu-și va da osteneala să-i caute pe asasinii unui necunoscut, ai unui om fără importanță.

„Necunoscutul” zace pe trotuar, la picioarele grupului de tineri curioși, adunați în jurul lui. Mă apropii de ei, mânat parcă de aceeași curiozitate.

— S-a zis cu el… - spune cineva.

— Mai mișcă - observă altul.

Într-adevăr, picioarele victimei tremură convulsiv, dar acesta e spasmul mușchilor care încă nu știu că aparțin unui trup mort. Cineva aleargă să telefoneze în timp ce ceilalți discută dacă crima este sau nu opera mafiei. După câteva minute, în depărtare se aude sirena ascuțită a

mașinii poliției.

Dar înainte de a se apropia o pornesc în direcția opusă, fără să arăt că mă grăbesc. De altfel, nu sunt singurul care părăsește locul „accidentului”. Tinerii mă ajung din urmă și, depășindu-mă, dispar spre oraș. Nimeni nu vrea să-și piardă timpul depunând mărturii.

Am ajuns la capătul podului, când pe lângă mine trecu în goană Salvarea și mașina poliției. Mă opresc și mă întorc să privesc epilogul - de la așezarea cadavrului pe targă până la acoperirea cu cearșaful alb.

*

Îmi trebuie o carte de telefon, dar până să descopăr vreo cafenea în acest cartier trece destulă vreme. Contrar așteptărilor mele, numele Arturo Conti nu figurează în cartea de telefoane. Găsesc însă numărul întreprinderii „Zodiac”. Să sun la „Zodiac”, este periculos. Totuși, aceasta e singura soluție.

— Cu domnul Conti, vă rog!

— Domnul Conti a plecat de mult. Nu știți că există un orar de lucru? răspunde vocea morocănoasă a portarului.

— Scuzați-mă, dar trebuie să-i comunic ceva foarte urgent. Abia am sosit de la Geneva. Dacă sunteți amabil, nu-i știți adresa?...

— Adresa... adresa... - bombăne la fel de morocănos vocea.

Pesemne însă că degetele au și început să răsfoiască lista cu adrese, deoarece puțin mai târziu aud în receptor:

— Strada Nuova 19.

Simt nevoia să mă concentrez și să beau o bere, dar mă decid s-o beau în altă parte. După imprudența săvârșită, iau hotărârea ca, în general, să fiu extrem de prudent. Portarului poate să-i treacă prin minte să verifice de unde s-a sunat, să anunțe pe cineva ori să-l avertizeze pe Arturo Conti că l-a căutat cineva urgent. N-are rost să

suprasolicităm poliția locală cu încă un accident în aceeași zi. Mai ales că este obișnuită să se ocupe mai mult de înecați.

Părăsesc cafeneaua și pe drum cercetez ghidul și planul orașului. Pot ajunge în Strada Nuova și pe jos, lucru aproape de necrezut în acest oraș. Este ora șapte. Străzile sunt pline de lume. Traversez Podul Scalzzi, ies în piața gării și o iau la dreapta, urmând torentul de oameni.

Pe strada Nuova la numărul 19 se afla o clădire cu patru etaje, cu fațada scorojită și cu o intrare mizerabilă. Trec de ea fără să-i dau atenție și-mi continui drumul până ajung la o piață cu monument și, ceva mai important, cu o cafenea. Mă instalez la o masă afară și comand berea dorită.

Coboară amurgul. Fațadele din jur se cufundă în întuneric, dar în mijlocul pieței mai e încă lumină și acolo se profilează impunător contururile unei statui ecvestre. Judecând după felul semeț în care stă pe calul de bronz, călărețul trebuie să fie vreun mare comandant de oști sau cine știe ce altă figură istorică. Fălcile încleștate și fruntea încruntată a viteazului inspiră respect, de aceea îmi vine să-l onorez comandând încă o bere. Beau încet, contemplând piața cufundată în întuneric și mă chinuiesc să-mi alung unele gânduri, ca să pot analiza la rece și în liniște ceea ce am de făcut. Numai că imaginile pe care vreau să le alung din cap au prins zdravăn rădăcini: trupul ghemuit, strivit, cu picioarele încă zvâcnind, cu capul zdrobit de parapetul de piatră al podului, începutul de chelie și panamaua albă mototolită, toate îmbibate de sânge.

„Sunt bun de scos la pensie îmi spun. Din moment ce am ajuns să fiu atât de impresionabil, e clar că ar trebui să ies la pensie!” Dar pentru că aceste cuvinte rămân fără rezultat, îmi îndrept din nou atenția spre monument. Acum este cu totul învăluit în umbră, în afară de umerii și capul călărețului cu maxilarele strânse și fruntea încrețită. „Noroc! - îi spun eu - și nu te mai umfla atâta în pene. Ai

noroc că pe timpul tău nu exista încă spionaj imperialist, că dacă ar fi existat, în timp ce te împăunai pe cal, te-ai fi trezit cu un glonț în spate! Așa că fii mai modest!” Dar și aceste prostii rămân fără rezultat, pentru că tocmai în clipa aceea aud șoapta lui Liubo: „Iar eu, frate, am un fiu, un fiu de cinci luni”. Ai un fiu, îi spun, numai că fiul tău nu mai are tată. Și totuși, mai bine să lași în urma ta un fiu fără tată, decât să nu lași nimic, ca mine, de exemplu, cu toate că și eu aș fi putut să am un fiu, și nu de cinci luni, ci de cinci ani. Dar asta-i altă istorie.

Pentru puțin timp în mintea mea reînvie ceva din această istorie, dar numai pentru o clipă, deoarece în urechi îmi răsună din nou: „Ai auzit, frate: am un fiu de cinci luni”.

Termină cu acest fiu al tău - îi spun. Să te fi gândit înainte la el! La urma urmelor, de ce te lăudai că-ți cunoști meseria, dacă n-ai fost în stare să stai și să aștepți. N-ai avut răbdare și te-a luat naiba. Ca și Bătrânul.

Eu știam totuși că Liubo își cunoștea meseria, și i-am spus asta numai ca să înceteze să-mi tot șoptească la ureche, împiedicându-mă să mă concentrez. Poate că sarcina a fost peste puterile lui, poate că nervii i s-au tocit… Câți nu obosesc înainte chiar de a căpăta chelie!

Da, Liubo își cunoștea meseria. De altfel de la el am învățat-o și eu.

Din nou privesc piața, dar acum ea este cu totul cufundată în umbre neclare. În capul meu, de asemeni se perindă gânduri vagi și umbre neclare. Și ca să am o preocupare cât de cât mai reală, ridic mâneca și arunc o privire la ceas. Opt și douăzeci. Am să aștept până la zece.

Ba până la miezul nopții. Și de ce până la miezul nopții? Poate nu chiar până la miezul nopții, dar în orice caz cât mai târziu, atunci când omul e sigur acasă și când nu se mai așteaptă să-i calce nimeni pragul, nici prietenii de chefuri, nici vreun oaspete nedorit.

Operațiunea e riscantă, ca și procedeul lui Liubo. Cu

deosebirea că pe Liubo nu-l obliga nimeni să-și asume riscul, pe când eu sunt obligat să mi-l asum. Liubo mai putea să aștepte, eu nu. Liubo nu era sigur că Arturo Conti știe ceva, eu sunt absolut sigur. Și am să-i pun lui Conti o întrebare concretă, la care va trebui să răspundă exact. Până acum la orizont exista numai Morandi, iată că au mai apărut doi. Morandi nu se afla în mașină, l-aș fi cunoscut din fotografie. În concluzie, în afară de Morandi, mai sunt și alții. Cine sunt cei din mașină? Se va lămuri abia după ce voi afla pe cine a informat Conti de legătura lui cu Liubo. Bineînțeles, dacă îl voi putea face pe Conti să vorbească. Va trebui să vorbească! Am să-l silesc!

Timp de așteptare am destul. Am și timp de a acționa. Totul este să nu le confund, așa cum le-a confundat Liubo. Și cum le-a confundat cândva și Bătrânul. Istoria cu Bătrânul s-a întâmplat demult, când urmăream bandele de diversioniști de la graniță. Odată am dat de urmele unei asemenea bande într-o moară părăsită. Era în zori și nu știam câte persoane sunt ascunse înăuntru. Noi eram doar patru. De-aceea Liubo l-a trimis pe prichindelul Savov după întăriri. Eu, Liubo și Bătrânul ne-am pitit în dosul copacilor. La un moment dat unul dintre bandiți a apărut în ușă. Bătrânul, în ciuda ordinului dat, a tras. L-a nimerit, dar a aţâţat roiul. Gloanțele cădeau ploaie asupra noastră de la ferestre, de prin crăpături, iar noi ne străduiam să economisim muniția. Înțelegând că suntem puțini, bandiții s-au năpustit afară. Atunci, la ordinul lui Liubo, m-am strecurat înainte și am aruncat grenada în grupul celor ce apucaseră să iasă iar Liubo, în același timp, a aruncat grenada lui pe fereastră. După cele două explozii s-a așternut o liniște de moarte. Nu mai aveam grenade, iar gloanțele noastre erau pe sfârșite.

Trebuia să stăm culcați și să așteptăm întăririle. Dar liniștea continua și Bătrânul repeta mereu: „Ce mai așteptăm? Nu vedeți, au crăpat toții” Era morocănos și obosit după o noapte întreagă de umblet și se gândea să

ajungă mai repede în sat. „Ce mai așteptăm?” tot întreba Bătrânul și deodată, înainte de a apuca Liubo să-l oprească, a sărit în picioare și a alergat până la ușă, dar până să-și arunce privirea, dinăuntru s-a auzit o împușcătură. Bătrânul a îngenuncheat de-ai fi zis că a scăpat ceva și se apleacă să-l ridice. Un scurt oftat și s-a ghemuit în prag. Curând au sosit întăririle.

Acum Liubo a comis aceeași greșeală. După douăzeci de ani un om de profesia noastră se poate uza îndeajuns. Te uzezi înainte de a-ți cădea părul. Și iarăși îmi răsare în minte trupul întins lângă parapet, creștetul capului cu început de chelie și pălăria de panama mototolită. Nu i-am văzut fața, căci a căzut înainte. Cu atât mai bine.

Chelnerița a luat banii de pe masa vecină. Se afla acolo o pereche de turiști mai în vârstă și nici n-am observat când a plecat. Am spus eu că-s bun de scos la pensie.

— Închideți? întreb.

— O, nu! se grăbește chelnerița să mă liniștească. Lucrăm până la miezul nopții.

— Ce s-ar putea mânca?

— Doriți un cotlet milanez?

Aprob, deși chiar și de-un cotlet milanez servit de două ori pe zi ți se urăște.

— Încă o bere?

Aprob din nou.

Vasăzică „lucrăm până la miezul nopții”. Noi însă vom lucra și după miezul nopții. Important e ca treburile să meargă bine. Treburile să meargă, asta-i important, domnule Conti, așa că ai grijă să nu te eschivezi.

— Nu vă place cotletul!

Vocea neașteptată a fetei mă face să tresar.

— Dimpotrivă, răspund aruncând o privire fugară spre mâncarea de care abia mă atinsesem și spre regala golită. Dar din cauza căldurii mi-a pierit pofta de mâncare.

— Da, azi a fost cald, aprobă fata. Încă o bere?

— Prefer cafea. N-aveți cești mai mari?

— A, esspreso… Cum să nu. O porție dublă.

Tocmai terminam de băut al treilea esspreso, când limba cea mare a ceasului meu se suprapuse peste cea mică, indicând ora douăsprezece. Plătesc și mă ridic fără grabă. Mă întorc pe-același drum, străbătând străzile slab luminate și aproape pustii. Strada Nuova este ceva mai luminată și circulația mai vie. Ajungând la numărul 19 intru direct, fără să șovăi, prin intrarea mizerabilă și o pornesc pe scări, citind în drum tăblițele de pe uși. Descopăr numele lui Arturo Conti abia la etajul patru, pe ușa din stânga. Sun calm, ca să zic așa fără vreo teamă și nu prea insistent. Niciun răspuns. Aștept vreo zece secunde și sun din nou. Se pare că nu este nimeni înăuntru. Pentru orice eventualitate apăs pe clanță. Ușa se deschide.

Întru și închid fără zgomot. Găsesc pe dibuite zăvorul și-l trag fără zgomot. Vestibulul este cufundat în întuneric. Aprind un băț de chibrit și văd în fața mea o ușă deschisă. Mă apropii de prag și arunc o privire… Așa cum a făcut și Bătrânul odinioară.

Chibritul îmi frige degetele și se stinge. Și în cameră domnește un întuneric deplin. Ferestrele sunt probabil acoperite cu draperii groase. Pipăi lângă ușă butonul de contact și-l răsucesc. Din plafon se revărsă lumina orbitoare a unui candelabru vechi de cristal. Dar în clipa aceea nu candelabrul îmi atrage atenția. Pe covor, la cinci pași de mine zace un om, cu fața în jos, cu mâinile întinse de parcă în clipa morții ar fi vrut să se prindă de ceva.

Pășind cu grijă pe covorul îmbibat de sânge, mă apropii și, cu băgare de seamă, ridic capul mortului. Este al grăsunului cu bărbuța căruntă din Buick.

Capitolul II

Încă cinci minute tolănit în pat. Ba chiar mai mult Ce altceva să fac? De câteva zile trăiesc aproape ca un trântor. Stau în așternut până târziu, apoi comand dejunul și ziarele. Îmi fac dușul fără să mă grăbesc, și tot atât de lent mă îmbrac. N-am de ce să mă grăbesc. Încă o zi de hoinăreală, fără treabă și fără țintă.

Pentru că veni vorba de ziare, trebuie spus că cele două crime au fost menționate de presa locală exact așa cum de altfel era de așteptat. Informația cu privire la accidentul de pe Podul Libertății ocupa doar zece rânduri. În afară de anunțarea accidentului, se menționa că mașina a fost abandonată undeva, dincolo de Mestre, și că cercetările sunt în curs. Dar cine nu știe cum se fac aceste cercetări? Ele se clasează după un an, intrând în prescripție, fără ca cineva să le fi făcut. Defunctul Conti, în schimb, era elogiat într-un reportaj special. Aspectul sinistru al locuinței în zorii zilei, cadavrul în mijlocul băltoacei de sânge închegat, sertarele și dulapurile răvășite, ipoteza medicului legist, discuția cu comisarul local și mobilul presupus al acestei crime macabre, toate acestea erau descrise și expuse cu o elocvență provincială. Dar în ciuda reportajului răsunător, și această istorie era sortită uitării.

Într-un fel sau altul, iată că presimțirea mea în legătură cu o vacanță apropiată nu mă înșelase. Sunt într-adevăr osândit la o odihnă forțată, chiar dacă mă aflu departe de împrejurimile pitorești și de „nisipurile de aur” ale Varnei, această perlă a Mării noastre Negre. Adevărul e însă că în tensiunea în care mă găsesc, trândăveala de-aici nu-mi prieste ca o odihnă adevărată. Chiar înaintea celor două crime am bănuit că noua sarcină primită e deosebit de grea. M-am convins între timp că-i și foarte importantă, deși n-aș fi putut spune de ce. Contrariu balivernelor ce se scriu în romane, în încleștarea dintre serviciile de spionaj

cadavrele nu cad chiar la fiecare pas ca secerate. Și aici, ca pretutindeni, crima este o măsură extremă, folosită numai în cazuri excepționale. Lichidarea lui Liubo era dovadă că ucigașii lui au vrut cu orice preț să-l împiedice de a descoperi ceva important. Altminteri s-ar fi mulțumit să pună pe urmele lui un agent, doi, ca să-i stabilească biografia. Tot din același motiv, n-au șovăit să-l lichideze și pe Conti, în care probabil nu prea aveau mare încredere. L-au forțat să se urce în Buick pentru a-l identifica pe Liubo, apoi l-au lichidat în propria-i locuință. Astfel, prin înlăturarea atât a cumpărătorului, cât și a vânzătorului combinația se epuiza în mod automat, dându-i astfel lui Morandi posibilitatea să acționeze nestingherit.

Această ipoteză iscă o serie de întrebări suplimentare. Dacă în acel moment m-aș fi aflat în cabinetul generalului, îmi închipui cu ce replici m-ar fi asaltat și colonelul și șeful meu direct, până în clipa când generalul i-ar fi oprit cu un gest:

— Stați! Lăsați-l să răsufle. Nu-l supuneți unui interogatoriu încrucișat.

Bineînțeles nici colonelul, nici șeful n-au intenția să mă încurce, dar așa sunt ei: colonelul - necruțător în logică și meticulos până la pedanterie - vrea să stabilească totul până la cel mai mic amănunt, iar șefului meu îi place să spună că aș fi un agent excepțional dacă n-aș abuza prea mult de fantezie. Astfel că prima întrebare pe care mi-ar pune-o ar fi probabil aceasta:

— Dacă au hotărât să ia măsuri extreme, de ce nu l-au lichidat și pe Morandi?

Și după această directă la figură, ar fi privit distrat și nevinovat spre fereastră, parcă nimic nu l-ar fi interesat, lovitura plasată fiind cu totul întâmplătoare.

Colonelul ar fi intervenit numai ca să-mi ceară amănunte, ochii lui cenușii s-ar fi contractat ușor într-o expresie puțin neîncrezătoare, puțin cercetătoare, iar arătătorul lui îngălbenit de tutun s-ar fi ridicat în spațiu:

— Când a comunicat Conti afacerea ce i-a fost propusă, înainte sau după întâlnirea lui cu Liubo?

— Dacă a comunicat *înainte* de întâlnire, de ce l-au luat în mașină să-l identifice pe Liubo? Puteau doar să-l urmărească la locul întâlnirii.

— Iar dacă a comunicat *după* întâlnire, înseamnă că se despărțise de Liubo. Atunci cum de i-au dat iarăși de urmă împreună cu persoana din Buick?

— O altă ipoteză: Presupunând că acest Conti i-a informat pe-ai lui *după* întâlnire, cum s-a putut pune la cale crima într-un timp atât de scurt?

Și așa mai departe, întrebări tot de genul acesta, întrebări tot atât de supărătoare ca nucile pe care trebuie să le spargi în dinți. Și eram obligat să le sparg, din moment ce m-am angajat cu o ipoteză. Eu am găsit răspuns la toate aceste șarade datorită faptului că în ultimele zile am avut suficient timp liber. Dar ferească Dumnezeu să fii bombardat cu două duzini de asemenea întrebări în timpul unei ședințe, înainte de a fi avut posibilitatea să le analizezi în prealabil! În cazul acesta numai generalul te-ar putea salva, făcând un gest cu mâna și rostind cu o compătimire vădită:

— Destul. Lăsați omul să-și vină în fire.

O compătimire grea, sub povara căreia simți că te trec toate nădușelile. Iar pe coridor vei auzi vocea colonelului insinuantă:

— Imaginează-ți că ești în locul lor, că lucrezi cu metodele lor și că ești la fel deștept: nici mai mult, nici mai puțin.

Iar pe de altă parte îți va răsuna în urechi glasul șefului:

— Imaginează-ți mai puțin și analizează mai mult faptele concrete. Fantezia, scumpule…

În sensul sarcinilor trasate analizam profund elementele de care dispuneam, întorcându-le pe toate fețele și fixându-le prin detalii într-o viziune de ansamblu, asta în timp ce hoinăream prin oraș cu mulțimea de turiști, mânat la fel ca

ei, de curiozitate. Nu însă de curiozitatea față de Venerele lui Tiziano, cu tot respectul meu profund, înnăscut, față de sexul opus.

Să fiu sincer, nu-i agreez pe turiști. Dar pentru unul ca mine e cât se poate de nimerit să mă pierd în mulțimea poliglotă a acestor vizitatori care mișună de colo până colo, plimbându-se în gondole, urcând și coborând scările de marmură ale palatelor, năpustindu-se ca ulii cu aparatele de filmat și de fotografiat spre monumente, înghesuindu-se în fața magazinelor de artizanat, pentru ca, în sfârșit, frânți de oboseală, să se așeze sub umbrarele de pânză ale cafenelelor-restaurant.

Într-adevăr, să te confunzi cu turiștii e foarte potrivit. Un anonimat deplin. Dar pentru aceasta totdeauna se plătește. Aici toți trăiesc de pe spinarea străinilor - primăria, băncile, hotelurile, localurile, muzeele, negustorii, gondolierii, clerul, cerșetorii, până și marea majoritate a trecătorilor întâmplători care, în schimbul unui mic bacșiș, dau informații despre acest minunat oraș. Te pândesc din toate părțile, la fiecare colț te acostează, te jumulesc, îți vâră-n mâini bilete de intrare și cărți poștale, te silesc să cumperi lucruri de care n-ai nevoie și, cu manevre iscusite, neașteptate, te fac să sari de pe chei în bărcile cu motor ancorate intenționat, pentru o plimbare până la Lido.

Mă supun tuturor acestor încercări. Mă las legănat de valuri sub arșița soarelui, pășesc prin sălile nesfârșite ale palatelor, intru în subterane umede și întunecoase, admir tablourile și frescele, privesc din clopotnițe și de pe poduri și ascult explicațiile laconice ale ghidului, care marchează fiecare monument cu câte cinci fraze dinainte formulate. Și reușesc să rezist stoic acestui purgatoriu poate tocmai datorită faptului că mă gândesc tot timpul la altceva, la treburile mele.

„Odată ce-au hotărât să ia măsuri extreme, de ce nu l-au lichidat și pe Morandi?”

*

Odiseea mea turistică durează de două săptămâni.

Mă abțin de la toate acele acțiuni pe care, în alte împrejurări, n-aș fi întârziat să le întreprind.

Important este acum: nicio încercare de a-l urmări pe Morandi.

„De ce n-a fost lichidat Morandi?”

„Nu cumva l-au păstrat ca momeală?”

Iată unul din răspunsurile posibile la întrebarea pusă. Poate că nu cel mai just, dar destul de plauzibil ca să mă țină un anumit timp la distanță de unica pistă stabilită. Există și o a doua pistă - omul cu ochelarii cu oglindă. Acesta însă, deocamdată, s-a pierdut undeva în necunoscut.

Totuși, nu eram într-atâta molipsit de superficialitatea turistică ca să nu întreprind și unele lucruri utile. În primul rând am luat contact cu firma de cristaluri „Murano”. O discuție de afaceri, un morman de liste de prețuri, târguieli pentru comision - toată această comedie în scopul unei depline justificări a noii mele identități. În al doilea rând, înarmat cu cartea de telefoane, și confruntând adresele tuturor celor ce purtau numele Morandi cu adresa întreprinderii „Zodiac” am încercat și am reușit să aflu unde locuia Morandi al meu. În al treilea rând, ținând seama de circumstanțe, mi-am schițat un plan de acțiune.

Iată-ne din nou într-o zi de luni. O luni la fel ca și celelalte zile, pe care o petrec coborând și urcând poduri ori scări de marmură, asta însă numai cât durează ziua de lucru la „Zodiac”, adică până la șase. La șase și-un sfert mă aflu pe terasa cafenelei „Sirena” cu un Martini în fața. Spre norocul meu cafeneaua „Sirena” se afla foarte aproape, doar la două clădiri, de locuința lui Morandi.

Piața din fața cafenelei era animată iar aici, pe terasă, se afla de asemenea lume multă, așa că pentru întâia oară aveam prilejul să-l supraveghez pe Morandi îndeaproape,

fără risc prea mare. La al doilea pahar de Martini, iată că-l zăresc printre trecători. Morandi se îndrepta spre casă. Aceeași ținută chipeșă și aceeași pălărie caraghioasă, cu boruri înguste, de culoare gri-albastru. Morandi trece la un pas de masa mea, fără să acorde vreo atenție consumatorilor, apoi o ia spre casă. Misiunea mea pe ziua respectivă părea să fi luat sfârșit.

Dar lucrurile nu stau chiar așa. Jumătate de oră mai târziu Morandi apare din nou. El se apropie de terasa cafenelei și brusc se îndreaptă spre mine. Mă ocolește, izbind neglijent scaunul liber, și se așează la o masă în spatele meu. Se pare că noul venit este un vechi client al localului. Schimbă câteva cuvinte cu chelnerul despre arșița zilei și comandă o porție dublă de Cinzano cu gheață. Paharul meu este gol și e bine știut că persoana care nu consumă adeseori atrage atenția. De-aceea fac semn chelnerului să se apropie și comand cina. Aleg meniul cu mare grijă, formulând unele exigențe în ce privește felul cărnii și garnitura, dând de înțeles că am poposit aici nu pentru ochii negri ai patroanei care, în treacăt fie spus, e destul de impunătoare ca vârstă și greutate.

Știam din experiență că unii chelneri sunt cu atât mai aroganți față de clienți, cu cât aceștia sunt mai puțin exigenți. Îi caracterizează o trăsătură cu totul specifică - nu știu cum să servească mai bine când sunt asaltați cu porunci autoritare și pretenții capricioase. Dintr-ăștia era și chelnerul meu. În timp ce-i făceam comanda se lăsa când pe un picior, când pe celălalt, repeta cu încântare „da, domnule” și „am înțeles, domnule”, părând că abia se abține să nu ia poziția de drepți.

Dar eu nici n-aș fi pretins așa ceva. Exagerările au totdeauna un efect contrar.

În timp ce-mi iau aperitivul, Morandi bea al doilea pahar de Cinzano. Iar când chelnerul îmi servește friptura, îl comandă pe-al treilea. Nu trece mult și apare „porția

suplimentară”: prietena lui Morandi, aceeași pe care o văzusem în fotografie. Ea îl salută cu un „bună ziua” rostit mașinal, apoi cavalerul face o remarcă pe care abia am auzit-o, referitoare la întârzierea doamnei.

— Norocul tău, răspunde ea imperturbabil. Ai băut un Cinzano în plus.

Urmează o nouă replică abia auzită și din nou îmi ajunge la ureche vocea femeii:

— Nu-i adevărat! Comandă-mi un pahar cu Martini.

După care urmează o conversație cât se poate de banală, ușor de urmărit chiar de un străin ca mine, și destul de lipsită de interes pentru a merita s-o redau - ceva despre căldura insuportabilă, croitorească și manichiuristă, plus niște îndoieli neformulate dar ușor de sesizat ale lui Morandi cu privire la modul real în care doamna și-a petrecut timpul.

Vrând parcă să schimbe subiectul, la un moment dat femeia întreabă:

— Când pleci?

Spre deziluzia mea, Morandi dă un răspuns evaziv. După care întreabă:

— Mâncăm?

— Da, dar nu aici! Hai să mergem la Excelssior.

— A, nu. Nu-s dispus să merg până acolo, obiectează acru cavalerul.

În cele din urmă, după cum era de așteptat, s-au hotărât și o pornesc spre Excelssior. După ce trec de masa mea, învălui spatele femeii cu privirea: o priveliște demnă de atenție.

Continui să-mi mănânc încet friptura.

— V-a plăcut, domnule? întreabă servil chelnerul.

Aprob îngăduitor, ca să nu-l răsfăț prea mult. Apoi servesc o cafea, achit consumația și mă ridic. Nu mai am ce face aici. Voi aștepta pe chei lângă Palazzo Ducale, de unde pornesc autobuzele spre Excelssior. Și unde de altfel se întorc.

Informațiile culese din conversația surprinsă la „Sirena” sunt insuficiente și nesigure, dar conțin un amănunt sigur: e vorba de o călătorie. Acest amănunt, adăugat celor spuse de Liubo că Morandi călătorește des la Geneva, mă determină ca în dimineața următoare să mă abat la gară să studiez cu atenție mersul trenurilor. Singura legătură directă Veneția-Lausanne-Geneva era acceleratul de după-amiază. Se mai putea ajunge la Geneva și prin Milano, schimbând trenul; era de presupus însă că un om de afaceri care călătorește des și cu treburi va folosi legătura cea mai rapidă și mai directă, ca să nu piardă timp în dauna zilei de lucru. Deși, la drept vorbind, un om de afaceri putea să facă întrerupere și la Milano…

Oricum, mi-ar fi cu neputință să stau de gardă zi și noapte la gară, de-aceea prefer să mă bizui pe logică. Mă așteaptă o muncă dificilă, plicticoasă până la idioțenie. Din moment ce nu-i cu putință să urmăresc persoana, voi urmări trenurile.

Și-mi încep veghea în aceeași zi. Cu douăzeci de minute înainte de plecarea trenului mă aflu pe peronul vecin, în mulțimea care așteaptă trenul de la Milano. Printre călătorii urcați în acceleratul de Geneva nu-l descopăr pe Morandi. Și nu-l zăresc nici printre cei ce aleargă pe peron cu valize și serviete în mână. Trenul de Milano sosește și-mi închide câmpul vizual, așa că trebuie să ies pe peronul mare, de unde continui supravegherea. Morandi nu apare, și acceleratul pleacă fără el.

În ziua următoare povestea se repetă, cu deosebirea că-mi mut postul de observație de pe peron în sala de așteptare, lângă chioșcul cu cărți și reviste. Morandi nu apare nici în zilele următore, încât cu greu rezist ispitei de a face o verificare fugară la întreprinderea „Zodiac” sau de a poposi iarăși pe terasa „Sirenei” Dar mă abțin. Arta de-a aștepta își are regulile ei. Dacă Morandi a plecat totuși, o simplă verificare nu poate clarifica nimic; nici măcar dacă a plecat n-aș fi putut să aflu. Iar dacă n-a plecat, puteam

rata totul în modul cel mai stupid.

Când nu stau de pândă la gară, continui să colind orașul, pierdut în mulțimea monotonă și apăsătoare de turiști. Nu-mi dau seama ce anume atrage această gloata de turiști la Veneția, privindu-i însă cum se perindă, am senzația că asist la o procesiune în fața sicriului unui defunct. Acest oraș e sortit pieirii. Îl mai cină din temelii, încet și necruțător, anii, valurile mări și această umezeală densă, insinuantă.

S-ar putea să fie o dovadă de ignoranță, dar când trec pe lângă toate aceste locuri demne de remarcat simt nu atât măreția trecutului, cât vremelnicia lui - fațade roase de vreme, înverzite, pietre care se fărâmițează, ziduri crăpate, cu tencuiala scorojită, ruină și putregai sub un exterior pitoresc care apune, moartea însăși care s-a cuibărit în acest corp frumos, nimicindu-l treptat până îl va transforma într-un simplu schelet... Îmi iertați aceste gânduri optimiste, vesele ca și buna mea dispoziție...

În cele din urmă, ca un prinos adus răbdării mele după opt zile de pândă îl prind în câmpul observației pe Morandi cel atât de mult așteptat. Cu cinci minute înainte de plecarea acceleratului apare pe peron cu o valiză ușoară, elegantă, în mână. Pășește țanțoș pe lângă tren, cu pălăria lui caraghioasă pe creștet, de parcă n-ar defila prin fața unor vagoane, ci a unei companii de onoare.

Locul meu de observare de data aceasta este bufetul. Aștept pentru orice eventualitate să plece trenul și abia după ce m-am convins că omul meu n-a coborât în ultima clipă, părăsesc gara. Morandi este gelos, iar geloșii de multe ori sunt în stare de cele mai josnice fapte.

*

Arșița zilei s-a mai potolit. Dinspre Lido adie o briză răcoroasă și în timp ce cobor scările largi spre Canale Grande, mă cuprinde dintr-o dată dorința de a trăi. Mă

simt ușor, gândurile îmi sunt limpezi iar încordarea acumulată în timpul acelor zile a scăzut pe nesimțite până la nivelul normal. Nu mai am nicio dorință de-a ieși la pensie și abia mă abțin să nu mă prind de mâini cu copiii care dansează în jurul vânzătorului de înghețată. Numai faptul că merg spre patruzeci de ani mă face să-mi vin în fire.

Important este că din nou pot să mă concentrez, să evit gândurile parazite despre lucruri maladive și să împrăștii umbrele neclare ale amintirilor și ale fricii, care îți vin tocmai atunci când nu ai nevoie de ele. Pe scurt, mă simt capabil să fac față obstacolelor.

Problema care mă frământă deocamdată e femeia din fotografie. Ipoteza mea e că dacă Morandi a fost lăsat ca momeală, cele trei săptămâni scurse fără rezultat i-au convins poate pe cei în cauză că momeala nu acționează pentru că nu are asupra cui să acționeze. Însăși împrejurarea că Morandi a plecat, confirmă un asemenea punct de vedere. Cât despre femeie, nu cred ca ea să fie permanent supravegheată și-apoi să ai un flirt cu o femeie pare totdeauna mult mai nevinovat decât să urmărești un bărbat.

Flirtul nu e specialitatea mea, dar oarecari cunoștințe în acest domeniu, ca orice bărbat, tot am, așa că în timp ce mă îndrept spre locuința ei, repet din nou planul de acțiune pe care mi l-am schițat. Adresa femeii, ultima mea descoperire - rezultat a trei ore de așteptare pe chei, lângă Palazzo Ducale - am aflat-o în seara când Morandi și prietena lui au mers la Excelssior. Locul îmi convine de minune. După verificarea făcută de mine, femeia se numește Anna Ferrari și locuiește pe cea mai animată arteră comercială, Merceria.

Când ajung pe Merceria, ziua de muncă a luat sfârșit și strada lungă și îngustă e plină de trecători și de gură cască. Neexistând prin preajmă nicio cafenea, un timp oarecare joc rolul trecătorului iar după aceia trec în rândul

numeroșilor „gură cască” proptiți de barele vitrinelor. Câteva ocheade mă conving că nu sunt vizat de nimeni. Studiez cu interes mărfurile unui magazin de confecții bărbătești, apoi vitrinele a două magazine cu articole de damă și multe alte vitrine cu bijuterii, articole de parfumerie și lenjerie. Îmi arunc din când în când privirea spre fereastra de la etajul doi al unei clădiri vechi, înnegrită ca și toate celelalte de altfel. Pătrunzând prin fereastra întredeschisă, vântul flutură ușor perdeaua albă, fină - semn că femeia mai este acasă. În clipa când se va plictisi de moarte, probabil va ieși.

Pentru a doua oară studiez noutățile expuse în vitrina parfumeriei Jak Fat și Christian Dior când o privire fugară mă convinge că fereastra s-a închis. Nu după mult timp Anna Ferrari iese în stradă. Poartă o rochie din pânză de in bleu pal, destul de scurtă și destul de strâmtă ca să nu ascundă nimic din ceea ce de fapt ar fi fost păcat să fie ascuns. Femeia trece pe lângă mine legănându-și șoldurile și, fără să mă privească, cercetează atent vitrinele. Probabil că în fața acestor vitrine întârzie cel puțin de două ori pe zi, ceea ce n-o împiedică nici acum să se oprească ici și colo, cu un interes vădit. „O pomicică” - mi-a spus Liubo. Asta nu-i chiar așa de grav, mai ales când „poama” este atât de atrăgătoare. Nici înaltă, nici scundă, nici plină, nici slabă, femeia din fața mea atrage atenția nu numai cu proporțiile sale armonioase, dar și cu cele mai puțin armonioase, îndeosebi cu sânii exagerat de mari. Stăpânită probabil de sentimentul că-i veșnic admirată, și când privește în vitrine nu pierdea ocazia să pozeze, scoțând în evidență anumite părți ale corpului.

Anna Ferrari trece grăbită pe lângă magazinele de confecții și se oprește în fața vitrinei cu bijuterii. Mă apropii de ea și mă opresc. Femeia nu mă observă. Privirea îi este ațintită asupra unui inel cu un topaz remarcabil, pus la loc central.

— Ametistul acela nu-i de loc urât, șoptesc ca pentru

mine.

— Topazul e mult mai frumos, obiectează aproape mașinal femeia, și abia atunci mă privește mai atent.

Mă pregăteam să mai spun ceva, dar aproape în aceeași clipă aud în spatele meu o voce bărbătească plină de voioșie:

— Anna!

La care femeia răspunde tot atât de voioasă:

— Mario!

Mario face un pas înainte și degajat cuprinde mijlocul femeii, dar ea îi înlătură mâna așa cum cere buna-cuviință și amândoi pornesc sub privirea mea spre capătul străzii. Acolo, oprindu-se încep să discute cu însuflețire.

Intru imediat în magazin, arăt inelul cu topaz și întreb cu un aer interesat:

— Cât costă?

Fără să se grăbească, negustorul scoate din vitrină bijuteria și începe să-mi vorbească detailat despre calitățile ce le posedă.

— Cât face? repet eu. Scap trenul!

Negustorul ridică inelul spre lumină în așa fel ca să pot vedea mai bine strălucirea pietrei și rostește o sumă exorbitantă.

— Regret - îi răspund, și mă prefac că plec.

Două minute mai târziu ies din magazin, după ce am plătit numai jumătate din suma cerută. Doamna și cavalerul nu se mai zăresc în colț. Iuțesc pașii și observ în depărtare silueta în bleu pal ce se îndreaptă spre San Marco. Femeia este singură. O ajung și mă apropii de ea tocmai în momentul când se așează în fața cafenelei.

— Aș putea să vă ofer ceva?

Ea ridică ochii și mă privește cu ostilitate:

— Iarăși dumneata?

— Același. Aș putea…

Femeia răspunde cu un oftat de exasperare:

— Nu mă pot debarasa de impertinenți. Abia am scăpat

de unul, și iată-l pe-al doilea.

Mă pregătesc să obiectez că eu sunt cu totul altceva, când aud în spatele meu un nou strigăt vesel:

— Ciau, Anna!

— În sfârșit! răspunde ea.

Din care se poate deduce că pe acesta îl aștepta. E un bărbat tânăr, frumos, oacheș, lat în spate, dar nici eu nu-s de lepădat. Tânărul se mărginește să-mi arunce o privire disprețuitoare, apoi se așează pe scaunul liber. Iau loc la masa vecină, astfel încât s-o pot privi pe Anna fără ca „Apolo” să mă vadă. Comand un Martini și arunc o privire plină de tandrețe spre femeie.

Antrenată în discuția cu chipeșul bărbat, ea se preface că nu mă observă, dar sunt sigur că m-a remarcat și că prezența a încă unui admirator evident nu-i displace, deși mi-a dat de înțeles că o incomodez.

Îmi beau paharul de Martini, apoi din lipsă de ocupație scot inelul din cutiuța de catifea și încep să-l privesc distrat. Într-adevăr este frumos și neobișnuit de mare, iar la lumina zilei pare și mai atrăgător. Atrăgător pentru femeia de la masa vecină, bineînțeles. Din momentul apariției inelului în mâna mea, Anna începe să dea tot mai mult semne de neliniște. Mai întâi pe furiș, apoi cu totul fățiș, ea aruncă peste umărul cavalerului priviri indiscrete spre bijuterie. Convorbirea dintre ei șchiopăta. Mai exact, lunecă într-o direcție nedorită de „Apolo” pe cât pot constata din frânturile de cuvinte auzite:

— Azi nu - răspunde Anna.

— Dar mi-ai promis!

— …Ceva neprevăzut…

— …Îți bați joc de mine…

Și așa mai departe, până când „Apolo” aruncă enervat o bancnotă mototolită pe masă și pleacă.

— Aș putea să vă ofer ceva? repet întrebarea două minute mai târziu, apropiindu-mă de masă și așezându-mă pe scaunul rămas liber.

— Pot să-l văd și eu? întreabă fără introducere Anna.

Îi întind cutiuța de catifea, și fac semn chelnerului.

— Ce serviți?

— Ce serviți și dumneavoastră - răspunde femeia, ațintind o privire avidă spre piatra de culoarea chihlimbarului.

Răspunsul îmi dă speranța că ne vom înțelege. Comand două pahare cu Martini.

— E splendid - recunoaște femeia.

— Pe degetul dumneavoastră ar fi și mai splendid.

Tocmai acestea erau cuvintele pe care femeia le aștepta. Își pune inelul pe deget și, admirându-l, exclamă:

— Ce reflexe pure!

— Ca și sentimentele mele.

— Nu cred în sentimente spontane, obiectează Anna.

Inelul se află la locul lui, pe deget, așa că nimic n-o împiedică să se gândească puțin și la demnitatea ei. O femeie, chiar dacă-i „pomicică”, ține totdeauna să i se dea o prețuire mai mare decât cea pe care o merită.

— Sentimentele mele nu sunt spontane, remarc după ce chelnerul plecă.

— Știu, aprobă Anna. Durează de o jumătate de oră.

— De aproape o lună.

— A! Asta-i ceva nou pentru mine!

Face o mină surprinsă rotunjindu-și buzele cărnoase. O mină vulgară, de cocotă, care descoperă un șirag frumos de dinți albi.

— V-am văzut la „Sirena”. Din păcate nu erați singură.

— Sunt atât de des acostată, încât rareori am prilejul să rămân singură.

— De-atunci trăiesc cu speranța că vă voi mai revedea…

Fraza rămâne în suspensie. Exagerările, după cum am mai spus, pot avea rezultate contrarii. Nu trebuie s-o perii peste măsură. Altfel nu se știe până unde pot ajunge cheltuielile necesare operațiunii. De-aceea adaug simplu:

— Și v-am găsit…

— E mic pământul - mă întrerupe Anna filozofând. Unde intenționați să mergem?

— Unde doriți. La Hotel Grande sau la Excelssior…

Femeia aprobă cu entuziasm localurile renumite. Apoi mă privește, iscoditor:

— Vă îndrăgostiți ușor?

Ezitarea mea nu durează mai mult de o secundă.

— Mai curând… generos.

Din nou un zâmbet complice din partea buzelor cărnoase, fardate.

— M-am săturat până-n gât de nărozi îndrăgostiți. E de ajuns să le acorzi un pic de atenție și devin agasanți. Ca de pildă puștiul de mai înainte.

— Frumos bărbat - mormăi cu generozitate. Probabil un bun amant.

— Cu capul sec. Ca și buzunarele de altfel.

— Așa e. Amanții buni n-au bani, iar cei care au bani nu-s buni amanți.

— Da, într-adevăr - scapă un oftat Anna.

După care îmi aruncă o nouă privire iscoditoare:

— Și dumneavoastră din ce categorie faceți parte?

— Rămâne să apreciați - răspund eu cu modestie.

Ea îmi surâde fără nicio jenă și adaugă:

— Cred că putem pleca.

Cina pe terasa de la Hotel Grande se desfășoară în atmosfera unei intimități care abia se înfiripă. Spre surprinderea mea femeia se dovedește plăcută și posedă limba franceză mai bine decât mine italiana. Ambianța corespunde întru totul uverturii sentimentale - cristaluri și argintărie, chelneri în smochinguri albe, scânteieri de lumină plină de poezie, reflectate în apele întunecate ale canalului, gondole și serenade suave de care sunt sătui gondolierii, dar care le asigură existența.

Anna se dovedește mai accesibilă decât mi-aș fi închipuit. Vorbește deschis, până la naivitate, și nu cochetează exagerat. Iar când, printr-un gest, își pune în

valoare sânii voluminoși, o face numai pentru plăcerea mea.

— Am întrebat dacă vă îndrăgostiți ușor, pentru că am un prieten - mă informează pe neașteptate Anna, spre sfârșitul mesei.

Îi răspund că nici nu mă așteptam la altceva.

— Toți acești puști pot fi amuzanți, dar o femeie trebuie să se gândească și la viitor - își continuă ea ideea.

— Din partea mea n-o să aveți niciun fel de complicații - o asigur, deoarece era clar că asta și aștepta.

— Îmi face plăcere să aud acest lucru.

— Din partea mea vă puteți aștepta numai la surprize plăcute.

Ea îmi zâmbește cu drăgălășenie și făcând gestul prin care își scoate în evidentă sânii, îmi dă a înțelege că nici din partea ei nu vor lipsi de loc surprize.

— De fapt, totul va fi așa cum doriți dumneavoastră. Mie îmi va fi de ajuns să vă admir din când în când la ora și locul care vă va conveni.

— Am dedus numaidecât că sunteți un adevărat cavaler - îmi răspunde femeia, privindu-mă gânditoare.

În clipa aceea, probabil, în capul frumos cu păr rebel s-a și născut ideea unei legături tainice, rentabilă și de lungă durată.

Seara târziu îi fac Annei o vizită la locuința de pe strada Merceria. Puțin mai târziu gazda aproape dezbrăcată, mă înlănțuie cu brațele ei frumoase și-mi alintă urechea șoptindu-mi o dorință suavă:

— Să fii drăguț cu mine. Aș vrea să-mi faci mai des cadouri…

Cadouri? De ce nu. Totul e să le faci cu chibzuială. O operațiune este legată totdeauna de cheltuieli. Important este ca aceste cheltuieli să fie justificate. Anna credea că prin corpul ei de femeie răscumpără dărnicia mea. Eu sunt însă de altă părere.

Ca un fapt încurajator trebuie remarcat că amândoi

manifestăm cumpătare în poftele noastre. Anna, deși susține că are douăzeci și cinci de ani, probabil că se apropie de treizeci, și experiența a învățat-o să nu ceară mai mult decât i se poate oferi, o exploatare nechibzuită putând duce la pierderea unei legături cu perspective de durată. În ceea ce mă privește, și eu am o anumită experiență. De-aceea abia după trei zile, pe ocolite ating subiectul ce mă interesează.

Acele trei zile, în afara amănuntelor ce interesează numai pe îndrăgostiți, reprezintă plimbări până la Lido, plajă, mese în restaurante de renume, dans sub ghirlandele de lumină ale grădinilor, două vizionări de filme și câteva vizite mult mai costisitoare în magazinele de lenjerie de damă și de confecție. Lenjeria de damă îmi dă prilejul să abordez tema ce mă interesa.

Am făcut cumpărăturile după-amiază, la întoarcerea noastră de la restaurant, și deoarece căldura era în culmea ei, ne-am retras în locuința Annei. În mijlocul grămezii de cutii deschise, Anna, în fața oglinzii, încearcă darurile primite, în timp ce eu, fumând pe canapea, privesc perdeaua albă fluturată ușor de vânt, străduindu-mă să evit sectorul din preajma oglinzii.

— Nu-mi spui măcar ce-mi stă mai bine! remarcă pe un ton capricios Anna, mâhnită de lipsa mea de atenție.

— Toate îți vin bine. Mă gândesc doar că prietenul tău ar fi putut să se îngrijească mai mult de garderoba ta.

— Nu-mi mai aduce aminte! oftează ea.

— În cazul ăsta nu înțeleg de ce-l suporți. Ești atât de îndrăgostită încât?...

Tac, sugrumat parcă de-un acces de gelozie.

— Îndrăgostită de el?...

Anna zâmbește ușor.

— Atunci nu mai înțeleg nimic. Poate sunt prost, dar nu înțeleg.

— Ah, toți bărbații sunteți la fel - suspină Anna, descheind sutienul de dantelă, ca să probeze un altul.

Gelozia vă roade în permanență. Acum doi ani, când l-am cunoscut pe Morandi, avea bani mulți, iar acum nu mai are. E așa de complicat?

— Și-a schimbat profesia sau?…

— N-a schimbat nimic. Dar atunci călătorea în străinătate și era mai bine plătit. Acum, dacă nu mai călătorește, sigur că primește mai puțin.

Tace plictisită de această discuție și se consacră cu totul lenjeriei. Din nou îmi îndrept privirea spre perdeaua albă. Deocamdată ajunge.

Două zile mai târziu, după a doua vizită ruinătoare prin magazinele de pe Mercerie, Anna probează din nou, în fața oglinzii, rochia de dantelă gri abia cumpărată.

— Îmi vine bine? întreabă ea, imitând manechinele de pe jurnalele de modă.

— Firește. Tu ești făcută pentru lucruri scumpe.

— Tocmai asta nu înțelege Morandi, bombăne femeia, luând o nouă poză.

— Poate nici tu nu-l înțelegi. Dar ce spun eu, ești îndrăgostită până peste urechi de Morandi al tău!

— Săracul, face pentru mine tot ce poate - răspunde Anna cu indulgență.

— Ce face? Te minte cât poate! Atunci primea bani cu ghiotura, iar acum nu mai primește. Și tu îl crezi…

Femeia se întoarce spre mine și mă privește înciudată. Eu, lungit pe canapea, fumez fără să mă sinchisesc.

— Nu cred, ci știu sigur. Atunci primea bani mulți pentru deplasări în străinătate. Acum nu mai face deplasări…

— Bine, bine! Asta-i treaba ta - caut chipurile s-o liniștesc. Nu uita însă că și eu lucrez în această branșă. Nicio întreprindere nu-ți plătește mai mult pentru deplasări decât diurna cuvenită. Dacă Morandi avea înainte bani, probabil că are și-acum. Dar… Generozitatea scade pe măsură ce sentimentele se răcesc.

— Prostii! bate din picior Anna. Morandi e nebun după mine. Nebun, înțelegi? Câteodată chiar mă exasperează cu

gelozia lui. Dacă ar fi după cât mă iubește m-ar polei cu aur. Dar nu poate…

— Am înțeles, pentru că nu mai face deplasări - răspund ironic, trimițând spre plafon rotocoale de fum.

— Exact! exclamă femeia enervată de îndărătnicia mea. Numai că deplasările lui nu erau din cele obișnuite, de aceea încasa bani mulți. Călătorea dincolo de cortina de fier… Înțelegi?

Deși „înțeleg” prea bine, continui s-o sâcâi, cu speranța că, enervându-se își va da drumul la gură.

— S-ar putea să fie și-așa, accept în cele din urmă cu o nuanță de neîncredere. Dar atunci nu înțeleg ce mai ai cu el.

— N-am nimic. Dar mă simt obligată. Când l-am cunoscut, acum doi ani, eram manechin la o casă de mode de mâna a treia și salariul îmi ajungea doar pentru ciorapi și sandviciuri.

— O fi.

— Și-apoi îmi asigură un minimum. Fără să mai vorbim de faptul că oricând poate să fie din nou trimis…

— Mda.

— În timp ce tu ești un străin. Ești foarte galant, recunosc, dar astăzi ești aici, mâine cine știe unde.

— Ți-am spus că afacerile mă obligă să vin des la Veneția…

— Înseamnă că ne vom vedea des. Pe când Morandi…

— Bine, bine, spun eu pentru a treia oară. Să nu crezi c-am să te forțez să faci ceva împotriva voinței tale. Doar ți-am promis…

— Atunci încetează cu scenele astea de gelozie. Mi-ajunge cât mă torturează Morandi.

După aceste cuvinte, mai calmă, Anna mă cheamă să-i deschei rochia.

*

Cele aflate până acum nu depășesc limitele informațiilor culese anterior. Asupra unui singur punct mă pot socoti bine edificat: temporar sau definitiv, Morandi este scos din circulație. Câte sarcini a îndeplinit, natura lor și - ceea ce era mai important - cine i le-a trasat, iată întrebări la care încă n-am găsit răspunsul. Anna a divulgat tot ce știa. Întrebările subtile puse, chipurile, întâmplător și cu totul nevinovat, în timpul discuțiilor noastre, despre legăturile lui Morandi, despre treburile lui la Geneva, și așa mai departe - nu aduc un rezultat deosebit. Doar câteva amănunte neînsemnate, care corespund întru totul prezentării făcute de Liubo: om de viață și amant pe cale de-a îmbătrâni, atașat dintr-un motiv sau altul de-o prietenă destul de lascivă, destul de vanitoasă și de infidelă.

Totuși, legătura mea cu Anna nu este lipsită de importanță, mai ales ca posibilități viitoare, cu condiția să continue în mod normal, fără eventuale complicații.

A șaptea zi de la începutul aventurii noastre, seara când ne urcăm la ea, Anna mă previne că n-ar fi exclus ca Morandi să apară pe neașteptate.

— În mod obișnuit el stă la Geneva cam o săptămână, și cum se întoarce vine să mă vadă.

Asta mi-o spune doar așa, cu titlu informativ, și indiferența ei față de un eventual pericol îmi pare oarecum stranie.

— Și ce se întâmplă dacă dă peste noi?

— Nu ne poate prinde. Dacă vine, ieși pe scara de serviciu.

— Ar însemna să stăm pe ghimpi toată noaptea…

— Prostii. Dacă până la zece nu apare, sigur nu mai vine.

Pentru orice eventualitate, Anna îmi arată coridorul spre intrarea de serviciu și scările pe care va trebui să mă strecor. Și-ar fi economisit această osteneală dacă ar fi știut că încă din primele zile am examinat aceste locuri cu grijă, în timp ce era plecată după cumpărături pentru

gustările noastre târzii.

Femeia își scoate rochia cea nouă de dantelă gri și îmbracă un capot. Apoi se îndreaptă spre baie. Tocmai în clipa aceea cineva sună insistent de trei ori.

— Morandi! spune calm Anna. Du-te!

— Să nu deschizi până n-auzi că am ieșit!

— Știu, dă ea din cap. Du-te!

Ceea ce și fac. Dar ajungând pe scară nu cobor, ci rămân la ușă, să moșmondesc ceva la sonerie. Această sonerie, defectă, probabil că n-a mai fost folosită de multă vreme. Și iată că i-a venit rândul să intre din nou în funcțiune, de data asta însă nu în rol de sonerie. În mecanismul ei, instalat pe coridor, chiar lângă ușa dormitorului, strecurasem la momentul potrivit emisfera metalică a unui microfon minuscul, dar extrem de sensibil. Nu-mi mai rămânea decât să fac legătura firului cu mica membrană a microfonului, ca să pot participa cel puțin ca ascultător la discuția ce va urma. Operațiune pe care o efectuai în câteva clipe.

— A fost cineva aici!... - aud slab dar destul de deslușit vocea lui Morandi.

— Și acum e cineva... - răspunde Anna.

— Vreau să spun cineva dinafară. Ăsta nu-i mirosul țigărilor tale.

— A, da am trecut la Kent.

— Găsești răspuns la toate - răsună din nou vocea nemulțumită a bărbatului.

— După cum tu ești gata să te cerți pentru orice. Sunt sigură că iarăși ai neplăceri...

— Și încă ce neplăceri!

Intervine o pauză.

— Spune, ce mai aștepți! se aude vocea Annei. Știu că n-o să-ți treacă necazul până nu mi-l spui.

— E numai o presupunere. Presimt că plasa se strânge în jurul meu tot mai mult... Că sunt suspectat... Că-s urmărit...

— …că nu stai bine cu nervii, că ai halucinații… - completează femeia.

— Nu sunt halucinații. Am destulă experiență în această privință. Dar nu înțeleg de unde vin toate astea.

— N-au de unde să vină, e numai în închipuirea ta. Din moment ce n-ai spus nimănui nimic…

— Nu. Dar poate ai scăpat tu ceva.

— Prostii! se eschivează Anna.

Vocea îi răsună însă fără prea mare siguranță.

— Trăncănești atâta pe la prietene și coafori, de nu mai știi nici tu ce-ai vorbit și ce nu.

Anna tace.

— Ei vezi?! Dacă ai scăpat întâmplător vreo vorbă e mai bine să-mi spui. Bagă de seamă că ăia nu glumesc!

— Care „ăia”?

Îmi încordez auzul, dar Morandi, iritat, bombăne doar atât:

— N-are a face cine. Important e că ei nu glumesc. Dacă vrei să știi, Conti n-a fost lichidat pentru bani, ci pentru c-a avut limba prea lungă.

— De ce nu mi-ai spus până acum?

— Pentru că abia acum am aflat și eu, la Geneva. Și să nu-ți închipui că, dacă mi se întâmplă și mie ce i s-a întâmplat lui Conti, tu ai să fii cruțată.

Din nou intervine o pauză. Apoi se aude glasul Annei, în șoaptă și complet schimbat:

— Carlo, mi-e frică…

— De ce ți-e frică? Ce-ai făcut?

— N-am făcut nimic. Dar zilele acestea mi-a tot dat târcoale un individ… Eu, bineînțeles, i-am făcut vânt, dar el nu m-a lăsat în pace…

— Ce fel de individ?

— Un belgian… Mi-a spus că-i comerciant… Îmi tot dă târcoale și-mi pune tot felul de întrebări în legătură cu tine. Eu, bineînțeles…

— Cum îl cheamă? Și unde stă?! o întrerupe brusc

Morandi.

Răspunsul nu-l mai aștept. Pornesc grăbit pe scara de serviciu.

*

Dacă pesimist e omul care se așteaptă întotdeauna la ceea ce poate fi mai rău, fără îndoială că și eu fac parte din această categorie. Relațiile idilice cu Anna nu m-au împiedicat să-mi achit hotelul și să-mi expediez bagajul încă din ziua precedentă, așa că singurul lucru ce-mi mai rămâne de făcut este să mă îndrept spre gară și să iau primul tren spre Apus.

O oră mai târziu moțăi într-un compartiment gol, legănat în ritmul roților și cuprins de toropeală din cauza zgomotului monoton al roților pe șine. Ațipesc, mă trezesc și din nou ațipesc, încercând ba să-mi adun gândurile, ba să mi le alung, pentru că în acel moment nimic nu se mai poate repara și nu-mi mai rămâne altceva de făcut decât să mă las dus de tren cât mai departe. Distrugerea unei piste importante este totdeauna un lucru neplăcut. Dar când această pistă este unica, situația e catastrofală.

Îmi trec prin minte gânduri haotice. Trebuie să analizez totul, să iau totul de la început. Nu acum. Mâine sau mai târziu, dar va trebui să analizez totul, să găsesc o soluție. Să-mi schimb locul de acțiune, să-mi schimb identitatea, să-mi schimb, dacă va trebui și înfățișarea.

Capitolul III

Generalul, din fotoliul negru de piele, mă străpunge cu

privirea. În dreapta și-n stânga lui, colonelul și șeful de asemenea nu mă slăbesc din ochi. Și aceste priviri, împreună cu tăcerea care se prelungește, mă apasă.

— Bine, spune în cele din urmă generalul, întrerupând parcă o idee a sa proprie. Ce apreciere dai tu muncii tale?

— Aprecierea e clară, răspund eu. O apreciere cu totul negativă. Dar am intrat în acțiune într-un moment când operațiunea era total compromisă și n-aveam posibilitatea să fac nimic altceva decât ce-am făcut.

— Vrei să spui că dacă ar trebui s-o iei de la capăt, ai acționa conform aceluiași plan? mă întreabă generalul.

Eu tac. Generalul își îndreaptă privirea către șeful meu care se agită penibil pe scaun, apoi întorcându-se spre mine remarcă:

— Ai procedat la fel ca Anghelov. Ai repetat greșeala făcută de el.

— Dar cum trebuia să procedez?

— Să aștepți. Să mai fi așteptat.

„Să aștept? Până când?! Până la paștele cailor!?” mă înfurii, bine înțeles numai în sinea mea.

Generalul privește spre colonel care, cu capul plecat, bate încet darabana, cu degetele sale îngălbenite de tutun, pe postavul roșu al mesei.

— Ținând seama de situația care s-a creat în urma eșuării acțiunii, eu personal aprob încercarea lui Boev de a stabili legături cu Anna Ferrari… - începe colonelul.

Introducerea dă speranțe doar celui care nu-l cunoaște îndeajuns pe colonel. Pentru că în clipa următoare chiar, el ridică arătătorul îngălbenit de tutun și-l îndreaptă spre pieptul meu:

— Dar de ce i-ai pus atâtea întrebări privitoare la persoana lui Morandi?

— Cum „de ce?” nu mă pot abține.

— Da, de ce? Ca să afli ceva pe care de fapt și așa îl știai? Sau pentru a rata legătura?

Tac.

— Și altceva. Ce-a însemnat exhibiția din sonerie?

— Nici cu ajutorul celei mai desăvârșite aparaturi n-aș fi putut auzi mai mult, mormăi.

— Da, dar numai o singură dată.

El tace câteva clipe, doar atât cât mi-ar fi necesar să pot pricepe la ce anume a făcut aluzie, apoi continuă:

— Trebuia să stabilești această legătură calm, fără pripeală, fără niciun fel de acțiuni care să poată da naștere la bănuieli. O legătură de durată și în afară de orice suspiciune. Îți puteai asigura un mijloc eficace și sigur de ascultare a conversației din cameră… pe piață găsești asemenea mecanisme câte vrei!… și să aștepți!

Toți îmi spun același lucru: „Să aștepți!” Parcă eu nu știu. Știu mai bine ca ei acest lucru!… Ori te pomenești că nu-l știu îndeajuns de bine.

Ei, și-acum? mă privește cu insistență generalul.

— Îmi trebuie o nouă identitate. Ipostaza numărul trei.

— Boev, tu știi cât de greu se poate asigura o identitate nouă - spune domol generalul. Cu câte eforturi și cheltuieli…

Această replică cuprinde de fapt totul: și aprecierea muncii mele de până atunci și deziluzia datorită eșecului, fiind în același timp și un avertisment în vederea acțiunilor mele viitoare.

Generalul face o pauză scurtă, de parcă s-ar gândi la cu totul altceva, apoi se ridică:

— Bine. Ipostaza trei.

*

Cu o mișcare bruscă dau la o parte pledul și sar din pat. Fac câteva mișcări ca să mă înviorez. Cinci minute gimnastică. Dau apoi fuga în baie, intru sub duș, după care trec la neplăcuta „operațiune” a bărbieritului.

Scena din cabinetul generalului este doar o închipuire, rod al imaginației mele, o ticluire din reprezentări și

amintiri mai vechi. Dar nu mă îndoiesc că, dacă ar fi avut loc în realitate, s-ar fi desfășurat întocmai așa, dacă nu și mai penibil pentru mine, cu întrebări mult mai dificile, cu caracterizări și mai caustice. Ceea ce de altfel și merit.

Am subapreciat-o pe Alina. Poate nu în privința intelectului, dar sigur în ceea ce privește atașamentul ei față de Morandi și instinctul ei de autoconservare. Nu m-am așteptat ca Morandi să-i servească un șoc de spaimă. Și în niciun caz atât de curând. A fost o prostie și o imprudență din partea lui Morandi s-o pună la curent cu motivul asasinării lui Conti. Dar iată că această prostie a fost în favoarea lui.

Comand prin telefon dejunul și încep să mă îmbrac. Prin ușa întredeschisă a balconului adie vântul răcoros al dimineții. Cerul, deși ne aflăm la sfârșitul lui iunie, este de un albastru primăvăratic. Iar jos, dincolo de coroanele verzi ale copacilor tunși, tot albastru scânteie și lacul Genevei.

Sosisem în zori, abia de două ore, și n-am putut ațipi o clipă. De aceea recuperez lipsa de somn printr-un dejun îmbelșugat, după care încui ușa și cobor. Când traversez grăbit holul, recepționerul hotelului mi se adresează direct:

— Fiți amabil, vă rog, și lăsați-mi pașaportul…

— Am nevoie de el ca să scot bani de la bancă - răspund eu. Vi-l las la întoarcere.

Recepționerul aprobă îngăduitor. Să ai bani la bancă - iată mijlocul cel mai sigur de a insufla respect.

Cumpăr de la cel dintâi debit planul orașului Geneva, îl examinez în fugă și, traversând cel mai apropiat pod, mă îndrept spre celălalt mal. În ciuda denumirii sale, *Grande rue* se dovedește a fi o stradă îngustă și întunecoasă ce coboară în pantă abruptă spre orașul vechi. Intrarea în casa care mă interesează este tot atât de îngustă și întunecoasă. Urc treptele de piatră tocite până la etajul doi, descifrez în semiîntuneric numele Georg Ross și sun

de două ori. Îmi deschide ușa un bătrânel scund, în halat, cu capul mare și cu gât subțire de pasăre:

— Ce doriți?

— Domnul Georg Ross?

Bătrânelul dă din cap.

— Mă scuzați, aici e spitalul de copii?

Un om în toate mințile m-ar fi trimis la toți dracii pentru o întrebare atât de stupidă ca asta. Dar bătrânelul meu dă din cap și-mi răspunde fără să clipească:

— Da. De trei luni. Poftiți.

Traversăm un vestibul întunecos, și iată-ne într-un salon vechi, cu mobilă aparținând nu mai știu cărui stil, cu poleiala căzută, și o oglindă imensă deasupra căminului, înnegrită și înverzită ca apa bălților.

— Aveți noroc. Tocmai pregătisem cafeaua - îmi spune cu amabilitate gazda, oferindu-mi un fotoliu. Mă iertați o clipă.

— Nu vă deranjați, vă rog…

Dar domnul Ross și ieșise pe ușă, ca după câteva clipe să apară din nou, cu o cafetieră în mână.

— Slujnica vine abia la zece, așa că-mi voi permite să vă servesc eu…

Nu puteam refuza. Dar ca să-i amintesc că n-am venit să bem cafea și să discutăm despre starea vremii, adaug:

— Bănuiți, cred, că vin din partea lui Mercier. Mă trimite pentru diagnostic.

— Știu, știu - dă bătrânelul din cap. Beți cafeaua, că se răcește.

Bună ar fi politețea, dacă nu ți-ar răpi atâta timp. Resemnat, iau ceașca cu cafea, apoi și paharul de coniac cu gustul și aroma unei veritabile constelații. Abia atunci gazda dispare din nou și, după o oarecare întârziere, îmi aduce plicul așteptat.

Îl deschid: un carnet de cecuri, alte câteva documente, bani, un inel cu monogramă și un pașaport pe numele Maurice Roland, de naționalitate elvețiană, de profesie

comerciant, având o înfățișare aidoma chipului meu. Ipostaza trei.

— Cu ce v-aș mai putea fi de folos? întreabă serviabil bătrânelul, privindu-mă cu ochii lui mici, albaștri.

— Un plic, vă rog.

Pun în plicul adus pașaportul lui Albert Caré și celelalte hârțoage pe același nume, sigilez plicul cu ceara oferită și apăs deasupra cu monograma inelului.

— Acesta e pentru domnul Mercier - îi spun înmânându-i plicul.

Gazda ia plicul și ieșind, zăbovește iarăși destul de mult. Ascunzătoarea este probabil demodată. Întocmai ca și el.

— Dacă mai doriți ceva, spuneți-mi, mă îmbie el, după ce își reia locul în fotoliu.

— După câte știu, dumneavoastră sunteți notar?

— Am fost! mă corectează domnul Ross. Acum sunt rentier.

— Aș dori să vă consult într-o chestiune… Bineînțeles, într-o chestiune care nu intră în obligațiile dumneavoastră…

— N-are importanță. Spuneți.

Îl pun în temă. Gazda mă ascultă cu atenție.

— Excelent! exclamă el când termin. Am ceva anume pentru dumneavoastră. Ceva ce nu întâlnești în orice zi. Vă voi trimite la prietenul meu Claude Richard. Un om remarcabil, dar ghinionist. Vă dau o scrisoare către el și am eu grijă de toate formalitățile…

— Nu, nu! îl întrerup eu. Dați-mi doar câteva informații.

Puțin dezamăgit că nu poate să revină la profesia sa, fie și numai pentru câteva zile, domnul Ross mă asigură că ar fi făcut treabă bună, dar nu insistă, și îmi expune cu răbdare cazul, răspunzând la toate întrebările mele. Apoi mă conduce, la fel de amabil.

— Spuneți-mi - mă oprește el în vestibul - va fi război?

Deoarece sunt agent secret, gazda își închipuia că toate secretele lumii se află în buzunarul meu.

— Care război? - zâmbesc.

— Nu mă refer la războiul rece.

Domnul Ross mă privește atât de încrezător cu ochii săi albaștri spălăciți, încât mă cuprinde dorința de a-i spune ceva care să-l liniștească, dar nu-mi vine în minte nimic liniștitor. De aceea mormăi:

— Despre războiul armat nu sunt în stare să mă pronunț. După cum bănuiți, celălalt război, în specialitatea mea…

Și ca să închei discuția adaug:

— Vă aflați într-o țară străină de toate aceste probleme.

— Am trăit într-o țară în care a pierit întreaga mea familie - îmi răspunde bătrânul.

Și deschide ușa.

*

Întreprinderea „Chronos” este mai aproape de Lausanne decât de Geneva și, pentru că proprietarul ei - ghinionistul Claude Richard, cum îl consideră domnul Ross - mi-a fixat întâlnire abia spre seară, profit de timpul liber ca să arunc o privire asupra „locurilor unde am copilărit”. Pentru că Maurice Roland, adică eu, m-am născut la Lausanne.

Orașul cu străzi în pantă, încins de soare, cu furnicarul de oameni și automobile, este zgomotos și apăsător în primele ore ale după-amiezii, dar eu n-am venit aici de plăcere, nici chemat de amintirile copilăriei. Când cineva își schimbă identitatea nu-i de prisos să aibă și impresiile vizuale ale mediului în care a trăit persoana căreia i se substituie, deoarece nu se știe niciodată ce întrebări îi pot fi adresate mâine. Mă plimb deci pe străzi și cercetez împrejurimile cu răbdare și conștiinciozitate, împrospătându-mi în același timp numeroasele amănunte ale noii biografii.

La ora cinci iau trenul în direcția opusă, cobor la a doua stație și găsesc întreprinderea fără prea mare osteneală. Clădirea modernă a fabricii, cu ferestrele largi, două

construcții mai mici în stil alpin, și un garaj - toate acestea te fac să te crezi într-o stațiune de odihnă, ascunsă în mijlocul pădurii de brad. Bărbatul la care sunt condus - ceva mai în vârstă decât mine, uscățiv și cu mișcări de om nervos - își întrerupe plimbarea, pe care de cine știe câtă vreme o făcea între fereastră și ușă, îmi prinde mâna strângându-mi-o mai puternic decât era nevoie, mă poftește să iau loc într-un fotoliu, apoi se așează și el, dar se vede bine ce efort face pentru a se menține în această poziție de liniște relativă.

— Cu ce doriți să începem?

— Dacă vreți, cu sfârșitul - spun eu. Posed destule informații despre întreprinderea dumneavoastră. Singurul lucru pe care nu-l știu e prețul.

— Prețul, prețul! se agită Claude Richard în fotoliul său. Mai e până la preț! Tot ce vedeți aici, în jurul dumneavoastră, dragă domnule, reprezintă o lume întreagă, cu viața ei, cu logica ei… o lume creată de mine în urma a numeroase idei și multe căutări, ca să nu mai vorbesc de sacrificii.

— Nu mă îndoiesc…

El se ridică, face doi pași spre ușă, apoi se întoarce brusc:

— Prețul! Prețul este funcția unei realități, echivalentul în bani a ceva dat…

— De acord. Arătați-mi acel ceva dat. Timp am.

— Cât timp? O jumătate de oră sau o oră?

— Cât doriți dumneavoastră - încerc să-l liniștesc.

Dar domnul Richard nu se liniștește. Ba dimpotrivă, din clipa aceea își dezlănțuie întregul său dinamism. Se duce în grabă la seif și scoate un teanc de documente, după aceea o sună pe secretară să-i găsească altele, desface în fața mea planuri și conturi, descrie elipse largi cu mâna sa osoasă și se învârte în jurul fotoliului meu, vărsând cascade de cuvinte. Apoi mă ia de braț și mă conduce afară. Dând dispoziție să fie aprinse luminile în fabrica

acum pustie, începe să-mi arate încăpere cu încăpere și mecanism cu mecanism, atât de amănunțit încât îmi reapare, cu aceeași tărie, durerea de cap de la Veneția. Iar la sfârșit, după ce întregul ciclu al producției este expus până la ultimul detaliu, revenim în cabinet și în fața ochilor mei se perindă din nou planuri și socoteli.

Torentele de cuvinte pe care Claude Richard le revărsa asupra mea nu sunt lipsite de interes și ingeniozitate. Nenorocirea constă doar în faptul că un om, atunci când se crede geniu iar pe interlocutorul său îl considera idiot, începe să-l plictisească cu detaliile. În două cuvinte, întreaga istorie a lui „Chronos" se rezumă la următoarele:

Punctul de plecare al domnului Richard l-a constituit observația că ceasurile de calitate sunt foarte scumpe, iar cele ieftine sunt proaste. După calcule lungi, făcute însă cu pricepere - trebuie s-o recunosc - a ajuns la următoarea concluzie: cu o tehnică ultramodernă și cu o organizare pe deplin nouă a proceselor de producție, pot fi produse ceasuri care să concureze din punct de vedere calitativ cele mai renumite mărci, fiind ca preț doar cu puțin mai scumpe decât ceasurile ieftine, produse în serie.

Toate acestea nu sunt cine știe ce filosofie. Mai demn de luat în seamă e faptul că Richard a reușit într-adevăr să-și realizeze planul și să înceapă producția. În depozitul întreprinderii se află, împachetată cu grijă și pregătită pentru a fi expediată, o cantitate însemnată din câteva modele de ceasuri elegante și precise. Numai că de expediat nu s-a expediat încă nimic și probabil mult timp de acum înainte nu se va face acest lucru.

Așa cum se întâmplă adeseori cu geniile, domnul Richard prevăzuse toate amănuntele, cu excepția unuia singur: concurența marilor firme. Excelent specialist în domeniul tehnicii și organizării, el s-a dovedit un diletant absolut în materie de comerț. Rechinii din domeniul producției s-au aliat cu rechinii din domeniul desfacerii și au pus barieră în calea ceasornicelor „Chronos" fără să se

intereseze de calitatea lor, astfel încât Claude Richard a fost adus în pragul falimentului.

Și în momentul când Claude Richard s-a convins că nu mai are nicio ieșire din capcana întinsă, rechinii s-au prezentat în chip de peștișori de aur salvatori: ageamiului i s-a propus să-și vândă întreprinderea la prețul de cost… cu alte cuvinte, să-și salveze pielea. Dar iată că ageamiul avea ambiția lui. Se încăpățâna să refuze această capitulare rușinoasă. Domnul Richard făcea parte din acea categorie de oameni la care înverșunarea, ajunsă la un anumit grad de înfierbântare, este în stare să înăbușe judecata sănătoasă! Era gata să-și vândă întreprinderea, deoarece altă soluție nu mai avea, dar oricui altcineva numai ucigașilor săi nu! Aștepta clienți, dar alți clienți nu se iveau, deoarece oricine i-ar fi luat locul ar fi avut aceeași soartă. Și tocmai când și de acest lucru s-a convins nefericitul Claude Richard, iată că apare un prostănac neinițiat care se interesează de preț!

— Prețul? exclamă în cele din urmă proprietarul (era ora nouă seara). Vă închipuiți că aici s-a investit un capital însemnat… După un calcul foarte sumar, prețul nu poate coborî sub…

Și pronunță o sumă cu totul exagerată din punctul meu de vedere.

Documentația prezentată nu justifică o asemenea cifră - obiectez calm. Toate cheltuielile, inclusiv salariile plătite până în prezent…

— Dar timpul cheltuit? intervine cu o voce stridentă domnul Richard. Dar prețul ideilor, invențiilor, al nopților nedormite, al nervilor tociți? Nu se poate calcula costul unei întreprinderi numai după cantitatea de ciment consumată, așa cum dumneavoastră n-ați admite să fiți apreciat după numărul kilogramelor de carne din care sunteți compus. Tot ceea ce se află în jurul dumneavoastră, dragă domnule, este un organism viu, un mic univers care, să mă ierte Dumnezeu, e mult mai desăvârșit decât marele

univers…

Omul acesta are vederi ultramoderne în domeniul tehnicii, dar din punct de vedere al elocvenței și-a oprit dezvoltarea undeva, la lecția despre Cicero. Și pe deasupra nu știe că sunt pus la curent cu greutățile lui mult mai în amănunt decât ar fi fost de așteptat.

— Veți fi înghițiți - îi spun liniștit. Vor mai aștepta poate o lună sau două, apoi vor pune în acțiune băncile. Deocamdată v-au sistat creditul. Mâine vă vor constrânge să restituiți tot ce vi s-a acordat până acum. Vă vor declara falit și vor lichida micul dumneavoastră univers fără să vă mai plătească nici măcar cărămizile cu care ați construit întreprinderea.

— A, dumneavoastră vreți să mă salvați! se răstește nervos Richard. Vreți să mă salvați ca să nu fiu mistuit, înghițindu-mă în schimb dumneavoastră! E într-adevăr mișcător…

— Ascultați-mă - îl întrerup. Nu sunt filantrop și n-am venit aici cu scopuri salvatoare. Situația este însă de așa natură încât ați putea fi salvat, într-adevăr, dacă v-ați arăta mai îngăduitor.

— În timp ce dumneavoastră personal vă veți sacrifica…

— Există și o asemenea probabilitate - aprob eu. Profitul dumneavoastră este asigurat. Al meu e posibil, dar plin de riscuri.

— Și ce vă face să vă asumați acest risc?

— Îmi permit riscul întrucât dispun de un capital mult mai important decât al dumneavoastră. Nu intelectual, ci financiar. Un capital care să reziste boicotului un an, doi, chiar și mai mult.

— Atunci oferiți-mi o sumă acceptabilă. Dați-mi prețul pe care vi-l cer. Este un preț rezonabil și acceptabil pentru ambele părți.

— Prețul va fi rezonabil dacă scădeți treizeci la sută. Asta-i concesia pe care v-o cer în schimbul riscului ce mi-l asum.

— Imposibil.

— O spun ca unică posibilitate, nu ca baza unui târg.

— Imposibil.

Dau din umeri și mă ridic. Mă dor genunchii. Mă doare și capul.

— Vă privește. Mai reflectați. În cazul că aveți nevoie de mine, știți numărul meu de telefon.

— Sunteți surd?! izbucnește Richard. V-am spus: e imposibil.

Faptul că s-a enervat e încurajator.

— Și eu v-am spus, aceasta este limita posibilităților mele. Și încă ceva. Nu întârziați prea mult cu răspunsul. În momentul de față duc tratative într-o altă afacere, mai puțin atrăgătoare, dar incomparabil mai sigură.

Proprietarul deschide gura să-mi răspundă, de data aceasta probabil cu vreo insultă, dar eu îl opresc cu un gest:

— Nu mai insist și nici n-am să vă mai deranjez. Nu uitați însă că vi se oferă o șansă unică nu numai de a vă recupera capitalul, dar și de a-i sfida pe șantajiștii de la marile firme.

Apoi plec ca să-i dau posibilitatea să reflecteze în liniște asupra ultimei decizii. De altfel liniștea este la acest om ceva cu totul relativ.

*

Cumpărarea întreprinderii „Chronos” mi se pare un lucru foarte potrivit planurilor mele viitoare, printre altele și pentru faptul că, dacă operațiunea mea nu va reuși, importanta sumă investită poate fi oricând recuperată. „Chronos” merită toți banii. Numai că Richard nu dă niciun semn de viață nici a doua și nici a treia zi. „Imposibil!” - Să fi fost acesta ultimul lui cuvânt? Nu-i exclus. Ori așteaptă cumva să-l caut eu? În cazul acesta poate s-aștepte mult și bine! Îmi voi îndrepta atenția spre o altă afacere, de îndată

ce mi se va oferi vreun prilej.

Și cum nu se ivește încă prilejul așteptat, îmi folosesc timpul cutreierând orașul în lung și-n lat, să cunosc tot ce-ar fi trebuit să cunoască un om „de prin partea locului”. Pașii mă poartă adesea prin fața întreprinderii „Zodiac”. Situată pe unul dintre bulevardele centrale, clădirea uriașă a firmei, cu fațada masivă și înnegrită de vreme inspiră respect. Intenția mea este să pătrund odată și odată dincolo de fațadă. În felul acesta mă voi putea apropia de pista Morandi.

Să cumperi o întreagă întreprindere, numai ca să poți urmări legăturile unui oarecare Morandi poate să pară un lucru stupid. Dar să nu uităm că datorită acestui Morandi și celor care îl folosesc s-au comis două crime.

În informațiile primite de la Anna, în afara faptelor lipsite de importanță și cunoscute de mine, se află totuși un element important: activitatea de spionaj a lui Morandi era legată de sarcinile de serviciu. Deplasări pentru afaceri comerciale plus spionaj. Pentru mine asta înseamnă că „Zodiac” e însăși C.I.A. Și chiar dacă C.I.A. și „Zodiac” nu-s unul și același lucru, sigur cineva dintre conducătorii întreprinderii „Zodiac” e reprezentant al C.I.A.

Un proverb spune că noaptea e un bun sfetnic. Iar o mică socoteală arată că trei nopți înseamnă mai mult decât o noapte. De aceea n-am rămas din cale-afară de surprins când, după trei zile, domnul Richard îmi telefonează și mă întreabă dacă n-aș vrea să trec pe la Chronos. În aceeași zi spre amiază, după trei ore de debit verbal, gesticulări și plimbări agitate prin cabinet, proprietarul întreprinderii capitulează. Capitularea este serbată pe terasa restaurantului „La trei butoaie”, dar învinsul profită prea puțin de ospăț, deoarece tot timpul, în loc să savureze mâncărurile excelente, laudă în fel și chip calitățile - atât cele evidente cât și cele ascunse - ale neasemuitului „Chronos”.

Îl ascult cu răbdare, ba chiar, aș putea spune, cu atenție,

deoarece de aici înainte îmi prinde bine să cunosc toate subtilitățile branșei. Apoi, când ni se servește cafeaua, venindu-mi o idee, îl întrerup pe orator.

— Să nu vă uitați ideea... Aș vrea să vă fac o propunere... acum m-am gândit... N-ați vrea să preluați conducerea întreprinderii „Chronos” în calitate de director? Vreau să spun, până vă veți dedica vreunei alte afaceri...

— Niciodată n-am să mă dedic altei afaceri - ripostează nervos Richard, cât pe ce să răstoarne cafeaua cu gestul său categoric. Nu intenționez să concurez cu bandele astea de gangsteri...

Problema gangsterilor este una din ternele sale preferate. De aceea mă grăbesc, spre a nu-i lăsa timp să-și debiteze tiradele împotriva lumii rechinilor.

— Atunci?

— Accept - îmi răspunde Richard. După ideea de a cumpăra întreprinderea „Chronos”, aceasta, este a doua idee înțeleaptă de care dați dovadă. Deoarece, fie-mi iertat, dragă domnule, dacă întreprinderea rămânea s-o conduceți dumneavoastră, nu-i greu de bănuit ce soartă o aștepta. Să nu credeți că dacă purtați ceas la mână încă de copil, vă puteți număra printre așii branșei...

Numai că eu n-am purtat de mic ceas la mână. Cel dintâi ceas al meu l-am cumpărat din primul salariu: un deșteptător cât toate zilele, cu cadranul de carton și cu un sunet răgușit, care amintea zgomotul bormașinii. Cu excepția acestui amănunt, logica lui Richard nu era lipsită de temei.

La despărțire, noul director îmi spune pe un ton nu prea amical:

— Mi-ați dat cea mai josnică lovitură, amăgindu-mă cu speranța că-i voi putea înfrunta pe rechini! Dar nu-i nimic. Am să rămân la „Chronos” ca să-i sfidez și să lupt în continuare cu ei. Da, da, așa voi face, credeți-mă. Și împreună vom învinge, o să vedeți!

Aș fi vrut să-l cred, dar nu îndrăzneam. În lumea aceasta a rechinilor rareori sardeaua își depășește rolul de... sardea. Numai că asemenea lucruri nu pot fi spuse tare. Mai ales în prezența unei sardele.

*

Având director, urma să-mi găsesc și o secretară. Proprietarul unei întreprinderi nu poate să dea singur telefoane unuia sau altuia, pentru a-și fixa întâlniri de afaceri. Ca să nu mai vorbim de faptul că, dacă ar trebui să scriu la mașină vreo scrisoare comercială în limba franceză aș fi pur și simplu la pământ. Deocamdată numai de-o întâlnire cu directorul întreprinderii „Zodiac" am nevoie așa că mă hotărăsc s-o folosesc pe telefonista hotelului în calitate de secretară, bineînțeles în schimbul unei mici remunerații.

— Domnul director vă poate primi mâine între orele douăsprezece și unu - îmi comunică telefonista.

Oricât aș fi fost de profan în lumea afacerilor, expresia „între douăsprezece și unu" este destul de clară ca să-mi strice buna dispoziție. Probabil că acestea sunt orele de primire, când directorul îngăduie muritorilor de rând să se apropie de sanctuarul său. Cu alte cuvinte nicio atenție față de proprietarul întreprinderii „Chronos", în viitor mândria celor cinci continente!

Pare-se c-am avut dreptate. A doua zi când îmi fac apariția în sala de primire a directorului comercial, găsesc o mulțime de lume, venită înaintea mea. Îi comunic secretarei încet numele meu, deoarece cărțile de vizită comandate în ajun încă nu sunt gata. Secretara dă din cap și îmi arătă un scaun liber. Aprind țigara și examinez persoanele din sală. Nimic demn de atenție, în afară de vecina mea din stânga. Din stânga... Asta e bine, mai aproape de inimă.

Femeia a băgat de seamă că o privesc (aceste lucruri nu

scapă niciodată femeilor), dar în mod demonstrativ își vâră capul în revista de cinema pe care o citește ca să-i treacă mai ușor timpul. Asta nu mă descurajează totuși.

Secretara își are biroul între două uși, iar dincolo de ele, dacă ar fi să dăm crezare plăcuțelor, se află cabinetul directorului și cel al adjunctului său. Prin una din uși, din timp în timp iese câte o persoană, după care telefonul de pe birou sună, secretara primește dispoziția, pronunță mașinal un „da, am înțeles” și strigă numele norocosului. În general audiențele merg repede, așa că la orele unu în sală rămânem numai doi - eu și vecina mea din stânga.

Femeia este frumoasă, fără să fie frapantă, aproape cât mine de înaltă și cu forme puțin cam pline, defect care corespunde gustului meu necioplit. Ea continuă să nu dea atenție privirilor mele „întâmplătoare”, ceea ce n-o împiedică să-și țină unul peste altul picioarele frumoase și să le schimbe sub privirea mea când într-o parte, când în cealaltă. Atenția îi este concentrată asupra revistei de cinema, dar văzând că e ora unu, închide în sfârșit revista și i se adresează secretarei:

— V-aș ruga să nu mă uitați.

— Nici pe mine - mă asociez și eu.

Secretara ne privește cu compătimire, șovăie o clipă, apoi bate la ușa adjunctului și intră.

— Regret, dar degeaba așteptați. Locul este ocupat - anunță după puțin timp secretara.

— Cum se poate! Ieri mi s-a spus să trec astăzi…

Secretara ridică din umeri și intră în cabinetul șefului. A doua surpriză este pentru mine:

— Domnul director își cere scuze, în momentul de față are în cabinet încă o persoană, iar după cinci minute va trebui să participe la o masă oficială. De aceea vă roagă să veniți mâine la zece și jumătate.

Foarte bine. Mai bine așa decât o vizită grăbită în orele de audiență. Orice rău e spre bine.

— N-aș putea măcar să stau o clipă de vorbă cu

adjunctul? întreabă din nou doamna prezentabilă.

Pornesc spre ușă înainte de a primi ea răspunsul, cu atât mai mult cu cât îl știu dinainte. Cobor scările fără să mă grăbesc. De altfel nici n-aveam unde mă grăbi. După puțin mă ajunge din urmă vecina mea dinspre partea inimii.

— Căutați un loc de secretară? o întreb cu simpatie.

Ea aprobă și continuă să coboare repede, ca să mi-o ia înainte, ceea ce nu se întâmplă, întrucât prind la timp cadența pașilor ei.

— E inutil să vă faceți griji. Vă ofer eu un post de secretară.

— Bancul e răsuflat - îmi răspunde sec.

— Permiteți-mi atunci să vă invit la masă.

— Tot atât de răsuflat, dar mai concret.

— Întocmai.

Îmi aruncă o privire fugară, ca și cum ar fi ezitat:

— Vă previn însă că sunt într-o proastă dispoziție. Așa că s-ar putea să vă influențez și pe dumneavoastră.

— Atunci nu-i cazul să vă îngrijorați, o asigur, conducând-o spre restaurantul hotelului în care locuiam.

Hotelul Regina, unde am descins, e pe măsura unei persoane cu o identitate ca a mea, cu alte cuvinte un hotel foarte bun, fără să fie exagerat de luxos. Același lucru se poate spune și despre restaurantul hotelului. Interiorul plăcut și rafinat pe care îl oferea sala nu prea mare, cu tapetele de culoare pală, cu oglinzi, cu fețele de masă de o albeață orbitoare, îți dă o stare de liniște. Prânzul începe totuși sub semnul unei proaste dispoziții. N-am de gând să mă maimuțăresc pentru a-i da cu tot dinadinsul o nuanță veselă. Când cineva e acru, lasă-l în pace - asta-i părerea mea.

Frumoasa mea parteneră pare liniștită, dar și dezamăgită pentru faptul că n-o curtez. Uneori chiar îmi aruncă pe furiș priviri, așteptând probabil un răspuns, care întârzie. Am întrerupt tăcerea înainte de a ni se servi friptura.

— Ceea ce v-am spus referitor la postul de secretară e foarte serios.

— Dar ce v-a făcut ca dintr-o dată să vă opriți la mine? întreabă partenera, încrucișând pe farfuria abia golită furculița și cuțitul, așa cum cere eticheta.

— Întâmplarea.

— Întâmplarea poate fi un sfetnic rău - mă previne ea.

— N-aveți grijă, am fler - răspund, ce-i drept cu aroganță, deoarece după câte știu nu s-a născut încă bărbatul care să posede flerul necesar în privința femeilor.

Chelnerul aduce vin roșu și ia de pe masă sticla cu vin alb numai pe jumătate golită. E una din regulile etichetei. Apoi face ordine pe masă și ne servește friptura.

Terminăm prânzul în tăcere. Convorbirea o reluăm abia după ce am consumat și înghețata:

— Nu mi-ați răspuns…

— Nici dumneavoastră.

— Cum adică?

— De ce v-ați oprit anume la mine?

— Datorita fizicului dumneavoastră.

Ea schițează un zâmbet:

— Aha, am înțeles… Dumneavoastră căutați o secretară…

— N-ați înțeles. Caut o secretară, dar nu-mi place ca secretarele să-mi stea pe genunchi, așa cum se vede prin caricaturi. Ori cu un fizic ca al dumneavoastră cred că riscul acesta poate fi evitat.

— Credeți? spune ea râzând. Dimpotrivă, se poate ivi un risc în plus: acela de a vă strivi genunchii.

Continuă să râdă, înveselită de tabloul pe care probabil și-l imaginează, și acest râs pe neașteptate îi schimbă expresia feței. Are acum un chip de fată, cu ceva binevoitor și zglobiu în trăsături.

Dar hohotele de râs încetează brusc și iluzia dispare. În fața mea se află din nou doamna cu ochi iscoditori și cu o cută de neîncredere în colțul gurii.

— În definitiv, întreprinderea dumneavoastră ce profil are? întreabă ea.

— Sunt proprietarul fabricii de ceasornice „Chronos”.

— N-am auzit.

— Există oameni care n-au auzit nici de „Omega”. Dar asta nu împiedică ceasurile „Omega” să meargă.

— De ce vă simțiți ofensat? N-am spus nimic rău.

— Nu mă ofensez de loc. Luăm câte o cafea?

Ea aprobă.

— Și câte un coniac?

— De ce nu?

— Aveți permanent tranzacții cu „Zodiac”? întreabă femeia în timp ce bem cafeaua.

— Sper că în mod permanent… - răspund evaziv.

— E o firmă solidă.

— Într-adevăr. Numai că firmele solide sunt destul de dificile ca parteneri.

— Ca și secretarele… solide - zâmbește ea. Apropo, ce salariu îmi puteți oferi?

— Același pe care l-ați fi primit la „Zodiac”.

— Sunteți prea generos…

Dau din umeri:

— Chestie de caracter.

— Dar dumneavoastră nu-mi cunoașteți calitățile.

— Din moment ce corespundeți firmei „Zodiac”, presupun că veți corespunde și firmei mele. De fapt cum de s-a întâmplat că ieri v-au promis că vă angajează, iar astăzi au refuzat?

— Asta ar trebui să-l întrebați pe directorul adjunct, dacă întâmplător îl cunoașteți. M-a primit ieri în cabinet și se pregătea să se uite pe scrisoarea de recomandație. Când a aflat însă că în afară de dactilografie și stenografie posed perfect trei limbi, mi-a spus că-i posibil să fiu angajată și m-a chemat astăzi.

— Clar: între timp au găsit alta mai potrivită.

— Vă referiți la fizic?

— Probabil. Dar n-are importanță. Orice lucru la locul lui, iar locul dumneavoastră este lângă mine.

— Probabil așa se va întâmpla - îmi surâde mașinal femeia.

— În cazul acesta aș putea să primesc unele informații suplimentare?

— De pildă?

— Înainte de toate, cum vă numiți.

— Edith Richter, douăzeci și șase de ani, necăsătorită, n-am fost condamnată, referințe puteți primi de la agenția „Fischer & Co” din Zürich - răspunde pe un ton declamator femeia.

— Sunteți de origină germană?

— Elvețiană. M-am născut la Zürich.

În clipa aceea, ca și cum și-ar fi adus aminte de ceva, ea privește ceasul.

— Sper că nu vă rețin… remarc eu.

— Nu… adică… Am o întâlnire la ora trei cu o prietenă.

Foarte frumos. Prietenele tocmai pentru asta există, ca să te poți folosi de ele la nevoie. Fac semn chelnerului, care îmi prezintă nota. Edith îmi întinde mâna:

— Totuși, dați-mi răgaz o seară să mă gândesc. Mâine dimineață veți primi răspunsul.

— Tocmai că și eu am treabă.

În fața hotelului, Edith îmi întinde pentru a doua oară mâna, fără să mă întrebe măcar în ce direcție merg. Nu insist. Cu pas lin, femeia o pornește spre Rue Montblanc. Într-adevăr, nu știu cum se comportă ca secretară, altfel însă nu-i de lepădat. Talia fină și coapsele lungi, proporționale cu înălțimea, compensau formele ei voluminoase.

Cotesc în pasajul de lângă intrarea hotelului și prin curtea interioară ies în Rue Montblanc. La o distanță de cincizeci de metri zăresc costumul gri al lui Edith. Accelerându-și mersul, se îndrepta grăbită spre gară. Puterea de atracție a siluetei ei mă îndeamnă s-o

urmăresc, de la o oarecare distanță, ca să nu fiu văzut. Ajunsă în piața gării, femeia se abate spre cafeneaua din colț. Pe terasă o întâmpină un bărbat uscățiv, cu părul cărunt, de vârstă mijlocie, care-i întinde mâna și-i oferă un loc la masa lui. Asta-i nenorocirea cu femeile frumoase. Au prea mulți admiratori.

*

A doua zi pe la orele zece și jumătate dimineața intru în sala de primire a întreprinderii „Zodiac”. De astă dată sala este goală și secretara mă introduce imediat în cabinetul directorului comercial, un cabinet spațios și impunător. Directorul - la fel de impunător: un capitalist tipic, așa cum vezi în caricaturile vechi, cu două rânduri de bărbii și cu obrajii căzuți. Îi lipsește doar țigara de foi din mână. Directorul se dovedește însă a fi un tip cât se poate de amabil.

Face un gest de parcă ar încerca să se ridice de pe scaun și îmi întinde o mână moale, grăsulie. Apoi mormăie un „poftiți” și-mi indică fotoliu de lângă biroul său. Iau loc, aprind țigara oferită și, zâmbind la rândul meu, încep să-i expun clar și concis propunerea mea. Directorul mă ascultă fără să mă întrerupă. Rapiditatea cu care îmi termin expunerea, evident îi face o bună impresie. Ceea ce nu-l împiedică să remarce imediat:

— Nu știu dacă sunteți la curent, dar noi dispunem de aproape întreaga gamă de ceasornice, începând cu „Philip Patek”[2] și „Zenith” până la producția mediocră a lui „Enickar”.

— E adevărat. Dar tocmai ce vă ofer eu nu figurează în gama dumneavoastră: calitatea lui „Zenith” la prețurile lui „Enickar”.

— Mda, dă din cap directorul. Dar toate acestea trebuiesc verificate.

[2] Denumirea corectă este „Patek Philippe & Co.”

— Bineînțeles.

— Nu-i vorba de verificarea noastră. Asta se face repede. Verificarea pe piață însă cere mult timp. Clientul din zilele noastre e suspicios. Dacă vinzi scump, se abține pentru că-i scump. Dacă vinzi ieftin, iarăși se abține, socotind că marfa e de calitate proastă. Va trece mult timp până să se constate că ceasurile dumneavoastră sunt ieftine și de bună calitate.

Încerc să obiectez ceva, dar directorul mă întrerupe:

— În concluzie, beneficiul dumneavoastră din această tranzacție este clar. Dar care va fi al nostru?

— Beneficiul curent.

— Beneficiul curent îl avem de la toate mărcile renumite. Un beneficiu nu prea mare dar fără niciun fel de risc.

— Aș putea să vă măresc puțin procentul… - spun eu șovăind. Puțin, deoarece prețurile mele sunt și așa destul de reduse.

Directorul își clatină capul:

— Dacă-i vorba de numai cinci-șase la sută, nu cred că se va schimba situația.

— Mai mult este exclus.

— Bine. Trimiteți-ne propunerea în scris. Vom informa direcția generală. Dar nu contați prea mult…

Cu alte cuvinte, „nu contați de loc”. Dar la mai mult nici nu sper. Deocamdată important este faptul că am reușit să stabilesc legătura în calitate de om de afaceri și că am motiv să vizitez oricând întreprinderea „Zodiac”. Și nu-i exclus ca într-o bună zi propunerea mea să fie din nou scoasă din arhivă, unde se pare că va fi trimisă deocamdată. Latura pozitivă a pesimismului este că până și succesele mici sunt în măsură să-ți producă vreo bucurie.

*

Sunt pe sfârșite cu dejunul, când cineva mă cheamă la telefon.

— Bună ziua - aud în receptor vocea Edithei. Iertați-mă că vă telefonez cu întârziere, dar nu e din vina mea - dimineața nu v-am găsit. Vreau să vă spun că, dacă mai țineți încă la propunerea dumneavoastră, o accept cu plăcere.

— Perfect - spun eu. Când puteți începe serviciul?

— Dacă e nevoie, imediat.

— Nu-i chiar atât de urgent... Dar ați putea trece prin oraș să vă procurați o mașină de scris portativă și toate cele necesare. Nota de plată să-mi fie expediată la hotel.

Ea promite că va face cumpărăturile până seara după care stabilim programul de lucru pe-a doua zi și încheiem discuția cu urări reciproce.

Iată-mă și cu secretară. Dar în loc să fiu mulțumit de aceasta, mă instalez la birou și aștern pe hârtie un scurt anunț: „Proprietar de întreprindere caută secretară particulară. Engleză, germană, stenografie, dactilografie. Telefon... de la ora... Până la ora...” Și-o trimit imediat prin băiatul de la hotel la *Journal de Génève* pentru a fi publicat o singură dată.

Dacă Edith a ajuns la concluzia că am luat-o să lucreze la mine mai ales pentru fizicul ei și că relațiile noastre de serviciu vor fi doar o formă de flirt, ea va avea posibilitatea să se convingă, a doua zi chiar, că s-a înșelat. O primesc în birou și, după ce schimbăm câteva fraze amicale, îi propun să se instaleze la biroul mic, pe care se și află aranjate formularele și plicurile de-abia sosite de la tipografie. Apoi fără altă introducere încep să dictez:

„Domnule director, vă scriu pentru a confirma în scris condițiile expuse în discuția noastră cu privire la...”

Întocmirea scrisorii nu ne răpește mai mult de jumătate de oră. Edith scrie repede și fără greșeli. Așa că dacă am manifestat oarecari îndoieli în privința calificării ei, aveam acum posibilitatea să mă conving că m-am înșelat. După ce semnez scrisoarea și o pun cu grijă în plic, comand câte o

cafea și procedăm la legalizarea numirii. Femeia îmi prezintă carnetul de asigurări, în care semnez în calitate de patron.

— În fond dumneavoastră ați lucrat numai șase luni la „Fischer & Co.” - remarc răsfoind în fugă carnetul de asigurări. Unde ați lucrat mai înainte?

— Nicăieri. Am urmat facultatea de literatură franceză dar, după ce am terminat, m-am convins că nu se poate trăi din literatura franceză și m-am înscris la cursurile de steno-dactilografie și secretariat, pentru că nu am părinți, iar rudele nu puteau să mă mai întrețină.

— Înțeleg. După câte văd, ați părăsit firma „Fischer & Co.” deoarece postul a fost desființat și v-ați decis să părăsiți orașul natal…

Ea dădu din cap.

— Zürich e oraș frumos - spun eu. Are și un lac minunat. Într-un cuvânt, priveliști ca-n basme.

— Da, dar nu se poate trăi din priveliști.

— Cum, și-n funcția dumneavoastră există criză?

— Chiar foarte mare.

Ea întinde mâna spre poșetă, dar eu, ghicindu-i intenția, îi ofer amabil pachetul cu Kent. Femeia aprinde țigara, aruncă o șuviță de fum dens și mă privește de parcă ar fi așteptat să vadă ce-o să mai născocesc. O privire calmă și deschisă, în care se citește o oarecare încordare.

— Înainte de a vă prezenta la „Zodiac”, unde v-ați mai încercat norocul?

— Nicăieri. Cum am sosit, am aflat că-i un loc vacant la „Zodiac”.

— Probabil prietena v-a informat…

Ea aprobă fără să clipească.

— Și de când sunteți aici?

— De vreo zece zile.

Deși port discuția pe un ton de curiozitate amicală, nuanța de interogatoriu este inevitabilă: un patron are totdeauna dreptul la anumite informații.

În acel moment sună telefonul. Cunoștința mea, telefonista, mă anunță că sunt căutat la telefon în legătură cu un anunț apărut în ziar.

— Într-adevăr, am dat un asemenea anunț - răspund eu - dar mi-am găsit secretară. Așa că fiți drăguță și comunicați acest lucru celor care se interesează.

De la capătul celălalt al firului se aude un oftat plin de ciudă: „Apăi știu c-o să mă sune, cel puțin o săptămână."

— Nu vă neliniștiți. Voi aranja ca anunțul să nu se mai publice.

— Ați dat anunț la ziar pentru postul de secretară? ridică Edith din sprâncene, nedumerită, după ce am închis telefonul.

— De fapt l-am dat acum trei zile, nu știu de ce au întârziat. Nu-s profet și n-am bănuit că am să vă întâlnesc. Dar de ce mă priviți așa?

— Am crezut că numirea mea se datorează unui capriciu întâmplător.

— V-ați înșelat - o asigur eu - cel puțin în privința capriciului. Întâmplarea mă favorizează. Dumneavoastră sunteți exact ce-mi trebuia. Ca dactilografă, vreau să zic.

Ea îmi zâmbește cu răceală:

— Sper însă că și eu am de profitat de pe urma întâmplării.

— Nu numai să sperați, ci puteți fi convinsă. Cel dintâi avantaj pe care îl veți avea e că nu vă veți surmena din cauza muncii. Acum, de pildă, puteți dispune cum vreți de timpul dumneavoastră. Lăsați-mi numai telefonul. Dacă întâmplător am nevoie, vă sun dimineața până la ora zece.

Ea se ridică, înțelegând că ziua de lucru s-a sfârșit, iar eu îi spun la revedere fără s-o conduc. Ar avea și haz să-mi conduc secretara!

Preocupările mele din zilele următoare sunt multilaterale: câteva vizite la „Chronos", la nebunul acela de director al întreprinderii mele, două vizite la notar pentru definitivarea tranzacției, o după-amiază petrecută

la bibliotecă pentru a mă cultiva, fără să mai socotesc orele închinate meditației și hoinărelilor prin oraș. În linii generale, Geneva e oraș frumos, cu o particularitate care se poate socoti în același timp calitate și neajuns: și aici e apă multă dar, spre deosebire de Veneția, apa de aici s-a adunat într-un singur loc - în lacul Geneva - ceea ce te obligă să parcurgi de zece ori pe zi interminabilele poduri de peste lac ca să simți din plin lipsa automobilului. De cumpărat și întreținut o mașină deocamdată nu am timp. Îmi ajunge bătaia de cap cu secretara. Deși, neavând deocamdată treabă cu ea, mă abțin s-o deranjez, Edith mă preocupă foarte mult.

Fără să mai vorbim de imaginea tulburătoare a formelor ei armonioase, Edith mă obsedează și prin alte particularități. De exemplu mă intrigă obiceiul ei de a te privi drept în ochi și de a te minți fără pic de jenă, fără să clipească. Îndoielile cu privire la această femeie s-au înfiripat în sufletul meu din clipa când am cunoscut-o și de atunci încoace cresc într-una.

În afară de minciuna în aparentă inofensivă despre „prietena” cu care, chipurile, a avut atunci întâlnire, Edith mi-a mai servit și alte minciuni mult mai grave. Aceste minciuni, de altfel, puteau fi explicate dacă ținem seama de o anumită ipoteză privind caracterul și rolul secretarei mele. Cum însă - așa cum se exprimă șeful meu - în meseria noastră importante sunt nu fanteziile ci faptele, analiza lor pătrunzătoare, deocamdată mă abțin să emit ipoteze, chiar dacă ele încearcă să mi se contureze fără voie în minte.

O altă preocupare a mea este „mersul trenurilor”. În ciuda faptului că în ultimul timp urc vertiginos treptele ierarhiei sociale, nu pot renunța la această muncă brută care constă în a-mi pierde timpul pe peronul gării și a urmări sosirea unui anumit tren. Spre norocul meu, de data aceasta sunt cel puțin cruțat de căldurile mari ale după-amiezii, deoarece trenul local care are legătură cu

acceleratul Veneția-Lausanne sosește noaptea. Garda mea nocturnă îmi mai oferă un avantaj; îmi dă posibilitatea să-mi completez educația estetică, în special în domeniul artei cinematografice. Ultima proiecție, care se termină cam cu o jumătate de oră înainte de sosirea trenului respectiv, este o bună ocazie de a-mi petrece timpul fără să atrag atenția, așa că în trei săptămâni am reușit să văd o duzină de capodopere ale celei de-a opta arte, printre care și o serie întreagă de filme „de spionaj”. Trebuie să recunosc însă că filmele de spionaj trezesc în mine cea mai mare nedumerire tocmai pentru că (deși, după părerea șefului meu, m-aș număra și eu printre fanteziști) și fantezia își are limitele ei.

Cu aceste două duzini de capodopere, ciclul cultivării mele în linii mari se încheie. Într-o seară, după ce am văzut filmul **o întâlnire periculoasă**, la intrarea în gară mai să mă ciocnesc nas în nas cu Morandi. Omul meu pășește energic și țanțoș ca de obicei, cu pălăria lui caraghioasă pe vârful capului. Probabil că este chel din moment ce în permanență poartă pălărie, sau dacă nu este încă, cu siguranță că chelește.

Urmărirea durează trei minute. Morandi traversează piața gării, cotește pe Rue des Alpes și intră în hotelul „Terminus”.

*

Bat la ușă, aștept cuviincios să aud invitația „intră” și deschid brusc ușa. Omul meu este într-adevăr chel.

La început Morandi mă privește nedumerit, presupunând că pur și simplu am greșit camera. Dar după ce închid ușa și răsucesc cheia, nedumerirea lui se transformă într-un soi de frică îmbinată cu indignare.

— Cine sunteți dumneavoastră? De ce ați încuiat ușa? întreabă spontan chelul în limba sa maternă.

— Nu vă impacientați - îi răspund în franțuzește, ca să-i

amintesc că nu suntem în Italia. Și vorbiți mai încet! E numai în interesul dumneavoastră.

Strecor cheia în buzunar și mă instalez în fotoliu, cât mai aproape de telefon, ca să-l am la îndemână.

— Dar cum vă permiteți!? exclamă el de data aceasta în franțuzește.

— Mai încet! îl previn iarăși. Și fără să vă enervați. Voi fi scurt. Este vorba de activitatea dumneavoastră. Mă refer la spionaj.

Morandi înțelege că partida e pierdută și se lasă pe scaun. Gura întredeschisă și mustăcioara subțire îi dau o expresie de buimăceală. Cheloșilor vanitoși le place uneori să-și lase mustață, ca să arate că nu sunt cu totul lipsiți de această podoabă naturală - părul.

— Ați călătorit de multe ori în țările socialiste, unde sub camuflajul operațiunilor comerciale ați întreținut legături cu agenți localnici. Ultima oară când ați fost în Bulgaria ați reluat legătura cu un agent pe nume Stavrev, i-ați furnizat un emițător și i-ați dat instrucțiunile corespunzătoare. Activitatea dumneavoastră de spionaj în țările socialiste e cunoscută și dovedită, sunt împuternicit să vă comunic.

— Mulțumesc - mormăie ironic Morandi, calmat oarecum de chipul în care se desfășoară lucrurile.

— Dar acesta este numai un aspect al problemei, privit din punctul de vedere al celor care te-au trimis să spionezi, cred însă că un om ca dumneata ar trebui să țină seama și de celălalt aspect, privind interesele celor pe care i-ai spionat.

Pe fața mustăciosului crește încordarea.

— Pentru a fi clarificate unele amănunte - mă refer la cel de-al doilea aspect - a fost trimisă de către instanța respectivă o persoană cu numele de Albert Caré, care nu demult a intrat în legătură cu prietena dumneavoastră Anna Ferrari și a primit din partea ei informații complete în privința deplasărilor dumneavoastră, chipurile comerciale…

— Minciuni! strigă Morandi.

— Totul a fost înregistrat pe bandă de magnetofon. Poate vreți să auziți discuțiile dintre dumneavoastră și Anna Ferrari? Discuții, în timpul cărora i-ați încredințat informații secrete ce nu-i erau destinate. Acum vreo trei săptămâni, de pildă, în timpul unei asemenea discuții, ea v-a comunicat, ascunzându-vă o mare parte din adevăr, că l-a cunoscut pe Albert Caré, iar dumneavoastră ați informat-o că Arturo Conti n-a fost asasinat pentru a fi jefuit, ci ca o sancțiune pentru pălăvrăgeala lui.

— Deschideți puțin fereastra - mă roagă Morandi ca răspuns la toate acestea.

Într-adevăr, în cameră este o căldură înăbușitoare. Pe fața mustăciosului apar broboane de sudoare.

— Am să deschid, e timp! îi răspund aprinzând o țigară. Iar acum să continuăm: înțelegeți, cred, că în cazul când documentația discuțiilor despre care e vorba, împreună cu informațiile care dezvăluie ratarea misiunii dumneavoastră în Bulgaria nimeresc în mâinile celeilalte părți de la care ați primit bani, soarta dumneavoastră nu va fi alta decât soarta lui Arturo Conti.

— Mă rog! Și ce vreți de la mine? întreabă Morandi, ștergându-și cu batista sudoarea de pe capul pleșuv.

— Să-mi destăinuiți totul: concis, dar clar și concret. Cu nume și date.

— Ca pe urmă să-mi faceți de petrecanie?

— Oamenii pe care îi reprezint în momentul de față n-au nicio intenție să vă facă de petrecanie.

— Cine mi-o garantează?

— Rațiunea. Asasinarea dumneavoastră ar constitui pentru ei o complicație de prisos. Acum sunteți demascat, prin urmare nu prezentați vreun pericol. Iar soarta dumneavoastră e o chestiune care vă privește personal.

— Cine îmi garantează că și această discuție nu se înregistrează?

— Nimeni.

— Și că înregistrările despre care am vorbit îmi vor fi restituite?

— Asemenea promisiuni nu fac. În fond, nici nu v-ar servi la nimic. Aș putea să vă trimit înregistrările ca să vă distrați puțin, dar vă dați seama că ele pot fi duplicate.

— Tocmai. Atunci ce afacere îmi propuneți? Orice afacere are loc pe baza avantajului reciproc.

— În comerț. Nu în meseria noastră.

— Eu nu sunt spion de meserie.

— Dar ce sunteți? Amator?

— Nu-s nici amator. Dar când șefii îți împing cu de-a sila bani, pe de o parte, iar pe de alta te amenință cu concedierea, poți să alegi altceva decât banii?

— Exact în aceeași situație sunteți și acum! Cu diferența că amenințarea se face direct cu revolverul.

— Dar pentru numele lui Dumnezeu, înțelegeți-mă că eu sunt în afara jocului. De mult sunt în afara jocului. Nu mai primesc de la nimeni niciun fel de sarcini. Ba mai mult: sunt suspectat. Mai ales în urma istoriei cu Conti. M-au lăsat în pace, lăsați-mă și dumneavoastră. Înțelegeți, sunt în afara jocului!

El împrăștie cu mâna fumul țigării mele, care îl înecă, și din nou își șterge sudoarea.

— Uite ce-i, Morandi: în acest joc niciodată nu poți să rămâi pe dinafară. Dacă te-ai prins în horă, trebuie să joci. Nu poți fi spion o singură dată, și pe urmă să te retragi. Nu merge. Întocmai ca la pocher. Nu joci numai atunci când ai caré de așі. Deși e o deosebire. La pocher, dacă ai pierdut, mai poți spera să te refaci, pe când aici acest lucru este exclus. Ai pierdut, plătești cu viața. Ei bine, cei care mă trimit îți dau posibilitatea să-ți scapi pielea. În privința șefilor dumitale nu-ți pot garanta. Acolo descurcă-te cum știi. Ceilalți însă te vor lăsa în pace. Pentru totdeauna. Cu o singură condiție, să-mi spui totul.

— Dar cine îmi garantează că mâine n-o să mă strângeți din nou cu ușa, ca să vă dau informații? Sau că nu veți

folosi aceste informații împotriva mea? revine mustăciosul la ale sale.

— Ți-am spus: rațiunea. Rațiunea sănătoasă. Informații n-o să-ți ceară nimeni, deoarece niciodată nu vei mai dispune de informații interesante. Iar ca să te trădăm n-are sens. Asta se poate întâmpla numai într-un singur caz: dacă vei vorbi. Dacă păstrezi tăcerea, și noi facem la fel. Dacă vorbești, ți-ai semnat propria sentință.

Mă uit la ceas: unu fără cinci.

— Hai, vorbește, că e târziu.

Morandi răsuflă greu și aruncă pe pat batista udă.

— Ce om straniu sunteți! Ceilalți măcar îmi ofereau bani…

— Ai să primești și bani - îl liniștesc. În privința asta ne vom înțelege mai ușor. Iar acum începe: scurt dar concret.

— Nu s-ar putea să-mi puneți întrebări?

— Întrebările mai târziu. Acum povestește.

Când Morandi își termină povestirea, nu prea bogată în evenimente, ceasul arată două trecute. Câteva date esențiale: numele persoanei care a încredințat mustăciosului misiunea, caracterul acestor misiuni, șase la număr, îndeplinite în diferite țări socialiste în timpul deplasărilor, numele autohtonilor cu care a luat legătură.

Apoi încep întrebările. Ele ating toate punctele din expunerea lui Morandi, chiar și cele neclare, tangențiale. Legate ca sens una de alta, răspunsurile se întrerup, apar din nou, pe neașteptate, sau răsar spontan din răspunsul la întrebarea anterioară.

— Deschideți fereastra, vă rog! repetă de câteva ori mustăciosul, cu voce slabă.

Fața îi strălucește de transpirație, ochii, umflați de nesomn, i se închid. Nu mai este nici îngâmfat, nici sfios, nici speriat, este obosit de moarte.

Când întrebările se epuizează, ceasul arată orele patru și jumătate. În cameră plutesc nori de fum. Aerul este viciat din cauza respirației noastre și a zăpușelii. Migrena mea

căpătată la Veneția acum se accentuează. Mă apropii de fereastră și o deschid larg. Morandi se lasă pe speteaza scaunului și câtva timp respiră cu sete răcoarea nopții, mișcându-și buzele cărnoase, întocmai ca un pește.

— Iar acum să discutăm partea financiară - spun eu închizând din nou fereastra. Trebuie să-ți explic că sarcina despre care ți-am vorbit mai înainte mi-a fost dată cu totul întâmplător. Eu am preocupări mult mai importante. Sunt un cetățean pașnic și am acceptat să fac un serviciu cuiva numai pentru că am fost strâns cu ușa, aproape la fel ca și dumneata. În realitate, sunt fabricant.

Morandi își ridică spre mine ochii somnoroși și mă privește oarecum surprins:

— Fabricant?

— Da, sunt proprietarul fabricii de ceasornice „Chronos”. În momentul de față producția mea stagnează și problema pieții e pentru mine vitală. Am propus firmei „Zodiac” o tranzacție, dar am primit un răspuns ambiguu. Iar dumneata ești funcționar al firmei „Zodiac”.

— La „Zodiac” nu reprezint nimic.

— Ai însă legături cu cei mari.

— Numai legături de serviciu. Și-apoi e bine să știți că „Zodiac” are un mecanism dificil. Până îl pui în mișcare…

— I-am putea propune directorului un comision.

Morandi schițează un zâmbet:

— Nu sunteți atât de bogat. Dar mie ce-mi oferiți?

— Oferta depinde de serviciul pe care mi-l vei face.

Își încrețește ușor fruntea, încruntându-se, și mă privește gânditor. Apoi răspunde:

— Dați-mi cinci mii și vă asigur tranzacția. Nu prin intermediul vreunei persoane de la „Zodiac”, ci prin cineva direct cu firma „Zodiac”.

— Cinci mii de franci?

— Cinci mii de dolari.

— Suma depășește posibilitățile mele. Dacă accepți trei mii…

— Profitați de faptul că mă aveți la mână - mormăie Morandi obosit. Dar nu-i nimic, dați-mi patru mii.

— Și cine îmi garantează că tranzacția se va face?

— Ce om straniu! oftează mustăciosul. Refuzați să-mi garantați viața, iar mie îmi cereți garanții pentru o tranzacție.

— Bine, am încredere, și scot portofelul din buzunar. Cine-i persoana?

— Rudolf Bauer, import-export, München. Vă dau o scrisoare pentru el.

— Dar nu cumva să-i promiți în scrisoare că-i dau și lui patru mii.

Morandi suspină din nou ca un martir, apoi se ridică, scoate din sertar hârtie cu antetul hotelului și, oftând din când în când, începe să scrie. Neurastenic!

Capitolul IV

— Când v-am văzut ultima oară, pare-mi-se erați șatenă…

— Da, iar acum am părul negru. Nu vă place?

— Dimpotrivă. Păreți mai exotică… și mai matură.

Convorbirea are loc între mine și secretara mea la gară, unde abia ne-am întâlnit. Edith nu pare să fie în apele ei și mă îndoiesc că remarca mea este în măsură să-i redea buna dispoziție.

— Nici dumneavoastră nu arătați prea tânăr - răspunde femeia, fără să țină cont de faptul că vorbește cu șeful ei.

Presupun că are dreptate. După o noapte de nesomn și o zi întreagă de alergături, nu-i atât de ușor să arăți tânăr, mai ales la vârsta mea. În schimb mă simt excelent.

— Să urcăm în vagon - propun eu. Dispunem de o noapte întreagă pentru discuții plăcute.

Și ca s-o îmbunez pe femeia exotică, cu părul negru, îi iau galant valiza din mână.

Cușetele noastre se află una lângă alta. Iar între ele o ușă. Lucrul acesta îi dă prilej lui Edith să facă anumite presupuneri. Bănuiesc, deși nu-mi spune nimic. Ne postăm lângă fereastra din culoar, ca să dăm posibilitate însoțitorului de vagoane să facă paturile. Animația de pe peron este în apogeu. Trenul pleacă după trei minute.

— Ați mai fost vreodată la München?

— Niciodată.

— Păcat - îi răspund.

Dar ea, fără să întrebe ce-i „păcat”, privește distrată pe fereastră.

— Am impresia că nu sunteți prea bine dispusă.

Edith îmi aruncă o privire fugară:

— Se observă?

— Nu mult, dar se poate bănui.

— Rareori sunt bine dispusă. Ca să fie omul bine dispus, presupun că trebuie să aibă un motiv.

— Astfel pot vorbi numai alcoolicii - obiectez eu. Unei femei la vârsta dumneavoastră numai un motiv serios poate să-i strice buna dispoziție.

— Eu pot fi indispusă și fără vreun motiv special. Motivele pe care le am în permanență sunt suficiente. Dar mai bine să nu vorbim despre lucruri plictisitoare.

Ea tace, îmi aruncă din nou o privire fugară și adaugă:

— Invidiez oamenii ca dumneavoastră.

— De ce? Pentru „Chronos” sau…

— Vă invidiez pentru faptul că nu vă pierdeți buna dispoziție nici atunci când treburile merg prost.

— Ba treburile îmi merg de minune.

— Aveți în vedere tratativele cu „Zodiac”?

Ironia se poate sesiza și fără ajutorul celui de-al șaselea simț.

— Da, și pe acelea - răspund calm.

Femeia mă privește cu neîncredere, dar nu obiectează.

— Dragă Edith, spun eu cu blândețe. Deoarece vom lucra împreună, trebuie să-ți explic încă de pe-acum anumite lucruri: de obicei, cu cât o tranzacție este mai rentabilă pentru tine, cu atât e mai puțin rentabilă pentru cealaltă parte, prin urmare cu atât mai multe eforturi sunt necesare pentru încheierea ei. Aș putea să închei chiar mâine o anumită tranzacție cu „Zodiac”, pentru o perioadă mai îndelungată. Dar o asemenea grabă s-ar răsfrânge în mod simțitor asupra profitului meu, și asta nu în chip favorabil. De aceea prefer să pierd câteva săptămâni, cu condiția să câștig mai mulți bani, știu că timpul înseamnă bani dar - timp sau bani - asta-i chestiune de gust.

De pe peron se aude un fluierat scurt, înăbușit. Două fete flutură mâinile în fața ferestrei noastre, dar nu-i vorba de noi. Pe mine, în special, nimeni nu m-a condus niciodată la gară. Trenul pornește încet și fâșia peronului rămâne în urmă, ca să cedeze locul vagoanelor de marfă, semafoarelor și umbrelor confuze ale nopții.

— Mulțumesc pentru lecție - se înclină Edith. Mai ales, că nu mi-o datorați. Nu intenționez să mă amestec în treburile dumneavoastră.

— De ce nu? Prefer o secretară energică și curioasă, uneia discrete, căreia să-i fie gândul numai la salariu. Participarea este pentru mine o dovadă că pot conta pe dumneavoastră.

Ea mă privește iscoditor și-mi spune:

— În cazul acesta recompensați-mă cu o țigară.

Însoțitorul de vagoane a pregătit paturile în cușetele noastre și a trecut mai departe. Fumând, Edith privește afară, prin fereastra întunecată pretimpuriu de Alpii din apropiere. Femeia trage de câteva ori din țigară și o stinge în scrumieră.

— Mă doare îngrozitor capul. Permiteți-mi să mă culc.

— Vă rog. Noapte bună!

Mă retrag și eu în cabină. Tocmai la timp, ca să aud că de partea cealaltă a ușii se trage zăvorul! O asemenea neîncredere și tocmai din partea secretarei tale personale! … Bine că în seara aceasta am alte griji.

Mă dezbrac, îmi pun pijamaua, aprind penultima țigară din ziua aceea și mă întind în pat. Problemele care mă preocupă sunt aceleași, care nu mi-au ieșit din cap ziua întreagă, în timpul pregătirilor banale pentru drum. Aceste probleme, două la număr, au o importanță hotărâtoare. Întâi: sunt autentice informațiile lui Morandi? Doi: va păstra el tăcerea?

Răspunsul la a doua întrebare este mult mai important din punct de vedere practic, deși îmi dau seama că am făcut tot ce era necesar pentru ca acest răspuns să fie pozitiv. Să determini pe un om să vorbească este greu, dar și mai greu e să-l determini să păstreze tăcere timp îndelungat. Nu-i o afacere să-i pui omului revolverul în coastă ori să-i propui un teanc de bancnote ca să-i sustragi vreo informație, dacă prin asta a doua zi ți-ai pus cruce atât ție, cât și întregii operațiuni! Metoda poate reuși numai dacă ai creat în jurul omului o astfel de situație încât el să nu poată face altceva decât ceea ce dorești tu, și, în acel moment, și mai târziu. Morandi va tăcea, pentru că de aici încolo securitatea lui depinde direct de propria mea securitate. El este convins că lichidarea mea nu numai că nu va rezolva nimic, dar va fi sigur preludiul lichidării propriei sale persoane. Deoarece materialul compromițător rămâne, și-l vor folosi fără îndoială cei care m-au trimis.

Acest material compromițător este, bineînțeles, un bluf, dar numai până la un anumit punct. Nu dispun de înregistrarea discuțiilor dintre Morandi și Ferrari, dar dispun de înregistrarea unei discuții și mai importante - cea dintre Morandi și mine. Această înregistrare se află într-adevăr la un loc sigur, așa că eventuala mea moarte nu va lua nicio greutate de pe umerii lui Morandi, afară doar de cazul că-i socotim povară propriul său cap.

Mustăciosul a înțeles și un alt adevăr: nu mai poate conta pe șefii lui de până acum. Nu se poate aștepta la nimic bun din partea lor. De acest lucru l-a convins nu numai asasinarea lui Conti, ci și supravegherea la care a fost și el supus un anumit timp. Morandi își dă seama că a fost cruțat nu datorită încrederii mari ce o aveau în el, cât din dorința de a-l folosi ca momeală. Deocamdată șefii lui sunt convinși că momeala n-a atras pe nimeni, pentru care motiv l-au și lăsat în pace. Ar fi suficient însă ca cineva să manifeste din nou interes față de el, pentru ca și acel cineva, și Morandi însuși să fie înlăturați, acesta constituind cel mai eficace mijloc de a se șterge urma.

Urmă care duce unde? Gândul acesta mă face să revin la prima problemă, cea mai importantă pentru desfășurarea operațiunii: Morandi a spus adevărul sau mi-a întins o plasă împletită din mici neadevăruri sau pure minciuni? Până acum n-am avut timp să prelucrez detailat în minte informațiile primite de la mustăcios. Dar reflecțiile mele ocazionale și înainte de toate verificările făcute în timpul interogării mă îndreptățesc să cred că Morandi a spus adevărul atât cât îl cunoaște el. Din păcate, informațiile primite de la mustăcios reprezintă o infimă parte din ceea ce m-ar fi interesat. Totuși, pentru început pot fi mulțumit. Din momentul intrării mele în joc, după două luni de așteptare, cu tărăgănelile respective, pline de riscuri inevitabile, am reușit să descopăr ceva important, un fir nou care mă conducea mai departe de Morandi, și care-mi dă posibilitatea să înaintez puțin în labirintul acesta de nepătruns.

Firul important este numele persoanei care i-a transmis instrucțiuni și materiale lui Morandi. Persoana respectivă lucrează tot la „Zodiac” ca și Conti și mustăciosul. Numele aceste firme onorabile, solide, prea e amestecată în afacerile nu atât de onorabile ale spionajului, și aceasta confirmă ipoteza mea inițială că „Zodiac” și C.I.A... dar m-am hotărât să evit ipotezele pripite.

Într-un chip sau altul, stabilind legături de afaceri cu „Zodiac”, conform intențiilor mele din acest moment, pe Morandi l-am eliminat din joc. Voi căuta pe alte căi să ating pista următoare.

Omul cu ochelarii cu oglindă continuă să fie una din necunoscutele problemei. Chipul acela prelung, palid și amenințător în pasivitatea lui, mă urmărește cu perseverență, ca o idee fixă. Morandi susține că habar n-are cine ar putea fi acel individ, deși i l-am descris cât se poate de amănunțit. De fapt din afacerea Conti, Morandi știe numai ceea ce i-a încredințat șeful lui mai târziu, nu în scopul de a-l informa, ci doar de a-l speria.

„Conti al nostru - i-a spus șeful - era un incorigibil jucător de noroc. Din cauza asta punea în cumpăna hazardului și lucrurile cele mai serioase. Ne-a comunicat propunerea fotografului, bineînțeles, dar când? Numai cu o oră înainte de întâlnirea decisivă! S-a speriat desigur în ultima clipă și s-a gândit să-și asigure spatele. A încercat chiar să tragă profit din această informație, cerșind o recompensă. După câte știi, l-am recompensat. E drept că s-a recurs la metode cam tari. În alte cazuri noi procedăm mai delicat. Dar de asta tot Conti e vinovat. A primit instrucțiuni să-l ducă pe fotograf la el acasă și acolo, când voi apărea eu, să-l divulge. Atunci s-ar fi încăierat și se putea presupune că s-au omorât unul pe celălalt. Dar Conti iarăși a dovedit că-i ticălos. Probabil că discuția s-a purtat în așa fel încât fotograful a intrat la bănuieli și a șters-o. Bine că prin apropiere se aflau oameni de-ai noștri, care au și pornit pe urmele lui. În general, să știi, câteodată e necesar să-ți schimbi planurile. Dar nu și hotărârile. Deoarece să-ți schimbi hotărârile înseamnă să-ți schimbi și principiile. Iar principiul nostru de bază, stabilit o dată pentru totdeauna, îl știi doar: munca cinstită o plătim cu bani, cea necinstită cu gloanțe.”

Toate acestea sunt aproape lipsite de importanță pentru desfășurarea operațiunii. Dar gândurile omului nu se pot

limita numai la sfera unei operațiuni, oricât de importantă ar fi ea. Întotdeauna rămâne și ceva pe dinafară - amănunte inutile, amintiri fără importanță, imagini ce ar trebui eliminate din creier dar care se cuibăresc acolo și nu vor să dispară, cum ar fi imaginea corpului strivit de lângă parapet, cu picioarele zvâcnind, cu capul zdrobit și pălăria albă de panama îmbibată de sânge.

„Gata, destul, mai bine dormi!” mormăi eu, dorind ca prin această poruncă plină de luciditate să dau de înțeles acestei vedenii să dispară și să nu mă sustragă de la realitate. Mi se întâmplă ca atunci când sunt obosit să adorm foarte greu și cu cât sunt mai obosit, cu atât mai înfrigurat să-mi lucreze mintea, numai că în van, învăluită de cețurile trecutului, de viziuni neplăcute și presimțiri neclare.

Într-adevăr, ziua a fost încordată dar plină de rezultate, îmi spun. Spre deosebire de fanteziile tale de-acum. În afară de efortul pentru obținerea vizelor și pregătirea sortimentului de mostre, a listelor de prețuri și altele, a fost necesar să mă ocup puțin și de garderoba mea, ca să capăt un aspect mai de industriaș. După aceea a trebuit să scriu câteva cărți poștale ilustrate unor persoane apropiate din țară și să vizitez din nou pe domnul George Ross, deși acest gen de vizite în afara cazurilor excepționale sunt în principiu interzise.

Motivul vizitei era însă într-adevăr excepțional. Minusculul magnetofon pe care-l cumpărasem dovedise că-și merită banii. În principiu nu agreez acest gen de tehnică ce te obligă să porți un microfon sub formă de ac de cravată, să tragi firul de legătură sub cămașă, să-ți găurești buzunarul ca să conectezi firul și să bagi mereu mâna în acel buzunar, pentru a-l pune în funcțiune sau pentru a-l opri. Câteodată însă aceste trucuri sunt inevitabile. Banda de înregistrare aproape invizibilă, pusă în plic și destinată scumpului Mercier, îmi putea aduce plocon moartea prematură, lucru de loc plăcut, dar putea

tot atât de bine să-mi amâne moartea până la o vârstă corespunzătoare.

— Scuzați-mă că vă deranjez din nou - i-am spus domnului Ross. Știu că acest lucru nu prea intră în regulament.

— Nu vă faceți griji - a zâmbit gazda. Sunt om bătrân. N-am de ce mă teme…

„Și tu la fel - îmi spun. Mai bine închide ochii și dormi. Ia exemplu de la secretară.” Ce creatură! Mă și mir că nu m-am lăsat încă furat, în aceste clipe, de imaginea formelor ei splendide, și că n-am fost îndemnat să înlătur bariera șubredă care, împotriva legilor naturii, desparte femeia de bărbat.

*

Reflecțiile optimiste și imaginea formelor splendide s-au transformat pe nesimțite în vis, când aud foarte vag și parcă de departe un ciocănit la ușă și vocea însoțitorului de vagoane:

— Am ajuns, domnule!

Un sfert de oră mai târziu, proaspăt bărbierit, și răspândind un miros de „palmolive”, ies pe culoar. Edith stă în fața ferestrei, cu o coafură impecabilă, părul ei având reflexele abanosului. Privește distrată clădirile cenușii, monotone, ce se perindă prin fața trenului, depozitele de fier vechi și locurile virane ce prevestesc apropierea orașului München.

— Ați dormit bine? o întreb în stilul bonton-ului.

— Mulțumesc, foarte bine - îmi răspunde ea.

Dar în ciuda fardului proaspăt, fața ei exprimă contrariul. E palidă și obosită.

— Ați pătruns în sfârșit și în tainele cosmeticii - remarc eu. Dacă nu mă înșel, până acum nu vă fardați.

— N-am voie?

— De ce să n-aveți. Permiteți-mi numai să vă dau un sfat,

nu abuzați de verde și albastru la ochi. Pictorii consideră aceste culori potrivite mai mult pentru peisaj decât pentru portrete.

— Vă pricepeți și în domeniul artei?

— Da, într-un fel - spun eu. Am citit asta în **Van Gogh - pictorul soarelui și al nebuniei**. Cândva, într-o călătorie, cineva a uitat-o în compartiment. Din păcate, am ajuns la destinație când eram abia pe la pagina cinci. Aceste cărți sunt instructive, dar se citesc greu.

Edith îmi ascultă divagațiile fără să-mi acorde prea mare atenție, continuând să privească pe fereastră. Trenul își micșorează tot mai mult viteza, înaintând printre șiruri de vagoane. Peronul este deci aproape.

— Spuneți-mi - se întoarce Edith spre mine, când trenul își încetinește mersul de tot. Ce planuri aveți pentru astăzi?

— Vă spun îndată. Dar mai întâi să ne găsim un hotel.

— M-aș bucura mult dacă am afla unul prin apropiere. Nu prea mă simt bine.

Hotelul situat chiar în piața gării este modern și atrăgător.

— Doriți o cameră? întreabă recepționerul.

— Două - se grăbește să răspundă Edith.

— Două camere - confirm eu. Doamna este secretara mea.

— Nu pierdeți ocazia să vă subliniați calitatea de șef - îmi spune ea puțin mai târziu în ascensor.

— Numai în cazurile când sunt nevoit să atrag atenția că n-ar trebui să vă exprimați punctul de vedere înainte de a mi-l exprima eu.

Camerele noastre sunt alături una de alta și după ce aștept din politețe o jumătate de oră, bat în ușa Edithei:

— Dacă v-ați odihnit, vă rog să veniți, avem puțină treabă.

Treaba constă în a-i telefona lui Rudolf Bauer, import-export. Edith formează numărul, ia legătura ceremonios în

numele șefului cu secretara firmei respective, secretara, la rândul ei, intră în legătură cu șeful, și ca rezultat al acestui ritual, în cele din urmă capăt legătura directă cu persoana căutată.

— Bună dimineața. Vin din partea unei cunoștințe a dumneavoastră. Am să vă predau ceva.

— Cu mare plăcere - răspunde energic o voce tânără. Când vă convine să treceți pe la mine?

— Când doriți dumneavoastră.

— La orele douăsprezece. Sunteți de acord?

— Perfect.

Secretara urmărește, cu o anumită surprindere operativitatea și eficacitatea discuției mele. Ca să-i măresc admirația, scot atent mostrele împachetate cu grijă și documentele comerciale, pun totul într-o servietă de piele elegantă și arunc o privire pe ceas - un „Chronos” autentic.

— Avem timp să facem și o plimbare prin oraș.

— Dacă nu considerați plimbarea aceasta drept obligatorie, v-aș ruga să mă scutiți de ea.

— Cum doriți - îi răspund indiferent și, luând servieta, ies.

München-ul pare să fie un oraș minunat, nu însă și în orele caniculare ale verii. De aceea, după o ezitare scurtă, mă hotărăsc să fac mai întâi cunoștință nu cu orașul, ci cu berea care poartă același nume. Este excelentă, mai ales pe o asemenea căldură.

La douăsprezece fără un minut mă prezint la secretara lui Bauer, iar un minut mai târziu mă aflu în cabinetul lui. Nu e rău să se știe că punctualitatea germană poate fi respectată și de alții, ca de pildă de… elvețieni.

În ciuda vocii lui, Bauer nu este deloc tânăr, în orice caz n-are mai puțin de cincizeci de ani. Expresia feței și ținuta lui au ceva energic și impecabil, care te face să te gândești la uniformele de paradă și la duelurile studențești. În mai puțin de un minut, el parcurge scrisoarea lui Morandi și trece imediat la subiect.

— Care este oferta dumneavoastră?

Franceza lui este dură și sacadată, ca și atitudinea.

Repet în linii generale expunerea mea succintă, făcută nu de mult în fața directorului firmei „Zodiac”. Și pentru o mai bună evidență, scot și mostrele împreună cu lista de prețuri.

Bauer mă ascultă cu atenție, după aceea aruncă o privire fugară asupra mostrelor și dă din cap:

— Cred că voi putea face ceva pentru dumneavoastră. Ce anume și cum, voi fi în măsură să spun abia după două zile. Cât mai stați pe-aici?

— Cât va fi necesar.

— Perfect. În acest caz să stabilim…

El răsfoiește agenda de pe birou și stabilește ziua și ora. După care îmi întinde mâna țeapănă ca lemnul și mă conduce.

Partea pozitivă a pesimistului este nu numai că prevede tot ce-i mai rău, dar atunci când acest rău nu vine, gustă din plin dulceața acestei surprize plăcute. Pesimistul este singurul om care se bucură când așteptările îi sunt înșelate.

A doua întâlnire cu Bauer îmi aduce tocmai o asemenea surpriză. Bineînțeles nu brusc, ci după multe meandre pline de încordare.

— Ceasurile dumneavoastră sunt de bună calitate - spune în loc de introducere reprezentantul import-exportului local. Dar au un defect: sunt greu de plasat.

Așteptându-mă să aud în continuare observațiile cunoscute de la prima întâlnire cu „Zodiac”, mă grăbesc să obiectez. Bauer mă ascultă cu răbdare, apoi face următoarea remarcă:

— Nu m-ați înțeles. Greu de plasat nu din cauza neîncrederii cumpărătorului, ci din cauza opoziției celorlalți vânzători. Marfa dumneavoastră este boicotată și ar fi trebuit să știți acest lucru.

— Boicot! dau neglijent din mână. Cunosc aceste intrigi

ale marilor firme elvețiene. Dar nimeni nu e atotputernic ca să organizeze boicot pe întreaga piață mondială.

— Nu fiți atât de sigur - își clătină capul Bauer.

Apoi, printre altele, întreabă:

— Sunteți, pare-mi-se, de curând proprietarul firmei „Chronos”.

— …

— Și mai înainte cu ce v-ați ocupat?

— Tot în branșă. Numai că nu în calitate de producător, ci de comerciant.

— Ați avut magazin?

— Da.

— Unde?

— La Lausanne.

— Presupun că v-a mers bine, din moment ce ați economisit bani să cumpărați o întreprindere.

— Banii sunt economisiți de tatăl meu, nu provin din afacerile mele. Tatăl meu era un om cu principii învechite și se temea de operațiunile riscante. Cea mai mare parte din avere o avea în numerar și făcea comerț numai cu un capital neînsemnat, cât să-și asigure existența.

— Și dumneavoastră ați încălcat această regulă de aur?

— Dacă o regulă nu-i sursă de aur, nu poate fi o regulă de aur. Omul trebuie să rișt mai mult, altfel nu merită să-ți pierzi timpul.

— Nu credeți că vă asumați un risc prea mare? întreabă Bauer și mă privește atent.

Îi susțin privirea calm, dar fără trufie.

— Riscul este calculat - intervin eu. În cel mai rău caz, vând fabrica și tot ies în câștig.

— Dacă găsești cumpărători… obiectează Bauer. Dar dacă concurența va trece la măsuri mai drastice? Că există și măsuri drastice, domnule Roland!

— Niciun fel de măsuri nu mă pot speria - răspund calm. Riscul calculat prezintă și el un risc, bineînțeles. Dar unde nu există astăzi risc?

Bauer mă privește din nou cu atenție. Apoi întreabă:

— Ce v-a determinat să vă adresați tocmai nouă? „Zodiac” nu-i o firmă specializată în ceasuri.

— „Zodiac” nu-i specializată în nimic, dar e o firmă solidă. Și ca să parez boicotul, numai o firmă solidă îmi poate fi de folos.

— Mai sunt și alte firme solide.

— Cele ca „Zodiac” se numără pe degete. Și-apoi „Zodiac” încheie numeroase tranzacții cu țările de dincolo de „cortina de fier”, iar aceasta este exact piața unde niciun fel de boicot nu poate intra în vigoare.

— Dumneavoastră personal n-aveți legături dincolo de „cortina de fier”?

Întrebarea este pusă pe un ton cu totul indiferent.

— În ce fel?

— Nu știu. Pur și simplu întreb.

Și continuă să pună întrebări tot atât de simplu, timp de aproape două ore. Trebuie să recunosc că poartă interogatoriul cu multă iscusință, deși prea direct, și că face tot ce-i necesar ca să-mi înlăture uscăciunea gurii: secretara mai aduce o sticlă cu scotch, și reînnoiește rezervele de gheață și sifon.

— Sper că nu v-am obosit prea mult - spune în cele din urmă Bauer, privindu-și ceasul.

— Nu, dar m-ați pus pe gânduri - răspund cu un zâmbet binevoitor.

Zâmbește și gazda, dar nu chiar atât de binevoitor.

— Vă dați seama că atunci când lucrăm cu cineva e necesar să știm cu cine avem de-a face. Iar firma mea, domnule Roland, deși situația e nefavorabilă, are intenția, să lucreze cu dumneavoastră.

Iată în sfârșit și clipa surprizelor plăcute.

— Chiar și nouă, se înțelege, ne-ar fi greu să spargem blocada creată în jurul producției dumneavoastră. Dar avem anumite piețe în Africa unde am putea să plasăm aceste ceasornice și suntem înclinați, pentru început, să

încheiem o tranzacție de zece mii de bucăți, cât să facem o încercare pe piață.

Din punct de vedere al avantajului, știrea sună plăcut, numai că altul era punctul meu de vedere în cazul de față. De aceea abia mă abțin să întreb: Dar „Zodiac”?

— În ce privește tranzacția cu „Zodiac”, lucrurile sunt ceva mai complicate. După cum v-a spus și Morandi, am anumite legături cu conducerea firmei, dar asta nu înseamnă că pot face orice. De altfel se impune să mai așteptați câteva zile ca să vedem rezultatul sondajelor făcute. Sper că aveți posibilitatea să mai așteptați.

„Să aștept? Doar asta îmi este profesia” - ar fi urmat să răspund, dar spun:

— Bineînțeles. Am să vă las numărul meu de telefon.

— Bine. Iar la întâlnirea următoare vom definitiva și tranzacția noastră.

Las să se întrevadă că amânarea tranzacției e un lucru neplăcut pentru mine dar că tac, așa cum cere buna-cuviință. Și ne despărțirăm, adresându-ne câte un zâmbet ipocrit, după care Bauer îmi întinde pentru o clipă mâna sa țeapănă.

Edith întâmpină cu mare dezamăgire vestea despre prelungirea ședерii noastre la München cu încă vreo câteva zile. Sub pretext că e răcită, că o doare capul, că e obosită și așa mai departe, de la sosirea noastră și până acum ea n-a părăsit camera decât ca să coboare în restaurant. Deocamdată însă nu-mi este indispensabilă așa că o las să se preocupe de proasta-i dispoziție, în timp ce eu dau atenția cuvenită locurilor remarcabile din München, și în special berii excelente fabricate acolo.

A trecut o săptămână întreagă, când în cele din urmă secretara lui Bauer mă sună la telefon să mă invite la întâlnirea mult așteptată.

— Îmi pare rău că ați pierdut atâta timp - spune Bauer în loc de introducere - dar sper că așteptarea n-a fost în zadar. Sunt informat că tranzacția cu „Zodiac” se va putea

realiza fără mare tărăgăneală. Am pregătit și contractul nostru.

Îmi înmânează un exemplar al contractului și așa cum e normal să facă un om de afaceri lucid și circumspect, eu îl iau și-l citesc cu atenție: totul este în regulă.

Bauer ia toate exemplarele, dar în loc să treacă la ritualul semnării, își pune mâna țeapănă deasupra lor și mă privește fix:

— Și-acum un ultim amănunt…

„Numai de n-ar da totul peste cap acest amănunt” - gândesc eu.

— Contractul, ca și tranzacția cu „Zodiac” de altfel, pot fi realizate și vă pot aduce un profit colosal, riscând să rămână și o simplă iluzie. Totul depinde de dumneavoastră.

— În ce sens?

— Înțelegeți probabil că ambele tranzacții vă aduc profit numai dumneavoastră, nu și firmei mele. Vă facem, ca să zic așa, un serviciu. Prin urmare, ca om de afaceri ce sunteți, trebuie să știți că un serviciu se face numai contra serviciu.

— Sunt de acord, dar cum aș putea eu?…

— Firmei nu-i puteți fi de prea mare folos, mă oprește, el cu un gest. Datorită unui concurs de împrejurări însă, în afară de firmă eu reprezint și o altă instituție. Și tocmai acestei instituții îi puteți fi de folos. Probabil bănuiți că este vorba de cules unele informații… Într-un cuvânt, de spionaj.

El se oprește, și mă privește cu atenție.

Surprinderea pe care o simulez nu este nici prea puternică nici prea slabă. Exact cât i se cuvine să fie surprinsă o persoană necompetentă, dar fără scrupule.

— Pare-mi-se că am înțeles răspund, înfruntând privirea lui Bauer. Numai că, după cum știți, nu mă prea pricep în treburi de-astea și nu văd cu ce-aș putea fi de folos… instituției dumneavoastră.

— Veți înțelege mai bine după ce vom cădea de acord asupra problemei de principiu. Cât despre pricepere, fiți pe pace. Oamenii care se ocupă de spionaj nu trebuie neapărat să fie specialiști. Pot fi și comercianți ca dumneavoastră, și medici, și advocați, și oameni de știință, într-un cuvânt orice cetățean obișnuit.

— Domnule Bauer - spun foindu-mă stânjenit în fotoliu. Nu s-ar putea ca recompensa pentru serviciul pe care mi-l faceți să aibă o formă mai banală: un comision oarecare sau un procent pentru dumneavoastră… în general, mă înțelegeți, n-aș vrea să mă amestec în treburi care nu mă privesc și mai ales într-un moment când propriile mele afaceri nu merg prea strălucit.

— Afacerile dumneavoastră vor merge strălucit numai dacă vă apucați și de celelalte. Și mai trebuie să vă previn că vi se vor da sarcini care nu cer cine știe ce bravură. Și îndeobște nu riscați nimic altceva decât să vă umpleți buzunarele…

— Vă mulțumesc - spun la rândul meu - dar nu sunt copil și știu că nimeni nu-ți umple buzunarele cu bani în schimbul unor fleacuri.

— Nu-i vorba de fleacuri, ci de lucruri importante, care însă nu vor prejudicia cu nimic liniștea și siguranța dumneavoastră - precizează Bauer. Afacerile și profiturile sunt foarte plăcute. Dar nu uitați că, dacă comunismul va învinge, nu se va alege nimic din profiturile noastre, ca și din noi. Noi cei din Europa liberă avem o datorie cetățenească, domnule Roland!

Continuăm să discutăm în același spirit încă un anumit timp, iar Bauer îmi demonstrează, cu exemple, când avantajele buzunarului ticsit de bani, când pericolul comunist, până când la sfârșit sunt nevoit să capitulez, nu atât de groaza fantomei comunismului, cât de teama falimentului financiar.

— Bine - cedez eu. Spuneți-mi ce doriți de la mine.

— Vă voi explica totul detailat. Dar primul lucru pe care

trebuie să-l faceți e să vindeți „Chronos”.

— Cum?! exclam, de data aceasta fără urmă de prefăcătorie. Să vând această bijuterie a tehnicii?

— Da, aprobă cu calm Bauer. Să vindeți această bijuterie definitiv și fără să ezitați.

*

Și iată-ne din nou în tren - eu cu secretara mea. În timp ce la München Edith se simțea din zi în zi mai rău, acum își revine dintr-o dată. Fața femeii respiră calmul și pare odihnită fără ajutorul fardului. N-aș putea spune că întreaga ei ființă radiază de mulțumire sufletească, de așa ceva nici nu este ea în stare. Dar simptomele melancoliei și migrena au dispărut fără urmă… În așa măsură, încât Edith se decide să mă viziteze în compartimentul meu ca să fumeze o țigară.

Secretara se așează pe marginea patului, lângă fereastră, punându-și un picior peste celălalt astfel încât coapsele i se conturează în mod sugestiv sub fusta strâmtă. Involuntar îmi îndrept privirea spre aceste splendori ce nu-ți pot scăpa, dar femeia se grăbește să-mi taie elanul:

— Nu înțeleg de ce a fost necesar să-mi spuneți în ultima clipă că nu ne întoarcem la Geneva, ci că mergem la Amsterdam.

— Deoarece abia în ultima clipă a intervenit motivul pentru care trebuie să plecăm la Amsterdam - improvizez eu.

Nu-mi plac minciunile mărunte, dar câteodată numai minținд poți evita dispute lungi și inutile.

— Și-i secret acest motiv?

— Deloc. Va trebui să duc tratative cu direcția generală a firmei „Zodiac”. În fond e vorba tocmai de ceea ce nu credeați că se va întâmpla vreodată.

Ea mă privește iscoditor, dar nu-mi mai spune nimic.

— Ce ați avut la München? V-a durut capul atât de rău?

remarc compătimitor, dar fără nicio legătură cu ce discutam noi.

— O, da o durere îngrozitoare! confirmă ea.

— Fără calitățile dumneavoastră, n-ar fi putut nimeni să reziste. Să nu ieși o săptămână întreagă din cameră! Nu numai că poți căpăta dureri de cap, dar poți ajunge și la sinucidere!

La aceste cuvinte întind mâna să închid ușa compartimentului.

— Lăsați glumele nesărate. Nu închideți ușa! spune Edith fără să-și piardă cumpătul.

— E curent. Să nu vă revină durerea de cap așa cum v-a părăsit. Și-apoi trebuie să stăm de vorbă.

Mă privește cu ochii ei căprui, în care citesc aceeași umbră de încordare.

— Despre ce anume?

— Despre multe. De exemplu: de cine v-ați temut la München?

— Mie să-mi fie teamă?

Ea începe să râdă cu un râs sonor, chiar prea sonor, râsul de care sunt cuprinse unele femei când le pui vreo întrebare jenantă.

— Bine, atunci altceva: ce interese deosebite aveți față de „Zodiac”?

Ea încetează să râdă. Acum mă privește rece, aproape cu dușmănie.

— Urmează și a treia întrebare?

— Și a treia, și a patra, și a cincea. Fără să mai vorbim de explicațiile pe care mi le datorați în legătură cu minciunile dumneavoastră fără număr.

— La care dintre ele vă referiți?

— La toate. Trebuie să vă spun că n-am dat crezare nici uneia dintre ele. S-ar putea să nu fiu specialist în artă, dar nici prostănacul drept care mă luați nu sunt… patronul afemeiat care își alege secretarele după rotunjimea formelor…

Ea tace, continuând să mă măsoare cu ură.

— Eu am procedat corect cu dumneavoastră: v-am propus un post într-un moment dat când erați fără serviciu, v-am asigurat un salariu destul de mare, dacă ținem seama de timpul liber de care dispuneți, iar dumneavoastră răspundeți la toate acestea cu minciuni și ascunzișuri.

— Nu înțeleg la ce anume vă referiți - spune ea ca trezită din somn. Am lucrat cât mi-ați dat de lucru. Și-n definitiv, nu-s datoare să-mi dezvălui dumneavoastră problemele mele personale, deși înțeleg ce anume v-a indispus într-atât.

— Uite ce-i, Edith, e drept că dispunem de-o noapte întreagă, dar n-am intenția s-o petrecem spunându-ne cuvinte pline de elocvență, dar lipsite de adevăr. Dacă nu vreți sau nu puteți să-mi răspundeți la sinceritatea mea cu sinceritate, să considerăm discuția încheiată. Mâine veți primi despăgubirea ce vi se cuvine, conform contractului, și vă puteți considera liberă.

Despăgubirea pentru nerespectarea contractului e o sumă destul de importantă și cuvintele mele ar trebui să răsune mai curând a promisiune decât a amenințare. Dar după cum mă așteptam, Edith nu se arată de loc încântată.

— Spuneți-mi, în fond de ce mă învinuiți? Când v-am mințit? Ce v-am ascuns?

— V-am și pus două întrebări.

— Bine, am să răspund. Referitor la München, aveți dreptate. E în acel oraș un om pe care n-aș fi dorit să-l întâlnesc. Nici pe el, nici pe vreo rudă de-a lui. Un om care în trecut nu s-a purtat corect cu mine, iar mai târziu a început să se țină de capul meu. Dar asta-i o chestiune pur personală și nu înțeleg de ce trebuia să v-o împărtășesc. În ce privește firma „Zodiac”, trebuie să vă spun că vă înșelați. Față de această firmă n-am niciun interes deosebit. Regret doar că n-am reușit să mă angajez la ei, căci mi-aș fi asigurat un post sigur, și din când în când deplasări în contul firmei.

Așa cum mi-a răspuns la aceste întrebări, se pare că-mi va răspunde și la următoarele. De-aceea, fidel regulii: „folosește momentul”, hotărăsc să continui.

Aprind țigara, închid pentru o clipă ochii, cât să-mi adun gândurile și să dau posibilitate femeii să-și învingă teama, apoi atac din nou:

— Spuneți că ați terminat facultatea de literatură franceză acum patru ani. Lucrul acesta ar putea fi ușor controlat. Din acești patru ani, un an l-ați petrecut urmând cursurile de stenodactilografie, iar o jumătate de an ați lucrat la firma, „Fischer & Co”. Prin urmare rămân doi ani și jumătate pe care nu-i puteți justifica având în vedere firea dumneavoastră energică și mai ales mărturisirea că nu are cine să vă întrețină.

Ea încearcă să obiecteze, dar eu o opresc:

— Nu vă grăbiți, acesta e numai începutul. Trecem la cel de-al doilea moment: ați rămas fără serviciu și părăsiți Zürich-ul deoarece nu găsiți de lucru… Dar o mică verificare în presa periodică, în special în coloanele micii publicități, stabilește că la Zürich în acea perioadă se căutau zilnic în medie câte cinci-șase dactilografe și secretare. Trei: sosiți la Geneva să vă căutați norocul și primul lucru pe care îl aflați de la o prietenă e că la „Zodiac” e un loc de secretară vacant. Dar locul la „Zodiac” era vacant numai de două zile înainte de-a ne fi întâlnit noi, ceea ce de asemenea nu-i greu de stabilit din coloanele micii publicități. Iar dumneavoastră, sosită cu zece zile înainte, ați petrecut aceste zece zile stând cu mâinile încrucișate, deși în coloanele amintite apăreau zilnic anunțuri pentru locuri vacante în alte întreprinderi?

Edith tace privind în gol, ca și cum spusele mele nu s-ar fi referit la ea. Eu, dimpotrivă, o fixez tot timpul, deoarece știu din experiență că poți acționa asupra unei persoane privind-o nu numai din față, ci și dintr-o parte.

— Ca să nu mai pomenesc de minciuna cu „prietena” care nu există în afară de faptul că-l socotiți ca atare pe

bărbatul cu care v-ați întâlnit la Geneva.

— Și asta vă supără?

— Lăsați diversiunile. Nu mă supără în sensul la care vă referiți. Asta mă face însă să trag anumite concluzii. Dar să revenim mai întâi la „Zodiac”. Aveți ghinionul să pierdeți acest post jinduit, dar vi se ivește șansa ca în același timp să vi se ofere altul echivalent. În loc să vă bucurați de această șansă, manifestați ezitări inexplicabile și amânați răspunsul pentru a doua zi…

— Viața m-a învățat să nu am încredere în oricine…

— O clipă! Ne-am înțeles să-mi telefonați dimineața, ori dumneavoastră mi-ați telefonat abia după-amiază…

— V-am spus că v-am căutat de dimineață…

— Mi-ați spus, dar ați mințit. Pentru că în dimineața aceea am lipsit din hotel numai spre prânz, când m-am dus la „Zodiac”, iar dumneavoastră ați auzit de această întâlnire în ziua precedentă, așa că ar fi fost o prostie să mă căutați tocmai atunci când știați că n-o să mă găsiți.

Ea tace. Întind mâna peste umărul ei, bineînțeles nu ca s-o cuprind, ci ca să arunc prin fereastră mucul de țigară.

— Și iată, după mai mult de-o zi de șovăială inexplicabilă, îmi telefonați în cele din urmă manifestând un entuziasm tot atât de inexplicabil. Nu vă puteați ascunde satisfacția…

— Poate că și eu am făcut verificările mele, ca și dumneavoastră.

— Bineînțeles. Dar verificările le-ați făcut nu numai pentru a afla dacă sunt patronul firmei „Chronos” și ce fel de întreprindere e „Chronos”, dar și pentru a stabili ce fel de legături am eu cu „Zodiac”. Întrebările în acest sens pe care mi le puneți din când în când urmăresc același scop. Cu alte cuvinte, postul dumneavoastră în cadrul firmei mele urmărește un anumit interes în funcție de posibilitățile mele de acces la „Zodiac”.

Îmi aprind țigara, ca să dau posibilitate femeii să răspundă, dar ea preferă să tacă și să privească în gol.

Poate n-ar fi trebuit să precipit lucrurile. Sau poate că în acest moment Edith croiește o altă minciună, pe care să mi-o servească.

— În învinuirile pe care mi le aduceți, în afara faptului că există o doză de suspiciune, există și unele lucruri adevărate - recunoaște ea în cele din urmă. Mobilul tuturor faptelor mele este într-adevăr interesul față de „Zodiac”, după cum ați înțeles. Dar nu față de firma „Zodiac”, cât față de o anumită persoană de la această firmă. Dar aceasta este o istorie cu totul personală.

— Uite ce-i, Edith, te-ai înfundat până în gât în aceste istorii personale. Una la München, a doua la „Zodiac”… Numai că eu n-am nicio intenție să mă înfund în minciunile dumitale. Nu-ți dai seama că toate faptele dumitale dovedesc că în cazul de față nu-i vorba de nicio istorie personală? Acționezi conform instrucțiunilor primite de la o altă persoană și nu întreprinzi nimic până nu capeți încuviințarea, asta e! Șovăiala în legătură cu postul propus de mine v-a slujit ca să câștigați timp, timpul necesar pentru a raporta situația și pentru a primi dispozițiuni suplimentare. Întâlnirile cu prietena dumitale în pantaloni au fost impuse de aceeași necesitate. Nu te forțez să spui mai mult decât crezi că-mi poți spune, dar nu mă mai plictisi cu toate aceste minciuni prostești. Ți-am spus: mâine îți achit suma datorată și ne vom lua rămas bun.

— Dar nu vreau să ne despărțim. Am nevoie de dumneata, exclamă cu voce înceată Edith, întorcându-se spontan spre mine.

— Și dumneata îmi ești necesară, dar mă abțin… mormăi eu.

Răsucindu-se brusc, femeia ajunge față-n față cu mine. Edith respiră emoționată, dar pieptul ei n-are nevoie de o respirație profundă ca să iasă provocator înainte.

— Aș vrea să-ți destăinui totul dar nu pot… - îmi șoptește secretara, prinzându-mă de mână.

— De ce?

— Pentru că… nu-i vorba de o istorie personală… după cum singur ai dedus-o… pentru că secretul nu-mi aparține numai mie… nu-i un secret al meu…

— Bine, nu te forțez. Dar îți dai seama, cred, că nu pot fi legat de o persoană care are secrete într-un domeniu din care eu îmi câștig existența.

Edith îmi strânge mâna cu un elan involuntar și-mi spune cu implorare:

— Promite-mi cel puțin că vei fi discret… Promite-mi că n-ai să divulgi nimic.

— În privința asta n-ai nicio teamă. Bineînțeles cu condiția ca interesele dumitale să nu vină în contradicție cu ale mele.

— Maurice… - îmi pronunță ea numele cu o voce sugrumată de emoție, Maurice, eu sunt spioană…

— A, spioană… mormăi. Asta îmi mai lipsea.

Ea îmi strânge mâna și mă privește îngrozită, de parcă propria-i mărturisire ar fi băgat-o în sperieți.

— Și în serviciul cărui spionaj ești?

— În serviciul nimănui… În serviciul lui „Fischer & Co”…

— Ce fel de spionaj?

— Spionaj economic.

— Există și un asemenea spionaj?

— În unele domenii, „Zodiac” lovește prea crunt în interesele firmei „Fischer & Co”. Și-afară de asta, la „Zodiac” se elaborează unele proiecte de perspectivă pentru înghițirea unor anumite întreprinderi și înființarea unui fel de monopol. Cei de la firma „Fisher & Co” vor să cunoască în detaliu proiectele și în general să fie informați despre tot ce se petrece la „Zodiac”.

Ea îmi expune aceste informații mașinal, cu o expresie de sinucigașă.

— Dar eu n-am dreptul să spun nimănui! Nimănui, înțelegi?

„E ca și cum n-ai fi vorbit cu nimeni. Nu degeaba îmi spunea mie o veche prietenă domnul Nimeni”, îmi trece

prin cap, dar exprim doar atât:

— Fii pe pace! Nu-s vorbăreț din fire. Și misiunea ta secretă nu mă privește. Cu o singură condiție: să nu faci prostii de pe urma cărora să trag eu ponoase.

Pe neobservate trecusem la „tu” și nici nu s-ar fi putut altfel într-o discuție intimă ca a noastră, plină de mărturii de spionaj.

— N-am să fac nimic fără să-ți spun, făgăduiește Edith. Am să-ți cer consimțământul ori de câte ori voi întreprinde ceva. Bine?

— E bine!

Dar ca să fie și mai bine, trebuie să duc până la capăt acțiunea de liniștire abia începută. Acest lucru mă obligă să mă apropii de Edith și să-i cuprind mijlocul. Această femeie minunată are un mijloc uimitor de subțire.

— O, Maurice, de-ai ști numai cât de mult te uram puțin mai înainte!

Mă abțin să răspund acestei mărturisiri și la rândul meu să-i fac altele, deoarece sânii ei voluminoși îmi apasă pieptul și-mi opresc respirația. De altfel vorbele sunt acum de prisos. Edith se află în mâinile mele și la propriu și la figurat.

Capitolul V

S-ar părea că posturile la „Zodiac” se acordă în raport cu kilogramele. Directorul de la Geneva este gras, dar directorul general comercial din Amsterdam și mai gras - de-a dreptul un colos… un uriaș cu păr rar, roșcat, cu fața rumenă, blajină, și cu o burtă cât un butoi de bere. Numele lui, pe care l-am aflat de la Bauer, se pronunță destul de

greu - Van Wermeskerken.

După ce-mi strânge mâna, uriașul se lăsă leneș în fotoliul din fața biroului de stejar lung de doi metri. Rumeneala feței și părul roșu fac ca directorul să semene cu o bucată de fier încins și eu mă aștept în orice clipă să-i izbucnească flăcări din creștet.

— Foarte interesant - bubuie cu o voce de bas plină de bunătate Van Wermeskerken, după ce îmi termin expunerea. Foarte interesant.

El îmi privește fața care exprimă satisfacție, și tot atât de binevoitor adaugă:

— Varianta dumneavoastră însă nu e acceptabilă pentru noi.

Uriașul apăsă butonul de pe birou și dă dispoziții secretarei care și-a făcut imediat apariția:

— Dacă sunteți amabilă, serviți-ne ceva de băut.

„Dacă cere băutură, cauza nu-i încă pierdută” - îmi dau seama și duc mâna să scot țigările din buzunar

— Vă rog! își amintește în acel moment Van Wermeskerken și cu oftat ușor îmi întinde cutia cu țigări de foi.

Iau o țigară și până s-o desfac din ambalaj și să tai capătul, secretara a și pus pe un colț al măsuței băutura cerută. După cum era de așteptat, sticlele erau cu bere. Uriașul mă invită cu un gest leneș. Ne îndreptăm spre masă și ne instalăm în fotoliile masive, confortabile. Van Wermeskerken desfundă cu mare îndemânare două sticle de „Tuborg” și umple regalele. Apoi tot atât de îndemânatic ridică paharul, îl golește până la fund, plescăie cu satisfacție și suspinând se lasă în fotoliu.

— Interesantă, dar nu poate fi acceptată - își repetă el punctul de vedere exprimat mai înainte. Veți întreba: de ce? Pentru că, dragă domnule, ca să acceptăm oferta dumneavoastră, ar trebui să întrerupem relațiile cu unele firme serioase elvețiene cu care lucrăm de mult timp. Nu știu cum ați ajuns în această situație, dar întreprinderea

dumneavoastră este sortită unui boicot total.

— Aceste boicoturi durează trei zile - răspund cu indiferență. Ar fi de ajuns ca o firmă mare ca „Zodiac” să încheie o tranzacție cu noi, și boicotul se duce dracului.

— Părerea dumneavoastră despre „Zodiac” mă măgulește - îmi spune cu voce răsunătoare directorul. Mă tem însă că ne-ați supra-apreciat, subapreciindu-vă în același timp adversarul.

Uriașul pronunță cuvintele franțuzești cu accent englezesc destul de reușit pentru un olandez. Apoi tace, privind sticlele nedesfundate încă, dar se abține. „Consumați mai puțin” - i-a recomandat probabil medicul casei la ultima vizită medicală. Dar în acel moment Van Wermeskerken este într-atât de roșu și de încins încât eu, dimpotrivă, i-aș recomanda mai multe lichide, tocmai ca să nu-i ia foc capul.

— Când i-am dat lui Bauer al nostru un răspuns pozitiv - continuă el - am avut în vedere o altă variantă: putem cumpăra întreprinderea, și nu în partide mici, ci în întregime.

— Îmi propuneți să vând „Chronos”? întreb eu gata să sar din fotoliu.

— Întocmai - afirmă calm uriașul roșcovan. Și socotim că propunerea noastră vă va bucura mult!

— Să mă bucure?! Îmi propuneți sinuciderea și mai vreți să mă bucur?!

— Mai calm, mai calm - ridică mâna directorul. În propunerea noastră nu văd nimic îngrozitor, ba dimpotrivă.

Mâna ridicată rămâne suspendată pentru o clipă în spațiu, apoi coboară și, chipurile inconștient, apucă una dintre sticlele pline. Puțin mai târziu capsula sare pe covor cu un zgomot ușor. Dacă omul i-ar asculta pentru orice fleac pe medici!…

— Vă propunem nu să vă sinucideți, ci să vă salvați - îmi explică uriașul după ce bea și a doua regală pe nerăsuflate. Sinuciderea singur v-ați asigurat-o. Suntem informați că

boicotul va continua exact până în clipa când veți da faliment…

Și el începe să-mi expună toate acelea argumente care îmi erau perfect cunoscute, deoarece eu însumi le folosisem pentru a-l constrânge pe nenorocitul fondator al firmei „Chronos” să-mi vândă fabrica. Și afară de asta e evident că oamenii de la „Zodiac” au și făcut verificările necesare, întrucât directorul dispune de date ample cu privire la întreprinderea mea.

— Aveți deci o singură ieșire: să vindeți întreprinderea, cu șansa deosebită de a o vinde nu unor șantajiști, ci unor cumpărători onorabili, aș spune chiar generoși, cum suntem noi.

Tot timpul discuției am avut atitudinea firească a omului care a primit o lovitură mortală. Sunt atât de zdrobit încât uit să-mi consum al doilea pahar cu bere pe care uriașul mi l-a turnat deși, fie vorba între noi, setea nu-i un apanaj al lui Van Wermeskerken. Apoi, după ce directorul epuizează argumentele șantajului său, încep să-i explic cu o însuflețire aproape mișcătoare că pentru mine „Chronos” nu-i numai o sursă de profituri, ci însăși rațiunea mea de a trăi, prima și probabil ultima mea dragoste, că am o slăbiciune moștenită pentru ceasornice, și așa mai departe, introducând în mărturia mea multe cuvinte furate din tiradele pe aceeași temă debitate cândva de Claude Richard.

— Perfect - conchide directorul când termin de vorbit. Toate acestea fac tranzacția și mai avantajoasă pentru ambele părți. Deoarece, dacă această tranzacție se realizează, noi vom deschide o secție de producție și comerț cu ceasuri și vom avea nevoie de un șef al secției.

— Dar directorul meu? Dar secretara mea? Toți acești oameni aleși cu grijă pentru a crea un organism de calitate, funcțional? Ce se va alege din ei?

— Noi n-avem niciun interes să distrugem acest organism! vociferează Van Wermeskerken. Dimpotrivă, de

aci încolo îl vom lărgi pentru a crea o întreprindere puternică, capabilă să concureze pe celelalte. Oamenii dumneavoastră nu vor avea de suferit din schimbarea aceasta. Și nici dumneavoastră... În afară de faptul că multe griji vor fi luate de pe umerii dumneavoastră

Pentru a da o mai mare tărie spuselor sale, face un gest hotărât cu mâna și din zbor apucă ultima sticlă plină cu bere.

Continui să mă zbucium în viitoarea șovăielilor adânci, fără să exagerez însă. Apoi, cu titlu informativ, întreb de preț. La întrebarea mea, uriașul răspunde cu o altă întrebare:

— Cât i-ați plătit predecesorului dumneavoastră?

— Vă voi spune, deși acesta e un secret care ne privește numai pe mine și pe Richard.

Și spun cifra exactă.

De altfel nu era greu de presupus că oamenii de la „Zodiac" au aflat și singuri această cifră, ceea ce am putut observa imediat din privirea satisfăcută a uriașului.

— Perfect - aprobă el. Prin urmare aceeași sumă ar trebui să v-o oferim și noi, pentru a nu vă păgubi.

— Dar dumneavoastră uitați că... - exclam plin de indignare.

Directorul își ridică din nou mâna grăsulie:

— Aveți răbdare! Am spus că așa ar trebui, nu că așa va fi. Dumneavoastră ați reușit să cumpărați într-adevăr foarte ieftin întreprinderea „Chronos", și noi vom manifesta o mai mare indulgență față de dumneavoastră decât aceea pe care ați manifestat-o dumneavoastră față de patronul precedent. Veți primi un procent de cinci la sută asupra sumei totale.

— Ca să-mi dați un motiv mai serios de reflectare - răspund eu - acordați-mi zece la sută.

Van Wermeskerken începe să râdă pe înfundate. Un râs ce amintește zgomotul caracteristic gargarei.

— Nu vă lăsați furat de iluzii, domnule Roland.

Dumneavoastră sunteți un om de afaceri. Cinci la sută, iată hotărârea noastră definitivă. Și permiteți-mi să remarc că-i un procent acceptabil, dacă țineți cont de suma la care se va ridica beneficiul.

Eu, bineînțeles, insist pentru zece la sută, după aceea cobor la opt, dar rechinul cu mutră blajină nici nu se gândește să cedeze.

— Cinci la sută - repetă el - până în momentul despărțirii. Și nu întârziați mult cu răspunsul. Noi ne decidem foarte rar la asemenea tranzacții, dar, o dată decișI, nu ne place să tărăgănăm lucrurile.

Afară plouă. În acest oraș plouă des și mai ales atunci când ieși fără umbrelă. Direcțiunea generală a întreprinderii „Zodiac" se află pe o stradă liniștită, nu departe de centru. Strada este de fapt un splai pe lângă care trece un canal cu apă liniștită, adâncă, a cărei suprafață întunecată în acel moment este tulburată de picăturile de ploaie. Parcă era un făcut, numai la apă trăgeam. Mai întâi Veneția apoi Geneva, acum Amsterdam.

Mă înfășor în impermeabil și pornesc pe chei, cu gândurile mele. Cinci sau opt la sută? Aceasta era ultima problemă care mă preocupă. Nimănui nu-i strică să aibă bani, dar eu nu sunt comerciant de profesie, ca să mă gândesc numai la profituri. Mă neliniștea tocmai ceea ce ar fi trebuit să mă bucure: operațiunea se desfășoară prea ușor, extrem de ușor, tranzacția poate fi încheiată oricând aș dori. Achiziționarea fabricii „Chronos" constituie sigur pentru „Zodiac" o afacere avantajoasă. Dar bunăvoința directorului de a mă primi și pe mine ca zestre mă nedumerește. Această bunăvoință ar fi fost firească la o firmă obișnuită, ce se gândește numai la interesele sale comerciale, dar inexplicabilă în cazul că firma reprezintă o centrală de spionaj camuflată. Reieșea că ipoteza mea „Zodiac" plus C.I.A. era destul de pripită. Poate că vreun conducător al firmei „Zodiac" face parte din C.I.A. În orice caz însă trebuie să accept. Altă cale n-am de ales.

O găsesc pe Edith în cafeneaua de la Rembrandt Plein, unde am lăsat-o. Pe masă, lângă ceașca goală de cafea se află câteva reviste de cinema, probabil răsfoite până atunci, judecând după expresia de plictiseală ce se citește pe fața femeii. Ea mă privește iscoditor, cu intenția de a afla, ceva, dar neajungând la niciun rezultat, întreabă cu nerăbdare:

— Totul a mers bine?

— Depinde din ce punct de vedere privești - răspund în doi peri. Pentru mine n-a mers atât de bine, pentru tine însă va fi excelent.

Expresia ei de nerăbdare devine mai pronunțată.

— Informațiile pe care le au șefii tăi se confirmă - spun aprinzând țigara. „Zodiac” e gata într-adevăr să înghită unele întreprinderi. Și prima de pe listă e probabil „Chronos”.

*

Două zile mai târziu, termen nici prea lung, nici exagerat de scurt, sunt din nou introdus în biroul uriașului roșcovan - ca să-l anunț că accept condițiile.

— Perfect - aprobă mulțumit directorul. Întocmai cum am prevăzut. Încă de la început mi-ați făcut impresia unui om inteligent și de acțiune. Vom îndeplini formalitățile cât mai repede. Între timp n-ar fi rău să vă prezentați președintelui nostru, domnului Evans. I-am și vorbit de dumneavoastră.

Secretara lui Van Wermeskerken mă conduce printr-un coridor lung, cu uși multe, în care domnește tăcerea, până ajungem într-o mică sală de primire. Acolo mă dă pe mâna altei secretare, care păzește intrarea sanctuarului sălășluit de președinte. Ea mă invită să iau loc și îmi oferă serviabil ziarele de dimineață. Am reușit să examinez destul de amănunțit atât presa cât și femeia drăguță cu chipul atrăgător - când în cele din urmă telefonul sună și

secretara, după câteva cuvinte rostite la receptor, îmi indică intrarea sanctuarului.

Prima privire fugară în cabinetul unde abia am intrat mă face să bănuiesc că și președintele, în timp ce eu așteptam afară, și-a citit ziarele, împrăștiate în dezordine pe biroul lui. Domnul Evans consideră totuși necesar să se ridice de pe scaun și să mă întâmpine, întinzându-mi binevoitor și molatic, mâna sa lungă.

Președinții firmelor mari sunt ca regii Angliei - domnesc dar nu conduc. De aceea mă așteptam să văd o fosilă, vlăstarul vreunei familii renumite, care în loc de bogăție a moștenit doar numele, în măsură să-i asigure un post de paradă cu un salariu gras. Dar omul care mă întâmpină, deși a trecut de cincizeci de ani, pare în floarea vârstei. Slab și deșirat, ușor adus din spate, Evans are ținuta caracteristică oamenilor înalți, care se mișcă de parcă le-ar fi în permanență teamă să nu se lovească cu capul de ceva.

— Vorbesc destul de prost franceza - îmi răspunde el la salut. Deși o înțeleg.

— Eu sunt aproape în aceeași situație cu limba engleză - recunosc la rândul meu.

Astfel că discutăm în două limbi. Nu-i prea greu, pentru că în fond discuția noastră nici nu este o discuție. Cu excepția câtorva replici scurte, convorbirea s-a redus la cele două monoloage: al meu - despre posibilitățile ce se deschid în fața noii secții proiectate, avându-se în vedere calitățile excepționale ale ceasornicelor „Chronos”, și al lui - despre caracterul firmei „Zodiac”, despre rotițele fiecărui sector în parte, care formează împreună o mașină mare, despre avantajele acestei mașini care nu poate fi influențată de crizele episodice dintr-un sector, etc. etc. Am impresia că repetă ceva învățat pe dinafară tocmai pentru asemenea cazuri, dar nu m-am simțit jignit, întrucât nici monologul meu n-a fost mai original.

Evans vorbește monoton, fără să manifeste vreun interes deosebit față de reacțiile mele, vrând să dea de înțeles că

îndeplinește un ritual plicticos și inevitabil. Fața lui frumoasă, plină de bărbăție, cu o expresie voluntară puternică, amintește fizionomia unui renumit artist de cinema de la Hollywood care a făcut carieră datorită tocmai acestei înfățișări. Numai că artistul are o privire caldă, care în momentele sublime poate sugera tandrețea, pe când ochii reci, cenușii, ai lui Evans, au o expresie stranie, absentă, de-ai putea crede că, privindu-te, el se gândește la altceva, sau mai degrabă de parcă dincolo de acești ochi omenești n-ar exista un om.

Îl observ pe interlocutorul meu fără o curiozitate vădită și tot fără curiozitate vădită examinez interiorul cabinetului. Încăperea uriașă pare mai degrabă muzeu maritim decât birou de afaceri. Modele de corăbii antice, puse sub globuri de sticlă, hărți de navigație, o timonă originală, compasuri, și barometre, fără să mai amintim zecile și sutele de scoici de toate neamurile și mărimile. În fund, două uși. Una, ușor întredeschisă, permite să se vadă că în dosul ei nu există altceva decât un lavoar. Ferestrele cabinetului, strălucind de curățenie, privesc spre copacii înalți de pe chei.

— Aveți vreo dorință deosebită? întreabă Evans după ce-și termină monologul.

Cu alte cuvinte „n-ai de gând să pleci?”, dar eu hotărăsc să profit de ocazie:

— Aș dori să-mi rețin secretara de până acum.

— E chiar atât de frumoasă? ridică din sprâncene Evans.

Și aceasta este unica manifestare de interes și singura glumă pe care a făcut-o în tot timpul convorbirii, bineînțeles dacă poate fi considerată glumă această frază uzată.

— Depinde de gust. Ca secretară însă e excepțională și m-am obișnuit cu ea…

— Bine, bine - aprobă Evans. Adresați-vă lui Worner în numele meu, spuneți-i să procedeze la numirea ei. De fapt trebuie să treceți pe la Worner și pentru numirea

dumneavoastră.

Se ridică, făcându-mă să înțeleg în cele din urmă că nu se poate sta până la infinit în biroul unui președinte.

Oamenii aceștia mă tot pasează de la unul la altul ca pe o minge de fotbal: Van Wermeskerken la Evans, Evans la Worner. „Treceți pe la Worner”, cât de nevinovat sună, ca și cum ai spune „aprindeți o țigară”. Dar lucrurile nu stau chiar așa.

Directorul personalului, Adam Worner, este un om de vârsta mea și probabil tot atât de neîncrezător ca și mine. Adversarul care ți-i egal îl simți îndată, deoarece observi imediat trăsăturile comune în gândire și acțiune. Worner poartă un costum impecabil, discret, de culoare gri. Fața îi este pământie, lipsită de expresie, fără semne particulare. Același lucru s-ar putea spune și despre ochi, această oglindă a sufetului, dacă n-ar exista extrema lor mobilitate și suspiciunea atât de bine camuflată.

El mă invită să mă așez lângă birou și scoate din sertar niște formulare, pe care nici nu le privește. Camera lui e mică, aș spune chiar mizerabilă în comparație cu cabinetele impozante ale directorului și președintelui.

— Vorbesc destul de prost franțuzește - mă previne Worner.

— În cazul acesta, dacă sunteți dispus să ascultați o engleză slabă…

— Nu veți jigni sentimentul meu național - răspunde șeful personalului. Eu sunt american.

Americanii, pentru că veni vorba, își închipuie că dacă au stâlcit limba engleză au creat o limbă cu totul nouă.

— Sunteți din Lausanne, nu-i așa?

Dau din cap afirmativ.

— De naționalitate elvețiană?

Confirm din nou.

— De altfel…

Vrea să lase impresia că privește spre documentele din fața lui.

— Mama dumneavoastră, pare-mi-se, a fost bulgăroaică.

— Armeancă - îl corijez.

— Din Bulgaria?

— Da, din Plovdiv. Dar a părăsit această țară când era tânără.

— Înțeleg. Și nu s-a mai întors?

— O singură dată, după câte știu.

— Dar dumneavoastră când ați fost ultima oară în Bulgaria?

— N-am fost niciodată în mod special. Am trecut o singură dată, în drum spre Turcia.

— Mai precis când?

Și începu vârtejul. Un vârtej de întrebări, răspunsuri, întrebări la întrebări, devieri când spre stânga, când spre dreapta, replici întâmplătoare, așa ca să ne aflăm în vorbă, și întorsături bruște, întocmai așa cum aș fi condus și eu interogatoriul dacă aș fi fost în locul lui Worner, iar el în locul meu. Deși este un interogatoriu tipic, energic și complet, omul de la birou nu face niciun efort deosebit pentru a-i da o formă cât de cât politicoasă. Este un interogatoriu și o verificare vitală pentru mine, verificarea noii mele identități în cele mai mici amănunte. Această verificare, o dată cu încordarea, îmi dă și o anumită doză de satisfacție lăuntrică, pentru că oamenii noștri au pus totul la punct și toate întrebările cu care Worner crede că mă-nfundă sunt dinainte prevăzute, așa încât ascultând aceste întrebări mi se pare că aud vocea colonelului acolo, departe, la mii de kilometri de-aici, în cabinetul generalului, și în clipele acelea mă bucur că există astfel de oameni meticuloși, cum e colonelul, care nu-și găsesc locul până nu supun la probă chiar și cel mai microscopic detaliu.

Asemănarea dintre mine și Adam Worner, de care de la început mi-am dat seama, îmi ușurează într-o oarecare măsură situația, în sensul că tactica lui nu mă poate surprinde, și chiar cele mai neașteptate întrebări ale lui vin

atunci cânt sunt convins că vor urma. Situația mea este totuși critică. Abilitatea și puterea de pătrundere a omului de dincolo de birou îmi dau siguranța că nu voi fi cruțat de nicio întrebare periculoasă posibilă. În acele clipe binecuvântez slaba cunoaștere a limbii engleze. Posedarea insuficientă a unei limbi îți dă posibilitatea să întârzii cu răspunsul, să taci și să întrerupi frazele căutând, chipurile, cuvântul potrivit.

Interogatoriul e un joc. Și ca la orice joc, și aici există riscul ca trucul folosit să nu reușească. Răspunsurile mele, chiar invulnerabile, pot totuși să sune astfel încât omul din față mea să tragă concluzia: „Tu nu ești tu, prietene, nu ești cine vrei să pari a fi. Așa că debitează-ți minciunile altora”. Iată de ce jocul trebuie dus pe două fronturi: puterea de convingere a faptelor și puterea de convingere psihologică. Trebuie, cu alte cuvinte, să nu ieși nicio clipă din pielea celui pe care îl întruchipezi, să pari inofensiv și sincer cum nu ești, dar cum ar trebui să pari. În anumite momente trebuie să eviți o întârziere inutilă, în altele să te pripești dinadins. Există întrebări la care trebuie să răspunzi imediat, la altele trebuie să stai și să te gândești până să dai răspunsul pregătit cu mult înainte. Și toate aceste în mod spontan, natural, însoțite de garnitura respectivă de priviri și gesturi. Întocmai ca pe scenă, numai că puțin mai altfel. Deoarece nu cred să existe vreun artist care, jucând într-o piesă, să știe că fiecare gest în plus sau fals, îl poate costa viața.

— Interesul dumneavoastră față de trecutul meu începe să mă neliniștească, remarc zâmbind la un moment dat. Sper că nu v-a servit vreo calomnie vreunul din concurenții mei.

— O, fiți pe pace - zâmbește la rândul său Worner. Nu suntem copii să luăm în seamă calomniile. Întrebările pe care vi le pun intră în uzanța angajării. Noi aici, la „Zodiac”, suntem ca o familie mare. Ținem la oamenii noștri, avem grijă de ei și de aceea considerăm că trebuie

să știm tot ce-i legat de ei.

El îmi aruncă o privire fugară, indiferentă, din cele capabile să intimideze, căci te iau prin surprindere, și întreabă:

— Când ați lichidat magazinul de la Laussanne?

— În mai, anul trecut, imediat după moartea tatălui meu.

— De ce?

— Știți, e o problemă destul de complicată. Tatăl meu era un om lipsit de curaj în ce privesc afacerile. Muncea cât să nu stea degeaba, abia menținându-și întreprinderea. Pur și simplu nu vedeam ce rost ar mai fi avut s-o păstrez…

— Dar moartea tatălui dumneavoastră tocmai că era un prilej fericit - scuzați-mi expresia - să lărgiți activitatea.

— Mă îndoiesc. Eu cel puțin sunt de altă părere. Știți, magazinele sunt ca oamenii. O dată ce și-au creat o reputație proastă, cu greu o poți schimba. Firma noastră, chiar și după câteva decenii, trecea drept un mic magazin de cartier, unde se puteau târgui mărfuri mediocre…

— Poate că aveți dreptate - cedează Worner. Deci ați tras obloanele în luna mai anul trecut.

— Da.

— Și ați achiziționat întreprinderea „Chronos” la începutul lunii iulie anul acesta.

Încuviințez pândind cu încordare continuarea.

— Și cu ce v-ați ocupat între timp?

Da, aceasta-i întrebarea pe care o aștept de mult.

Magazinele sunt ca oamenii dar și falsele identități, ipostazele existenței noastre, sunt la fel. Nici cea mai bine pregătită biografie nu poate fi desăvârșită ca atotputernicul. Și biografia cea mai desăvârșită își are punctele ei slabe.

— Am călătorit.

— Mai precis. Unde?

Sunt întrebări la care foarte natural poți să răspunzi cu un „nu-mi amintesc”. Din păcate, la o astfel de întrebare nu se poate da un asemenea răspuns.

— Aproape tot timpul l-am petrecut în India: Bombay, Haiderabad, Madras, Calcuta…

— India? De ce atât de departe?

— Tocmai pentru că e departe. V-am spus, cu tot sentimentul filial ce-l datorez, că tatăl meu era un negustor mediocru. Va trebui să adaug că era și un tată tiran. Nu accepta nici concepțiile mele negustorești, nici dorințele mele personale. La toate rugămințile mele de a călători - căci visul meu de totdeauna a fost să călătoresc - răspundea mereu cu aceeași frază: „Marfa călătorește. Oamenii stau la locul lor”.

Tac pentru o clipă, ca și cum aș fi auzit din nou vocea răposatului meu tată. Apoi adaug cu indulgență:

— Ce vreți, om de școală veche. Îmi pare rău că a murit, dar când am rămas singur m-am simțit ca un elev la început de vacanță.

— Și ați plecat în India… Înțeleg. Ați amintit câteva orașe pe unde ați fost. Vreți să-mi vorbiți ceva mai amănunțit despre hoteluri și celelalte?…

Încep să enumăr localitățile, hoteluri și restaurante remarcabile pe care le-am văzut doar pe fotografii, dar ale căror date specifice le-am învățat pe dinafară.

Adam Worner mă ascultă tot timpul atent, fără să ia notițe, deși are stiloul în mână și formularele în față. Notițele le ia probabil magnetofonul.

A trecut de ora unu când directorul personalului se hotărăște în cele din urmă să-mi dea un repaus. Spun repaus, deoarece datele cu siguranță vor fi verificate și după verificare va urma o nouă porție de întrebări, în cazuri dintre-acestea așa se procedează: verificări prealabile, apoi un interogatoriu complet, pe urmă noi verificări asupra punctelor nevralgice și, în sfârșit un interogatoriu suplimentar, după care, dacă nu te-au înfundat, te lasă în pace.

— Sper că nu v-am plictisit prea mult.

După trei ore de interogare, fraza sună de-a dreptul

insolent. Eu însă zâmbesc obosit:

— Nu exagerat, dar suficient.

— Cât despre secretara dumneavoastră, problema va fi imediat rezolvată. Spuneți-i să treacă pe la mine.

Puțin mai târziu mă aflu cu secretara mea într-un restaurant confortabil, la Damrak. Sunt atât de istovit încât abia după al treilea pahar cu bere simt că mi s-a restabilit circulația sângelui.

— Până când ai de gând să tot torni în tine și să taci? întreabă curioasă Edith.

— Gata. Tocmai mă pregăteam să-ți comunic prima noutate: figurezi în statul de plată al firmei „Zodiac”.

— Ești un om minunat!…

— A doua noutate - o întrerup - de asemenea demnă de atenția domniei tale: rămâi secretara mea personală. Așa că de-acum înainte te rog să ai o atitudine mai respectuoasă față de mine.

— Sclava dumitale!

— Chiar sclavă nu: Important este doar să nu faci nimic de capul tău. Să nu întreprinzi nimic în afara obligațiunilor legate de serviciu. Am senzația că acești oameni sunt exagerat de suspicioși și lipsă de magnetofoane, orice-ai spune, nu duc.

— Începi să mă sperii.

— Nu asta mi-a fost intenția. Vreau pur și simplu să-ți reamintesc unica dar importanta clauză a înțelegerii noastre…

Întrerup fraza, deoarece chelnerul se apropie să ne servească masa: biftec cu cartofi prăjiți și salată verde. Un meniu modest și serios, potrivit zilei de lucru. Comand încă două sticle de bere, pentru o circulație și mai bună a sângelui și, după ce se îndepărtează, îmi continui ideea:

— …Deoarece pentru tine, dragă Edith, serviciul la „Zodiac” e poate numai un episod din viața ta, pentru mine însă e o chestiune legată de profesie…

— Bine - mă întrerupe ea, înfigând furculița în biftecul

suculent. Ai putea să-ți economisești cuvintele. Știu ce vrei să spui.

— Mă îndoiesc. Vreau să spun că în legătură cu numirea ta, trebuie să treci pe la directorul personalului, domnul Adam Worner.

— Voi trece.

— Ai în vedere că, deși se numește Adam, nu pune de loc întrebările în stilul primului om.

Începând să mănânce, ea mă privește.

— Aș putea spune chiar că pune întrebările cu o abilitate neobișnuită. Și că e mult mai curios decât se poate suporta. Așa că dacă îi vei răspunde cum mi-ai răspuns mie la început, nu cred să ai succes.

— Îți mulțumesc că m-ai prevenit, dar sunt pregătită.

— Și dacă vine vorba despre prima ta încercare de a intra la „Zodiac”? Worner nu va scăpa din vedere faptul că, după ce n-ai reușit să intri secretară în filiala de la Geneva, acum apari ca secretara mea în Direcția generală.

— N-are de unde ști de prima mea încercare. N-am lăsat niciun fel de documente și nici cerere n-am depus.

— Dar ți-ai lăsat numele.

— Nici numele. Când ne-am prezentat, în prima zi, eram mai multe și directorul adjunct ne primea în grabă, cât să ne poată studia pe fiecare. Tipul acela era un mare afemeiat.

— Atunci cum de nu te-a ales pe tine?

— Nu toți au în domeniul acesta gusturile tale sănătoase și puțin cam neobișnuite, Maurice. De fapt aproape mă alesese și mi-a dat chiar speranțe, dar după mine a intrat o altă candidată și, de cum am văzut-o, am presimțit că mă va înlocui.

— Frumoasă deci ca o zeiță!

— Da de unde! Era o fetișcană slabă, cu picioare lungi cu gene mari, artificiale și cu buze bine conturate dar fără culoare, așa cum sunt îndeobște manechinele. Probabil genul lui.

— Îl privește - spun eu. Dar „Fischer & Co”?”

— Ce vrei să spui?

— Dacă „Fischer & Co” au interese deosebite față de „Zodiac” nu se poate ca Worner să nu fie la curent. Și îndată ce vei spune unde ai lucrat…

— Înțeleg - mă întrerupe ea.

Apoi, după ce se gândește puțin, îmi spune, privindu-mă nehotărâtă:

— Maurice, nu voiam să-ți încredințez și acest ultim secret, dar o voi face deoarece e necesar, și-apoi am încredere în tine. „Fischer & Co” este numai o verigă intermediară. Firma care se interesează de proiectele lui „Zodiac” e cu totul alta.

Și din nou se ocupă de biftecul început, deoarece chelnerul se apropie de masă cu sticlele de bere comandate.

*

Edith se întoarce la hotel abia spre seară și fața ei pare destul de obosită. Deschide gura să spună ceva, dar eu i-o iau înainte:

— Mergem la masă? Simt că mor de foame…

Secretara înțelege la ce mă refer, de-aceea dă din cap și intră la ea în cameră să-și aranjeze ținuta.

— Crezi că în hotel discuțiile noastre sunt interceptate - întreabă femeia după ce ieșim, în timp ce ne îndreptăm spre Kalverstrat.

— Sunt sigur. Îți pot spune chiar cine se ocupă de treaba asta.

— Bătrânul care s-a instalat alaltăieri în camera de alături - își amintește Edith.

— Exact. Văd că nu-ți scapă nimic.

— N-avea cum să-mi scape: e prea străveziu ca agent. Dar ascultă, Maurice: nu ți se pare prea exagerat ca discuțiile noastre să fie interceptate și la hotel?

— Ce importanță are?

— Cum „ce importanță are”? Intrăm în serviciu la o firmă comercială sau într-un centru de cercetări atomice?

— Mai știi? răspund eu gânditor, dându-mi aerul că reflectez asupra întrebării. În orice caz, olandezii sunt renumiți în lumea întreagă prin suspiciunea lor. Și-apoi știi, aceste firme comerciale, chiar și cele mai oneste fac câteodată comerț cu lucruri nu atât de oneste ca, de exemplu, cu armament.

— Trebuie să existe ceva de genul acesta. Altfel nu se poate explica.

— Cum s-a desfășurat vizita la Worner?

— A fost îngrozitor! suspină ea. Singurul lucru de care a uitat să mă întrebe a fost marca sutienului pe care-l port.

— Și?

— Cred că m-am descurcat - răspunde modest femeia.

— Ai să vezi dacă te-ai descurcat abia la cel de-al doilea interogatoriu.

Ea mă privește speriată:

— Al doilea?! Ce vrei să spui?…

În ce mă privește, al doilea interogatoriu a avut loc abia după zece zile și a fost mult mai ușor decât primul. Verificarea se dovedise deci favorabilă. Printr-o coincidență, documentele privind vânzarea - care până în acel moment, cine știe din ce motive, întârziau să apară - sunt prompt semnate după cea de-a doua vizită la Worner și tranzacția se încheie o dată cu numirea mea oficială.

Astfel am ajuns membru al acestei mari familii, denumită „Zodiac”. Dispun de un cabinet independent, confortabil, luminos, în care miroase a curățenie, adică, mai bine zis, a ceară de parchet. Personalul meu mai puțin numeros, este de calitate. Mai concret, el se limitează la domnișoara Edith Richter, care s-a instalat la un birou mic chiar sub nasul meu și care, picior peste picior nu pierde ocazia să-mi arate finețea ciorapilor.

— Nu mă distrage de la lucru cu asemenea priveliști -

mormăi de câteva ori, când privirea-mi rătăcită nimerește tocmai unde nu trebuie.

— Ce să fac dacă fusta mi-e scurtă și strâmtă? Nu pot să stau tot timpul ca la școală!

— Dar poți să-ți cumperi alta, largă și mai lungă - obiectez eu. Am să-ți fac cadou o fustă plisată ecosez, în carouri albastre și verzi. Sunt foarte moderne.

— Nu-mi plac fustele plisate. Mă fac grasă.

— Atunci am să-ți cumpăr un halat de birou. Dacă continui așa, neapărat am să-ți cumpăr.

În clipele libere discuțiile noastre decurg numai în acest ton, deoarece ne-am înțeles să nu vorbim despre lucruri serioase nici aici, nici la hotel. Deși abia am început serviciul, nu prea dispunem de timp liber. Zilnic trebuiesc scrise scrisori către clienții viitori, cu oferte detailate și special redactate pentru fiecare caz în parte. Trebuiesc luate și unele măsuri în domeniul reclamei, privind popularizarea noii mărci de ceasornice. De multe ori sunt nevoit să discut la telefon cu Claude Richard în legătură cu unele amănunte privind lărgirea întreprinderii și mărirea capacității ei. Spre norocul meu, sau mai exact spre norocul firmei „Zodiac”, Richard - datorită înclinărilor sale fanteziste - prevăzuse încă de la început o asemenea posibilitate astfel că lărgirea întreprinderii s-a putut realiza ușor și rapid, deși nu gratuit. De altfel contopirea lui „Chronos” cu firma „Zodiac”, e momentul s-o spun, i-a dat lui Richard un nou avânt. Abia acum mi-am dat seama că el văzuse în mine un gropar sigur al fabricii, dar se abținuse să mi-o spună. Așa că întorsătura neașteptat de favorabilă l-a bucurat și i-a dat mai mult convingerea că în curând va triumfa asupra rechinilor, deși personal nu avea aproape nimic de profitat. În entuziasmul său aproape pueril, nici nu-și dădea seama sărmanul că în fond intrase în slujba unuia dintre cei mai mari rechini.

Intrarea mea în marea familie a „Zodiac”-ului nu amintește cu nimic o sărbătoare familială. Cabinetul meu

este aproape izolat, la celălalt capăt al coridorului ce duce spre sanctuarul președintelui. Nimeni nu trece pe la mine și nici eu n-am vreun prilej să vizitez pe cineva, deoarece pentru informațiile de serviciu dispun de telefon. Oamenii cărora le-am fost prezentat drept șef al noii secții și care câteodată mă întâlnesc pe coridor schimbă cu mine doar replici de curtoazie. În genere stilul lui „Zodiac", după câte am putut constata, este stilul tăcut al afacerilor: fiecare să-și vadă de treabă. Atitudinea rece este o trăsătură caracteristică instituției ca și mirosul de ceară de parchet ce stăruie în camere. Unii funcționari, ce-i drept, se abat în timpul orelor de prânz la cafeneaua din colț, să bea câte o cafea sau câte un pahar de bere și să mai stea de vorbă, discutând între ei lucruri fără importanță, dar și acolo, atenția lor față de mine se limitează numai la un salut respectuos.

În loc să leg cunoștințe pripite, adopt la rândul meu stilul întreprinderii: bună ziua - și fiecare să-și vadă de drum. De altfel Rudolf Bauer care, după cum am spus, nu este om prost, m-a avertizat la ultima noastră întrevedere:

— Nicio grabă și maximum de prudență. Mediul acolo este rigid și de nepătruns, altfel n-ar fi fost necesar să vă trimitem pentru sondaj. Lasă-i pe oameni să se obișnuiască cu dumneata, să înceapă să te simtă ca pe-al lor. Până atunci privește numai și ascultă, fără să te faci remarcat.

— Totuși, mi-ar trebui câteva informații minimale ca să știu de unde să încep și încotro să-mi îndrept atenția…

— Nu dispunem de alte informații decât cele despre care v-am vorbit: relații strânse, dar foarte suspecte, cu răsăritul, și un zel suspect pentru lărgirea lor, care nu corespunde intereselor comerciale. Atât. Dar alte informații nici nu vă sunt necesare. Trebuie să înțelegeți că nu vă trimitem - cel puțin deocamdată - să acționați, ci pur și simplu să asistați ca observator.

După aceste cuvinte, el mi-a explicat modul de a stabili legătura în caz de nevoie. Un mod nu prea original, în

schimb de cea mai mare precauție.

În genere întreaga noastră discuție de atunci a fost o lecție cu privire la prudență și nu aveam nicio intenție să uit această lecție, cu atât mai mult cu cât, în chip straniu, ea coincidea cu îndrumarea unică ce-mi fusese dată de centrul nostru.

În direcția generală a întreprinderii „Zodiac” lucrează câteva zeci de funcționari, și printre aceștia ar fi fost cu neputință totuși să nu găsesc cel puțin o persoană comunicativă. Dar nu fac niciun efort deosebit pentru a o descoperi, încredințat fiind că, dacă această persoană este într-adevăr comunicativă, ea va veni și singură. Așa s-a și întâmplat. Iar persoana comunicativă s-a dovedit a fi șeful serviciului reclame, Konrad Raimann.

Edith a intrat atât de repede în temă încât nici nu mai este nevoie să-i dictez scrisorile. Ajunge să-i dau câteva indicații din fugă pentru a le întocmi singură, mult mai bine ca mine.

Ultima scrisoare de afaceri dictată de mine a fost, dacă nu mă înșeală memoria, o scrisoare către o firmă de import bulgară. În această scrisoare, cu ajutorul unor formule codificate, am comunicat ce aveam de comunicat, sau cel puțin ce era mai important. Restul - când se va stabili legătura, la momentul oportun. Acum nu mai am altceva de făcut decât să semnez corespondența, și asta îmi dă posibilitatea să mă ocup mai sistematic de problemele reclamei. Dar când îi împărtășesc lui Van Wermeskerken unele proiecte ale mele, el îmi răspunde:

— Nu vă bateți capul cu asemenea probleme. Vorbiți cu Raimann, el este un adevărat as al reclamei.

Am făcut cunoștință cu Raimann. Totuși, când mă abat pe la el, nu neglijez să-i spun că vin în numele directorului comercial, ca să nu-și închipuie că prea insist. Om de vârstă mijlocie, cu o înfățișare firavă și cu fața palidă, pistruiată, cu expresia lui îngândurată și cu ochelarii cu ramă de aur, Raimann are un aer de profesor distrat. El mă

primește amabil, îmi ascultă cu răbdare proiectele, apoi îmi spune că ideile mele sunt foarte interesante, dar că problema este destul de complicată, așa că mă sfătuiește să mai reflectez și-mi făgăduiește că-mi va sugera și el unele idei, cu primul prilej ce i se va ivi. Toate acestea în câteva cuvinte sună cam așa: „Tu, drăguțule, nu te pricepi la treburile acestea, dar ai noroc să dispui de bunăvoința mea”. Ceea ce nu mă împiedică să răspund la cuvintele lui pline de amabilitate cu aceeași amabilitate, deoarece a fi fals nu-i cine știe ce artă.

După toate acestea rămân plăcut surprins când, chiar a doua zi, Raimann mă invită la o discuție amicală nu în cabinetul lui ci, cu prilejul mesei de prânz, într-un restaurant de pe strada Rembrandt. Pistruiatul analizează îndelung lista, consultându-se când cu chelnerul serviabil, îmbrăcat în smoching albastru, când cu mine. Aștept cu nerăbdare sfârșitul ceremoniei, privind distrat piața pustie cu trotuarele ude de ploaie, frunzișul întunecat al copacilor, răvășit în hârjoana vântului, și monumentul lui Rembrandt strălucind în ploaie.

În timpul mesei Raimann, cum se cuvine unui om bine crescut, vorbește numai despre lucruri generale; mă întreabă dacă mi-am găsit locuință confortabilă, dacă nu mă simt prea singur aici și altele de felul acesta. Abia după ce ne sunt servite felurile de bucate complicate, a căror denumire nu mi le mai amintesc, la cafea, pistruiatul atinge problema care constituie obiectul întâlnirii noastre.

— Am reflectat mult asupra proiectelor pe care ni le-ați expus. Vă apreciez ambiția nobilă de a face ca ceasornicele dumneavoastră să câștige un renume mondial. O ambiție de două ori nobilă dacă ținem seama de faptul că aceste ceasornice nu mai sunt ale dumneavoastră, în sensul direct al cuvântului. Totuși… îmi permiteți să fiu sincer?…

Aici interlocutorul meu se oprește o clipă și mă privește peste ochelari în așteptarea răspunsului, așa că sunt nevoit să aprob, arătând că, firește, poate fi sincer.

— Planul dumneavoastră, pe lângă faptul că este irealizabil, nu vine la timpul oportun și, ceea ce este mai important, nu-i eficace.

Raimann mă privește din nou peste ochelari ca să citească pe fața mea expresia la care se aștepta - o expresie de protest sau dezamăgire. Dar cum nu surprinde așa ceva continuă:

— Iertați-mă dacă am fost sincer până la brutalitate. Francheța însă mă caracterizează și cu toate că mi-a creat destule neplăceri, n-am de gând să mă schimb. De altfel cred că-i mai cinstit. Să spui direct ce ai de spus decât să-ți minți interlocutorul în ochi sub pretext că vrei să dai dovadă de bună creștere.

— Aveți perfectă dreptate - încuviințez eu, întrucât privirea pistruiatului pentru a treia oară sare peste ramele de aur ale ochelarilor. În fond în cazul nostru nu văd niciun motiv de a nu fi sinceri. Doar nu-i vorba nici de buzunarul meu, nici de-al dumneavoastră.

— Întocmai. Defectul principal al proiectului dumneavoastră provine dintr-o concepție cam învechită asupra reclamei. În zilele noastre reclama, dragă domnule Roland, e pe cale de a fi distrusă de reclama însăși. Ca să poată cuprinde toate anunțurile date, ziarele au început să apară în loc de opt în șaisprezece, ba chiar și în treizeci și două de pagini. Dar pentru a citi un ziar de treizeci și două de pagini, oamenii n-au la dispoziție mai mult timp decât aveau înainte, când ziarul apărea în opt pagini. Deci cu cât crește numărul paginilor, cu atât mai mult se mărește volumul materialului necitit. De aceea veți întâlni tot mai des pagini în care cu litere mari se conturează o singură frază: „O sută de ani de progres - rezultat: complexul OPTIM”, sau ceva asemănător. Așa se prezintă astăzi situația. Și în această situație, cred că vă dați seama, expunerile dumneavoastră detailate cu privire la avantajele folosirii ceasornicelor „Chronos”, cu toată argumentarea solidă, vor rămâne un simplu text inutil.

— Dar permiteți-mi! Dacă reclamele nu sunt citite, asta e și datorită faptului că de la o poștă miros a reclamă. Iar eu propun ca informațiile mele să fie tipărite sub formă de comunicări despre o noutate tehnică.

— Nicio redacție nu va cădea de acord să le publice sub forma de comunicări. Acest gen de informații poartă totdeauna dedesubt specificația „reclamă”.

— În acest caz ne-am putea gândi la o sintetizare a esențialului până la patru-cinci fraze - cedez eu.

— Până la o frază! mă corectează Raimann. Și aceea scurtă.

— Dar într-o frază nu se poate spune nimic. Toate reclamele dumneavoastră compuse dintr-o frază sună cam așa: „Ca să nu fiți dezamăgiți, alegeți TRIUMF!” sau „De MINERVA să nu vorbim, vorbește ea singură!” Aceste perle sunt atât de lipsite de conținut, încât dacă n-ar fi însoțite de desene, nici nu s-ar ști ce sunt reclame pentru frigidere sau pentru apă de colonie.

Cu un zâmbet ușor, Raimann ascultă monologul. Apoi remarcă:

— Îmi face o deosebită plăcere că totuși ați făcut o incursiune în modesta noastră activitate, deși aprecierea este extrem de severă. În discuția noastră, după cum singur vă dați seama, se contrazic cele două concepții cu privire la reclamă, vechi ca și reclama însăși. Ce părere aveți, luăm câte un coniac?

Aprob mașinal, surprins că, fără să știu, am devenit reprezentantul unei școli de principii în domeniul reclamei. Cu o atenție plină de evlavie, chelnerul ascultă comanda dată de Raimann și după câteva clipe ne servește două păhărele cu coniac, atât de minuscule încât, dacă ar fi fost după mine, nici n-ar fi meritat să se deranjeze cineva pentru ele. Era atât de evident disprețul meu față de această finețe exagerată, încât pistruiatul, cu zâmbetul său caracteristic, se adresează chelnerului:

— Perfect… Dar n-ați putea face un efort să ne aduceți o

sticlă?

Chelnerul acceptă noua dorință cu atât entuziasm, de parcă numai asta ar fi așteptat, deși clienții în jurul nostru se răriseră de tot. După ce sticla de coniac „Enesey” desfundată, împrăștie licărirea aurului vechi asupra mesei și degetarele sunt înlocuite cu două pahare acceptabile, Raimann revine din nou la temă:

— Reclama cu conținut bogat pe care dumneavoastră o susțineți mai are încă destui adepți, dar asta n-o împiedică să fie învechită. Nimeni nu citește azi reclamele ca să cunoască prioritatea unor mărfuri față de altele. De ce? Fiindcă oricine știe că sarcina reclamei constă tocmai în a scoate în evidență asemenea proprietăți, imaginare sau exagerate, și de aceea nimeni nu le dă crezare. Iar invers: o frază de efect totdeauna face impresie, tocmai pentru că este de efect. O asemenea frază ți se întipărește în memorie…

Discuția continuă în același spirit, eu susținând, după puterile mele, tezele școlii opuse, până când nivelul lichidului de culoare aurie din sticlă scade treptat și inevitabil spre fund. Tema părea să se epuizeze o dată cu coniacul, când deodată Raimann împinge discuția pe un alt plan:

— Principalul, dragul meu Roland, nu-i la ce fel de reclamă ne vom opri. Principalul este că, cel puțin deocamdată, ceasornicelor „Chronos” nu trebuie să li se facă reclamă!

— Concluzia mă surprinde, maestre dragă - răspund eu, prefăcându-mă ușor amețit de băutură.

— Totuși asta-i realitatea! spune Raimann cu convingere și cu o anumită însuflețire, datorită alcoolului. Tactica reclamei, dragă prietene, oricare ar fi ea, totdeauna este rezultatul unei strategii comerciale, iar o justă strategie, după părerea mea cel puțin, pentru moment exclude orice zarvă propagandistică în jurul ceasornicelor „Chronos”.

Întinde mâna spre sticlă, pentru a-mi servi un pahar de

consolare pentru hapul amar înghițit, dar în sticlă mai sunt doar câteva picături, care nici nu merită să fie turnate.

— Ce-ați spune dacă am schimba puțin decorul? propune pistruiatul. Aici e cam monoton.

— Propunerea mă tentează… Deși aveam o mică obligație particulară…

— Vreo femeie?

— Am promis secretarei… că o duc la cinema… Știți, se simte încă străină în orașul acesta…

— La cinema? Detest localurile unde nu se servește nimic.

— Se servesc iluzii.

— Ah, iluzii? Iluzii produc și eu. De aceea știu perfect câte parale fac. Ascultați, ce ați zice să invităm secretara într-un loc mai vesel? În felul acesta vă țineți promisiunea…

— Minunată idee! accept eu. Dar cu o condiție, pe drum să-mi explicați concepția dumneavoastră despre strategie.

Raimann achită nota, adăugând un bacșiș care luminează fața servilă a chelnerului. Pornim spre centru, dar din nou se întețește ploaia, și cum nu se poate duce vreo discuție serioasă pe-o asemenea ploaie, suntem nevoiți să intrăm într-o cafenea și s-o luam din nou cu coniacul franțuzesc.

— Cine vă sunt concurenții? Numai întreprinderi mari și solide - îmi explică Raimann, după ce primim câte o porție dublă din băutura licăritoare. Bineînțeles, pe „Zodiac” nu-l pot face praf și pulbere, cum te-ar fi putut face pe dumneata. Dar n-avem niciun motiv să-i întărâtăm fără rost. Deocamdată să-i lăsăm să se obișnuiască cu ideea că „Chronos” există și că va exista independent de voința lor.

— Dar unde plasăm producția? Și-n cazul ăsta la ce dracu’ mai lărgim de-acum încolo întreprinderea?

— Piețe de desfacere se găsesc oricând dragul meu. Important este să știi ce produs la ce piață merge și s-o dirijezi exact acolo, iar nu în altă parte. Și bineînțeles să

dispui de mijloacele necesare pentru a o impune.

Pistruiatul a cam pălit din pricina alcoolului, atât cât poate păli un om cu fața gălbejită ca a lui, iar vocea îi este ceva mai ridicată. Altfel argumentează logic, după cum logic gândesc și eu ceea ce nu găsesc necesar să exprim.

— Marfa dumitale nu are un renume, dar e solidă și ieftină. Prin urmare o vom plasa acolo unde, mai mult decât de marcă, se ține cont de calitate. Înainte de toate, dincolo de „cortina de fier”.

Problema este serioasă și dezbaterea ei înghite destul coniac, astfel încât, atunci când până la urmă hotărâm să ne continuăm drumul, ne spunem pe nume și pășim ca pe arcuri.

În camera ei de la hotel, Edith ne primește întunecată la față iar mie, îndeosebi, îmi aruncă o astfel de privire încât altcineva mai sensibil, de-ar fi fost în locui meu, ar fi intrat în pământ de rușine. Într-adevăr, i-am făgăduit să ies cu ea în după-amiaza aceea, iar după-amiaza, în ciuda elasticității acestei noțiuni, la lumina felinarelor de mult aprinse se vedea bine că a trecut…

Totuși, cu un tact pe care nu i l-am bănuit, Edith decide să nu ne strice seara cu mofturi și se alătură repede bunei noastre dispoziții. Se arată măgulită de complimentele banale adresate ei de Raimann, dar rămâne puțin surprinsă când aude că pistruiatul îmi spune „Maurice”.

— Cum de nu v-ați găsit încă o locuință confortabilă? se miră Raimann, examinând disprețuitor camera de hotel, de fapt modern mobilată și destul de plăcută.

— Ca să găsești o locuință bună trebuie să ai cunoștințe - remarcă Edith, în timp ce-și aranjează părul în fața oglinzii.

— Dar „Zodiac” este o mină inepuizabilă de cunoștințe! exclamă cordial pistruiatul.

— Așa? răspunde secretara mea. Eu credeam că „Zodiac” este un frigider ceva mai rece decât cele obișnuite.

— Frigider? Ha-ha-ha, nu-i rău spus. Dar nu-i chiar așa. Există și excepții.

— Da - intervin eu - excepții există. Konrad e un băiat minunat.

— Să știi că sunt! confirmă Raimann. Și-am să v-o dovedesc. În privința locuinței contați pe mine.

Edith este aproape gata. De fapt se pregătise ea mai devreme, așa că pornim fără întârziere pe drumul plăcerilor pe care ni le promite noaptea. Plăcerile încep cu cina într-un restaurant scump, unde fiecare fel de mâncare și fiecare sticlă nouă de vin sunt rezultatul unor dezbateri serioase între maître d'hôtel și Raimann. Apoi pistruiatul propune să vedem noul program la „Eva" și ajungem în „rai", exact în momentul când o mulatră aproape goală, în urma unui ritual complicat de mlădieri ale șoldurilor și mișcări ale mâinilor își dă jos ultimele piese ale îmbrăcămintii. Numerele următoare se deosebesc de primul numai prin faptul că artistele nu sunt mulatre.

— **Strep-tease**-ul vă scandalizează? întreabă Raimann după a doua sticlă de șampanie, observând că Edith s-a întors aproape cu spatele spre scenă.

— Nu, dar mă plictisește.

— Pe bună dreptate - se arată de acord pistruiatul. **Strep-tease**-ul e interesant dacă dezvăluie ceva care să merite. Dar la astea n-ai ce să vezi.

— Nu-s chiar de lepădat, îngân eu cu indulgență.

— Mai ales pentru oamenii nu prea exigenți - mă tachinează Edith necruțător.

— Dacă ați făcut aluzie la Maurice, n-o merită - remarcă binevoitor Raimann. Din moment ce prietenul nostru și-a ales o secretară ca dumneavoastră:

— Nu mă ametiți și cu complimentele. Îmi ajunge șampania.

— Complimente? Dar nu vă dați seama de valoarea dumneavoastră. Cum ai găsit o asemenea nestemată, dragă Maurice?

— Chiar nestemată? Să nu exagerăm - încerc să mă revanșez. Atâta doar că e atașată de mine.

Edith îmi aruncă o privire fulgerătoare, dar eu las impresia că sunt absorbit de spectacol - de astă dată se dezbracă o fetișcană cu ochii de mongolă.

— Dar dumneavoastră nu vă apreciați la justa valoare, așa cum nici el nu vă apreciază - insistă pistruiatul. Ar trebui să te fac puțin gelos, dragă Maurice. Din păcate e mai înaltă ca mine și nu ne potrivim… diferență de categorie.

— Nu-l speriați. Doar v-a spus că se bizuie pe devotamentul meu - răspunde în locul meu Edith.

Replici de felul acesta continuă și în următoarele două localuri unde Raimann ne invită sub pretext să ne arate ceva mai puțin vulgar. Dar acel ceva mai puțin vulgar este tot un gen de dezbrăcare individuală sau colectivă! O fi existând poate vreo diferență între aceste spectacole și cele de mai înainte, eu personal însă, mărturisesc, nu reușesc s-o disting! Șeful serviciului reclame menține eroic discuția, în pofida greutății evidente de a găsi cuvintele și de a alcătui frazele. El se adresează când secretarei mele, dar mai ales Edithei. Ea adoptă o atitudine pe care eu în gând o aprob întru totul - nu se fandosește, nici nu cochetează exagerat. Ba uneori este chiar de o franchețe brutală, care dă impresia de sinceritate.

Ne despărțim de Raimann noaptea târziu în fața hotelului. O conduc apoi pe Edith până în camera ei și, simțind o neașteptat de bruscă slăbiciune, mă întind puțin pe pat.

— **Strep-tease**-ul tău este cel mai minunat dintre toate! mormăi eu, urmărind prin oglindă cum își schimbă secretara mea toaleta de seară cu cea de noapte.

— La mai mult în orice caz să nu te aștepți - răspunde ea laconic. Mi-ai distrus nervii în după-amiaza asta.

— Da, dar în schimb ne-am câștigat un prieten. Prietenia e un lucru sfânt, dragă Edith, mai ales în condițiunile

acestui frigider.

Femeia nu obiectează. Asta îmi dă curaj. Ridicându-mă încerc să ameliorez relațiile noastre printr-o îmbrățișare frățească. Edith nu se împotrivește prea mult. Aceasta este o calitate a ei, sau poate un defect: după fiecare clipă de apropiere cu ea nu încerc sentimentul că mi se dăruie, ci că se strecoară perfid în sufletul meu.

*

O beție întâmplătoare nu-i totdeauna uvertura spre sfânta prietenie. De multe ori omul cu care te-ai bătut pe umăr amical, întâlnindu-te a doua zi, trece pe lângă tine doar cu un „bună ziua, ce faceți?" rostit rece. De aceea vă închipuiți cât de plăcut surprins am fost când Konrad Raimann, după vreo două zile, se abate pe la cabinetul meu, aruncă un compliment Edithei, îmi strânge amical mâna și mă informează că ne-a găsit locuință.

— Mi-au telefonat... eu personal n-am văzut-o, vă asigur însă că-i minunată. Dacă doriți, putem trece diseară s-o vedem.

— Cu plăcere - îi răspund, dar cu o condiție: de data asta să fiți oaspetele nostru.

Raimann, bineînțeles, declară că nu-i necesar acest lucru, că de fapt noi suntem încă musafiri aici și altele de acest gen, dar în cele din urmă acceptă, și fixăm o întâlnire.

— Ești nebun! îmi spune Edith, când ieșim la prânz. Prietenul tău e un artist, și nu de mâna întâi. Nu-ți dai seama că te iscodește, și că minunata lui locuință e probabil plină de microfoane?!

— Probabil... Aprob eu. Dar ce importanță are? Chiar dacă am închiria noi o casă, oricât de sigură ar părea, tot ar trebui să ne purtăm ca și cum ar exista microfoane peste tot. Și-atunci ce importanță are! Iar ca să refuzăm o locuință bună când n-avem alta, ar da de bănuit.

În ciuda microfoanelor posibile, locuința este într-adevăr minunată. O căsuță cochetă, îngustă și înaltă, ca acelea din povești, cu cărămizi roșietice, cu ușile și ferestrele vopsite în alb, situată la numai două străzi de „Zodiac”, exact lângă podul canalului liniștit, cu ape verzui adormite. La parter locuiește proprietăreasa, o rentieră în vârstă, din vremurile bune. Primul etaj se compune din dormitor, hol, bucătărie și baie, iar ultimul etaj din dormitor, baie și o terasă cufundată în flori și verdeață. Încăperile sunt foarte luminoase și foarte curate, tapetele în culori pastel fiind iscusit îmbinate cu tonurile mobilierului. Etajele nu au nimic comun în afară de scară, așa că nu exista pericolul ca secretara să-și deranjeze prea mult șeful sau invers. Ar trebui să fii beat ca să refuzi o asemenea locuință, iar eu nu doream să joc permanent rolul de om beat.

— Ei, cum vi se pare? întreabă cu modestie Raimann, dar în tonul lui se ghicește triumful.

— Splendid! răspunde Edith. Dacă am și eu dreptul să-mi dau părerea.

— Într-adevăr splendid! confirm eu. Dragă Konrad, ne-ai făcut un serviciu de neprețuit.

— O, dar asta nu mă costă nimic - răspunde pistruiatul cu același ton modest și solemn.

Apoi am plecat să sărbătorim evenimentul.

Prietenia mea cu Raimann se transformă pe neobservate într-o obișnuința zilnică. Bem împreună cafeaua la prânz, în localul din colț, și luăm aperitivul de după-amiază în același local, ceea ce nu-i puțin într-un oraș în care nu ai cunoscuți. În general vorbind, pistruiatul se dovedește a fi om serios și liniștit, dispus mai mult să răspundă întrebărilor tale decât să-ți pună ție întrebări. Totuși, este ultimul om de la „Zodiac” căruia aș fi riscat să-i pun vreo întrebare. Konrad Raimann - iată numele smuls din gura lui Morandi. Unica legătură a lui Morandi cu spionajul.

*

A trecut o lună de la sosirea noastră la Amsterdam. Verificările și interogatoriile au rămas în urmă, unele incomodități întâlnite în orașul necunoscut, de asemeni. Ne-am încadrat în activitatea cotidiană, circulăm pe lângă canale sub umbrele deschise, mergem la serviciu și să ne întoarcem de la serviciu, vizităm împrejurimile, avem casă, frecventăm localurile obișnuite și dispunem de prea mult timp pentru a ne plictisi.

Olanda e o țară bogată. Bogată mai ales în umezeală. Aici totul emană umezeală - cerul, livezile mănoase, copacii cu frunzișul des, nenumăratele canale, lacurile, trestia, vântul jilav și norii. Dacă oamenii de aici s-ar grăbi sau ar alerga când plouă, ar însemna să alerge toată viața. Dar ei sunt oameni calmi, care nu-și fac sânge rău pentru orice fleac. Copiii se joacă pe trotuare în ploaie, femeile, rezemate de uși, bârfesc în ploaie, tinerii stau în grupuri și discută sau râd în ploaie, fără să mai vorbim de îndrăgostiții care și aici, ca pretutindeni, se sărută în aer liber, fără să țină seama de prognoza buletinului meteorologie.

Umezeala și cerul înnorat fac ca totul să pară posomorât și cenușiu. Poate tocmai de aceea olandezii au o pasiune deosebită pentru lucrurile frapant colorate - pentru straturile și ghivecele cu flori, pentru obiectele strălucitoare de aramă, pentru porțelanurile albastre de Delft, pentru luminile multicolore de pe stradă, pentru alămurile strălucitoare ale fanfarelor, pentru tablouri și glazvanduri viu colorate. Poate de aceea fațadele caselor sunt îmbrăcate cu cărămizi roșiatice și gălbui, iar partea lemnoasă e totdeauna proaspăt vopsită în alb, poate de aceea pipele de porțelan ale bătrânilor sunt zugrăvite cu desene vesel colorate, de aceea până și brânza olandeză în burdufuri ovale este de un roșu aprins.

Pentru cei ce pot s-o viziteze, Olanda e o țară plăcută, cu localități liniștite, bine situate, și ape verzui line, pe care

plutesc nori albi și rațe albe, o țară cu tradiții, plină de farmec, unde bicicletele mai sunt încă în circulație și unde oamenii suferă prea puțin de această năpastă a contemporaneității - bolile psihice.

Ca funcționar la „Zodiac”, par mai aproape ca oricând de țintă. Am legături personale sau de serviciu cu majoritatea șefilor. Nu sunt numai o cunoștință oarecare, ci chiar prieten cu Raimann. Totuși, folosul real al acestui progres pentru moment este egal cu zero. Pentru că nu pot să mă așez la cafenea în fața pistruiatului și să-l întreb cu un zâmbet prietenos:

— Ce ai de spus, dragă Konrad, în problema spionajului? Sau: cum este organizată activitatea aceasta aici la voi?

E ca și cum m-aș afla în fața unui seif de oțel închis ermetic, care poartă marca „Zodiac”. Știu cu siguranță că seiful conține unele lucruri interesante, dar nu pot nici să-l deschid, nici să-l ating măcar, dacă nu doresc să pun în mișcare instalația de alarmă. Nu-mi rămâne altceva decât să stau și să aștept. Să stau și să aștept ceva necunoscut, până la o dată necunoscută.

Canalele somnoroase și liniștite încep să se acopere de frunze uscate. Diminețile sunt mai răcoroase, deasupra orașului plutește o ceață albă, transparentă ca o dantelă. Ploilor torențiale, intermitente, le ia locul o ploaie domoală, molcomă, aproape bură, dar fără sfârșit. Cu alte cuvinte, a venit toamna.

Într-o zi pe la prânz sunt chemat la uriașul cu nume dificil. Masa din colț este plină cu sticle de bere „Tuborg”, din care se poate ușor deduce că nu-s primul vizitator. Van Wermeskerken mă privește cu amabilitatea lui obișnuită și mă invită să stau în fotoliul de lângă biroul său. Șeful este transpirat și roșu de-ai fi putut crede că în orice clipă ar putea lua foc.

— Raimann v-a vorbit despre proiectele noastre cu privire la „Chronos”, nu-i așa?

— Da, mi-a pomenit ceva despre piețele din Răsărit.

— Întocmai. Legătura cu aceste piețe va fi prima dumneavoastră încercare.

— Am trimis oferte peste tot.

— Știu. Asta, bineînțeles, e foarte bine. Dar calea cea mai sigură pentru realizarea unei afaceri rămâne contactul personal.

Și, privindu-mă binevoitor cu ochii lui umezi, spălăciți, uriașul pronunță:

— Ce ați spune de exemplu de o deplasare în Bulgaria?

— De ce nu! răspund fără întârziere și pe un ton cu totul firesc. Mă tem numai că nu cunosc îndeajuns situația.

Ochii spălăciți continuă să mă privească de această dată cu o licărire veselă.

— Nu vă neliniștiți. Veți merge împreună cu Raimann. Cunoaște el situația.

— Foarte bine - aprob binevoitor. Cui trebuie să-i dau pașaportul pentru viză?

— Nimănui - răspunde uriașul cu aceeași licărire de veselie în ochi. Acum în Bulgaria se poate fără viză.

Și pentru completarea surprizei adaugă:

— Veți pleca mâine dimineață.

„Minunat!” mă gândesc, ieșind din cabinet. „Minunat!” repet, în timp ce pășesc pe coridorul lung. Acesta este punctul culminant al verificării. Verificare definitivă și generală. Muntele acesta de slănină cât pe ce să-mi râdă în nas. Plecăm dimineața, la prânz ajungem, și încă de la aeroport, bineînțeles, se va găsi careva să strige: „Ia te uită, Emil! Unde ai dispărut atâta vreme, omule?”

Capitolul VI

Avionul companiei KLM zboară pe un timp senin. Senină mi-e și dispoziția. Probabil că Raimann este puțin șocat de nepăsarea mea, deși nu se trădează.

Habar n-are el prin câte emoții și griji am trecut până mi-am recăpătat buna dispoziție.

Stabilisem legătura încă de acum o săptămână. O legătură discretă, sigură, dar până în acel moment neutilizată. Va trebui să-mi anunț plecarea! Pe la prânz, când ies de la „Zodiac” însoțit de secretara mea devotată, îmi dau seama că în după-amiaza asta voi fi urmărit îndeaproape, pas cu pas. Și nu m-am înșelat. Convoiul e cât se poate de discret, dar nu într-atâta încât să nu-l observe nici Edith.

— Cred că suntem urmăriți! îmi șoptește ea cu neliniște, după ieșirea din restaurant, în timp ce ne îndreptăm spre casă pentru obișnuita odihnă de jumătate de oră.

— Nu cumva ai încercat să descoși pe cineva ori ai făcut vreo prostie? mormăi eu.

— Încetează, te rog. Nu-s copil.

— Atunci n-ai de ce să te neliniștești. Important e să te faci că nu observi.

Ceea ce și face. Experiența mă convingea tot mai mult că Edith aparține tipului de femeie la care neurastenia se manifestă în formele ei cele mai domoale și relativ suportabile.

Mă întind pe pat în dormitorul spațios cu tapete de un albastru deschis și-mi ațintesc privirea dincolo de geam, spre cerul înnorat, gata să dea drumul porției zilnice de ploaie. Din când în când îmi privesc ceasul dar limba cea mare pare să se fi molipsit de lenevia celei mici și până la ora două tot am impresia că n-au trecut minute, ci ore întregi.

Ridic receptorul și formez un număr:

— Vă rog, pe Franc.

— Greșeală.

— Nu-i salonul de frizerie?

— Ce salon de frizerie, domnule!

Și omul de la celălalt capăt al firului trântește receptorul.

Deci e greșeală - îmi zic. Bun. Perfect. E și firesc să fie așa. Și din nou formez numărul, de astă dată atent. Acum răspunde într-adevăr salonul și Franc este chemat. Stabilim ora cinci, când voi putea fi bărbierit și tuns.

Puțin mai târziu, când pornesc cu Edith spre „Zodiac", din nou ne urmărește de la distanță, de această dată o altă persoană. Iar pe la ora cinci fără douăzeci, când ies de la birou și mă îndrept spre salonul de frizerie, în spatele meu e iarăși cineva.

Întâlnirea cu omul de legătură trebuia să aibă loc sub umbrarul unei cafenele ce se afla în drum spre frizerie. Iată-l la locul cuvenit. Îl observ de la distanță. Și el mă zărește fără să se trădeze că-l interesez. Scot o țigară și, punând-o în colțul drept al gurii, continui să merg pipăind distrat buzunarele în căutarea chibritului. Când găsesc în cele din urmă blestematul de chibrit, cafeneaua a rămas în urmă.

O țigară neaprinsă într-un anumit caz poate să însemneze ceva mai mult decât o țigară aprinsă. În cazul meu, țigara înlocuia o serie întreagă de cuvinte: „Sunt urmărit. După o oră o întâlnire fulger la locul convenit".

Cât timp în frizerie Franc își dă silința, în limitele posibilului, să mă întinerească, supravegherea continuă prin vitrina cofetăriei de vizavi. Când ies, amatorul de dulciuri din cofetărie pornește iarăși pe urmele mele. Privesc ceasul. E timpul să mă îndrept fără grabă spre locul întâlnirii.

Exact după o oră de la semnalul dat intru în magazinul universal de pe Kalwerstraat, prin ușile căruia se strecoară torentele compacte ale celor ce intră și ies. Strângând în mâna dreaptă o bucățică mică de hârtie, mă îndrept prin mulțime spre raionul cu articole de parfumerie. Când ajung acolo nu mai am nimic în mână. Întâlnirea fulger a

avut loc. Nu-mi rămâne decât să cumpăr câte ceva în vederea călătoriei.

Puteau fi pe urmele mele cinci agenți, nu unul sau doi, oricât de aproape, și tot n-ar fi observat nimic. Cu puțină îndemânare, chiar dacă te încercuiesc agenții, poți realiza fără greș, o întâlnire fulger atunci când urmăritorii nu știu unde va avea loc această întâlnire și cu cine. Mai ales în îmbulzeală e cu neputință să se observe că te-ai ciocnit cu cineva dinadins, doar o fracțiune de secundă, cât să treci ceva din mâna ta în mâna celuilalt.

Nu-mi mai rămâne nimic altceva de făcut, decât să stau întins în fotoliu, să ascult zbârnâitul uniform, înăbușit, al avionului în zbor și să observ cu satisfacție răutăcioasă nedumerirea ce se citea pe chipul lui Raimann.

Când avionul descrie o elipsă și pornește spre aterizare, pistruiatul îmi șoptește la ureche:

— N-ai bagaj de mână, iar eu am două valize. N-ai vrea să iei servieta mea până trecem de controlul vamal?

— Desigur, Konrad. De ce nu.

Și iată-ne pe aeroportul Vrajdebna, eu ducând servieta lui Raimann, destul de grea pentru dimensiunile ei nu prea mari. Trecem fără nicio formalitate prin holul unde are loc controlul vamal. În timp ce așteptăm să ne sosească valizele, pistruiatul nu mă scapă din ochi, eu însă continui să fiu tot atât de calm, și dacă din când în când privesc încoace și încolo, o fac din curiozitatea firească pe care o încearcă oricine când nimerește într-un loc necunoscut. Această curiozitate firească mă convinge că în apropiere se află doi oameni de ai mei, dar ei lasă impresia că nu mă cunosc, ceea ce constituie un indiciu sigur că mesajul meu a ajuns la destinație.

În același timp cu primirea valizelor dinspre ieșire apar și gazdele cunoscute lui Raimann din vizitele lui precedente și care - pe bună dreptate - îi acordă toată atenția, cu mine comportându-se ca față de o persoană de mâna a doua.

— Știam de acum două săptămâni că vă pregătiți să veniți dar nu știam când - spune reprezentantul celor trei sosiți în întâmpinarea noastră. Nu credeam că veți sosi așa, pe neașteptate. Ne veți scuza deci că nu ne-am pregătit cum se cuvine.

— O, nu vă deranjați! răspunde Raimann. N-am venit pentru recepții oficiale, ci ca să lucrăm.

— Cât timp intenționați să rămâneți?

— Cel puțin trei zile, nu-i așa? mi se adresează pistruiatul din curtoazie.

Aprob, tot din curtoazie, deoarece toate acestea depind de el.

— Minunat, atunci să mergem! spune unul dintre ei.

Șoferii ne preiau valizele. Unul dintre ei încearcă să-mi smulgă din mână servieta dar eu, întâlnind privirea plină de semnificație a lui Raimann, o reține.

Nu știu în ce măsură s-au pregătit reprezentanții comerțului, dar oamenii mei evident au organizat totul cât se poate de bine. De la aeroport suntem conduși rapid la hotelul Rila, unde ne instalăm în două camere la etaje diferite. Cum prânzul urmează să ne fie servit după o jumătate de oră, de îndată ce gazdele au plecat, cobor la Raimann să-i predau servieta. Pistruiatul o pune într-una din valize, înzestrată cu încuietori extrem de solide și mult mai complicată decât o valiză de voiaj obișnuită.

— Dar ce ai în servietă, lingouri de aur? Mi-a rupt mâna.

— Nu aur, dar nici ceva pe care să-l lași oriunde - îmi răspunde șeful reclamei.

Și ca să nu mă jignească cu lipsa lui de încredere, adaugă:

— Am să-ți explic mai târziu.

Prânzul ne este servit într-un salon mic, izolat cu uși și draperii de privirile curioase. Iau masa cu noi și patru reprezentanți ai comerțului din Bulgaria. Nu cunosc pe niciunul dintre ei, spre norocul meu, deoarece nimic nu-i mai obositor decât să stai în fața unor oameni cunoscuți și

să te prefaci tot timpul că nu-i cunoști.

Doi dintre bulgari vorbesc destul de bine limba franceză și asta îmi permite - cu aprobarea binevoitoare a lui Raimann - să fac câteva observații introductive cu privire la calitatea ceasornicelor „Chronos”. Observațiile mele sunt ascultate cu suficient interes ca să capăt speranțe. Raimann, în același timp, discută cu ceilalți doi reprezentanți eventualele posibilități ale firmei „Zodiac” de a plasa unele mărfuri bulgărești, ceea ce nu-l împiedică să urmărească atent discuția și gesturile mele. Dar în discuția mea nu surprinde niciun fel de subînțelesuri.

După prânz urcăm să ne odihnim jumătate de oră, înainte de a ne pregăti pentru prima ședință de lucru la minister. Raimann încearcă să dea de înțeles că ne simțim puțin cam obosiți în urma călătoriei, dar ședința a și fost fixată. În această jumătate de oră pistruiatul îmi dă câteva telefoane pentru diverse fleacuri, iar de două ori vine personal în camera mea, întâia oară să-mi ceară apa de colonie, iar a doua oară ca să plecăm împreună. Asta nu mă împiedică însă ca într-unul din intervale să ies pe balcon să respir puțin aer.

Persoana pe care o găsesc sprijinită pe balustrada balconului vecin, privind distrat grădina pieții se dovedește a fi un prieten din același serviciu.

— Prea te ține din scurt…

— Și nici n-are de gând să mă lase să răsuflu.

— Caută totuși în noaptea asta să scrii tot ce ai de comunicat, ca să putem cerceta. Poimâine seara vii la comandament.

— Crezi că mă slăbește din ochi?

— În privința asta aranjăm noi. Când ești gata cu raportul mi-l predai tot aici. Mai ai ceva de spus?

— Pe Liubo l-au lichidat.

— Așa am presupus și noi. Nu cumva ăsta-i autorul?

— E organizatorul.

Omul privește din nou spre bazinul din parc. Știam la ce

se gândește, deoarece și eu gândesc același lucru, dar nu tot ce gândești îți poate fi de folos. În clipa aceea aud un ciocănit în ușă și mă retrag în cameră.

— Să mergem pe jos - îmi propune Raimann când coborâm pe scări. Ministerul e la doi pași.

— De ce nu! Ne mai dezmorțim puțin picioarele - răspund prietenos, deși, în gând l-am trimis la toți dracii.

Dar în fața hotelului ne aștepta mașina:

— Ședința nu mai are loc la minister. Am ales un loc mai confortabil - explică delegatul venit să ne ia.

După ședință, până la masa de seară ne mai rămâne o jumătate de oră liberă, pentru că un program întocmit fără nicio pauză ar trezi suspiciuni. După cum era de așteptat, pistruiatul profită de ocazie și mă ia la plimbare prin centru, ca să se convingă dacă am sau nu cunoștințe în oraș.

Din păcate, am. Tocmai când treceam încet pe lângă vitrinele braseriei „Bulgaria”, zăresc în fața noastră un vecin din cartier, mare palavragiu, cu care nu sunt destul de apropiat ca să știe unde lucrez, dar nici atât de străin ca să treacă pe lângă mine fără să mi se adreseze. Îl cunosc prea bine pe acest flecar! Sigur că încă de la distanță va ridica prietenos mâna și mă va opri, fără să piardă ocazia să mă bată pe umăr, și să întrebe „Unde mi-ai dispărut, Boev, de nu te-am mai văzut atâta vreme?” ca să rateze cu tâmpenia lui nevinovată o combinație creată cu încordare de atâția oameni!

Palavragiul este încă destul de departe de noi, dar cum mergea el de agale pe trotuar, ar fi cu neputință să nu mă observe, deși a început să se înșiruie. Și atunci, cum ne aflăm tocmai în dreptul unei librării, mă opresc brusc în fața vitrinei cu cărți străine, întorcând spatele spre stradă.

— Ceva interesant? întreabă Raimann bănuitor.

— Da, dar nu în vitrină. Cred că suntem urmăriți - răspund eu.

— Începi să ai halucinații, dragul meu - remarcă

pistruiatul, încercând să-și continue mersul.

— Ce halucinații! Stai două secunde și ai să te convingi.

„Să treacă palavragiul” - gândesc în acest timp și, urmărindu-l prin oglinda vitrinei pe vecinul meu care a ajuns în spatele nostru, blagoslovesc faptul că ultimul lucru care l-ar interesa în lumea asta este o vitrină cu cărți germane.

De altfel, noi suntem urmăriți de-a de-adevăratelea și nu strică de loc să-l avertizez și pe Raimann, ca să nu se simtă prea liber în acțiunile lui. Persoana însărcinată cu urmărirea, conformându-se exact indicațiilor date, se arată destul de neîndemânatic. Merge la câțiva pași în urma noastră și când vede că ne oprim, trece de noi și se oprește la rândul lui în fața vitrinei cu cărți bulgărești.

— Ai dreptate - îmi răspunde Raimann. Tipul ăsta ne urmărește într-adevăr. Dar să știi, dragă Maurice, când ești urmărit, cel mai inteligent lucru este să te faci că n-ai observat nimic.

Acest sfat plin de înțelepciune dovedește că pistruiatul este pe cale să mă încadreze în rândul prostănacilor inofensivi, și asta pentru moment nu mă jignește de loc. Pornim mai departe spre hotel, urmăriți de individul necunoscut.

— Omul acesta începe să-mi calce pe nervi - bolborosesc eu când traversăm grădina publică scufundată în întuneric.

Raimann îmi aruncă o privire indulgentă:

— Te credeam cu mai mult sânge rece.

— Sângele rece merge în afaceri. Dar când simți că se ține ca scaiul după tine!…

— Poate e numai o simplă verificare - mă liniștește pistruiatul. Mâine se vor limpezi lucrurile.

Sfatul salutar al lui Raimann îmi restabilește calmul clătinat o clipă și cina, luată de asemeni împreună cu gazdele, se desfășoară într-o atmosferă de bună dispoziție, datorită băuturilor din belșug și a porțiilor repetate de coniac după desert. Raimann bea tot atât de mult ca toți

ceilalți, dar eu, cunoscând rezistența lui la băutură, după ce ne retragem nu încep imediat să-mi scriu raportul. Amânarea se dovedește inspirată. Directorul reclamei vine la mine în cameră după zece minute numai, ca să mă întrebe dacă n-am cumva întâmplător la mine un antinevralgic și, când află că nu am, se hotărăște să înlocuiască tableta cu o discuție amicală prelungită, pe teme diferite. Iau parte cu plăcere la discuție și în general nu dau niciun fel de semne de plictiseală, încât până la urmă, îl aduc pe Raimann în situația ca, obosit de atâta flecăreală, să declare că-i timpul să ne culcăm, pentru că a doua zi vom avea mult de lucru.

Dar eu am chiar în noaptea aceasta mult de lucru. Găsind în sertarul biroului cele necesare pentru scris, expun mai pe scurt, dar fără să scap nimic din vedere, toate cele întâmplate la Veneția, apoi la Geneva, și-n cele din urmă la Amsterdam. După aceea ies pe terasă și înmânez raportul tovarășului meu de serviciu, care stă sprijinit de balustrada balconului de parcă nu s-ar fi mișcat de acolo toată ziua.

A doua și a treia zi programul se desfășoară în același ritm încordat: două ședințe consacrate ceasornicelor „Chronos”, alte trei ședințe privind interesele de export ale partenerului bulgar, câteva vizite la întreprinderi și documentarea asupra sortimentelor de mașini necesare, câteva vizite făcute unor directori din Minister pentru a stabili posibilitățile tranzacțiilor viitoare, fără să mai socotim dineurile și cinele în cerc intim, oferite fie de o administrație, fie de alta. Totuși, în aceste două zile Raimann găsește timp să mă mai pună la două probe, una însoțită de mari peripeții.

A doua zi, în pauza de la prânz, mă invită iarăși la plimbare în oraș, ziua în amiaza mare. Cu toate că la acea oră este relativ liniște și între timp m-am convins că ai noștri au luat anumite măsuri de siguranță, trebuie să-mi mobilizez și eu întregul meu talent artistic, pentru a juca

rolul unui străin care zburdă fără griji pe străzile necunoscute.

Individul acesta de Raimann mă scoate cu nerușinare pe artera cea mai animată - Graf Ignatiev - de parcă ar fi plimbat o maimuță, apoi cotim pe strada Rakovski iar după aceea pe bulevardul Ruski, spre grădină. Inchizitorul este gata, nici mai mult nici mai puțin, să mă instaleze la o masă în fața restaurantului Berlin! Din fericire nu găsim nicio masă liberă, și ne continuăm drumul spre parc. Am ajuns în fața podului și ne pregătim s-o pornim înapoi pe drumul suferințelor, când în fața mea răsare pe neașteptate o cunoștința, de data aceasta de gen feminin.

Este fosta mea prietenă, cea care mi-ar fi putut dărui un fiu, acum cinci ani dacă nu și mai mult. Relațiile noastre n-au fost niciodată rupte definitiv, mă refer la cele de politeță, astfel încât - mai mult ca sigur - în împrejurări obișnuite m-ar opri oricum, măcar așa, din vanitate feminină, pentru a controla intensitatea sentimentelor mele. Dar acum împrejurările nu sunt de loc obișnuite, și ca să-i sugerez aceasta o fixez de la distanță, grav și insistent. Ea mă observă, îmi surprinde îndată privirea și – ciudat - această femeie care niciodată n-a înțeles nimic, de data asta și-a îndreptat privirea în altă parte… Cunoscându-mi profesia, să-și fi dat oare seama de situație? Nu știu, nu cred, pentru că tot atât de bine s-ar putea ca ea, fără să-și fi dat seama de nimic, să fi interpretat privirea mea drept o expresie de ostilitate, ceea ce a determinat-o prin urmare, să-și schimbe atitudinea.

În ziua următoare - a treia și, ultima a ședерii noastre la Sofia - timpul liber nu ne mai este dăruit ci îl cucerește cu greu Raimann. Pretinzând că nu se simte bine, se retrage toată după-amiaza în camera lui de hotel. Evident, pistruiatul dorește cu orice preț să rămână singur, mai ales că încercările întreprinderilor noastre de a vinde cât mai multă marfă firmei „Zodiac” au început să-l enerveze. În cele din urmă gazdele hotărăsc să ne lase în pace, pentru a

permite bolnavului închipuit să se lungească în pat.

Aceasta se petrece abia spre seară. Raimann așteaptă ca delegatul care ne însoțește să părăsească camera și îmi face semn cu degetul să mă apropii:

— Ascultă, Maurice - îmi șoptește el. Te rog să-mi faci un serviciu!

— Numai să pot.

— Poți, nu-i mare lucru. O nimica toată, un comision… M-aș putea duce eu dar, înțelegi, după ce o fac pe bolnavul, ar bate la ochi să ies în oraș. Pe când tu, mai ales ca nou aici, ești în afară de orice bănuială. Uite ce ai de făcut…

Îmi expune în grabă, tot așa, pe șoptite, natura serviciului ce-l aștepta de la mine: să iau servieta cu mine, să găsesc bulevardul „Tolbuhin” - prima stradă pe dreapta după monumentul cu călărețul - la numărul X, etajul X, să spun domnului X: „Scuzați, știți franțuzește?”, la care respectivul va trebui să-mi răspundă: „Înțeleg dacă vorbiți mai rar”, iar după ce voi fi introdus înăuntru să comunic că vin din partea lui Bernard, și la întrebarea: „Care Bernard, junior sau senior?” să răspund: „Bernard tatăl”, apoi să las servieta și să plec.

— După cum vezi, e foarte simplu.

— Dar dacă sunt urmărit?

— Dacă te urmărește cineva, faci stânga împrejur și vii înapoi aici cu servieta. Dar nu cred. Ieri nu ne-a urmărit nimeni, astăzi e și mai puțin probabil să te urmărească. Firește, va trebui să-ți deschizi bine ochii, asta însă, așa cum ți-am spus, fără să dai de înțeles că ești cu ochii în patru.

— Și dacă mă arestează?!

— Vorbești prostii. Te credeam mai curajos.

— Nu-i vorba de curaj sau frică. Dar omul trebuie să prevadă totul. Ca la analizarea unei tranzacții.

— Ei, dacă te arestează, ceea ce nu cred să se întâmple, primul lucru e să inventezi o minciună: că un client vechi,

de pildă, auzind că vii în Bulgaria, ți-a înmânat servieta cu rugămintea de a o preda la o anumită adresă. Tu nici nu știi măcar ce conține…

— În fond chiar ăsta-i adevărul - remarc cu naivitate.

— Da. Atât să spui, nimic mai mult. Și te scot eu din încurcătură, ți-o garantez. Nu uita însă că, dacă mă bagi la apă, nu mai am cum să te eliberez. În niciun caz să nu te temi: „Zodiac” este o forță.

Execut misiunea conform dispozițiilor date și într-un timp record: numai o jumătate de oră. Vă închipuiți cât de ușor e să îndeplinești o misiune de spionaj în propria-ți țară, atunci când organele respective sunt puse în prealabil la curent.

Mă întorc imediat la hotel și intru în camera pistruiatului, uitând din grabă să bat la ușă. Raimann, de lângă fereastră, tresare surprins și se întoarce:

— A, tu ești. În sfârșit!

— De ce „în sfârșit?” Totul a mers ca pe roate. Uite la ceas.

— Da, într-adevăr. Mie însă mi se pare că a trecut o veșnicie. Să nu crezi că te subapreciez, Maurice, dar n-ai încă experiență în acest domeniu. Mi-a fost de ajuns să mi te imaginez cum îți rotești ochii pe la colțuri, ca să mă treacă nădușelile.

— Experiență nu zic că am, dar și fără să-mi rotesc ochii am putut constata că nu sunt urmărit.

— Perfect. Mi-ai făcut un mare serviciu, îți rămân îndatorat.

— O, ce mare lucru! Un serviciu care nu mă costă nimic - îi răspund cu modestie.

Și nu sunt departe de adevăr.

Ultima parte a misiunii mele aici decurge ușor și asta mulțumită lui Raimann, fără ca el să bănuiască măcar. Alarmați de indispoziția lui, gazdele îi trimit un medic. Acesta îi dă un diagnostic liniștitor: o ușoară răceală și-i prescrie câteva tablete întăritoare și un somnifer care să-i

asigure odihna. Puțin după vizita medicului, pistruiatul adoarme buștean, iar eu cu totul normal ies de la hotel și mă îndrept spre instituția noastră.

Și iată din nou tabloul pe care de atâtea ori mi l-am imaginat, numai că de data aceasta totul este real: generalul, colonelul și șeful meu în cabinetul luminat de candelabrul greu, cu fețele îndreptate spre mine, cântărind atent fiecare gest al meu și fiecare mișcare, în timp ce raportez. În fond ei sunt la curent cu toate acțiunile mele și se interesau numai de unele detalii, detalii însă, care mă fac să-mi scot batista și să-mi șterg din când în când, fruntea.

Colonelul, bineînțeles, nu se poate abține să nu-mi facă unele observații critice chiar și asupra amănuntelor. Unul dintre aceste amănunte este și secretara mea durdulie. Nu în rolul ei de acum, ci în rolul ei inițial. Colonelul numește angajarea ei drept un „salt în beznă”.

— Dar plimbările pe străzile Sofiei și riscul ca în orice moment să întâlnesc vreo cunoștință care să-mi spună „noroc” n-a fost un salt în beznă? i-o întorc eu, deoarece știam că întreaga operațiune fusese pusă la punct de colonel.

— Degeaba - remarcă liniștit colonelul. Totul a fost aranjat astfel încât nimeni n-ar fi avut timp să-ți spună „noroc”.

„Puteați să mi-o spuneți mai devreme” - îmi trece prin minte, dar n-apuc să pronunț o vorbă pentru că în acel moment răsună vocea generalului:

— Să nu ne abatem de la subiect…

Observația este adresată colonelului, deși digresiunea fusese provocată de mine. Am apreciat bunăvoința arătată, după cum am apreciat și cuvintele următoare:

— Consider că până acum Boev s-a descurcat destul de bine.

Care, tradus în limbaj școlăresc, ar însemna: „Foarte bine, nota zece”.

— Și-acum să trecem mai departe. Boev, ai cuvântul.

Cuvântul îl am, numai că nu știu ce să fac cu el. Deoarece planul de acțiune exact, chibzuit cu grijă, pe care probabil așteaptă toți să-l expun nu există. Mă aflam în situația omului care, în fața unui seif ermetic închis, nu poate face nimic, deși știe că seiful conține lucruri extrem de interesante. Nu-mi rămâne nimic altceva de făcut, decât să enunț perspectivele cu toate greutățile lor și să expun ipotezele acțiunilor posibile dacă, dacă…

Spre surprinderea mea, constatările și prognozele mele sceptice provoacă în loc de dezamăgire o aprobare vădită. Până și șeful meu, care nu pierde niciodată prilejul să argumenteze cât de dăunătoare sunt fanteziile, de data aceasta se ferește să folosească acest cuvânt nesuferit.

— Întocmai: răbdare, așteptare, prudență extremă.

— Trebuie să te obișnuiești cu gândul că ți-ai schimbat într-adevăr profesia - adaugă zâmbind colonelul.

După aceea trecem la analiza detailată a situației și a tuturor ipotezelor probabile și posibile. Discutăm până când cerul întunecat, în rama ferestrelor largi, capătă încet, culoarea indigo a zorilor.

*

Sosim la Amsterdam exact la ora prânzului, ceea ce îmi dă posibilitate să-i fac o surpriză Edithei, intrând direct în restaurantul în care luăm de obicei masa. O găsesc la locul ei preferat, lângă fereastră, într-un moment cum nu se poate mai potrivit, tocmai când consultă lista de bucate.

— Bună ziua. Dacă ești drăguță, comandă pentru amândoi - spun eu, așezându-mă în fața ei.

Pe față îi apare un zâmbet vag, și acest lucru nu-i puțin, dacă se are în vedere că rareori ea - fire închisă - exprimă mai mult decât o plictiseală reținută.

— La tine mă gândeam - recunoaște Edith după ce se îndepărtează chelnerul. De fapt tot timpul m-am gândit la

tine.

— Și eu m-am gândit la tine. Mai ales mă gândeam să nu faci cumva vreo prostie.

— Mai concret, la ce te referi? întreabă cu naivitate secretara mea, deși înțelege prea bine ce am în vedere. În ultima vreme mulți bărbați îmi fac curte.

— Nu mă amestec în viața ta particulară. Dar n-aș vrea ca acești bărbați să fie de la „Zodiac”.

— Dar de unde din altă parte?

— Serios? Și care-s fericiții?

— Fericiți? E prea mult spus. Dar nici nu-l pot alunga de lângă mine pe primul om al Bibliei**,** Adam Worner, și cu atât mai puțin pe primul om al lui „Zodiac” - domnul Evans.

— Ca început nu-i rău. Dar…

Chelnerul aduce paharele aburite cu bere și farfuriile cu supă care - după cum bănuiam - este tot nesuferita de supă de roșii, servită sub o altă denumire.

— Ce „dar”? îmi reamintește Edith când chelnerul se îndepărtează.

— Voiam să spun că dacă o carieră începe la nivelul cel mai înalt, de obicei se termină repede din cauza lipsei de perspectivă.

Edith își consumă supa cu plăcere. Eu o gust numai de politeță și o las în farfurie. Pur și simplu nu pricep ce găsesc anglo-germanii în acest bulion diluat și fiert.

— Ești cumva gelos? mă întreabă Edith.

— Poate, puțin. Dacă vrei să fiu mai gelos, intră în amănunte.

— Deocamdată îmi lipsesc amănuntele. Mister Evans m-a întâlnit de două ori pe coridor și m-a examinat destul de binevoitor. A doua oară chiar m-a oprit să mă întrebe de când lucrez aici și unde anume, și la răspunsurile mele spunea mereu; „foarte bine”, „foarte bine”, măsurându-mă din cap până-n picioare, așa că nu prea mi-am dat seama la care parte a corpului meu se referea acel „foarte bine”.

— Asta-i tot?

— E puțin?

— Dar soțul Evei?

— Adam Worner? Și-a permis ceva mai mult: m-a invitat la masă.

— Ei tu, bineînțeles, ai acceptat!

— Se putea altfel? Nu m-ai învățat tu că atunci când refuzi ce-i bun, dai de bănuit?

— N-am spus-o în general. M-am referit la cazul concret cu locuința.

Chelnerul apare iarăși, de data aceasta cu două porții de mușchi de vacă garnisite abundent cu cartofi prăjiți - bucate destul de banale, dar care s-au dovedit totdeauna gustoase și hrănitoare în practica de veacuri a omului. Mâncăm un timp în tăcere, mai exact până în momentul când, după consumarea fripturii, chelnerul trece să ne întrebe ce desert preferăm.

— Am rămas la Adam Worner. Deci te-a invitat la masă - îi reamintesc eu.

— A fost tot un fel de interogatoriu, dar garnisit cu stridii, vin alb și curcan cu portocale. Omul acesta într-adevăr n-are pic de gust. Consumă curcanul cu vin alb, ca și stridiile.

— N-ai putea să lași digresiunea culinară pentru mai târziu?

— Ți-am spus doar: un al doilea interogatoriu, sub formă de discuție amicală. A început cu mine, ca să termine cu tine. Tema centrală: relațiile dintre noi doi.

— Ăștia n-au nimic sfânt! am exclamat.

— Îl interesa îndeosebi împrejurarea în care ne-am cunoscut.

— Sper că n-ai luat-o razna cu variațiunile tale?

— Ce variațiuni? I-am spus tot, cum ne-am înțeles: că am citit anunțul și m-am prezentat. - „Dar de ce - zice el - s-a oprit tocmai la dumneavoastră?” - „De unde să știu eu? îi răspund. Probabil pentru că celelalte erau mai urâte.”

Abia atunci m-a examinat mai atent. „Mda - a făcut el - răspunsul e convingător.”

— Altceva?

— Tot așa mereu. Deși a repetat de vreo cinci ori „N-aș vrea să fiu prea indiscret” sau „Sper că nu sunt prea îndrăzneț”, m-a întrebat destule, ca de pildă dacă am fost cu tine în India. De fapt cu această întrebare a și început. I-am spus că ai fost în India înainte de a ne cunoaște, fapt pe care îl regret foarte mult, căci m-am plictisit să tot ascult povestirile tale despre India. De fapt, chiar ai fost în India, Maurice?

— Relațiile cu Worner au o influență dezastruoasă asupra ta - constat eu.

— În schimb eu observ că ipohondria ta înnăscută începe să ia proporții. Ești maniac…

Chelnerul ne servește cafeaua. Ofer Edithei o țigară, apoi iau și eu una.

— Dar de ce crezi că Worner a pândit momentul plecării tale ca să mă descoase?

— N-a pândit plecarea mea. S-a lămurit cu mine și a vrut să vadă de ce culoare ești tu.

— S-a lămurit cu tine?

— Da, s-a lămurit. Am impresia că această călătorie a fost prevăzută numai în scopul unei verificări. M-au crezut pare-se spion bulgar sau așa ceva.

Ea începe deodată să râdă cu acel râs care îi schimba brusc expresia, transformându-i fața necomunicativă într-un chip luminos și vesel de fată.

— Tu spion bulgar?

Și iarăși râde cu hohote.

— Nu văd nimic caraghios în asta - bâigui puțin ofensat. Tu prea mă crezi un prostănac.

— De loc - obiectează Edith, încercând să-și stăpânească râsul. Dar chiar spion bulgar, ha-ha-ha…

Aștept încruntat să se oprească.

— De fapt, cum e pe-acolo? mă întreabă secretara când

în cele din urmă s-a potolit. E chiar atât de îngrozitor?

— Îngrozitor? Eventual când cazi de la etajul cinci. Dar acest lucru și aici e tot atât de neplăcut.

Mai schimbăm câteva cuvinte lipsite de importanță și pornim tocmai la timp ca să profităm de încetarea ploii. Curtenitor, o conduc pe Edith până la apartamentul ei și tot din politețe intru în cameră. Tapetele, mobila, covorul din dormitor, toate sunt de un plăcut verde pastel și aceste nuanțe delicate pe fondul terasei împodobite de flori și belșug de verdeață dau mediului înconjurător o prospețime deosebită, care mă îndeamnă să zăbovesc puțin.

Secretara se apropie de picup și pune o muzică supărătoare pentru urechea mea. Edith are o manie inexplicabilă pentru jaz, dar nu pentru jazul banal și plăcut, ci pentru cel sălbatic, zgomotos, căruia îi spunea „jaz serios”.

— Nu mergi să te odihnești puțin? mi se adresează ea, dându-și seama că nici muzica pusă nu-i în stare să mă alunge.

— O, e timp destul - răspund superficial, tolănindu-mă mai temeinic într-unul din fotoliile vernil.

— Permite-mi atunci să fac un duș.

— Simte-te ca la tine acasă - îi spun.

În timp ce ascult distrat urletul saxofonului și plescăitul apei din baie, îmi trec prin cap imagini confuze nu numai în legătură cu jeturile de apă, dar și cu corpul de sub duș, în timp ce privirea mea se plimbă asupra obiectelor din jur. Atenția îmi este atrasă pe neașteptate de un obiect strălucitor ce se zărește printre revistele de cinema împrăștiate pe măsuța din colț - un binoclu cu totul inofensiv. Dar noțiunea de binoclu este fără îndoială legată de noțiunea de supraveghere.

Mă scol alene, blestemând acest defect omenesc - curiozitate - și iau binoclul. Este destul de mic și îmbrăcat în sidef, un binoclu în genul acelora folosite de femei la teatru. Ca să-l verific mai bine, ies pe terasă. Departe,

exact în față, între acoperișurile țuguiate a două clădiri vecine se vede fațada firmei „Zodiac”. Obiectul minuscul de sidef, spre surprinderea mea, este atât de puternic încât deslușesc clar ferestrele de la cabinetul președintelui.

Edith apare în ușa terasei îmbujorată și plină de prospețime în halatul de baie alb ca zăpada.

— E plăcut aici, nu-i așa? Cu atâtea flori…

— Și cu toate prostiile tale. La ce-ți folosește acest obiect?

Femeia privește binoclul și fața ei capătă o expresie misterioasă. Face un gest ca și cum ar vrea să spună „taci!” și pronunță cu indiferență:

— La teatru, bineînțeles. L-am găsit de ocazie. Știi, eu sunt puțin mioapă și alaltăieri, la teatru…

— E clar: subiectul va trebui amânat pentru altădată. Dar asta nu înseamnă că trebuie să stăm pasivi și să ne privim doar.

Mă apropii de Edith și-i cuprind umerii peste halatul moale.

— Dragă Edith, ai ieșit din baie ca Venera din valuri…

— Nu vorbi prostii.

— …Chronos și Venera - continui eu. Zeul timpului și zeița dragostei…

— Chronos n-a fost zeu, ci un titan. Nu te prea pricepi la mitologie.

De-abia aud ultimele cuvinte, deoarece obrazul îmbujorat al Venerei-Edith se atinge de al meu și mă împiedică să mă concentrez. Edith nu se opune, dar în atitudinea ei nu citesc nimic mai mult decât resemnare. Prietenia noastră este numai un joc, nu prea interesant pentru partenera mea. Asta mă indispune. Mai ales că partea proastă a unui joc e că, deși totul pare autentic, în fond e numai ceva iluzoriu.

*

Câteva zile mai târziu, Worner mă sună la birou să mă întrebe dacă nu pot trece pe la dânsul. N-am încotro, deși acest Worner mă obsedează și în vis.

Omul în haine gri și cu fața pământie mă întâmpină cu obișnuita-i amabilitate rece, îmi oferă un scaun și țigări. Acest gest trebuie considerat ca o deosebită favoare, mai ales că el Worner, nu fumează.

— Zilele trecute, când mi-ați vorbit despre călătoria dumneavoastră, mi-ați ascuns ceva - începe Worner după ce îmi aprind țigara.

— Dacă v-am ascuns ceva, a fost pentru faptul că altcineva era obligat să vi-l spună.

— Acest altcineva mi l-a spus - afirmă Adam Worner, primul om din Biblie. Dar dumneavoastră de ce l-ați trecut sub tăcere? N-aveți încredere în mine, domnule Roland?

— De ce să n-am? Faptul că v-am lăsat să-mi smulgeți și ultimul amănunt din biografie dovedește contrariul…

— Da, dar faptul că fiecare amănunt a trebuit să vi-l smulg cu cleștele ce dovedește?

— Știți doar - încerc să-l conving - într-o profesie ca a noastră în zilele noastre încrederea…

— Totuși - mă întrerupe Worner - încrederea acordată lui Raimann…

— Să nu exagerăm. I-am făcut un mic serviciu. Un serviciu care mi-a cerut doar puțină încordare.

Omul de după birou îmi aruncă din fugă o privire iscoditoare:

— Presupun că v-ați dat seama de caracterul acestui… serviciu?

— Firește. Raimann, de altfel, mi-a spus că o să-mi explice mai târziu totul, dar nu l-am mai întrebat. Scuzați-mă, dar pentru mine asta nu-i nimic mai mult decât un episod care-l privește pe Raimann.

— Vă privește în mod egal pe amândoi. Raimann a procedat nejust. Dumneavoastră de asemenea.

Ridic din umeri, de parcă aș fi vrut să spun „mă rog, fie

și-așa!” și îmi ațintesc privirea asupra țigării.

— Firma noastră are relații cu piețele răsăritene și noi nu intenționăm să încordăm aceste relații din cauza acțiunilor samavolnice ale unuia sau altuia dintre reprezentanții firmei noastre. Raimann a acționat cu capul lui și probabil în profitul lui, iar dumneavoastră l-ați ajutat fără să fi primit din partea firmei îngăduința de a proceda astfel.

— Trebuia să mă preveniți ce-mi este permis și ce nu. Am plecat sub conducerea lui Raimann.

— Nu vă puteam preveni asupra unor lucruri pe care nici nu le bănuiam. Din clipa de față însă, considerați că sunteți prevenit. „Zodiac” este o firmă comercială și dumneavoastră, ca reprezentant al acestei firme, sunteți dator să vă limitați acțiunile numai în domeniul comerțului.

Din nou mă privește fugar și adăugă pe un ton mai domol:

— Firește, sunteți încă nou și înțelegem foarte bine că vinovatul principal e Raimann. Admit chiar că ați fi putut crede că Raimann acționează conform instrucțiunilor noastre.

— La asta nu m-am gândit - recunosc eu pe un ton de plictiseală. De altfel și uitasem aproape întâmplarea aceasta.

— Perfect - aprobă Worner. S-o dați cu totul uitării.

„O voi da uitării - îmi spun ieșind pe coridor - dar numai după ce o vom scărmăna bine de tot și o vom scoate din circulație.” Cotitura este neașteptată, deși nu cu totul neprevăzută. Este clar că Raimann a acționat conform instrucțiunilor lor, poate chiar conform instrucțiunilor date de acest sfânt Adam. Sarcina numărul unu a fost, indiscutabil, să fiu verificat. Sarcina numărul doi pare de asemeni evidentă - să fiu antrenat într-o activitate subversivă. Iată însă că, acum, sarcina numărul doi, dacă în general ea a existat se contramandează. Oamenii se spală pe mâini. Din ordinul cui a acționat Raimann? Nu

mai eram sigur, dar în orice caz n-a acționat fără știrea lui „Zodiac”. Firma încearcă să se mențină curată ca cristalul. De ce? Pentru că n-au încă încredere în mine? Sau, convingându-se că nu-s agent comunist, se mai tem totuși să nu fiu vreun agent de alt tip? Ori poate că nu le sunt necesar? Toate aceste întrebări se alungă una pe alta fără să fie bine chibzuite.

Spre seară, Edith bate în ușa locuinței mele de celibatar. A venit să mă ia la un film. Nimic nu-i mai plăcut decât să locuiești în preajma femeii iubite, dar în locuințe separate. Mai ales când femeia în cauză, întocmai ca Edith, nu vine niciodată fără o prealabilă înțelegere.

După vizita la Worner nu eram de loc dispus să ies în oraș, dar întrucât i-am făgăduit, trebuia să mă țin de cuvânt.

— Nu mi-ai spus nimic despre binoclu… - îi amintesc pe stradă, după ce deschid umbrela.

— Ce să-ți mai spun. Nu ți-ai dat seama? Supraveghez „Zodiac”-ul.

— Și pentru ce naiba îl supraveghezi?

— Seara trecută am văzut lumină deasupra cabinetului lui Evans. N-ai observat că fereastra de deasupra cabinetului are întotdeauna obloanele închise? Ei bine, seara trecută cineva a deschis un moment obloanele și am zărit lumină…

— Care „cineva”? Probabil femeia care face curățenie.

— Femeia la ora zece seara? Trebuie să te informez că „Zodiac” se închide la ora șapte. Iar femeile de serviciu lucrează numai dimineața.

— Totuși, nu văd de ce te frământă atâta lumina din încăperea aceea?

— Ai intrat vreodată acolo?

— Nici nu știu pe unde se intră.

— Eu știu: există o singură intrare - pe o scară din cabinetul lui Evans.

— Termină cu aiurelile astea! Nu mă interesează. Și nici

pe tine n-ar trebui să te intereseze.

— Ascultă, Maurice: dacă la „Zodiac” există arhivă secretă, numai acolo poate să fie. Și de această arhivă cu siguranță se ocupă Van Alten.

Van Alten este al doilea secretar a lui Evans, un individ ursuz, necomunicativ, pe care foarte rar îl puteai zări pe coridoare.

— Și ce-ai vrea acum? continui eu să fiu ironic, deși mi-am dat seama că nu mai e cazul. Să citești cu binoclul această arhivă secretă? Mi s-a părut destul de puternic pentru acest scop.

Cu aceasta discuția noastră a luat sfârșit.

Spre oroarea mea, filmul la care am intrat este un fel de hibrid între spionaj și o poveste de dragoste ce se sfârșește cu lichidarea celor doi îndrăgostiți lângă zidurile Berlinului. De altfel tragedia este asimilată de creierul meu destul de episodic, cu multe omisiuni, deoarece tot timpul mă preocupă în paralel o tragedie de altă natură, și anume propria mea tragedie: tragedia omului în fața seifului ermetic închis. Nu pot afla nimic prin supraveghere, deoarece, sunt izolat într-un cabinet, silit să observ doar fizicul secretarei mele. Nu pot deduce nimic din discuțiile auzite întâmplător, pentru că de fapt ele nu conțin nimic. Nu pot provoca singur discuții, deoarece mi se interzice așa ceva, nici să urmăresc pe cineva, fiind prea riscant, nici să pătrund undeva, pentru că totul este închis și asigurat cu strășnicie. Nu pot folosi aparatura de specialitate și nici nu am unde s-o folosesc. Nu pot nici măcar să recurg la serviciile Edithei, deoarece este periculos și probabil inutil. Nu pot exercita niciun fel de presiune asupra nimănui. Nimic, nimic, nimic! Și-atunci ce-mi mai rămâne altceva decât să vizionez filme, să dictez corespondența de serviciu și să mă distrez cu o femeie care nici măcar nu mă găsește amuzant… Să mă plictisesc, să-mi macin nervii, să aștept…

— Trist film, nu-i așa? mă întreabă Edith la ieșire.

— Foarte trist! îi răspund, gândindu-mă la mine.

— Dar destul de verosimil.

— Știu eu? ridic din umeri. Sunt profan în materie.

— Și eu. Dar pare să fie adevărat.

— Ei, da, pentru că are un sfârșit tragic. Tragicul este întotdeauna verosimil, pentru că majoritatea lucrurilor se termină tragic.

— Așa crezi?

— Ce să cred? Este evident.

— Se spune că există și oameni fericiți…

— „Se spune”… Dar când auzi pe cineva vorbind astfel, întreabă-l unde sunt acești oameni fericiți și i-ai închis gura.

Mergem agale pe Kalwerstraat, care la această oră este un furnicar de lume. Kalwerstraat - împărăția pietonilor din Amsterdam, care și-au cucerit acest perimetru interzis autovehiculelor. Printr-o minune, de data aceasta ploaia lipsește din peisaj, fiind înlocuită de ceață. Și prin perdeaua transparentă a acestei ceți, culoarul luminat al străzii pare ciudat, cu firmele multicolore de neon și siluetele trecătorilor, totul confuz și vag de parcă cineva ar fi schițat în grabă acest peisaj iar după aceea l-a mâzgălit.

— Tu nu ești un om prea vesel, Maurice - reia Edith discuția după o perioadă de tăcere. Straniu, ești plin de energie, dar nu și plin de viață.

— În schimb tu ești de o veselie molipsitoare!

— Aș fi fost, dacă aș fi avut motive să fiu veselă.

— Fă apel din când în când la amintirile din copilărie - o sfătuiesc.

— Copilăria? Cel mai trist episod din viața mea.

„Parcă eu… Ce copilărie am avut! îmi spun în gând. Dar asta nu mă indispune.”

— Tu ai avut tată…

— Da, am avut un tată îngrozitor de acru și zgârcit - mint cu nerușinare, deoarece nici nu-l țin minte.

— …Și mamă…

— Da, o mamă veșnic plânsă și mirosind a valeriană - continui să mint, pentru că nici pe mama nu mi-o amintesc.

— Totuși, îți făceau pom de iarnă, îți dădeau jucării…

— Jucării din cele utile și ieftine, în cutii de carton - improvizez în continuare. Dar tu, chiar n-ai primit niciun cadou?

— De la cine să primesc! De Crăciun ne duceau la pomul de iarnă de la primărie. În el, într-adevăr, atârnau ici-colo jucării, și fiecare dintre noi speram că poate vom primi vreuna, dar jucăriile din pom niciodată nu se împărțeau, pentru că noi eram mulți, foarte mulți, și cele două duzini de jucării nu ne-ar fi ajuns.

— Totuși, n-ați rămas fără pom - simt nevoia s-o încurajez.

— Hm, pom!… Pom pentru copiii nevoiași… Nu știu dacă există ceva mai trist. Mai bine nu s-ar face pom de iarnă pentru săraci!

Ieșim pe cheiul unuia din canale. Deasupra apei atârnă ghirlande lungi cu becuri, acum aprinse, pentru că este sâmbătă seara, și aceasta îmi dă ideea să intrăm în localul de pe chei, mai ales că tot n-avem de ce ne grăbi.

Găsim o masă liberă în localul curat și plăcut. Masa reprezintă un butoi - bine lustruit, ca și toate celelalte. După puțin timp pe butoi apare o sticlă cu vin roșu, însoțită de-o tipsie cu gustări. Oamenii din jurul nostru vorbesc încet și în genere atmosfera este destul de odihnitoare. Mă simt bine când, iată, un lungan pletos, cu ghitara atârnată de gât, iese în fața tejghelei. „S-a terminat cu liniștea! mă gândesc înciudat. S-o ștergem!” Dar în seara asta am noroc, pentru că pletosul se dovedește curând a fi o natură lirică. După ce scoate câteva lugubre acorduri introductive, începe să cânte cu o voce catifelată, ce te cucerește:

„Nu-mi pomeni de luna argintie,
De soare, cer albastru - nici atât.

A mea-i culoarea ploii, cenușie,
Căci sunt stăpânul timpului urât...”

Urmează alte câteva strofe pătrunse de umezeală și tristețe, iar în încheiere pletosul cântă:

„Aș vrea să port o mantie de ceață,
Să simt că-s plin de mâzgă pân’ la gât,
Iar vântul să-mi împroaște ploaia-n față...
O, ce frumos e timpul mohorât!...”

— Iată o maximă utilă - remarc eu când pletosul își termină elegia. Când lucrurile neplăcute depășesc cu mult pe cele plăcute, nu ne rămâne altceva decât să ne împăcăm cu ele și să le îndrăgim.

— Filosofia renunțării! strâmbă din nas Edith. O disprețuiesc.

Și adaugă:

— În schimb cântecul e frumos.

„Și vinul e bun” - simțeam nevoia să adaug. Dar în loc să îndrug vorbe deșarte, comand a doua sticlă.

Când ieșim, peisajul de noapte este aidoma cântecului. Din nou burnița și vântul, împroșcând stropii de apă, leagănă ghirlandele electrice, iar apa din canal plescăie surd, purtând cu sine obscurități violete și reflectări gălbui. Pornim agale pe chei, fără să dăm vreo atenție deosebită ploii, așa cum fac toți în orașul acesta. Când să cotim spre casă, Edith mă prinde de mână.

— Să mai mergem puțin pe chei.

— Vrei să spui să ajungem până la „Zodiac”?

— Să aruncăm doar o privire.

— Ascultă, Edith...

— Dar nu-i nicio crimă în asta, Dumnezeule! Trecem fără să ne oprim, cum trec mii de oameni.

— Pe această stradă n-au circulat niciodată mii de oameni, mai ales la o oră ca asta. Și-apoi nu-i în drumul

nostru.

Totuși, cedând din politețe, ne continuăm drumul încet pe chei, purtați de vântul mării, ce ne suflă în spate.

— De unde știi că singura intrare a încăperii ăleia este prin cabinetul lui Evans? întreb ca să mă aflu în treabă.

— Știu precis.

Și eu o știu, dar altceva mă interesează în clipa aceea.

— Te întreb de unde știi, cum ai aflat? Singură ai descoperit-o sau ai tras pe cineva de limbă?

— Ah, iar începi cu ale tale? oftează Edith. N-am tras pe nimeni de limbă, fii sigur. E de ajuns să intri o singură dată în biroul lui Evans și să privești atent fațada clădirii, ca să te convingi de acest lucru.

— Dar ce te face să crezi că acolo e o arhivă, și încă secretă?

— Odată eram la arhiva mare. A venit cineva să caute un document, nu știu ce, și l-am auzit pe funcționar spunând: „Nu-i la noi, poate e în arhiva președintelui”. Asta înseamnă că la „Zodiac” documentele referitoare la tranzacții cu caracter secret se păstrează în arhiva lui Evans, iar nu în arhiva generală. Ca să nu mai spun că ar putea să existe și o a treia arhivă.

— Prostii. Tot n-ai înțeles că Evans e numai de poză în această întreprindere?

— În comerț da. Cred însă că acest om mai are o ocupație aici…

— Fiecare are o a doua ocupație. Unii se ocupă în timpul liber cu pescuitul, alții cu filatelia, alții cu spionajul … economic bineînțeles…

— Îngrozitor ești!…

— Dar dacă Evans dispune de o arhivă - îmi continui ideea, străduindu-mă să mă adăpostesc sub umbrela Edithei - și dacă în această arhivă se găsește într-adevăr ceva serios, el n-ar încredința-o unui localnic ca Van Alten.

— Van Alten nu-i localnic. L-au adus din America, unde a emigrat în timpul războiului.

— De unde tot storci tu informațiile astea? întreb nemulțumit.

— Am aflat întâmplător - răspunde femeia.

Tocmai mă pregătesc să fac o remarcă în legătură cu aceste „întâmplări”, când Edith mi-o ia înainte cu un „șșt!” și se oprește pe trotuar, lângă pod.

Exact în fața noastră se înalță fațada întunecată a întreprinderii „Zodiac”. De fapt ea ocupă patru clădiri vechi, înguste, lipite una de alta, în interiorul lor, reorganizat, fiind probabil ulterior deschise unele coridoare comune. Clădirile au câte trei etaje, în afară de construcția cu patru etaje din colț, unde se găsește cabinetul lui Evans. Cabinetul lui Evans împreună cu anticamera secretarei ocupă întreg etajul trei. Este clar că până la încăperea aflată deasupra acestui etaj trebuie să ajungi prin cabinetul lui Evans, în situația că în anticameră nu-i nicio urmă de scară.

Etajul al patrulea, spre care ne sunt ațintite în acel moment privirile, are numai două ferestre, închise amândouă ermetic cu obloane grele de fier.

— Uite! șoptește Edith.

Prin crăpătura îngustă de sub obloane se strecoară clar o dâră de lumină gălbuie.

— Probabil Van Alten mai răsfoiește ceva prin arhivă, dacă îndeobște se poate vorbi de o arhivă - mormăi eu.

— Ori poate se face curățenia de noapte - mi-o trântește cu înțeles secretara.

— Să plecăm - spun eu. Iar a început să toarne cu găleata.

Într-adevăr, ploaia s-a întețit pe neașteptate. Când să ne urnim din loc, ușa de la intrare pocnește trântită. O umbră nedeslușită se îndrepta spre noi. Edith se pare că a avut dreptate. Omul care vine e Van Alten, dar dâra de lumină continuă să se strecoare pe sub obloanele etajului patru.

Mă întorc brusc cu spatele spre clădire și, îmbrățișând-o spontan pe femeia de lângă mine, îmi lipesc buzele de ale

ei. Și nu știu, aceste buze dezmierdătoare să fi fost de vină, ploaia și noaptea, sau poate povestea despre pomul de iarnă al copiilor săraci, dar îmbrățișarea ne încleștează deodată puternic și cu înfrigurare, încât aproape uit de omul ce trece de noi, îndreptându-se spre pod. Iar puțin mai târziu o aud pe Edith exclamând:

— O, Maurice! Niciodată nu m-ai sărutat așa.

Capitolul VII

Din nou septembrie. A trecut un an de la întâmplările povestite, iar eu mă aflu tot la Amsterdam, în marea familie a firmei „Zodiac”, și totuși, atât de departe de țel! Atât de departe încât nici nu-mi pot închipui de fapt în ce constă exact acest țel.

În cabinetul meu, tocmai termin de examinat corespondența din acea zi. Prin fereastră văd cerul cenușiu-violet din pricina norilor grei de ploaie ce alunecă ușor spre mare. Uneori printre norii grei apare o mică spărtură, prin care pătrunzând, snopi de raze luminează puternic și pe neașteptate vreo clopotniță părăginită ori vreun acoperiș țuguiat de țiglă. Apoi straturile de nori se sudează la loc și afară se așterne din nou o liniște cenușie, posomorâtă, aidoma amurgului.

La locul ei obișnuit, adică exact în fața mea, secretara s-a cufundat în lectura unei cărți, probabil istoria cinematografiei. După „jazul serios”, cinematografia este a doua pasiune a Edithei, după părerea mea la fel de absurdă ca și prima. Să intri la un film mai are un oarecare sens… este, în sfârșit, un mijloc de a-ți omorî timpul. Dar să înghiți volume întregi pentru a afla cine, cum și în ce

scop a făcut aceste filme, asta depășește limitele imaginației mele. Totuși, m-aș fi împăcat ușor și cu acest gen de nebunie liniștită a secretarei mele, dacă lectura n-ar fi fost însoțită, pentru o mai mare comoditate, cu poziția neglijenta a șoldurilor ei impozante.

Ar fi nedrept să afirm că nu fac nimic. Dimpotrivă, tranzacțiile merg bine și împreună cu Claude Richard al meu ne bucurăm adesea ca niște proști că ceasornicele „Chronos" și-au câștigat un renume solid pe unele piețe și-și croiesc treptat drum spre Apus. Printre scrisorile de pe masă se află și câteva comenzi destul de importante primite în ultimul timp! Ce mai, dacă ar merge la fel de bine și activitatea cealaltă, ar trebui să sar în sus de bucurie.

Cealaltă activitate însă nu merge de loc. Arta de a aștepta! Dar arta de a aștepta nu-i o mașină de profit. Poți să aștepți cu perseverență și răbdare un tren, dar dacă îl aștepți undeva pe unde trenul nu trece, zadarnic îl aștepți. Uneori am impresia că situația mea este cam de genul acesta. M-am claustrat la „Zodiac" și-mi închipui că am făcut cine știe ce ispravă, când în fond n-am nicio dovadă sigură că „Zodiac" reprezintă ceva mai mult decât o firmă comercială. Totul e o supoziție. Ba dimpotrivă, cercetările mele mă conving din ce în ce mai mult că „Zodiac" este o întreprindere de mâna întâi, cu relații de afaceri în lumea întreagă și cu cele mai variate sectoare de producție - mașini de spălat rufe și frigidere, aspiratoare și mașini de gătit electrice, mașini de călcat și de ras electrice, aparate de fotografiat, picupuri, aparate de radio, televizoare și chiar ceasuri „Chronos". În genere orice în afară de spionaj.

Van Wermeskerken este cu totul prins de preocupările sale comerciale. Un șef de serviciu ca mine poate intra oricând la uriașul roșcovan, fără să pară ceva suspect. Șefii diverselor secții, de asemenea, stau toată ziua cu nasul în hârtii. Adam Worner este într-adevăr inaccesibil, dar

sarcinile lui, neîndoielnic, se rezumă numai la verificarea salariaților. Evans nu se ocupa de nimic altceva decât de recepții și de semnarea contractelor, la care s-ar putea adăuga chefurile incidentale cu prietenii. Dar pentru un președinte tocmai acest lucru este firesc - să nu facă nimic.

Odată, când am întrebat-o pe Edith de unde știe că Evans mai are o ocupație, ea mi-a răspuns:

— Nu mi-am dat osteneala să descos pe nimeni. Dar de ce am ochii dacă nu ca să văd cu ei?

— Îți închipui cumva că eu sunt orb?

— N-am spus asta, dar tu nu umbli de colo-colo pe coridoare și prin arhive ca mine. Evans are un personal propriu prea mare pentru un om care nu face nimic.

— Doi salariați.

— Și alți trei-patru care circulă.

Lucrul acesta e adevărat, după cum am constatat mai târziu. Cei trei-patru salariați care circulă îndeplinesc însă munca unor simple slugi. Un stăpân, chiar și atunci când nu-i nimic altceva decât un balon gol, nu se poate lipsi de slugi, mai ales când posedă o casă luxoasă și o vilă în afara orașului.

Iar Raimann? Care-i este hramul? Deocamdată el e singurul X identificat în întreaga problemă. Dar ce folos? Cândva contactul cu Morandi mi-a părut o realizare deosebită. Acum sunt în legătură nu cu Morandi, ci cu șeful lui, și încă într-o legătură care se poate numi chiar prietenie. Totuși, mi se pare că sunt condamnat să aștept la infinit un tren care ori că nu există, ori trece la sute de kilometri departe de-aici!

Edith poate să râdă mult și bine de presupusul meu fler. Într-adevăr, uneori bănuielile și presupunerile mele sunt absurde ca și gelozia, dar oricine își poate da seama cât de neîncrezător poate fi cineva după o nesfârșită așteptare de un an și mai bine.

Dacă aș fi dispus de echipamentul necesar, de oamenii și tehnica necesară, fără îndoială că Raimann m-ar fi condus

la vreo altă verigă din lanț. Numai că toate acestea sunt pur și simplu vise, închipuiri deșarte, ca să treacă timpul mai ușor. De unde să iei toate acestea? Efectivul meu de operațiuni se rezumă la mine însumi, iar conform instrucțiunilor primite, trasul cu urechea și urmăritul sunt în afara jocului. Fără să mai vorbim de faptul că, chiar și de n-ar fi interzise, n-ar putea fi lesne puse în practică.

Firește, eu dispun totuși de unele aparate, ca să le spun așa, naturale - doi ochi și două urechi - care mi-ar putea aduce anumite servicii, avându-se în vedere că la o zi, două mă văd cu Raimann, ca să bem cu eforturi comune câteva pahare de Martini. Dar în aceste duete intime, discuțiile noastre se limitează la banalități despre timp, despre femei și în general despre problemele reclamei. Ultima discuție mai serioasă am avut-o după ce am fost chemat la Worner.

— Ne-am încurcat cu chestia aia, a mormăit pistruiatul. De fapt eu te-am încurcat. Noroc că totul a ieșit bine. Iartă-mă și dă-o naibii de treabă. Uit-o!

Asta a fost totul, dacă nu se ține cont de numărul paharelor consumate.

Nu mi-am dat osteneala nici să iert, nici „s-o dau naibii de treabă”, nici să uit. Am băgat bine la cap totul și am stat la pândă pe neobservate, dar ce folos: n-am câștigat nimic din treaba asta până în momentul de față. Pistruiatul călătorește mereu la Veneția, la Geneva și în alte părți, organizează permanent ședințe, dă banchete și toată această forfotă e absolut firească pentru un șef al reclamei. Dar ca să înțelegi unde se termină ceea ce este firesc și de unde începe nefirescul ar trebui să dispui de un pluton întreg de ajutoare cu înaltă calificare.

Tocmai termin de examinat corespondența, furat fiind uneori de gânduri ca acelea pomenite mai sus, când pe coridor se aude melodios zbârnâitul promițător al soneriei: sfârșitul zilei de lucru, sfârșitul săptămânii de lucru, deoarece este vineri, iar „Zodiac”, sâmbăta nu lucrează. Edith ridică pentru o clipă ochii de pe carte și mă privește

dar, deoarece continui să mă ocup de scrisori, se cufundă și ea din nou în lectură, îmi place această calitate a ei: nu are mentalitate de funcționar.

Zbârnâitul soneriei abia încetează, când aud un nou zbârnâit. De data asta-i telefonul. Secretara știe bine cine poate să mă sune, de aceea apasă numai pe buton, că să-mi dea legătura și eu ridic receptorul.

— Maurice, băiete, accepți din partea mea un pahar sau te grăbești să pleci?

— Cu condiția ca și tu să accepți unul din partea mea.

— Perfect. Peste cinci minute voi fi la cafenea.

Întind dosarul cu corespondență Edithei și mă ridic.

— Mă întâlnesc cu Raimann la cafeneaua din colț. Dacă vrei, vino și tu.

— A, nu, mulțumesc. Numai ai grijă să nu ajungeți până la urmă la strep-tease. Diseară suntem invitați la Peter.

Încă o trăsătură pozitivă a ei: este înțelegătoare și nu mă ține în frâu ca o soție geloasă. Îl găsesc pe Raimann la măsuța de lângă fereastră. Mesele sunt acolo mici, pe măsura localului. O cafenea cochetă, cu lumini de neon, cu tapete din plastic și oglinzi multe, făcută parcă pentru cinci persoane, ceea ce n-o împiedică în orele de vârf să primească două duzini sau chiar trei din fiii „Zodiac”-ului.

— Cerem o sticlă, ce zici? propune pistruiatul după ce mă instalez în fața lui. Să-l scutim pe chelner de osteneală în învălmășeala asta.

O sticlă întreagă de Martini e cam exagerat pentru un aperitiv modest, dar nu-i un lucru alarmant când ai în fața ta un partener care toarnă în el ca într-un butoi. Bateria cu sticla de Martini și o alta cu apă gazoasă sosesc și Raimann, cu înfățișarea lui serioasă de profesor înainte de lecție, umple paharele. Este aproape totdeauna serios, dar mai ales înainte de-un chef mare. Încercăm temperatura băuturii cu câte o înghițitură bună. Urmează apoi obișnuita întrebare introductivă.

— Ce mai nou?

Căreia îi urmează răspunsul de totdeauna:

— Nimic deosebit, tranzacții și iar tranzacții.

În fața barului, la trei pași de noi, în picioare unul lângă altul, câțiva reprezentanți ai personalului inferior beau vorbind între ei. La urechile mele ajung frânturi de frază din discuțiile lor lipsite de importanță. Mereu lipsite de importanță. Prin fața cafenelei, cu pași egali, trece Van Alten cu privirea ațintită în pământ.

— Astfel de oameni sunt pentru mine o enigmă - spune Raimann când zărește silueta arhivarului.

Și eu mă minunez cum pot să existe astfel de oameni. Van Alten, mai ales, este o veritabilă ciudățenie. Dar aceste gânduri le păstrez pentru mine.

— Nu l-am văzut niciodată să intre în vreun local…

— Probabil nu-i ajung banii.

— …Și nici să-și schimbe expresia funebră a feței.

— Probabil e bolnav de ficat.

— Poate. Dar în ce privește banii, nu sunt de acord. Nici mie nu-mi ajung, dar asta nu mă împiedică să trăiesc omenește.

— Banii nu ajung nimănui - răspund eu filosofic.

Raimann mă privește gânditor, face o pauză, apoi continuă încet:

— Am putea avea mai mulți bani, și eu și tu, dacă scumpul nostru Adam nu și-ar băga nasul pretutindeni.

— Crezi?

— Sunt convins.

— Mda. Din păcate Worner are nasul cam lung.

— Nu chiar atât de lung. Vina-i mai mult a mea, că am dat dovadă de naivitate. Omul ăsta așa te ia cu întrebările lui că, până să-ți dai seama, îți scapă tocmai ceea ce ești hotărât să nu spui. Dar m-am învățat minte. La urma urmelor, noi luptăm pentru cauza lumii libere, iar nu pentru profituri mărunte. Nu-i așa?

— Dacă e să vorbim serios, Konrad, pe mine personal nu mă interesează cauzele lipsite de profituri. S-ar putea să ți

se pară mercantil, viața însă e prea scurtă și o trăiești doar o singură dată, așa încât…

— E adevărat! Totuși când scoți un venit bun dintr-o cauză nobilă, satisfacția e și mai mare.

— Ai dreptate - aprob la rândul meu. Și garnitura la friptură are importanță. Asta însă n-o împiedică să rămână tot garnitură.

Unitatea de gândire asupra problemei ne încurajează să ne mai turnăm câte un pahar de Martini și să-l bem, privindu-ne cu o aprobare reciprocă.

— Dacă promiți să fii discret, cred că putem aranja ceva util pentru amândoi - îmi spune încet Raimann.

— Konrad, îți sunt prieten și cred că ți-am dovedit-o. Dar n-aș vrea să-mi pierd slujba…

— Nu există un astfel de pericol - mă liniștește pistruiatul. Totul se va desfășura într-un mod absolut legal. Câteva călătorii în Răsărit pentru lărgirea afacerilor. Vei călători singur, prin urmare totul se va face fără martori. Van Wermeskerken nu-ți va refuza propunerea, e doar în interesul serviciului.

— Dar riscul?

— Riscul este minimal. Atât cât să-ți asigure un câștig mare. De altfel ai să te convingi singur.

— Cam cât ar putea ieși?

Raimann schițează un zâmbet cu buzele sale subțiri.

— Să zicem cinci mii dintr-o lovitură, Konrad.

— Îți fac doar un mic serviciu, nimic mai mult.

Tac, ca și cum aș sta să reflectez. Apoi remarc:

— Nenorocirea este că un risc minimal asumat de mai multe ori încetează să mai fie minimal. Dacă nu te înhață a cincea oară, a zecea oară cu siguranță vor reuși.

— A zecea oară nu există - face un gest de negare Raimann. Dacă ți-ai făcut suma, te-ai oprit. Înmulțește cinci mii cu șase, câte o călătorie în fiecare democrație. Tocmai asta face ca riscul să fie minim.

— Într-adevăr mă tentezi, Konrad.

— Atunci gândește-te! zâmbește din nou pistruiatul, umplând paharele.

Apoi pe neașteptate schimbă discuția:

— Ce face scumpa noastră Edith?

Îngân ceva în sensul că e bine.

— Excepțională femeie! Dacă nu era prea înaltă pentru mine, să știi, băiete, te-aș fi chinuit cu gelozia.

Iau o înghițitură de Martini, pregătindu-mă să ascult cu răbdare tiradele următoare. Deoarece veni vorba de garnitură, acest om nu poate consuma alcool fără să abordeze cele mai scabroase teme sexuale.

*

Spre seară, când ajung acasă și urc la Edith, sunt bine dispus și nu înțeleg cum pot unii oameni să stea în pat în ajun de sărbătoare.

— De ce nu bați la ușă? îmi face observație secretara mea, care stă culcată, numai în furou, cu eterna carte în mână, în timp ce picupul din colț umple încăperea de isteria trompetelor.

— Încă de pe scări mi-am tot zis că trebuie cu orice preț să bat la ușă, dar în ultima clipă am uitat - mă justific eu, aruncând o privire fugară spre formele generoase, de culoarea sidefului.

— Nu-i de mirare, în halul în care ești - bombăne secretara mea și se ridică să se îmbrace.

Ar fi naiv să se creadă că conviețuirea cu această femeie minunată este un fel de lună de miere înmulțită cu douăsprezece. Mai exact spus, ea seamănă leit cu clima acestui oraș - nori peste nori și din când în când o rază de soare.

Deschid ușa spre terasă și mă retrag o clipă în acest colț de rai cu vegetație abundentă de pe care se preling stropii ploii ce nu mai încetează. În sfârșit o propunere directă după mai bine de un an de perpeleală la foc lent. Înseamnă

că Raimann acționează singur, adică pe altă linie, în afara „Zodiac”-ului și folosirea unor oameni de la „Zodiac” este cu totul întâmplătoare, nu pentru că ar fi fost de la această firmă, ci pentru că sunt prietenii lui Raimann!

Limpede, simplu, și totuși nu-mi vine să cred. Interesul manifestat de Bauer față de „Zodiac”, într-atât încât să organizeze pătrunderea mea aici, prudența extremă și lipsită de încredere a lui Worner, urmărirea noastră în primele luni, verificarea mea prin călătoria în Bulgaria, toate acestea nu pot fi explicate numai prin încercarea unuia sau altuia de a complica decorul.

Rămâne aspectul celălalt: Raimann acționează conform instrucțiunilor date de firma „Zodiac”, mai precis conform instrucțiunilor date de însuși Worner, dar tocmai aceste instrucțiuni cer ca Raimann să acționeze în numele său, ba, chipurile, chiar împotriva administrației. Acum un an, înscenarea după predarea servietei la Sofia am interpretat-o drept o dovadă de suspiciune. Astăzi evident că au căpătat suficientă încredere în mine, dar înscenarea își păstrează semnificația ca o măsură preventivă și probabil ca un stil permanent de lucru. În cazul când eu sau altul ca mine va suferi un eșec, cum de altfel s-a și întâmplat, „Zodiac” va ieși basma curată, iar atenția celor lezați se va îndrepta numai spre Raimann și spre presupusul lui șef secret.

— Închide, te rog! E răcoare… aud vocea Edithei din cameră.

„Răcoare?” mă mir, închizând ușa. Și punând mâna pe frunte constat că, dimpotrivă, e fierbinte. Căldurile nu se datorează însă băuturii, ci tuturor acestor probleme, care în loc să decurgă în ordinea firească, se joacă de-a prinselea în capul meu, îngrămădindu-se una peste alta.

Încrederea ce mi-o acordă Raimann este evidentă. Ar fi trebuit să mă bucur: iată-mă primit în organizația lor. Dar am rezolvat oare ceva? Locul meu în mecanism va fi al unei neînsemnate rotițe dințate care nu cunoaște nimic mai

mult decât cele două rotițe vecine cu care e angrenată: pe de-o parte pistruiatul, pe de alta trădătorul autohton cu care voi stabili legătura o singură dată. Cinci mii pentru fiecare lovitură! Dar o lovitură izolată, și chiar șase la fel, adunate laolaltă, nu-mi vor aduce nimic mai mult decât cele ce știu.

Metoda de lucru - cel puțin cu colaboratorii ocazionali - îmi era clară: câte o călătorie în fiecare democrație, după care urma înlăturarea definitivă ori menținerea în rezervă ani de-a rândul, cum au procedat cu Morandi. E adevărat că prin aceste metode se micșorează riscul de ratare al colaboratorilor ocazionali, ținându-i astfel și pe colaboratorii de bază în afara oricărui risc. Numai că printre aceștia din urmă eu cunosc un singur om și n-am aproape nicio șansă să mai cunosc și pe alții.

Pentru a nu știu câta oară în decurs de un an, privirea-mi se îndreaptă distrat spre fațada îndepărtată a întreprinderii „Zodiac”, care se conturează neclar în semiobscuritate, între cele două acoperișuri vecine. Cele trei etaje ale clădirilor lipite una de alta nu prezintă niciun interes: jos se află ghișeele unde se prezintă clienții de rând, mai sus serviciile fiecărui departament în parte, sus de tot fiind etajul directorilor, inclusiv al directorului general al întreprinderii „Chronos”. Numai etajul al patrulea cu unica sa cameră de deasupra cabinetului lui Evans merită atenția. Ce-i drept, cu greu se putea distinge în semiobscuritate camera de la etajul al patrulea, cu cele două ferestre zăvorâte. Dar eu o văd clar sau poate mi se pare că o văd, atât de încordat privesc într-acolo. Ca și altădată, încep să-mi năvălească în cap idei extravagante: să intru în cabinet, să-i arunc lui Evans în față o substanță narcotică și să urc pe scară în sus. Prostii. Stupidități. Sau să trec de pe un acoperiș pe altul până la clădirea din colț... Acoperișurile sunt abrupte, dar alpiniștii urcă pante și mai periculoase... Alte prostii. Folosind o frânghie cu cârlig aș putea să ajung pe acoperișul de deasupra etajului

patru. Aș putea pătrunde apoi pe ferestruica din acoperiș. Chiar dacă e zăvorâtă pe înăuntru, presupun că o voi deschide. Dar pe urmă? Am ajuns în pod. Din moment ce există pod, ar trebui să existe și o ieșire. Dacă nu există o fac. Și în acest fel ajung la camera respectivă. Dar seiful cum îl deschid? Prostii cu ghiotura.

— Sunt gata, mă anunță Edith, apărând în ușă. Putem pleca. Sper că te-ai aerisit suficient.

— M-am răcorit, sper, dar când te văd mă apucă din nou amețeala.

— Ești ametit din cauza băuturii - remarcă ea sec. Și-ți închipui că ești grozav de spiritual.

— Ametit de băutură dar și de dragoste - o corectez la rândul meu. Ești atât de seducătoare în rochia aceasta, încât omul e tentat s-o pipăie.

Într-adevăr, Edith îmbrăcase o minunată rochie roz pastel din dantelă de Bruxelles, simplă, fără zorzoane. O altă calitate a acestei femei este simțul măsurii. Dar cum moda impune o limitare a simțului măsurii și la decolteu și la linia taliei, nurii Edithei ies în evidență mai mult decât este necesar.

Edith își îmbracă impermeabilul fără să acorde vreo atenție cuvintelor mele, ia umbrela, de care nu te poți dispensa în acest oraș și ne îndreptăm spre locuința lui Peter Grott.

Noul nostru prieten, Peter Grott, este pictor și din întâmplare locuiește pe chei, la câteva case depărtare de întreprinderea „Zodiac”. Atelierul lui se află la mansarda clădirii din colț, deasupra cafenelei noastre preferate. De aceea când îmi imaginez atacul asupra arhivei secrete a lui „Zodiac”, încep totdeauna cu următoarea scenă: un pumn în obrazul lui Peter, ca să-l amețesc, apoi cu ajutorul unei scări ies pe acoperiș iar de-acolo calea riscului!

De fapt Peter este atât de firav, încât dacă i-aș da un pumn, nu cred că ar mai fi în stare să-și continue drumul vieții. Slab și rahitic ca un umerar ambulant, el prinde

oarecum viață și rezistență - contrar tuturor legilor naturii - numai după ce-și umple burdihanul cu alcool. Atunci mișcările lui dezechilibrate devin rigide, coloana vertebrală i se înțepenește ca un baston, iar frazele lui răsună grav, deși puțin cam surd și bolborosit, ca pornite din adâncul apelor.

În momentul sosirii noastre pictorul n-a ajuns încă la stadiul de înțepenire totală, în sensul că numai membrele inferioare și le mișca țeapăn ca pe niște bețe, ceea ce ne face să ne gândim, pe bună dreptate, la un compas însuflețit printr-o minune. Ne deschide el personal ușa, scoate o exclamație plină de voioșie, îi ajută Edithei să-și scoată impermeabilul, apoi ne conduce în atelier. În încăperea spațioasă s-a fumat totuși prea mult, astfel încât în prima clipă totul îmi apare ca un amestec confuz de chipuri, busturi de femei și tablouri abstracționiste - totul estompat de fumul de țigară, gros să-l tai cu cuțitul. În afară de noi, mai sunt prezenți obișnuiții casei: prietena oficială a lui Peter - Mery - și doi pictori cu soțiile, cu care ne-am mai întâlnit la o altă petrecere copioasă. Toaletele femeilor sunt atât de abstracționiste, încât rochia lui Edith îmi pare dintr-o dată modestă până la castitate. Soțiile ambilor pictori poartă minijupuri care nu le acoperă nici manșeta ciorapilor, iar Mery - ale cărei forme gigantice nu-i permit o asemenea frivolitate - este atât de decoltată încât mă mir cum de nu i-au scăpat încă sânii din corsaj. Această Veneră a lui Rubens, de altfel, este de două ori mai înaltă ca Peter și de trei ori mai lată, astfel încât el ar fi putut liniștit să doarmă între sânii ei, dacă n-ar fi existat riscul de a fi sufocat.

— Ce-aș putea să vă propun ca aperitiv? întreabă gazda, plimbându-și degetele osoase printre numeroasele sticle de pe masă, ce depășesc cu mult numărul farfuriilor cu pește și sandvișuri.

După o scurtă șovăială, el pune mâna pe o sticlă cu Martini, deoarece este la curent cu gusturile mele, și ne

oferă două pahare pline. După acest gest ceremonios, discuția întreruptă pentru o clipă izbucnește pe neașteptate, ca o explozie, încât Edith cât pe ce să scape paharul din mână.

— Mateus al tău e un escroc! exclamă unul dintre pictori.

— Dar e spiritual! În timp ce Poleakov al tău mai e și plicticos pe deasupra! răspunde al doilea.

— O, Poleakov e divin! se aude vocea pițigăiată, plină de admirație, a unei femei.

— Pop-Artet vă dă gata pe toți! răsună un alt pițigoi.

— Pop-Artet este un ticălos nerușinat! vociferează hotărât gazda, clătinându-se pe compasul său.

Și așa mai departe. Într-un cuvânt, oamenii discută.

Deoarece discuția în linii generale îmi este cunoscută, iar numele persoanelor pomenite nu-mi spune nimic, mă trântesc într-un fotoliu, trăgând mai aproape sticla cu Martini și farfuria cu sandvișuri, și mă las furat de visuri. Edith, natură moderată de asemenea, nepermițându-și să se întreacă în strigăte, se așează lângă mine și, aprinzându-și o țigară, așteaptă ca discuția înfierbântată să se isprăvească.

Toate tablourile ce atârnă pe pereți sunt opera gazdei, care nu recunoaște alt maestru al epocii contemporane în afara sa. Și dacă unicul criteriu al valorii ar fi cantitatea vopselei consumate, apăi are cu ce se mândri, căci maniera de lucru a lui Peter se reduce la îngrămădirea câtorva kilograme de vopsea pe placaj, după care mistria intră în funcțiune.

L-am cunoscut întâmplător pe pictor într-o după-amiază mohorâtă de iarnă, la cafenea. Am început discuția - cum se întâmplă în asemenea cazuri - înjurând laolaltă timpul urât, după care am început să ne cinstim reciproc, iar la urmă, când dintr-o crasă lipsă de caracter am mințit că-mi place arta abstracționistă, Peter m-a condus spre atelierul său, târându-mă cu o mână pe mine, iar cu cealaltă sacoșa

cu sticle.

Cunoștința noastră ar fi rămas poate un incident trecător, dacă nu mi-ar fi trăsnit prin cap, sub influența băuturii, să răspund amabilității lui printr-o amabilitate: i-am „achiziționat” unul din cele mai monumentale tablouri - douăzeci kilograme de vopsea, plus placajul - pe care Peter mi l-a adus a doua zi acasă cu ajutorul a trei hamali, conducând personal complicata operațiune a fixării lui pe perete. La început voia să-mi agațe tabloul deasupra patului, dar eu în mod delicat m-am opus, deoarece, după mine, moartea prin strivire este cel mai îngrozitor lucru. În cele din urmă pictorul a cedat și și-a instalat capodopera în hol, deasupra biroului, așa că eu din ziua aceea nu m-am mai așezat să scriu un rând la birou.

Furat de aceste amintiri ale prieteniei noastre, se pare că am ațipit. Nimic nu mă adoarme mai ușor decât gălăgia uniform întreținută.

— Dacă ai venit aici să dormi, trebuia să-ți fi adus și un pled - îmi sună în ureche vocea dezmierdătoare a secretarei.

— Scuză-mă, dragă, dar am închis numai ochii, deoarece peisajul scandalizează ființa mea neprihănită: toată această suită de sâni și coapse goale…

— Ai putea să privești spre mine. Eu nu sunt goală.

— Ai dreptate, nu complet.

— …Și să încerci să storci o frază din capul tău, ca să nu stăm ca niște surdo-muți.

Și tocmai când mă gândeam cu ce-aș putea începe comandata convorbire mondenă, Peter îmi veni în ajutor:

— Dragă Edith, am pentru dumneata o surpriză. O surpriză grozavă! Liniște! bolborosește el spre cei din jur și se îndreaptă spre colțul unde este instalat magnetofonul.

Surpriza nu este de loc surpriză. Ca și Edith, Peter este puțin sărit pe tema jazului. Pictorul pune în funcțiune picupul, dar nimerește discul pe la mijloc, de aceea repetă încercarea o dată și încă o dată, până când în cele din

urmă reușește să nimerească aproape începutul și, întorcându-se spre noi, arată picupul cu un gest plin de mândrie: „Ei, ce ziceți?”

Răsună un zdrăngănit destul de trist și dezacordat de ghitară.

— N-are niciun ritm - bombănesc lipsit de tact.

— Taci! mă întrerupe Edith. E o melodie de „jaz serios”, nu twist.

— Și dacă-i serios trebuie neapărat să fie și plicticos?…

Ea îmi pune degetul la gură, continuând să asculte cu desfătare zdrăngănitul dezacordat.

— Jango Reinhard[3]! anunță Peter, de parcă ar fi spus „majestatea sa regele”. Improvizații absolut inedite. Le-am descoperit ca prin minune acum câteva luni.

— Fantastic! suspină Edith. Dacă mai găsesc un disc, i-l fac cadou Dorei.

Fraza este rostită printre altele, ca orice frază fără importanță, dar eu o reține. Dora… Care Dora?… Nu cumva Dora Bosh?

— Îmi spui și mie de unde îl ai? se adresează secretara mea lui Peter.

Dar întrebarea se pierde în gălăgia ce se întețește pe neașteptate:

— Îl ador pe Jango!

— Prostii! Din cinci motive vechi compune unul nou…

— Asta nu-i nimic în comparație cu jazul „Messenger”!

— Ehei, să-l auzi pe Jerry Mulligan!…

— Sau pe Sidney Becket…

Și altele de genul acesta.

În cele din urmă, așa cum se întâmplă de obicei, „jazul serios” este înlocuit cu cel neserios. Din cele două

[3] *Jean Reinhardt*, zis *Django* (n. 23 ianuarie 1910, Liberchies, Belgia; d. 16 mai 1953 Fontainebleau) a fost un chitarist francez de jazz, compozitor și șef de formație de origine romă. Este considerat unul din cei mai mari ghitariști de jazz ai tuturor timpurilor și este primul muzician de talie mondială „produs” de Europa.

difuzoare răsună un rock banal, care se transformă imediat într-un imn al împăciuirii, deoarece toți, inclusiv corpolenta Mery, sar la dans și încep să se schimonosească, fiecare după posibilitățile lui. Și Edith se trezește furată de vârtejul dansului, împotriva voinței sale și, ca s-o scap, mă prefac c-am adormit de-a binelea.

— Dragă Edith - încep pe un ton patern, când noaptea târziu pornim spre casă. Ți-am dat un sfat, pe care văd că refuzi să-l iei în considerație.

— Care anume? Că în permanență îmi dai sfaturi.

— Mereu același sfat: fii mai prudentă în privința cunoștințelor. Ce legături ai cu Dora Bosh?

— Obișnuite: ca între două secretare.

— Mai concret!

— Ne-am întâlnit o dată la magazinul de discuri de pe Kalwerstraat, am schimbat câteva cuvinte ca niște cunoștințe întâmplătoare, ne-am lămurit că amândouă suntem moarte după muzica de jaz și-atâta tot… Ne-am împrumutat de vreo câteva ori discuri. Nimic mai mult.

— Ai fost la ea acasă?

— Nu încă.

— Nici să nu te duci. Și de acum încolo niciun împrumut de discuri și niciun fel de intimități cu ea!

— Uite ce-i, Maurice: într-adevăr îmi ești șef, dar câteodată tutela ta începe să mă plictisească.

— Lasă scenele astea de plictiseală pentru altădată. Dora Bosh e secretara lui Evans.

— Și ce-i cu asta?

— Iar Evans nu suportă ca cineva să se învârtească în jurul oamenilor lui. Avem noroc că n-a aflat de întâlnirile voastre la magazinul de pe Kalwerstraat.

— Începi să te temi și de stafii!

— Evans nu-i stafie. Și trebuie să-ți spun că speranțele tale de a afla ceva prin intermediul Dorei sunt copilării. Nici picior de Dora n-a călcat și nu va călca în camera de la etajul patru! Ca și tine de altfel. Singurul rezultat al

șiretlicurilor tale va fi izgonirea ta și-a mea de la „Zodiac”. De aceea te rog în mod insistent, nu uita înțelegerea noastră inițială.

— Bine, Maurice! spune femeia cu vocea obosită. Fie cum dorești tu. Numai, te rog, încetează să tremuri pentru postul tău.

*

Odihna noastră săptămânală, a mea și-a secretarei, începe în atmosfera aparent calmă a războiului rece. Sâmbătă la prânz, Edith nu răspunde invitației mele de a merge la un restaurant sub pretext că nu i-e foame, iar seara refuză să iasă, motivând că-i este somn. Aș fi putut să-i spun că s-a supărat degeaba și să insist până va ceda, dar când cineva este bosumflat, mai bine lasă-l în pace, până-i trece. Ies să mă plimb puțin, servesc o masă de celibatar, cu puțină bere și multă cugetare, apoi îmi continui plimbarea. Involuntar pașii mă conduc spre unul din canalele de la periferie. Un canal lateral, neutilizat, pe malul căruia, la umbra unor copaci uriași, se află ancorate câteva șlepuri, probabil scoase din uz. În Olanda, numeroase familii nevoiașe locuiesc în astfel de șlepuri vechi, transformate în locuințe. Șlepul care îmi atrage atenția este al doilea din dreapta. Prin ferestruica luminată a încăperii centrale, văd clar silueta unui bărbat care, aplecat deasupra farfuriei, mânca. Este Van Alten!

Și ce dacă-i Van Alten? îmi spun la înapoiere. Raimann mi-a spus că pentru el acest om e o enigmă. Pentru mine de asemenea. De vreo două, trei ori l-am urmărit de la distanță și mi-am putut da seama că e un om ursuz, plictisit, cu tabieturi monotone - de la șlep la birou, de la birou acasă, abătându-se doar pe la brutar, zarzavagiu și băcan. Adus din America, probabil de Evans, el trăiește ca un străin într-o țară care în fond, este prima lui patrie. Niciun fel de prieteni, niciun fel de distracții, niciun fel de

pasiuni. Un om care poate trăi liniștit într-o cameră fără perdele, deoarece nu are ce ascunde, pentru că nu are nimic al său, nimic intim.

Dar e suspect să nu ai niciun fel de dorințe, afară doar dacă renunțarea e o expresie a prostiei ori a unui ascetism de maniac. Omul renunță de obicei la o serie de dorințe în numele unei alte dorințe, ascunsă cu grijă de cei din jur. Care să fie oare pasiunea secreta a lui Van Alten? Dacă acest om are vreo pasiune…

Dar ce importanță au toate acestea? Van Alten e numai un mic amănunt în combinația complicată, necesară pentru a deschide seiful de oțel al lui „Zodiac”. El nu rămâne niciodată singur în clădire, iar la ușă stă totdeauna de veghe portarul. De fapt și sus, în camera arhivei, trebuie să fie cineva de gardă, după cum o dovedește dâra îngustă de lumină. Van Alten niciodată nu va avea posibilitatea să ia cu el ceva, și nici eu nu am posibilitatea să-l determin să sustragă ceva din arhivă.

Van Alten - ca și Dora Bosh - este una, doar una din multele litere ce compun cuvântul - cheie al combinației. Tocmai acest lucru nu-l înțelege secretara mea, asumându-și asemenea riscuri naive. Sau poate că înțelege, dar nervii nu-i mai rezistă, ori poate o constrâng cei de la „Fischer & Co” și cei ascunși în spatele lui „Fischer & Co”. Cu siguranță că Edith are vreo legătură - prin scrisori ori întâlniri episodice - și probabil că prin acea legătură furnizează unele informații de însemnătate secundară, atât cât poate afla când coboară în arhivă sau în timpul discuțiilor de la cafenea. Sarcina ei este alta decât a mea. Nimeni nu privește prea serios secretele economice. Dar cei care se află în spatele lui „Fischer & Co”, probabil nemaiputând să aștepte la infinit, o constrâng să forțeze lucrurile. Și dacă nu-mi deschid bine ochii, fără îndoială va face vreo prostie.

Ca să nu facă una ca asta, mai bine ar fi s-o trimit înapoi acasă, dar acest lux nu corespunde nici dorințelor și nici

posibilităților mele. În situația mea omul nu se poate lipsi de doi ochi și de două urechi în plus, fără să mai vorbim de utilitatea unei secretare excepționale.

Pășesc din nou pe străzile animate ale orașului, preocupat de aceleași gânduri: combinația blestematului de seif. Într-adevăr, Van Alten și Dora Bosh sunt simple litere în această combinație. Dar fără aceste litere cuvântul nu-i complet. La urma urmelor un cuvânt tocmai din litere se compune. Cu condiția ca să nu lipsească vreuna.

Duminică spre prânz, Edith binevoiește totuși să coboare în camera mea. De obicei duminica luăm masa acasă și secretara pregătește ceva mai ușor, în funcție de alimentele din frigider.

— Ce vrei să mănânci? mă întreabă pe un ton oficial.

— O supă de roșii, pentru îmbunătățirea dispoziției.

— Dar ce-i cu dispoziția ta?

— Nimic. Mă refeream la a ta.

— Dacă ții atât la dispoziția mea, te-ai strădui să fii puțin mai suportabil - mormăie Edith și se îndreaptă spre bucătărie.

Dacă a început să filosofeze, înseamnă că-i trece. Să sperăm că menajul va contribui la desăvârșirea procesului de însănătoșire.

Partea bună a prânzului pe care secretara mi-l pregătește de obicei duminica este că nu ascunde niciun fel de surprize: supă de roșii și biftec cu cartofi prăjiți. Discuțiile din timpul prânzului de asemeni nu ascund nicio surpriză. În special acasă, discuțiile noastre nu prea merg. Nu știu cine a inventat această frază stupidă „Simte-te ca la tine acasă!”, dar acasă, la fiecare cuvânt pronunțat văd banda de magnetofon învârtindu-se undeva prin preajmă. Și mânat de o încăpățânare lăuntrică îmi place s-o fac să se învârtească în zadar, fără să înregistreze nimic. Și cum tăcerea, în anumite situații, vorbește totuși, nu pot numai să tac și iată-mă forțat să recurg la stupidități.

— Scumpă Edith - spun eu, mestecând o bucată de biftec

și răsfoind ziarul de duminică. Ai citit? Marile puteri caută căi de înțelegere. Nu-i timpul să le urmăm și noi exemplul?

— Eu nu sunt o mare putere - îmi răspunde ea. Spre deosebire de tine.

— Nici eu nu sunt, dar câteodată vreau să par, ca să capăt curaj. În general mă port îmbrăcat ca un lord numai pentru cei care nu știu că n-am alt costum.

— Astăzi ești teribil de modest - remarcă sec secretara. Tot un mod de a poza. Nu, iubitule, ai foarte multe costume, numai că toate îți sunt de carnaval.

Și așa mai departe - fraze, cuvinte și pauze, pe care o mașină nevăzută, din preajmă, le înghite, pentru a le prelucra apoi în zeci de metri de bandă și a le imortaliza într-un document inutil.

Dar cel mai supărător lucru este că această mașină nevăzută mă pândește nu numai acasă. La restaurant și chiar pe stradă, când Edith se simte degajată și vorbește despre acele lucruri pe care acasă le trece sub tăcere, eu nu-mi pot alunga ideea că microfonul ascuns ascultă, și că o bandă de celuloid învârtindu-se neînduplecat și fără osteneală înregistrează cuvânt cu cuvânt tot ce vorbim. Dar omul se obișnuiește cu orice. Și-apoi pentru fiecare lucru poți născoci o consolare. Consolarea mea este că totuși nu m-am născut în acea epocă viitoare când și gândurile vor putea fi înregistrate. Și mă grăbesc să profit de ocazie. Iar capul îmi crapă de gânduri. Deși n-are niciun rost.

Săptămâna de lucru pe care o încep promite aceleași plictiseli pe care le înghit în doze egale atâtea săptămâni la rând: răsfoirea corespondenței, oferte, examinarea scrisorilor, convorbiri telefonice sau scurtele rapoarte de cinci minute prezentate lui Van Wermeskerken. Marți însă am parte de un divertisment cu totul ieșit din comun.

A trecut de ora cinci, și eu cu Edith tocmai ieșeam, când pe trotuar apare înaintea noastră Raimann.

— A, ce noroc! Tocmai veneam după voi! Șeful vă invită

la o mică gustare.

Ne conduce spre mașina oprită în apropiere, și, cum aceasta este Rolls-Royce-ul lui Evans, de prisos să întrebăm despre care șef e vorba.

— Cum de v-ați amintit dintr-o dată de noi? întreabă cu aciditate Edith, când ne urcăm toți trei și mașina o ia din loc fără zgomot ca un catafalc.

— Parcă nu știți. Asta sau vine pe neașteptate, sau nu vine de loc - răspunde cu un gest pistruiatul.

Judecând după paloarea feței și după privirea lui tulbure, s-ar zice că au început cheful de dimineață.

— Noi am început-o de ieri - mă corectează Raimann, de parcă mi-ar fi ghicit gândurile. Și trebuie să-ți spun că Evans al nostru este un om excepțional. Și eu rezist, știi bine, dar în fața lui îmi scot pălăria. N-are nici pe dracu'! Ce mai, campion de prima clasă.

„Șeful e la vilă"... Aceste cuvinte în jargonul nostru, la „Zodiac", însemna: „Evans e în toiul beției". Chefurile președintelui au loc rar și se desfășoară discret - așa cum se cuvine rangului său. Dar o dată cheful început, Evans adună, „ca să fie mai vesel", și femei întâmplătoare, iar câteodată de la aceste petreceri discrete ajung până la noi unele ecouri întârziate.

— Pare-mi-se că nu picăm la timpul potrivit - spun eu. Am întârziat aproape cu o zi și jumătate.

— Fleacuri! Tu nu-l cunoști pe Evans: de-abia acum începe petrecerea la el, deși am început să bem și să chefuim de ieri. Sărbătoream tranzacția cu întreprinderea „Colour". La al treilea pahar șeful ne-a privit posomorât și a spus: „Am o presimțire rea!" Important este că a ghicit. Evans al nostru este un om excepțional, ți-o spun eu!

— Și eu am o presimțire rea - intervine tot atât de indispusă Edith. Nu vom face o impresie prea bună. Cei treji totdeauna pică prost.

— Nu vă fie teamă! zice Raimann întărindu-și spusele cu un gest liniștitor. Dați frâu liber inimii, madam, și n-aveți

de ce vă teme! Cu un așa corp, dumneavoastră nu puteți face impresie proastă chiar dacă ați vrea… Și-apoi, ascultați-mă pe mine, ce contează impresia pe care o faceți? Președintele nostru nu dă atenție fleacurilor… E un om excepțional!

Mașina iese din oraș și pornește pe șosea spre Haarlem. Contemplu spatele șoferului, robust și imperturbabil, exact în stilul Rolls-Royce-ului. Cotim pe un drum lăturalnic și prin fața mașinii încep să se perinde copaci, la început mai mici și rari, apoi înalți și din ce în ce mai deși până intrăm în pădure. Începe să se simtă umezeală, iar coloritul este de un verde întunecat. Mașina încetinește mersul, cotește lent și se oprește în fața unei porți largi de fier. Șoferul apasă pe claxon, ușa se deschide fără zgomot, și Rolls-Royce-ul zvâcnește pe o alee lungă ce șerpuiește printre castani înalți. O clipă mai târziu, din frunzișul castanilor apar zidurile albe ale unei vile moderne cu două etaje, și noi oprim în fața intrării impunătoare.

Anturajul este instalat în holul imens; toți par mai degrabă abătuți decât cu chef. Bărbați sunt numai doi - Evans și șeful serviciului de aparate radio, Paul Franc, un om nu prea înalt, îndesat și spătos, veșnic cu țigaretul de chihlimbar în gură. Femeile, mai multe, arată a fi cocote de lux. Toți stau în poziții neglijente pe fotoliile din jurul mesei rotunde încărcate cu sticle și pahare. Un picup transmite în surdină un tango, dar cei prezenți, cu capetele plecate, par că ascultă nu o melodie de dans, ci clopotele propriei lor înmormântări.

Apariția noastră în mijlocul acestei triste de moarte aduce un reviriment. Evans se ridică, vine spre noi solemn și cu o ușoară înclinare sărută mâna Edithei, îmi întinde și mie mâna binevoitor și ne conduce spre canapea.

— V-am spus că se întoarce Konrad? răsună vocea tunătoare și plină de mulțumire a lui Paul Frank. Konrad e un om corect! Nu face farse, deși lucrează în domeniul reclamei…

— Koni, scumpule! Vino aici! scâncește cu o tandrețe de beție o brunetă frumoasă.

Raimann se așează lângă ea, iar eu și Edith ne instalăm pe canapea, de o parte și de alta a lui Evans.

— N-o să vă plictisesc cu prezentările - spune binevoitor șeful. Suntem toți de-ai noștri.

Într-adevăr, nu este atât de beat încât să nu știe ce face, dar însăși prudența cu care își controlează gesturile constituie o dovadă că a băut mult.

— Just, fără prezentări! se bagă în vorbă una dintre femei, slabă și cu buzele ușor fardate. Important e cine umple paharele.

Paul Frank se ridică prompt și începe să caute printre sticlele de pe masă.

— Ce să mai torn dacă ați băut tot... Doar gin... Dorește careva gin?

— În niciun caz! exclamă Evans. Ginul este interzis cu desăvârșire! Vom bea numai băuturi ușoare.

Se întoarce spre ușa deschisă din dreapta și strigă cu voce neașteptat de puternică:

— Rovolt, prietene!... Unde sunt băuturile tale răcoritoare?

— Totul e gata - răspunde o voce răgușită din camera de alături.

După câteva clipe, numitul Rovolt apare în ușă abia ducând o tavă imensă, încărcată cu sticle nedesfundate de whisky, apă gazoasă, pahare, gheață, și - ca anexe alimentare - o farfurioară cu măsline verzi.

— Faceți puțină ordine, copii! poruncește părintește Frank femeilor.

Două dame durdulii, cu fața tânără dar ofilită, se ridică aproape în același timp din fotolii și, neîndemânatic, dau la o parte sticlele, ca să facă loc tăvii. Rovolt lasă povara pe masă cu un zăngănit puternic, își ridică privirea și în aceeași clipă îl recunosc: este bărbatul cu fața palidă prelungă și ochelari cu oglindă din Buick-ul de pe podul

spre Mestre. Și de data aceasta poartă ochelari, dar nu cei cu oglindă, ci unii cu lentile mari, umbrite. Expresia feței îi este însă aceeași - absentă și înfiorătoare prin rigiditatea ei.

— Servește în alte pahare, prietene! i se adresează Evans.

— Asta și fac... - rânjește Rovolt cu tonul servitorului răsfățat, căruia nu-i place să i se dea sfaturi.

El desfundă o sticlă cu whisky, pune paharele curate, pentru o mai mare ușurință, unul lângă altul și începe să toarne băutura fără să se sinchisească de lichidul care curge și pe tavă. Apoi, considerând că și-a terminat misiunea, se așează într-un fotoliu și aprinde o țigară. S-ar părea că numai Rovolt nu bea dintre toți.

Ceilalți iau câte un pahar, cu speranța confuză că poate acesta va schimba lucrurile în mai bine. Fără să fiu prea optimist, întind și eu mâna să iau un pahar. Evans înclină ceremonios paharul său:

— În sănătatea noilor noștri oaspeți!

Hotărăsc să nu rămân dator:

— În sănătatea gazdei!

La aceste cuvinte, o slăbănoagă cu buzele văruite adaugă:

— Și pentru toți ceilalți!

— Minunat! apreciază Evans după ce soarbe o înghițitură bună. Astfel, dintr-o singură lovitură, ne-am luat grija de a mai toasta. Exact în stilul nostru: timpul e bani!

Încheind partea oficială, gazda se întoarce spre secretara mea și cu o voce șoptită îi face un compliment la adresa rochiei. Rochia ei este cu totul banală, ca și complimentul, dar acestea sunt simple amănunte, întrucât privirea lui Evans, după câte observ, este îndreptată mai mult spre genunchii rotunzi.

Urmează un nou compliment, pe care nu-l mai aud, dar care probabil este o trecere de la materia moartă a rochiei

la materia vie a corpului.

— Mă faceți să roșesc - mormăie cu sfială Edith, exact în spiritul acelei revoltătoare tactici feminine, de a respinge o amabilitate, pentru a o provoca pe următoarea.

După aceea, firește, urmează o a treia măgulire, la care secretara mea răspunde cu un asemenea hohot de râs de parcă ar fi gâdilat-o cineva.

Apoi Evans, amintindu-și din nou de obligațiile sale de gazdă, se întoarce spre mine și ridică amical paharul:

— Încă o înghițitură, ce zici?

Înghițiturile noastre se dovedesc mai mari decât ale oamenilor de rând, deoarece ambele pahare se golesc ca la un semn dat.

— Oo, dar începi să-mi placi, băiete! recunoaște Evans, privind admirativ rezultatul înghițiturilor. Rovolt, dragă, mai desfundă o sticlă!

Rovolt își desprinde privirea din plafon, se ridică alene și, decapitând următoarea sticlă „Regina Anna”, ne umple paharele.

— În fond, eu de mult te simpatizez, băiete! reia din nou gazda într-un acces de sentimentalism brusc, luând mașinal paharul. Apreciez oamenii care știu să lucreze fără să facă zarvă mare în jurul lor. Într-adevăr, îmi ești simpatic. Și secretara dumitale mi-e simpatică. Ce coincidență! Amândoi îmi sunteți grozav de simpatici…

Și deodată izbucnește în râs, de parcă ar fi spus ceva grozav de spiritual. Nu știu dacă s-a tâmpit de băutură sau dacă asta este starea lui firească. Nu că l-aș fi socotit un prostănac în toate privințele. Ba dimpotrivă, accept că în unele privințe este foarte deștept și viclean. Dar de multe ori se pot întâlni oameni inteligenți și cu experiență în profesia lor care, de îndată ce ies din cadrul ei, se dovedesc a fi cât se poate de mediocri.

Evans se adresează din nou secretarei și asta mă silește să iau aerul unui om plictisit - casc neatent, beau distrat câte o înghițitură și privesc indiferent în jurul meu. Holul

este mobilat astfel încât să-ți ia ochii, cu o mobilă care în momentul furnizării pare exagerat de modernă, iar doi ani mai târziu o găsești învechită. Plăci de lemn de culoare închisă, cu ornamente din aramă roșiatică, forjate, tapițerie din piele în culori țipătoare, totul nu prea bine întreținut, ca într-o casă mai mult nelocuită.

Oaspeții din jur se distrează fiecare cum poate. Pe genunchii lui Raimann stă o brunetă pe care el o privește cu ochi tulburi, mângâindu-i părul. Paul Franc încearcă să o înveselească pe femeia cu buze văruite, șoptindu-i o anecdotă pornografică. Dar cum ea, probabil, știe mai multe anecdote și mai bine, bolborosește doar cu o naivitate prefăcută mai întâi: „foarte interesant” iar la urmă: „vai, dar mă faci să roșesc”. Una dintre frumoasele robuste încearcă să-l ademenească pe Rovolt, punând picior peste picior chiar sub nasul lui, în timp ce cealaltă mă privește insistent de parcă ar vrea să spună: „Hai, scumpule, curaj!”

Curaj… Ușor de spus. Simt că discreția mă obligă să mă scol de pe canapea ca să las câmp liber conversației dintre Edith și Evans. Dar în același timp mă tem ca nu cumva secretara să se folosească de absența mea și să facă vreo gafă. Curaj? De ce nu. Mă ridic, mă îndrept spre dama singuratică care mă invită cu privirea și mă sprijin neglijent de speteaza fotoliului ei.

— Ce mai faci? o întreb, încercându-mi engleza. Nu ne-am văzut de mult.

— Lasă-te de bancuri - mormăie ea. Nu ne-am văzut niciodată. Dar asta n-are importanță.

— Într-adevăr, n-are nicio importanță. Să-ți umplu paharul?

— Cu plăcere. Hai să ne așezam undeva mai comod.

Umplu două pahare, o ajut pe femeie să se scoale și o conduc spre canapeaua din colț, de lângă picup. Tocmai la timp, deoarece tangoul se termină. Iau la întâmplare alt disc și-l pun. În hol răsună motivul uzat al lui Saint Louis

Blues. O melodie preferată, care mă transpune, dar nu într-atât încât să nu observ cum Edith mă urmărește de la distanță, deși ascultă șoaptele lui Evans.

— Hai să-i facem geloși - îmi propune partenera, tolănindu-se lasciv pe canapea.

— Cum?

— Cuprinde-mă cu amândouă mâinile, că tot nu-ți servesc la nimic, și sărută-mă.

— Pentru început e cam tare. Știi, e periculoasă. Nu m-ar mira să scoată din poșetă un revolver.

— Fleacuri - mormăie cu dispreț femeia. Atunci dă-mi paharul.

Îi îndeplinesc porunca. Femeia robustă soarbe prelung din băutura regească și aceasta îi sugerează o nouă idee:

— Dacă nu vrei, o să-l necăjesc eu pe-al meu.

Clar, dama este suprasaturată nu numai de whisky, dar și de îngâmfare. Se ridică, face câțiva pași plini de voluptate, ondulându-și șoldurile mari, și în sunetele următorului blues - începe o exhibiție de care numai o gâscă beată poate fi capabilă.

Într-adevăr, numărul produce efect, dar unul cu totul opus așteptărilor ei. În timp ce oaspeții beți scot exclamații încurajatoare, Evans se ridică și o conduce pe Edith, care s-a fâstâcit, într-o direcție necunoscută. La început durdulia nu observă efectul, deoarece tocmai în acel moment se află cu spatele la spectatori, în schimb eu am văzut totul, tocmai la timp. Iată începutul gafelor. Secretara mea - șmecheră, cum se crede - va încerca să afle ceva de la gazdă, în schimbul farmecelor ei. Nu-și dă seama că oamenii de soiul lui Evans cu cât beau mai mult cu atât mai mult își ferecă gura, în virtutea reflexului profesional.

Dezmățata vede canapeaua părăsită, dar în lipsa unei alte ocupații continuă să-și dea jos restul lenjeriei, sub strigătele încurajatoare ale chefliilor. Rovolt, ca hipnotizat de farmecele femei durdulii, cu privirea ațintită așteaptă

finalul. Trebuie să întreprind ceva înainte de a se risipi puterea hipnozei.

Mă ridic alene de pe canapea și fac câțiva pași prin hol. Nicio atenție din partea celor prezenți. Aruncându-mi privirea prin ușa întredeschisă, văd sufrageria și dincolo bucătăria. Mă apropii de nișa adâncă în care au dispărut Edith și Evans. Nișa este luminată. O scară de marmură, acoperită cu un covor de un roz pal, duce la etaj. Urc scara, aruncându-mi privirea în toate părțile, deoarece mă îndoiesc că voi mai avea prilejul, să calc în vila aceasta. Și cu siguranță nu voi mai dispune vreodată de un alibi atât de plauzibil: gelosul în căutarea prietenei frivole.

Scara mă duce într-un al doilea hol, mai mic decât cel de la parter. Din cele patru uși, numai una nu prezintă interes, cea care dă spre terasă. Încerc ușa cea mai apropiată: este încuiată. Poate în dosul ei s-au retras Evans și Edith! Apăs clanța ușii următoare și o deschid ușor.

Iată-i pe adulteri trântiți pe canapea în camera semi-obscură, un fel de cabinet sau bibliotecă. Președintele - aplecat deasupra - a cuprins-o cu ambele mâini pe Edith, care are ținuta puțin în dezordine - strep-tease în prima fază. Am deschis ușa fără zgomot, dar din hol pătrunde lumina și partenerii se întorc brusc spre mine. Fața Edithei exprimă jenă, fața lui Evans nimic deosebit.

Există momente când în ființa ta răsună pe neașteptate un glas cu totul diferit de cel profesional, glasul prieteniei îndelungate și al apropierii omenești, care te îndeamnă să o prinzi de umăr și s-o smulgi din mâinile acestui ticălos. Dar cu totul altceva îmi iese din gură. Penibil moment!

— Scuzați - spun eu și închid ușor ușa.

Cobor în hol, îl traversez grăbit și ies în vestibul să-mi iau impermeabilul. Raimann vine după mine.

— Ce s-a întâmplat?! întreabă el în șoaptă, bănuind situația. Nu cumva?…

— Da.

— Ascultă, Maurice, tu ești om cult, privește mai larg

lucrurile.

— Așa le și privesc. Dar mi-e teamă de urmări.

— Urmări! Ce urmări? Evans al nostru mâine nu-și va mai aminti nimic. Bea strașnic, dar a doua zi nu-și mai aduce aminte de nimic. Odată ne-am adunat tot așa, și un individ…

— Bine, bine - îl opresc. Te cheamă, du-te!

— Și chiar ai de gând să pleci?

— Cred că-i mai bine. Dar du-te o dată, n-auzi că te cheamă?

Din hol se aud într-adevăr țipetele unei femei, deși n-aș putea spune că ne sunt adresate nouă. Fac un semn cu mâna lui Raimann și ies. Poarta se zărește la dreapta, dar pentru că în jur nu se află nimeni, o pornesc spre stânga. Se lasă înserarea. Aleea șerpuiește sub umbra castanilor bătrâni. Parcurg o distanță de vreo două sute de metri și mă opresc. Acolo aleea face o cotitură largă și duce în direcție opusă. Dincolo de cotitură se întinde o peluză, iar dincolo de ea se ridică un zid acoperit cu plante agățătoare. Nimic deosebit.

Dar ca să mă conving pe deplin că nu-i nimic deosebit, traversez peluza și ajung la zid. Sub iederă zăresc o ușiță cu gratii de fier. Privesc printre gratii: în mijlocul unei poiene întinse se înalță o construcție cu două etaje, probabil locuința grădinarului. O privire mai atentă mă face să cred că acest grădinar trebuie să fie un maniac, în ale radiofoniei. Pe acoperiș se înalță catargele unei antene dipol. Ar fi fost mai simplu să fie montați doi pari pe coșuri, paralel cu creasta acoperișului înclinat. Acest grădinar maniac însă a pus antena în așa fel încât traversează coama clădirii de-a curmezișul, îndreptându-și brațele invizibile în direcția est-sud-est. Judecând după structura antenei, se pare că deservește un post de radio de tip american AN/GRC, unul din cele care, deși nu sunt prea puternice, pot transmite totuși la patru-cinci mii de kilometri depărtare.

Este inutil să mai casc gura. Pornesc înapoi și ajung în fața unei alte uși - ușa intrării principale. Porțile mari de fier sunt încuiate, dar într-o parte se află o portiță, care se deschide automat când apeși pe un buton. Ies pe drumul din pădure și mă îndrept spre șosea. În obscuritate observ în fața mea o femeie.

— Edith!

Femeia își întoarce capul și se oprește. O ajung din urmă și pornim împreună. Tăcere. Numai tocurile ei înalte ciocănesc deslușit pe asfalt.

— Ai avut o comportare insuportabilă - îmi spune în cele din urmă secretara.

— Zău? N-am observat.

— Dar eu am observat totul. Dinadins ai dus-o pe nerușinata aia spre canapea și ai îndemnat-o să se dezbrace în fața ta, ca să mă necăjești.

— Aiureli! Și ai putea să renunți la tactica asta prostească de a începe tu mai întâi ca să scapi de reproșuri. N-am de gând să-ți reproșez nimic.

— Nici n-aștept. Astă seară mi-ai dovedit clar că nu dai nici doi bani pe mine. „Scuzați”… Numai un ticălos într-un asemenea moment putea să-ți întoarcă spatele. Auzi: „scuzați”!

— Să evităm expresiile tari - îi spun eu precipitat. Că dacă ar fi să folosesc și eu o expresie tare, știi foarte bine care ar fi ea.

— Spune!

— Nu vreau. Dar scena din bibliotecă a fost pentru mine o lovitură de moarte.

— Nu fi caraghios! Ar fi trebuit să vii mai repede. Și dacă-i vorba de vreo lovitură, ai meritat-o.

— Crezi că n-am înțeles? Te-ai aruncat în brațele lui Evans ca să te răzbuni.

— Prostii. El a căutat, cu mult tact, să mă scutească de scena aceea penibilă…

— Propunându-ți o scenă și mai nerușinată, cu

participarea ta binevoitoare.

— Nu. Mi-a propus să-mi arate o colecție de bijuterii vechi.

— N-am văzut niciun fel de bijuterii. Afară de una singură impunătoare și ușor răvășită.

— Încetează cu lipsa ta de gust.

— Bine, am încetat. Dar și tu încetează să-mi servești poveștile astea. O femeie, chiar una mai puțin bănuitoare, știe prea bine că atunci când este condusă să i se arate colecții…

— Voiam să-l duc puțin de nas…

— Aha! Numai de dragul acestui sport?

— Voiam să aflu ceva în legătură cu tranzacția „Colour”. Am sentimentul că afacerea aceasta conține și unele clauze secrete. Am încercat să-l trag de limbă, dar el s-a aprins… Și evident a interpretat rezistența mea drept cochetărie. De fapt, cum e posibil ca o secretară să evite îmbrățișările președintelui? Și a devenit brutal…

— Bine, bine. Și cum s-a terminat acest flirt nevinovat?

— Cum se putea termina? Dacă am văzut că omul de la care aștepți ajutor spune „scuzați”, a trebuit să mă ajut singură. M-am smuls din mâinile lui cu un „lăsați-mă” și „mi-e frică” și am rupt-o de fugă. În două cuvinte, dacă te interesează tocmai acest lucru, nu i-am tras palme. Așa că poți fi liniștit în privința postului tău.

Nu găsesc necesar să răspund și ne continuăm drumul pe șosea. Ca totdeauna, Edith a nimerit-o spunând că țin mult să nu pierd postul de la „Zodiac”. Dar nu-și închipuie că uneori o persoană - chiar de categoria mea - se poate ușor atașa sufletește de o alta în așa măsură încât s-o simtă ca pe propria sa ființă. E vorba de atracția fizică sau înrădăcinarea unei obișnuințe, de similitudinea copilăriei solitare și triste sau de mai știu și eu ce, dar simți că fără această ființă nu poți trăi și în zadar spui că ți-i necesară doar pentru sarcinile serviciului și în zadar cauți să te convingi că e un simplu episod din viața ta, ca multe altele.

— Mai avem mult de mers? întreabă Edith. Pantofii aceștia pur și simplu mi-au distrus picioarele.

— Cine te-a pus să te cocoți pe tocuri de zece centimetri? Doar nu ești scundă.

— Am vrut să fiu la înălțimea ta.

— Tu ești cât mine și fără tocuri. Sau poate ai vrut să fii la înălțimea lui Evans?

— Încetează… Oh, nu mai pot.

— Încă puțin și ieșim în șosea. Poate oprim vreo mașină.

— La șosea… Dar unde-i șoseaua? Când am venit mi s-a părut că-i foarte aproape de vilă…

— E aproape - încerc s-o liniștesc. Încă un kilometru, doi…

Ajungem la marginea pădurii dar, cum necazurile vin totdeauna în lanț, a început să plouă.

— Asta ne mai lipsea… - oftează Edith.

— Asta, știi, ca să ne fie petrecerea completă, vorba cântecului:

Aș vrea să port o mantie de ceață.
Să simt că-s plin de mâzgă pân' la gât
Iar vântul să-mi împroaște ploaia-n față…
O, ce frumos e timpul mohorât!…

— Nu mă așteptam să ai o memorie atât de bună - zâmbește Edith, deși nu mai poate de picioare. Mai ales când e vorba de asemenea lucruri pe care tu le socotești prostii.

Picăturile de ploaie, care la început cădeau cu sfială, tatonând parcă terenul, se întețesc și ne izbesc spinarea în linii diagonale, dense. Câmpia se întinde întunecată și tăcută înaintea noastră.

— Eu mă descalț - suspină Edith. Fără pantofi merg mai ușor.

— Nu vorbi prostii. Pe o ploaie ca asta nu poți să mergi desculță. Ce-ar fi să te iau în cârcă?

Ea zâmbește din nou ironic:

— În cârcă?! Bietul de tine! Cât crezi c-ai să mă poți duce?

— Până la șosea.

— Vorbim despre șosea de parcă ar fi pământul făgăduinței - bâiguie secretara mea. Și uităm că acolo nu ne așteaptă nicio mașină. Pur și simplu nu văd cum o să ajungem acasă.

— Mai întâi caută să atingi obiectivul apropiat, pe urmă aleargă după cel final.

— Ce practician îngust. Mă mir cum de-ai reținut cântecul acela.

— Tot din spirit practic, ca să nu mai cumpăr discul.

Replica îmi reamintește ceva și sunt pe cale să mă cufund în gândurile mele, când Edith îmi spune:

— Da, a fost o seară plăcută. Dacă nici tu n-ai uitat-o.

Cum s-o uit?… Totul a început de la sărutul acela afurisit de pe pod în noaptea când am simțit-o pe Edith ceva mai mult decât un trup de femeie în brațele mele. După aceea a venit povestea cu pomul de iarnă. Cumpărasem bradul numai ca să pun cadourile sub el. Dar încet-încet l-am împodobit și când Edith s-a întors seara acasă, pomul strălucea cu becurile-i multicolore. Fără să spună nimic s-a oprit în fața pomului, iar eu am observat că abia își reține lacrimile. N-o credeam pe Edith în stare să plângă, dar ea, bineînțeles, nu plângea de bucuria pomului, ci sub imboldul amintirilor. Propriu-zis nu plângea, se străduia, să nu plângă ceea ce de fapt e același lucru. Am îmbrățișat-o ca s-o consolez puțin, iar ea s-a ghemuit la pieptul meu șoptind: „O, Maurice, mă faci să plâng, acesta este primul brad din viața mea, prima mângâiere caldă” și altele de felul acesta. După aceea au urmat alte dovezi de prietenie și atenție, dar prea mici ca să mi le mai amintesc.

— A fost o seară plăcută, recunosc. Mai ales că eram aproape de casă.

— Încetează! mă imploră ea. Mi-ajunge cât mă chinuie

pantofii.

În cele din urmă ajungem la șosea. Dar ce folos. Mașinile trec rar pe lângă noi, împroșcându-ne cu noroi și apă… Nimeni nu ia în seamă mâna mea ridicată, dacă de fapt o observă. Ploaia se revarsă neostoit. Șiroaiele oblice ne biciuie capul și plescăie pe asfalt monoton.

— Degeaba așteptăm. Mai bine să mergem până la Müden.

Edith mă privește zdrobită dar nu se împotrivește și pornim pe cărăruia din marginea șoselei. Ea merge tăcută silindu-se să pară că suportă ușor situația, dar pașii ei greoi și nesiguri o trădează că abia se ține pe picioare.

— Sprijină-te de mine - îi propun eu.

— N-aș crede să ne fie de vreun folos această intimitate - bâigui Edith, dar se sprijină de brațul meu.

La circa o sută de metri se profilează o clădire cu două etaje. Una din ferestrele de la parter răspândește o lumină puternică. Ajungem în fața gardului viu și arunc o privire curioasă spre curte.

— Stai o clipă.

Deschid ușor poarta de lemn și mă îndrept spre magazie. Puțin mai târziu ies din nou în șosea însoțit de data aceasta de-o bicicletă destul de veche. Blagoslovită țară unde de fiecare cap de locuitor revine o bicicletă!

— Maurice! Nu mi-am închipui că poți coborî până la nivelul unui hoț ordinar.

— Pentru tine sunt gata să intru și-n foc. Dar de ce „ordinar”? Am lăsat două bancnote în cutia cu scrisori.

— Va rezista oare? E hodorogită rău…

Dar bicicleta rezistă tocmai pentru că este veche. E binecunoscut faptul că producția modernă pe zi ce trece e de tot mai proastă calitate.

Zburăm pe marginea șoselei cu douăzeci de kilometri pe oră, sub ploaia torențială și mânați de vânt. După oboseala mersului chinuit pe jos, acest zbor lipsit de griji este destul de plăcut și Edith, care stă pe ghidon, între brațele mele,

mi s-a cuibărit la piept ca într-o îmbrățișare. Eu îi respir mireasma ușoară a părului cu simțământul că zbor nu spre casa din oraș care nu este casa mea, ci către altceva mult mai frumos, care ne așteaptă dincolo de tunelul întunecat al nopții.

Probabil Edith simte același lucru, sau ceva asemănător, pentru că, iată, își lipește obrazul de al meu. Da, această femeie are marea calitate că știe să tacă atunci când trebuie. Zburăm tot așa până spre miezul nopții, când intrăm pe străzile pustii ale Amsterdamului și oprim în fața casei.

O conduc pe Edith și, ca să fiu cavaler până la capăt, intru pentru o clipă. Dar sunt clipe care durează o veșnicie…

*

O noapte minunată poate avea un sfârșit mai puțin minunat. A doua zi secretara mea se scoală cu temperatură.

— Ai răcit ieri, culcă-te din nou!

Ea încearcă să se opună, dar pentru că abia se ține pe picioare, ca un copil ascultător se culcă din nou în pat. Îi fac un ceai, dau fuga până la farmacie să cumpăr unele medicamente, apoi mă îndrept spre „Zodiac.” Probabil că Evans își continuă beția, ori se odihnește, deoarece Rolls-Royce-ul nu-i la locul lui obișnuit. Răsfoiesc în grabă corespondența din dimineața aceea și la prânz mă reped acasă să văd cum se simte Edith. Din nou mă întorc deoarece îmi mai rămân multe probleme de rezolvat, îndeosebi una, asupra căreia reflectez neîncetat.

Cele două descoperiri de ieri din vila lui Evans - Rovolt și postul de radio - le-am făcut desigur din întâmplare, dar întâmplarea aceasta fericită o aștept de mai bine de un an. De altfel întâmplarea nu-i de loc o chestiune de noroc, cum ar putea să pară, ci rodul firesc al așteptării; ea vine

totdeauna numai dacă știi s-o aștepți timp îndelungat. Iată că dintr-o dată ipoteza „Zodiac plus C.I.A.” se confirmă pe două linii: ucigașul lui Liubo face parte din garda personală a lui Evans, iar legătura prin radio cu agenturile din țările noastre o fac tot oamenii lui Evans. Ocupând în activitatea comercială a firmei „Zodiac” un post absolut formal, Evans conduce de fapt cea de-a doua activitate - spionajul. Firma solidă, cu tranzacțiile ei solide, nu-i nimic altceva decât o fațadă, sub care activează un centru de spionaj.

La prima vedere s-ar putea presupune că activitatea oficială a firmei „Zodiac” se desfășoară în întreprindere, iar cea neoficială în vilă. Dar am dovezi suficiente să combat o astfel de presupunere. Din observațiile mele prudente dar de lungă durată, m-am convins că Evans merge rar la vilă. În schimb petrece în cabinetul său câte opt ore pe zi, deși sarcinile oficiale nu-i răpesc mai mult de o jumătate de oră, sau cel mult o oră. Vila pare prea accesibilă ca să tăinuiască unele secrete mari, iar căsuța grădinarului este prea modestă ca să servească la altceva decât ca post de radio. Evans probabil conduce ambele activități - cea legală și ilegală - din cabinetul său de la „Zodiac”, iar oamenii lui de nădejde se află desigur tot la „Zodiac”, în timp ce „slugile” îi asigură legătura cu postul de radio.

Totuși cele aflate, ca și presupunerile bazate pe aceste descoperiri, nu prezintă vreo valoare practică în ceea ce privește atingerea scopului final. Ceva mai mult, circumstanțele în care au fost făcute descoperirile pot fi fatale pentru rezultatul final. Nu există nicio garanție că președintele va uita sau că se va preface că a uitat incidentul cu Edith. Un gest nesocotit - în urma căruia aș putea zbura imediat de la „Zodiac”, fie singur, fie împreună cu iubita mea secretară.

Bineînțeles, norii întunecați de la orizont nu pot constitui un motiv să facem vreo prostie în continuare. Dar ceea ce

mă pregătesc să întreprind este absolut necesar și nu atât de riscant pentru moment. În clipa când ceasul din coridor sună, las corespondența, îmi iau impermeabilul și, fără să mă grăbesc, ies în stradă și pornesc, contrar obiceiului meu, nu spre cafeneaua din colț, ci în direcția opusă. Înainte de a coti arunc o privire în spatele meu să văd dacă într-adevăr nu-i nimeni pe urmele mele și, satisfăcut că am avut dreptate, continui să merg tot așa de încet.

O tânără în impermeabil bleumarin și cu părul blond ondulat, venind din urmă, trece pe lângă mine și mă salută, continuându-și drumul

— A, domnișoara Bosh! Bine că vă văd: mi-am amintit că am o obligație față de dumneavoastră.

Domnișoara se oprește o clipă și eu o ajung din urmă.

— Nu vă înțeleg. Ce obligație?

— Știți, Edith a făcut o descoperire formidabilă și pentru că e bolnavă m-a rugat s-o înlocuiesc. Este vorba despre un nou disc al lui Jango Reinhard, pe care voia să vi-l dăruiască. I-am promis că-l cumpăr eu și că am să vi-l ofer din partea ei.

— Foarte amabil din partea Edithei și-a dumneavoastră - îmi zâmbește Dora - dar nu trebuie să vă deranjați.

— Dimpotrivă, trebuie s-o fac cu orice preț, și asta chiar acum! Altfel Edith va crede că am uitat, după cum de altfel aproape că s-a și întâmplat.

Dora adaugă că-i mișcată de gestul meu și ne continuăm drumul spre Kalwerstraat.

— Trebuie să vă spun că improvizațiile lui Jango sunt într-adevăr excepționale cu totul noi și necunoscute până acum.

— Mă faceți curioasă, exclamă tânăra cu o bucurie copilărească. Jango e preferatul meu.

— Eu personal îl prefer pe Becket - îi spun șovăind de teamă să nu-i pocesc numele.

— O, Becket, da! Becket însă e cu totul altceva. Dar Beni Goodman vă place?

— E fantastic! bâigui riscând și de data asta să mă fac de râs.

Cumpăr de la magazin două discuri ale lui Jango - unul pentru Dora, celălalt pentru Edith - și când ieșim, ora fiind potrivită, propun să luăm câte o cafea cu tortă.

— Nu știu dacă e bine să accept - răspunde, șovăind Dora.

— De ce nu?

— Știți, mister Evans e foarte gelos când e vorba de relațiile personalului său.

— Ce relații! protestez eu. Parcă ce rău facem dacă intrăm într-o cofetărie. Și-apoi mister Evans este astăzi la vilă.

Torta de ciocolată promisă cât și argumentele mele se dovedesc suficient de convingătoare, așa că după puțin timp intrăm în cofetărie și ne așezăm la o masă, într-un separeu.

— Nu știam că mister Evans e atât de gelos - spun eu indiferent, în timp ce Dora se luptă cu felia dublă de tortă.

— Nu-i vorba de gelozie. Doar nu credeți că-i gelos și pe Van Alten? surâde tânăra.

— Atunci ce este?

— Nimic. Pur și simplu o chestiune de principiu.

— În orice principiu trebuie să existe un sens. Ce rău vedeți, de exemplu, în faptul că bem o cafea împreună?

— După părerea mea niciun rău, dar dacă ne-ar vedea, s-ar putea să zbor din serviciu.

— Glumiți.

— Nu glumesc de loc. Eva, secretara pe care a avut-o mai înainte, a fost concediată pentru o nimica toată. A dat-o afară fără prea multe formalități, deși îi era și prietenă.

— A, da, am auzit. Eva Schmid.

— Eva Lederer - mă corectează Dora. La „Zodiac”, cel puțin de când lucrez eu aici, n-a existat nicio Eva Schmid.

— Poate a fost numai un pretext. S-o fi plictisit de ea și, ca să se debaraseze…

— Dumneavoastră priviți lucrurile numai sub unghiul acesta - zâmbește Dora. Dar s-a debarasat tot atunci și de Van Vely, iar Van Vely nu-i era prieten…

— Van Vely? N-am auzit de el.

— Ei, da, pentru că nu sunteți de prea mult timp aici. Van Vely era a doua persoană care se ocupa cu arhiva. L-a concediat, deși era un bun funcționar. După cum și Eva era o secretară excepțională.

— Din moment ce erau excepționali presupun că n-au rămas fără serviciu.

— Nu, bineînțeles. De fapt Van Vely nici n-a avut timp să-și caute alt serviciu, pentru că după două zile s-a înecat.

— S-a sinucis?

— Circulă un zvon că s-ar fi sinucis, dar poate că i s-a întâmplat vreo nenorocire. Nu știu. Pe Eva au angajat-o după o săptămână la „Praiskaf”. Dar una e să te îngropi într-un târgușor ca Arnhem și alta e să lucrezi la Amsterdam.

— Adevărat, important este însă nu numai unde lucrezi și locuiești, ci și ce salariu capeți. Poți locui la Paris, dar dacă duci o viață ca a lui Van Alten…

— Cine-i de vină? Van Alten e un avar! precizează Dora. Când strângi bani pentru lumea cealaltă e normal să nu trăiești bine pe lumea asta.

Mai discutăm puțin despre unele lucruri lipsite de importanță și ne ridicăm.

— Vă rog să nu mă conduceți - îmi spune Dora la ieșire. S-ar putea să ne vadă cineva și n-aș vrea să înceapă bârfelile… Și vă rog din suflet, altădată nu mă mai opriți pe stradă!

— Bine, fiți pe pace, n-am să vă mai opresc. N-aș vrea să vă creez neplăceri.

Ea îmi mulțumește încă o dată pentru discul oferit și pentru tortă, iar eu, la rândul meu îi mulțumesc în gând pentru informațiile primite, apoi fiecare pleacă în drumul său.

O găsesc pe Edith în pat. Dar ea afirmă că se simte mai bine, iar discul lui Jango o înviorează de-a binelea.

— Nu mă așteptam la asemenea atenție din partea ta - remarcă Edith, punând discul.

— Dora mi-a amintit - mărturisesc eu. Am întâlnit-o întâmplător aproape de magazin, și asta mi-a dat ideea să-i ofer un disc de Jango din partea ta, iar ție să-ți ofer unul din partea mea.

Edith îmi aruncă o privire iscoditoare dar nu spune nimic, deoarece în acel moment răsună acordurile inegalabilei ghitare. Fantastic!

Capitolul VIII

În dimineața următoare, Edith are din nou temperatură așa că nu vine nici de astă dată la serviciu. Nu-i prea plăcut, dar îmi pot vedea astfel nestingherit de treburi. Profit de drepturile ce le am, ca șef, de a ieși din întreprindere oricând, și cu două ore înainte de sfârșitul programului mă îndrept spre gară, de unde iau trenul spre Arnhem.

Când cobor în mica gară modernă, ziua de muncă încă nu s-a terminat. Arnhem a fost distrus în timpul războiului de către hitleriști, de aceea aici totul este nou și modern, în afară de câteva monumente antice restaurate. Întreb de „Praiskaf” și iată-mă curând în mijlocul unui întreg complex de magazine spațioase și luminoase. Acesta este „Praiskaf”, dar nu-mi pot închipui, în imensitatea aceea, unde aș putea s-o găsesc pe Eva Lederer. Pentru că după părerea mea locul unei secretare excepționale trebuie să fie în direcția centrală, hotărăsc să încep de-acolo.

— Așteptați-o jos - răspunde portarul la întrebarea mea. Tocmai acum ies funcționarii.

— Mulțumesc, dar nu știu cum arată. Vin din partea unor cunoștințe de-ale ei…

Două minute mai târziu, portarul îmi arată o femeie tânără, zveltă, gingașă, cu fața palidă, care coboară grăbită treptele.

— Domnișoara Lederer?

Ea se oprește o clipă și aprobă cu sprâncenele ridicate întrebător.

— Aș dori să-mi acordați câteva minute pentru o convorbire serioasă.

— Dar nici măcar nu vă cunosc.

— Mă numesc Hofmann. Convorbirea este de un interes reciproc și nu ne va răpi mai mult de câteva minute.

— În cazul acesta…

Pornim împreună până la prima cafenea.

— Ați avea ceva împotrivă să intrăm aci?

— Știu eu? zice femeia stânjenită. Mă cam grăbesc.

— Și eu. Până bem o cafea, terminăm și discuția.

Ea acceptă din delicatețe. Bine că mai există și oameni delicați pe lumea asta.

— Vin în legătură cu fostul dumneavoastră șef, Evans - spun eu fără introducere, după ce comand cafelele.

— Să nu-mi vorbiți despre acest om! izbucnește Eva, cât pe-aci să se ridice de pe scaun. El mi-a distrus viitorul!

— Și pe-al meu - mă grăbesc să adaug. Tocmai de aceea vreau să vă vorbesc.

Femeia se lasă din nou pe scaun.

— Ce rău v-a făcut dumneavoastră?

— Mi-a răpit prietena. M-a invitat la vilă, chipurile să petrecem, și mi-a suflat-o de sub nas, fără să mai vorbesc de chiulul pe care mi l-a tras într-o tranzacție. Cu doi la sută mi-a dat mai puțin!

Pentru o persoană ca Eva Lederer, care îl cunoaște pe Evans atât de bine motivele invocate de mine speram să fie

convingătoare. Și într-adevăr…

— O, dar nu mă miră de loc, e stilul lui, dă din umeri Eva. Nu văd însă cu ce v-aș putea fi eu de folos.

Aștept până ce chelnerul lasă cafelele și tava cu dulciuri pe masă.

— Iată despre ce-i vorba: sunt convins că Evans n-a procedat numai cu mine așa. Omul ăsta n-are nimic sfânt…

— Bineînțeles. E un afemeiat și crede că totul i se cuvine. Deși de obicei procedează discret…

— Mă refer la duplicitatea tranzacțiilor.

— Nici în această privință nu vă înșelați. Dar el se ocupă numai de afaceri mari, de milioane de dolari.

— Cât ați fost dumneavoastră secretară probabil că ați observat multe.

— Firește. Am lucrat la el trei ani. Iar în trei ani...

— Și țineți minte desigur unele din aceste tranzacții.

— Cum să nu țin minte. Eu întocmeam contractele reale, iar cancelaria pe cele fictive. Mi-amintesc de contractele cu „Philips”, cu „Siemens”, cu „AEG” …

Și mai înșiră câteva firme.

— Și cum proceda, exact?

— Cum a procedat și cu dumneavoastră.

Răspunsul e nesatisfăcător, dar nu-i pot spune acest lucru.

— Cu mine a încheiat o tranzacție în valoare de cinci sute de mii - spun o cifră la întâmplare - am semnat oficial că am primit numai patru sute de mii, iar în realitate am primit numai patru sute nouăzeci.

Ea aprobă:

— Întocmai.

— Și separat, pentru justificarea mea la fisc, am semnat și un contract cu suma reală.

— Așa e. Numai că dumneavoastră sunteți o excepție.

— În ce sens?

— În primul rând pentru că Evans nu ia niciodată mai puțin de cinci procente, și-n al doilea rând pentru că rar se

ocupă de asemenea afaceri mărunte. De regulă cu mărunțișurile se ocupă Van Wermeskerken.

Femeia refuză țigara oferită și cu o înghițitură bea restul de cafea. Se pare că într-adevăr este grăbită.

— Nu înțeleg totuși ce urmăriți prin cercetarea acestor lucruri.

— Cum ce urmăresc? Vreau să-l demasc.

Ea mă privește cu compătimire:

— Mai bine renunțați. Vă creați mari neplăceri. Evans e un om puternic.

— Dar face gheșefturi de milioane!

— Ei, da, dar parcă numai el? Și-apoi dumneavoastră nu puteți prezenta niciun fel de dovezi.

— Imposibil ca documentația dublă să nu figureze în vreo arhivă!

— Este adevărat. Numai că nici dumneavoastră, nici oricine altcineva n-are acces la ea, deoarece este arhiva personală a lui Evans.

Eva își ia poșeta și se pregătește să plece. Dar înainte de a se ridica mă privește din nou cu ochii ei căprui catifelați și-mi spune încet:

— Vă sfătuiesc foarte serios: renunțați la ideea de a-l demasca pe Evans. Și vă rog foarte mult ca numele meu să nu fie amestecat.

— Despre aceasta puteți fi liniștită: nu vă cunosc, nici nu v-am văzut vreodată. Cât despre celelalte, lăsați-le în seama mea…

Eva mă privește cântărind parcă starea mea psihică:

— Știți, cândva în serviciul lui Evans a lucrat un individ cu numele de Van Vely.

— A, da, acela care s-a sinucis.

Ea aprobă:

— Evident, dumneavoastră sunteți la curent cu toate afacerile lui Evans. Mă gândesc însă că ar trebui să fiți atent, ca nu cumva să vă sinucideți și dumneavoastră.

Se ridică și cu un zâmbet vag pleacă.

*

— Noi încă n-am folosit toate posibilitățile de desfacere pe piața africană - spun eu luând țigara de foi oferită. Consider că în această privință se impune o întrevedere cu Bauer.

— Bineînțeles, Roland, bineînțeles - mă aprobă fără pic de reținere uriașul cu părul roșcat care stă la birou. Chiar zilele acestea deplasează-te până la München.

„Chiar zilele acestea” s-ar putea înțelege și „mâine”. Pentru mine o asemenea interpretare este foarte convenabilă, deoarece sosise timpul să acționez.

— E atât de urgent? întreabă nemulțumită Edith, aflând că plec chiar în ziua următoare.

— Ce rost are să mai amân? Tu și așa nu vii cu mine. Münchenul nu-ți prieste.

Ea nu-mi răspunde, deoarece nu are ce să-mi răspundă. Cu câteva luni în urmă, când am fost ultima oară la München, secretara mea a refuzat categoric să mă însoțească. Nu-mi răspunde, dar asta n-o împiedică să mă privească pieziș toată seara. Poate o indispune boala. Edith mai are temperatură și medicul i-a recomandat să nu iasă din casă.

A doua zi de dimineață, când trec pe la ea să-mi iau rămas bun, o găsesc îmbrăcată.

— Nu cumva vrei să ieși?

— Nu pot să stau mereu închisă în camera asta.

— Edith, nu fă prostii. Ți-a spus doar medicul.

Ea nu răspunde nici „da” nici „ba”. Dar dispoziția continuă să-i fie mohorâtă.

La München, în schimb, în ciuda toamnei este soare. Pe Karlsplatz plutește un miros greoi de benzină, automobilele abia se mișcă în șiruri compacte, aerul vibrează de bubuitul motoarelor și dintr-o dată încep să prețuiesc farmecul colțișoarelor liniștite din Amsterdam cu

cheiuri umbroase și canale adormite.

— Bauer mă întâmpină cu buna sa dispoziție de totdeauna, cu încrederea în sine și în viitorul Europei libere și, ca să-mi inspire și mie puțin din curajul său, îmi întinde mâna-i țeapănă.

— Ceva noutăți?

— Multe.

Îi vorbesc despre ultimele evenimente, spunându-i însă numai ceea ce am crezut eu că trebuie spus, apoi îi expun planul meu.

— Foarte interesant - mă asigură Bauer cu vocea lui rigidă de ofițer. Dar aici există un risc.

— Unde nu există risc? întreb eu. Dacă fugim cu orice preț de risc, eu nu pierd nimic: abia pot să apuc vârsta pensiei. Nu știu însă dumneavoastră unde veți ajunge.

— E cu putință să țineți mai mult la interesele noastre decât la ale dumneavoastră?

— Nu. De ce să fiu fățarnic. Consider însă că interesele noastre coincid perfect. Mă sufoc în postul acesta de funcționar, Herr Bauer. Eu nu fac parte din categoria oamenilor care își pot limita ambițiile numai la un simplu salariu. Vreau să dau această lovitură, să-mi primesc recompensa în bani gheață și să fiu din nou independent.

— Sunteți omul riscului, Roland. Am remarcat acest lucru încă de la prima noastră întâlnire.

— Al riscului calculat - precizez eu.

— Bine, n-o să intrăm în controversă. Cum ați calculat riscul, asta vor aprecia alții. Treceți mâine la prânz pe la mine.

A doua zi Bauer mă întâmpină cu aceeași dispoziție și cu aceeași expresie impasibilă a feței. Oricât ai încerca să pătrunzi o asemenea fizionomie, nu-ți vei putea îmbogăți cunoștințele în domeniul psihologiei. În loc să aprecieze de-a dreptul valoarea riscului calculat de mine, începe să cântărească punct cu punct temeinicia operațiunii care deocamdată există numai în capul meu.

— Planul nu-i lipsit de logică, remarcă în cele din urmă Bauer, oarecum împotriva voinței sale. Dar, repet, există și un risc…

Tac. Ce să mai spun? Expusesem totul detailat. Bauer își ațintește privirea asupra mea, zâmbește sec și pronunță cuvântul așteptat:

— Treceți la acțiune!

Tocmai mă pregătesc să întreb ceva, când Bauer mă oprește cu un gest:

— Țineți cont însă de ceea ce v-am spus și mai înainte: riscul vi-l asumați în întregime. La „Zodiac” nu reprezentați pe nimeni și faptele dumneavoastră vă privesc personal. Și să nu vă închipuiți că, dacă ratați lovitura, o să vă sară cineva în ajutor. Nu contați pe nimeni.

— Nici chiar pe Van Wermeskerken?

Întrebarea mi-a scăpat fără voie, dar Bauer în mai puțin de o secundă îi pătrunde sensul.

— În niciun caz nu puteți conta pe Van Wermeskerken!

El mă fixează cu insistență și privirea lui de obicei indiferentă de data aceasta este elocventă.

— Clar! aprob eu. Indicați-mi atunci pe cineva care să-mi acorde asistență tehnică.

— Da, asta da, se poate. Adresați-vă firmei „Furman și fiul”. Dar tot în numele dumneavoastră. Numai în numele dumneavoastră!

Bauer tace, de parcă mi-ar fi dat răgazul necesar ca sugestia să se imprime adânc în creierul meu. Apoi adaugă:

— Pentru orice eventualitate, vă voi da anumite informații despre această persoană…

— …Și-acum…

Scoate din sertar un revolver negru cu reflexe albăstrii și mi-l întinde:

— Cu urarea să nu aveți nevoie de el.

După jumătate de oră ies pe strada luminată de soarele amiezii. O clipă mai târziu, un om uscățiv cu părul cărunt

tuns scurt se strecoară dintr-un gang și trece pe trotuarul celălalt. Probabil o simplă coincidență, deoarece omul, fără să-mi dea nicio atenție, cotește pe strada vecină. Totuși, poate că n-a fost o coincidență. Acest individ îmi pare cunoscut, deși în momentul acela nu-mi amintesc de când îl cunosc și de unde. A trebuit să parcurg câteva sute de metri pe arșiță și aglomerație, scotocind în labirintul memoriei mele, ca să-mi aduc aminte: este „prietena" secretarei mele, bărbatul cu care ea s-a întâlnit în fața cafenelei, la Geneva.

*

Întreprinderea particulară de cercetări și urmăriri „Furman și fiul" - după cum se și cuvine unei astfel de instituții cu caracter secret - se află pitită în fundul unui labirint de clădiri vechi și curți interioare, printre canale pustii, înverzite. Întreprinderea are două încăperi. Prima servește ca salon de primire, cancelarie și arhivă, având de-a lungul pereților câteva dulapuri cu dosare prăfuite, un birou și o secretară incoloră și cam trecută, a doua încăpere, în care sunt introdus după ce am spus pe scurt secretarei cam ce doresc, este cabinetul de primire al detectivului particular Furman.

Omul cu fața gălbuie, ridată, și cu nasul coroiat, care mă întâmpină, probabil s-a cam dezobișnuit să primească vizitatori, deoarece ochii lui vii, neclintiți, trădează o vădită nedumerire.

— Dumneavoastră sunteți tatăl? întreb amabil, întinzând mâna.

— Nu, eu sunt fiul. Tatăl meu a murit.

— Condoleanțele mele…

— A murit acum douăzeci de ani - precizează Furman fiul.

— Păcat - spun eu. Dar această neplăcere ne așteaptă pe toți.

— Aveți dreptate.

— Iar atâta timp cât ne aflăm în viață avem de luptat cu neplăceri mai mici. Tocmai într-o chestiune de acest gen mi-am permis să vă deranjez.

Convingându-se că n-am nimerit la el din greșeală, șeful întreprinderii îmi arată în cele din urmă - cu mâna lui la fel de galbenă și zbârcită - un fotoliu șubred, iar el se instalează în celălalt, și mai hodorogit.

— Ca reprezentant al unor interese comerciale, am nevoie de informații discrete referitoare la o serie de afaceri… - încep eu întrebându-mă, la rândul meu, dacă n-am nimerit din greșeală în această împărăție a prafului și pustietății.

Furman mă ascultă atent și fără umbră de surprindere, în timp ce privirea lui vie și pătrunzătoare sare ca un iepuraș de lumină pe fața mea. Abia după ce termin, ochii lui se liniștesc și detectivul capătă o expresie gânditoare, de chibzuială.

— Verificarea este posibilă - spune în cele din urmă el, dar extrem de dificilă.

— Tocmai de-aceea m-am adresat dumneavoastră.

— …Iar lucrurile dificile costă - adaugă Furman fiul, fără să ia în seamă aprecierea mea măgulitoare.

— „Costă” e prea general spus - obiectez eu.

Șeful firmei reflectează adânc apoi rostește o cifră care într-adevăr necesită corecții. Corecția se face după o târguială serioasă, dar cu totul inutil, deoarece îndată ce precizez că informația îmi este necesară în câteva zile, Furman începe să se codească.

— Îmi cereți un lucru imposibil. Iar pentru un lucru imposibil totdeauna se plătește ceva mai scump. Va fi nevoie de deplasări urgente ici-colo, vor fi date recompense diverselor persoane și, la urma urmei, cu ce se alege firma?

— Bine - cedez. Dar numai cu următoarele două condiții: nicio amânare și discreție absolută.

— Când tratați cu firma „Furman și fiul”, aceste precizări sunt de prisos.

— Perfect. Îmi veți face un mare serviciu. De aceea am să vă dau și eu un sfat cu totul gratuit: încercați, dragă domnule Furman, să rezistați ispitei de a realiza dintr-o operațiune două onorarii…

— Mă jigniți…

— Dimpotrivă, întrezăresc înțeleapta dumneavoastră viziune asupra vieții. În cazul de față însă există pericolul ca această înțelepciune să vă inducă în eroare. V-am spus că nu apăr interesele mele personale. Iar persoanele ale căror interese le apăr sunt în posesia unor documente referitoare la activitatea dumneavoastră cu Gestapoul…

— Acestor lucruri de mult nu li se mai acordă nicio importanță - remarcă indiferent șeful firmei.

— Asta-i adevărat, dar numai la Bonn, nu și în Olanda, mai ales când e vorba de fapte ca ale dumneavoastră. Dacă scăpați o vorbă, domnule Furman, activitatea dumneavoastră în această țară a luat sfârșit.

— O, activitatea mea și așa e pe sfârșite. Și-apoi de ce să tulburăm trecutul?

— Dacă îl vom tulbura sau nu, depinde numai și numai de dumneavoastră.

Mă ridic, gata să-mi scutur impermeabilul de praf, dar din politețe mă abțin.

— Și încă ceva: moartea, după cum am mai spus, este o neplăcere inevitabilă, dar e inutil s-o grăbim. Evans…

— Sst, sst! își duce Furman degetul la buze. Despre asemenea lucruri nu se discută. Dați-mi mai bine un acont și debarasați-vă de orice teamă inutilă. Totul se va îndeplini în așa fel încât sunt sigur că-mi veți acorda un surplus de onorariu.

— Ca să primiți ceva în plus - răspund eu - este necesar să-mi mai faceți un mic serviciu.

— Cuvântul „mic” scoateți-l din vocabularul dumneavoastră! bombăne Furman. Nu lucrurile mici vă

interesează, îmi dau seama.

— Aveți dreptate. Dar dacă vreți să vă rotunjesc suma, căpătați-mi informații cu privire la următoarele probleme…

*

Sosisem de la München dimineața, și cum prima mea grijă a fost să descopăr pe „Furman și fiul”, abia spre prânz reușesc să trec pe-acasă. O găsesc pe Edith în pat cu temperatură mare. Purtată de valurile febrei, ea nici nu simte când intru în cameră. Pantofii plini de noroi din vestibul explică înrăutățirea bruscă a sănătății ei.

— Răceala s-a complicat. Are bronho-pneumonie - spune medicul chemat urgent în timp ce scrie rețeta pentru antibiotice.

Îndeplinesc dispozițiile date de medic pe cât îmi este cu putință, apoi trec pe la „Zodiac”, iarăși mă ocup de medicamente și ceaiuri, pe urmă îmi trece prin minte să telefonez frizerului dar, furat de atâtea griji, formez un număr greșit.

Spre ora cinci ies să respir puțin aer curat și mă așez sub umbrarul de pânză al unei cafenele. Timpul s-a răcit, suflă un vânt tăios, iar în jurul meselor din fața cafenelei se află lume puțină.

Chelnerul îmi aduce cafeaua și se retrage. Scot țigările, dar n-am chibrit. Sau cel puțin nu-l găsesc, deși îmi pipăi toate buzunarele.

— N-ați putea să-mi oferiți un foc? întreb pe omul care se află la masa vecină, cufundat în lectura ziarului.

Cu promptitudine, bărbatul, aprinde bricheta, iar eu, cum se obișnuiește între fumători, îi ofer pachetul cu Kent.

— Dar e ultima țigară…

— Nu face nimic, am un pachet întreg.

El ia țigara dar n-o aprinde, deși ar fi putut s-o facă - scurtul meu mesaj este ascuns în filtru.

Îmi beau cafeaua, las o monedă și, pentru că vântul suflă

destul de rece, o pornesc spre casă. Starea Edithei s-a înrăutățit și mai mult. Ea respiră greu din cauza febrei și uneori pronunță cuvinte fără sens. Spre deosebire de situațiile din filme însă, în vorbele ei fără legătură nu trădează niciun secret. Îngrozit, telefonez iarăși medicului, care sosește după puțin timp, însoțit de sora care-i face injecțiile.

După injecții, Edith zace toată noaptea în nesimțire, iar obrajii îi ard ca focul. Rămân de veghe într-un fotoliu, lângă patul ei, reflectând asupra problemelor mele. Printre altele, îmi trece prin minte gândul că secretara mea e pe cale de a pune capăt tuturor bănuielilor mele în modul cel mai radical - dispărând pentru totdeauna.

Păcat. Deși asta pare să fie unica rezolvare fără suferință a absurdei noastre prietenii: ea nu va mai simți nimic, iar eu nu voi avea remușcări. Și așa de două zile trăiesc sentimentul că am pierdut această femeie, așa că pierderea fizică nu mai poate fi decât o formalitate.

Cu un cuvânt am pierdut-o și, o dată ce-am pierdut-o, înseamnă că nu mi-a aparținut niciodată. În fond, o femeie ca ea aș fi dorit să am nu numai ca secretară, o astfel de femeie, hotărâtă, sinceră, delicată, chiar tandră uneori, dar fără exagerare, ordonată și atrăgătoare, fără o vanitate supărătoare, credincioasă, dar nu de un atașament supărător, în general o femeie reținută care să nu-ți fie o povară și de care nu te-ai putea plictisi, pentru că nu ți se bagă în suflet și nu abuzează de dragostea ta. Unele trăsături ale Edithei îmi amintesc de fosta mea prietenă Françoise, e o Françoise mai puțin rece și posedând o doză mai mică de cinism. Straniu, dar Edith într-adevăr îi seamănă, și această asemănare capătă acum un anumit sens, dacă luăm în considerație faptul că Françoise lucra în spionaj.

În zori febra i-a mai scăzut și pe fruntea secretarei mele apar mici broboane de transpirație. Spre prânz ea deschide ochii și bea ceai, ia inevitabilele medicamente, iar

sora îi repetă injecțiile. Spre seară se trezește din nou, pentru moment, apoi adoarme iarăși. Îmi petrec încă o noapte în fotoliu, moțăind neliniștit, pradă gândurilor mele negre legate de viitor.

Deocamdată totul depinde de o mulțime de „dacă” și toți acești „dacă” corespund întrebării pe care mi-o pune colonelul. Îi aud parcă glasul și-i văd degetul îngălbenit de tutun străpungând aerul, în timp ce generalul și șeful meu mă privesc cercetător. Dar toate aceste întrebări nu mă pot surprinde: pentru fiecare dintre ele am un răspuns și, dacă tot mă mai frământ, o fac nu pentru că vreau cumva cu orice preț să-mi chinui creierul, ci pentru că mă tem să nu fi scăpat întâmplător vreun nenorocit de „dacă”, a cărui apariție să-mi ducă totul de râpă.

A doua zi Edith se simte mai bine. Tot mai e toropită și stă mai mult culcată, ascultând melodiile sale de jaz preferate, în timp ce eu mă ocup de tabletele și picăturile prescrise și mă chinui să-i dau supa cu lingurița, deoarece totul îi provocă greață. Uneori îmi aruncă priviri fugare pe care eu mă fac că nu le observ, preocupat de menaj sau cufundat în lectura vreunei reviste, luate la întâmplare de pe masă.

— Tu manifești față de mine o grijă inexplicabilă, Maurice.

— De ce inexplicabilă?

— Oamenii de genul tău se gândesc numai la interesele lor personale.

— În cazul acesta înseamnă că și tu intri în sfera intereselor mele.

— Din ce motiv?

— Am să-ți explic când te vei însănătoși. Acum dormi!

Ea închide ascultătoare ochii, dar din nou îi deschide.

— Nu cumva în mintea ta, prin nenumăratele rafturi pline cu lucruri utile există și un mic raft rezervat sentimentalismului?

— Am să-ți explic totul amănunțit. Acum dormi!

Dau picupul mai încet, las aprinsă numai veioza albastră și mă instalez în fotoliu.

— Ori ești un om foarte bun - aud vocea înceată a Edithei - ori ții să te prefaci de minune. Ah, cum aș dori să fii într-adevăr foarte bun…

Aceste cuvinte ar fi trebuit să i le spun eu ei, dar bolnavii trebuiesc cruțați, cel puțin până trece criza. Așa că, noapte bună, scumpo, și dormi liniștită!

Profesia lui Furman o fi ea extrem de secretă, dar acest om nu reușește îndeajuns să-și ascundă starea sufletească. Încă de la intrare, din ținuta lui neobișnuită de țeapănă am înțeles că-i amețit de succesul repurtat. Și ca să nu existe vreo îndoială în privința aceasta, șeful întreprinderii de cercetări și urmăriri pronunță cu satisfacție abia reținută:

— Sper că ați adus suma în numerar…

— N-aveți grija sumei. Să vedem mai întâi pe ce-o dau.

— Pe o colecție de pietre prețioase.

El scoate din buzunar două cutii mici din material plastic, dar nu mi le dă, ci numai mi le arătă ca să le admir de la distanță:

— Iată microfilmele în două copii, după cum ne-am înțeles. Fotografiile tuturor documentelor în cele două variante. Afaceri de peste zece milioane.

Cifra nu-mi face nicio impresie și nu pierd ocazia să-i spun asta lui Furman-fiul.

— N-ați înțeles îmi zâmbește el. Zece milioane reprezintă numai diferența dintre partide, suma pe care Evans și-a însușit-o pentru osteneala dată.

— A, asta-i altceva - mă însufletesc. Să văd microfilmele.

— Prin urmare aveți banii? continuă Furman să strângă microfilmele în mâna sa uscățivă.

— Bine - oftez eu scoțând, teancul de bancnote dinainte pregătite. Dați-mi microfilmele și luați-vă banii.

Bătrânul îmi întinde cutiuțele și, luând pachetul, cu degetele-i extrem de abile pentru vârsta lui, începe să numere bancnotele.

— Dați-mi o lupă!

Furman ridică prevenitor mâna să nu-l întrerup și, după ce termină de numărat, scoate din sertar o lupă „de pe vremea lui Noe”, într-o ramă de bronz înverzit.

Totul este în ordine. Documentele fotografiate cu grijă - atât cele fictive cât și cele reale - confruntate, arată profitul realizat ilicit de Evans, atingând o sumă exorbitantă, ce justifică într-adevăr documentația.

— Ați lucrat impecabil - recunosc eu, strecurând microfilmele în buzunar. Și cealaltă problemă?

La care Furman îmi răspunde:

— Dar surplusul?

— Surplusul depinde de rezultat. Cum e?

— În limita posibilităților. Mai mult decât atât nu Furman-fiul, dar nici chiar Furman-tatăl n-ar fi putut să vă dea. Și aveți în vedere că bătrânul a fost unul dintre așii cercetărilor particulare.

— Nu mă îndoiesc - spun eu ca să evit amintirile familiare. Dar să trecem la fapte.

— Iată - răspunde șeful firmei, vârând din nou mâna în buzunar și scoțând o cutie, de astă dată de carton. Dumneavoastră cu ce ieșiți?

În loc de răspuns, arăt buzunarul din dreapta umflat din cauza portofelului.

— Tinere, șovăie Furman. Sunt eu într-adevăr perspicace dar nu într-atât încât să pot vedea prin haina dumneavoastră. Fiți amabil și arătați-mi bancnotele.

— Ce-i în cutie rezolvă problema? întreb eu.

— Nu pe deplin - recunoaște Furman.

Și văzându-mi dezamăgirea, adaugă:

— Lipsește un singur lucru, dar mai mult de-atâta, v-am spus, nici Furman-tatăl n-ar fi putut realiza. E suficient să vă spun că pentru acest lucru pot sta la închisoare mulți ani.

Ar fi putut să stea la închisoare din motive pur tehnice, iar eu sunt destul de prost crescut să i-o spun. Iată că și

una dintre primele îndoieli devine certitudine. Problema e: în ce măsură? Scot portofelul.

— Cât?

*

După „Furman și fiul” fac o vizită cu totul de altă, natură, unei alte întreprinderi. Trebuie să culeg roadele unei afaceri încheiată între mine și firma „Mercedes”. Ea constă în simpla schimbare a unui cec cu o mașină, încât întreaga operațiune comercială nu-mi răpește mai mult de o jumătate de oră și mă costă mult mai puțin decât microfilmele ce se găsesc în buzunarul pantalonului meu.

Mercedes-ul în care mă instalez, de culoare neagră, nu se deosebește de miile de mașini care circulă pe străzi. De altfel în general, dorința mea de totdeauna a fost să mă contopesc cu mulțimea, iar nu să bat la ochi, de-aceea n-am ținut de loc ca mașina mea să aibă dimensiunile unui vagon de dormit, ori să fie de un roșu aprins sau de un verde strident.

Îmi petrec după-amiaza la „Zodiac”. Cât timp Edith a fost bolnavă, pe masa mea s-a adunat multă corespondență. Răsfoiesc hârtiile ce nu suportă amânare și îl informez scurt pe Van Wermeskerken despre două-trei tranzacții în perspectivă. Când ies din cabinetul lui, mă întâlnesc cu președintele. Îl salut cu respectul cuvenit, la care el îmi răspunse cu un salut rece. Omul acesta n-a avut niciodată o atitudine prea cordială față de mine, totuși din comportarea lui constat că n-a uitat cele petrecute. Un „dacă” pe care contam fusese zădărnicit, în schimb un alt „dacă” de care mă temeam se confirmă. Două date care schimbă întreaga situație.

Van Wermeskerken este omul lui Bauer. Dar asta nu-mi folosește la nimic. Că Van Wermeskerken este omul lui Bauer, mi-am dat seama de la început. Altminteri ar fi fost exclus să fiu acceptat într-o întreprindere ca „Zodiac” fie

chiar pe linia activității ei oficiale. E drept că uriașul m-a trimis pentru verificare în Bulgaria. Dar a făcut-o bucuros, deși verificarea i-a fost sugerată de Worner, întrucât și Bauer socotea necesară o asemenea verificare. Lui Van Wermeskerken, aflat în slujba spionajului de la Bonn, făcând parte dintr-o categorie de elită, nu-i era îngăduit să înfrunte riscurile mici. Rangul său nu-i permite să tragă cu urechea ori să se ocupe de treburi mărunte. Izolat în cabinetul său, el rezolvă afacerile de mare anvergură, iar misiunea de a trage cu urechea a încredințat-o unui pește mărunt, lui Maurice Roland, adică mie.

Uriașul roșcovan este deci omul lui Bauer. Și totuși, dacă i-ar trece cuiva prin minte să mă dea afară de la „Zodiac", Van Wermeskerken n-ar mișca un deget tocmai pentru că este omul lui Bauer, având nevoie de el, i-a dat dispoziție să se mențină într-o conspirație adâncă. Așa că, asumându-mi toate riscurile, urmează să-l înfrunt singur pe Evans.

Și iată că, pentru a-mi face și mai dificilă sarcina, adversarul pe care mă pregăteam să-l atac îmi ieșea în întâmpinare. Cu câteva clipe înainte de a se auzi pe coridor soneria care anunță trecerea de la activitatea profesională la viața particulară, Raimann apare în ușa biroului meu și-mi propune să dăm o raită pe la cafeneaua din colț să vedem ce se mai întâmplă pe-acolo. Eu personal n-am nimic împotriva unei asemenea inspecții și iată-ne instalați la locul obișnuit de lângă fereastră, comandând o sticlă de Martini. Urmează cuvintele banale de genul „ce mai e nou?" și „nimic deosebit" până când, înfierbântat de băutură, pistruiatul se apleacă spre mine și-mi comunică:

— Săptămâna viitoare pleci în Polonia.

— În ce calitate?… fac eu pe naivul.

— Așa cum ne-am înțeles. Zilele acestea punem problema în fața lui Van Wermeskerken. Șeful este la curent și nu cred să refuze. De rest, mă ocup eu.

— Numai de nu s-ar ivi complicații.

— N-ai teamă, complicații nu vor fi.

— Am impresia că Evans e supărat pe mine…

— Te referi la întâmplarea aceea? Prostii. Încă dea doua zi a uitat totul. Evans știe să treacă cu buretele peste trecut! E o personalitate excepțională, mai cu seamă în privința băuturii.

— Bine, Konrad. Te cred. Dacă noi n-am avea încredere unul în altul…

Îl privesc drept în ochi. Mă privește și el, apoi își mută privirea. Sunt momente când și cel mai inveterat fățarnic încearcă un sentiment de jenă.

Discuția continuă până terminăm de băut sticla cu Martini, dar fără să conțină mai departe nimic esențial, dacă nu luăm în considerație unele generalizări înțelepte făcute de Raimann în legătură cu relațiile dintre bărbat și femeie.

O dată ajuns acasă, n-o găsesc pe Edith. Ce femeie stranie! Era cât pe ce să plătească cu viața o imprudență, iar acum o ia de la capăt. Mă lungesc pe patul ei, fără să-mi dau osteneala să aprind lumina. Cred că au trecut vreo zece minute, când aud că se furișează cineva pe scări și ușa de la intrare se deschide cu prudență. Se deschide apoi și ușa de la cameră și dintr-o dată se răspândește lumina puternică a policandrului. Urmează o exclamație înăbușită:

— De ce te-ai speriat? o întreb eu.

— Dar tu de ce stai în întuneric?

— Ca să fac economie. Astăzi mi-am cumpărat mașină și trebuie să mă gândesc cum o voi achita.

Mașina este o temă bine venită pentru Edith. Ea bate din palme, plăcut surprinsă - gest lipsit de naturalețe, deoarece secretara mea nu-i obișnuită să gesticuleze și începe să mă întrebe ce marcă e mașina, modelul, culoarea ei și-mi propune chiar să coborâm imediat ca s-o vedem: în două cuvinte, cât pe ce să explodeze de entuziasm. Eu, la rândul meu, las impresia că accept cu plăcere aceste elanuri, că-mi face plăcere să fiu dus de nas și n-o mai

întreb unde a fost.

Tocmai această comportare a mea - poate exagerată - începe s-o irite în loc s-o bucure. Așa sunt unele femei - li-e teamă să nu le întrebi ceva și, dacă totuși le întrebi, neapărat te vor minți, dar dacă nu le întrebi mor de ciudă și nu mai au liniște.

— Nici măcar n-ai fost curios să știi unde am fost? mă mustruluiește pe un ton neglijent, pregătindu-se să-și schimbe rochia cu capotul.

— De ce să fiu curios?

— Pentru că așa ești obișnuit.

— Prietenia ta m-a ajutat să mă debarasez de o mulțime de deprinderi rele - îi răspund cu un fior de admirație, deoarece boala n-a răpit nimic din frumusețea secretarei mele.

Femeia rămâne încremenită cu capotul în mână. Încearcă să-mi spună ceva, dar, amintindu-și de magnetofonul invizibil, îndreaptă spre mine o privire cercetătoare, pe care în trecut o folosea adesea iar apoi, treptat, a dat-o uitării. Îi răspund la rândul meu cu o privire limpede, de copil nevinovat.

Edith se înfășoară în capot și se îndreaptă spre bufet:

— Bei ceva?

— Mulțumesc. Am băut.

Ea se întoarce, se așează în fotoliul de lângă pat, aprinde o țigară și din nou mă privește întrebător.

— Ce-i cu tine în seara asta? Ți s-a întâmplat ceva?

— Nimic. Dar cu tine ce-i?

Edith dă din umeri în semn că nu intenționează să răspundă tachinărilor mele și continuă să fumeze în tăcere. Mă mulțumesc să-i urmez exemplul. Și stăm în această cameră a tăcerii, aparent liniștiți, ca doi soți, dar amândoi simțim prezența unei a treia persoane, invizibilă, care stă postată între noi și n-are de gând să ne dea pace - prietenul nostru comun NEÎNCREDEREA.

Femeia strivește în scrumieră țigara pe jumătate fumată

și din nou tulbură liniștea, de data aceasta numai cu o privire ce pare să spună.

„În serviciul cărui spionaj ești, dragul meu?”

„Sper că în serviciul aceluiași spionaj ca și tine, scumpa mea!” - răspund tot cu privirea.

„Nu mai ai încredere în mine?”

„De ce să n-am? Dimpotrivă!”

Și continuăm să stăm așa, ca niște soți, și ne transmitem semnale prin intermediul ochilor. Dar cum acest dialog mut e destul de obositor, întrucât niciodată nu poți fi sigur de semnificația exactă a unei priviri de femeie, mă ridic în cele din urmă, căscând cu o plictiseală reținută și - de data aceasta cu voce tare - îi urez lui Edith noapte bună și vise plăcute.

Mă retrag în camera mea de la primul etaj, mă culc și sting lumina, deoarece știu din experiență că pe întuneric poți reflecta mai bine. Întunericul te izolează de toate fleacurile care ar putea să-ți rețină privirea și să te distragă. Întunericul îți dă prilejul să rămâi singur cu tine însuți, dacă îndeobște e cu putință ca omul să rămână singur în mijlocul acestui stol de vedenii și himere.

Întâlnirea cu Evans, la vilă, a făcut ca în mintea mea să se nască o întrebare esențială, iar întâlnirea de astăzi cu Raimann mi-a dat răspunsul la această întrebare. Am toate motivele să cred că s-a pus la cale concedierea mea rapidă și definitivă de la „Zodiac”. Raimann îmi va trasa sarcina pomenită, eu o voi îndeplini, după care Worner drept recompensă, mă va concedia. Iar Evans, bineînțeles, va dirija jocul de la distanță. Pot, desigur, să nu accept propunerea lui Raimann, dar asta n-ar rezolva nimic. L-aș determina doar pe Evans să mă înlăture prin alte mijloace.

Dar dacă sunt victima propriei mele suspiciuni? mă întreb singur. Poate că Evans a uitat cu adevărat, sau, dacă nu a uitat, e numai îmbufnat din cauza incidentului petrecut, și-i va trece. Poate că Raimann acționează într-adevăr în virtutea înțelegerii noastre, fără să fi primit vreo

dispoziție din partea lui Evans. Poate… Dar nu cred.

Este foarte clar cine dirijează întreaga combinație. Și nu-i de crezut că Raimann și-ar putea permite să acționeze în acest caz fără să aibă instrucțiuni din partea lui Evans. Comportarea celor doi - chiar pentru un psiholog amator ca mine - este ușor de ghicit. Un om de profesia mea poate fi înșelat uneori de o femeie care îi spune „te iubesc”, dar e totdeauna capabil să surprindă ura ascunsă și prietenia fățarnică a adversarului său. Este aproape sigur acest lucru, dar și de n-ar fi, din moment ce există probabilitatea unui pericol, trebuie s-o incluzi în calculele tale și să nu te liniștești până n-ai trecut obstacolul.

Există perioade de așteptare și perioade de acțiune. Important este să nu confunzi timpurile. Eroare gramaticală fatală. După ce ai așteptat mai bine de un an, dintr-o dată sosește momentul când o singură zi pierdută în așteptare e în stare să ducă totul de râpă, cu toate că și în acțiune eșecul nu-i exclus. Mi se strânge inima la gândul că după pregătiri atât de îndelungate, operațiunea ar putea eșua în câteva clipe datorită unei întâmplări absurde. Ai cântărit totul, ai analizat, ai studiat, dar întâmplările ce pot avea loc sunt atât de multe și atât de variate încât tot timpul te urmărește teama de a nu fi scăpat ceva care să-ți fie fatal.

În ziua aceea, primul lucru util pe care l-am făcut cu Mercedes-ul a fost o plimbare în mijlocul naturii pentru a-mi deschide pofta de mâncare. Asta mi-a sugerat, ideea de a lăsa una din copiile microfilmelor împreună cu cifrul miniatural, într-un loc tăinuit, o ascunzătoare cunoscută numai de mine și, bineînțeles, de persoana care va lua aceste materiale și le va trimite centrului.

Și iată că din nou îmi închipui ședința din cabinetul generalului, de data aceasta fără mine, deoarece nu am posibilitatea fizică de a participa la toate ședințele. Generalul tace, cu capul aplecat, tace și colonelul, și șeful meu, fiecare cufundat în gândurile sale, de parcă ar păstra

un moment de reculegere, deși nimeni n-a pronunțat aceste cuvinte.

— Mda, oftează în cele din urmă generalul, ceea ce înseamnă: e timpul să reîncepem lucrul.

— A fost un bun agent deși, cu fanteziile lui… pronunță parcă pentru sine șeful meu.

— Un practician excepțional - precizează colonelul pentru a nu spune că uneori n-am apreciat suficient analizarea și cercetarea faptelor. Un spirit practic excelent, ca și Anghelov, și tot ca Anghelov…

El se oprește, dar sfârșitul frazei e ușor de presupus.

— Cazul lui Boev e puțin diferit - spune sec generalul.

Am avut întotdeauna sentimentul că generalul, de cele mai multe ori, era de părerea mea, deși se ferea s-o arate. Și el, înainte de a ajunge general, a trecut prin multe încercări și știa bine că în viață lucrurile nu sunt atât de clare și logice cum sunt înfățișate în întruniri și că există atâtea lucruri neprevăzute - întâmplări idioate ce se ivesc în ultimul moment, încordare și nervi măcinați - despre care la ședințe nu se vorbește, deși fiecare știe cât l-a costat acest neprevăzut, deși fiecare își dă seama că un plan, oricât de bine gândit, până la cel mai mic amănunt, un plan cheie de rezolvare a unui întreg caz, nu face nici două parale dacă îți lipsește curajul de a-l pune în aplicare hotărât și cu mult sânge rece.

— Cazul lui Boev e puțin diferit - repetă generalul. Boev a căzut înainte de final, un final ce putea fi frumos. Boev a căzut și lucrurile din nou se complică, dar acum dispunem de date suficiente ca să putem continua fără întârziere. Este meritul lui Boev că înainte de a-și asuma riscul s-a îngrijit în mod conștiincios de urmași.

Nu știu dacă generalul va vorbi exact așa. Toate acestea sunt bineînțeles închipuirile mele, dar într-adevăr nu s-ar putea spune că nu m-am îngrijit de posteritate. Cel care mă va înlocui, nemaifiind nevoit să-și bată capul cu o mulțime de lucruri, va putea să-și desfășoare nestingherit

operațiunea, o operațiune care să aibă într-adevăr un final reușit.

Hai, dormi! mă îndemn singur. Ești bun de scos la pensie cu viziunile acestea post-mortem. Întunericul te izolează și îți permite să gândești mai adânc, dar în întuneric vezi lucrurile mai în negru. Hai, dormi!

Cred că am ațipit cu adevărat și nu știu cât timp am dormit, când aud pe coridor pași ușori. Probabil visez, mă gândesc, deoarece e imposibil să fie cineva în coridor… Ușa am închis-o doar eu, iar cheia se află pe dinăuntru. Dar aceste măsuri nu mă împiedică să aud pași, mai întâi nedesluși și îndepărtați, apoi foarte clari. Atât de clari, încât parcă aș auzi pe cineva care își târăște ușor piciorul. E Liubo - îmi spun. Numai Liubo își târa astfel piciorul, în urma rănii pricinuite de un glonte. Da, într-adevăr, Liubo e cel care deschide ușa și se oprește în prag, parcă așteptând să-l invit. Dar eu îl iau la rost: — Ascultă, de ce faci glume de-astea când știi prea bine că ești mort? Iar el îmi răspunde ca între prieteni că amănuntele acestea n-au nicio importanță și continuă să stea și să mă privească. Iar eu mă întreb ce vrea să spună cu asta și dacă nu cumva e o aluzie că și eu sunt mort, deși nu mi-am dat încă seama de acest lucru. — Ascultă, Liubo… - încerc să-l conving, dar Liubo dispare, deși în ușă mai stă cineva. Edith! Și faptul acesta explică totul. Vasăzică am confundat-o în întuneric. Și îmi spune Emil, iar eu mă răstesc la ea: — Care Emil? Nu-i niciun Emil aici - și mă gândesc cu înfrigurare dacă n-am scăpat vreodată ceva față de ea. Dar nu-mi amintesc să mă fi trădat cumva, deși ea continuă să-mi spună astfel, de parcă ar vrea să mă enerveze: — Emil… Emil…

Nu ești în toate minții, frățioare - îmi spun deschizând ochii și aprinzând veioza de pe noptieră. Începi să te smintești. De ce să mă smintesc? îmi răspund și mă ridic să-mi iau țigările. Acestea sunt numai visuri stupide, pe care le visează oricine. N-am nicio intenție să-mi ies din minți. Aprind o țigară Kent și datorită mirosului de tutun

bine cunoscut și a luminii plăcute, totul în jurul meu capătă aspectul obișnuit. Câteva fumuri de țigară trase în piept mă conving că sunt în toate facultățile mintale. Desigur, nervii îmi sunt încordați din cauza așteptării îndelungate, dar nu-i nimic, își vor reveni la starea normală în momentul acțiunii!

Ce am de riscat? Mai nimic. Aproape patruzeci de ani de când străbat în lung și-n lat acest pământ, pe când alții n-au apucat nici douăzeci. N-am fiu de cinci luni, nici soție, nici vreun alt angajament de acest gen. Ultima mea prietenă doarme în apartamentul de sus. Într-adevăr, ființa ei mi-e scumpă și foarte apropiată, altfel nu m-ar urma și nu m-ar urmări pas cu pas de-atâta vreme. Altceva? Altceva nimic. Locul îmi este asigurat și rezervat de mult. Vorbesc de locul cuvenit în mormântul frățesc al celor necunoscuți. Când nu ești singur, te simți totdeauna mai bine. Hai, prieteni, faceți-mi și mie puțin loc, să mă așez și eu, uite colo, lângă acela cu pălăria de panama îmbibată cu sânge!

Capitolul IX

O nenorocire nu vine niciodată singură. Dar dacă a venit a doua, asta nu înseamnă că ai scăpat de-a treia. A doua zi spre prânz, când ies cu Edith de la „Zodiac”, mai să mă ciocnesc nas în nas cu Anna Ferrari. Este îmbrăcată după ultima modă, cu o rochie ce ar putea părea cămașă de noapte dacă n-ar fi atât de scurtă. Se plimbă prin hol cu o expresie de ușoară plictiseală, legănându-și șoldurile și rotindu-și privirea în toate părțile, ca să vadă ce impresie face. Această privire, nici vorbă, de îndată mă prinde în

raza ei, și-n clipa aceea buzele rujate puternic încremenesc întredeschise de surprindere, dar prezența secretarei mele oprește la timp exclamația care era cât pe ce să-i scape:

— „O, Albert!”

Tocmai atunci Morandi coboară scara. Trecând cu pași mărunți pe lângă noi și, îndreptându-se spre Anna, reușește totuși să surprindă în treacăt privirea mea prevenitoare: „Bagă de seamă, că altfel!…” Amândoi ies înaintea noastră, cotind-o spre dreapta, în timp ce noi o luăm în direcția opusă, spre restaurant.

— De unde o cunoști? mă întreabă pe un ton indiferent Edith.

— Pe cine?

— Femeia care voia să-ți spună ceva, dar s-a abținut.

— Nu te înțeleg. Care femeie? Nu poți fi puțin mai concretă…

— O! N-are nicio importanță! răspunde Edith. Din moment ce nu-mi răspunzi direct, te pregătești să minți. Iar eu nu-s dispusă să ascult minciuni.

— Se pare că nu ți-ai revenit de pe urma bolii - constat eu cu indulgență.

— Pentru mine mai serioasă boală ești tu: tăceri pline de semnificație, priviri cercetătoare, bănuieli…

Mă pregăteam să-i răspund ceva, dar mi-o ia ea înainte, într-un acces de cuceritoare sinceritate feminină:

— Spune-mi, Maurice, de ce totul între noi s-a umbrit pe neașteptate? A fost atât de frumos, apoi deodată…

— „Apoi”?… Când „apoi”.

— Vreau să spun după călătoria ta la München.

— După călătoria mea la München am petrecut la căpătâiul tău trei zile și trei nopți.

— Știu și-ți sunt profund recunoscătoare. Dar asta nu schimbă situația. Am sentimentul că ai început să te ferești, că nu mai ai încredere în mine.

— Fantezii.

— Aseară nici nu m-ai întrebat unde am fost - își

amintește Edith.

— De ce să întreb când știu.

Femeia îmi aruncă o privire fugară.

— Ce știi?

— Știu că ai fost la coafor. Nu sunt orb.

Răspunsul ar fi trebuit s-o liniștească, dar nu sunt sigur că într-adevăr s-a liniștit. Traversăm în tăcere podul canalului și o pornim pe chei. Câțiva pași încă și, înainte de a ajunge pe străzile aglomerate, întrebarea nepronunțată aseară îmi răsună pe neașteptate în urechi cu o intimitate plină de tandrețe:

— Spune, Maurice, în serviciul cărui spionaj ești?

La care răspund cu replica dinainte pregătită:

— Sper că în serviciul aceluiași spionaj ca și tine, draga mea.

— Dar ți-am spus pentru cine lucrez eu.

— Regret, eu nu pot să-ți spun nimic mai mult.

— Da, pentru că n-ai încredere în mine. Altfel m-ai folosi măcar ca ajutor.

— Dar îmi ești un ajutor prețios.

— Lasă - răspunde ea oarecum jignită. În genere, regret c-am început această discuție. Nu vreau să fiu agasantă.

Nu găsesc necesar să obiectez, deoarece intrăm pe strada cea mai animată, unde se afla și restaurantul. Sigur că Edith s-a dus să-l întâlnească pe bărbatul cu păr cărunt și, ca să mascheze, s-a abătut și pe la coafor. La care, probabil, s-a adăugat și o scurtă discuție cu Dora Bosh. Combinația mea cu Dora Bosh n-a fost deosebit de strălucită și puteam fi sigur că Edith va căuta să afle ceva, dar atunci n-o bănuiam prea serios pe Edith și nici n-aveam timp pentru acțiuni mai subtile. Acum, de asemeni, nu dispun de timp și nici nu vreau să mă justific în fața ei, nici să-i întăresc convingerea că mă duce de nas. Edith este de asemenea unul din pericolele apropiate, dar până ce acest pericol va intra în acțiune, problema trebuie rezolvată, iar dacă nu se va rezolva, amănuntele de genul Edith nu vor

mai avea pentru mine nicio importanță.

Intrăm în restaurant, iau galant impermeabilul femei și-l agăț împreună cu al meu în cuier, dar când să ne îndreptăm spre masa noastră obișnuită, de lângă fereastră, constatăm că este ocupată de o altă pereche.

— Locurile noastre sunt ocupate - remarcă Edith.

— Prea devreme… - răspund eu.

Ea mă privește lung dar nu spune nimic și ne îndreptăm spre altă masă.

După-amiază mi-am zis că, dacă Edith a fost la coafor, de ce nu m-aș duce și eu la frizer? Ah, frizerii și coaforii ăștia… O oră mai târziu servesc o cafea în localul din drumul spre frizer, și pentru că vremea așteptărilor afară a trecut de mult și vântul tăios, șfichiuind stropii ploii reci, este atât de puternic încât te poate lua pe sus și pe tine, nu numai pălăria, intru în odaia din fund, bine încălzită, îmi agăț impermeabilul în cuier și mă tolănesc într-un fotoliu moale de piele.

Cafeaua este bună și ținând seama de condițiile climaterice de afară repet comanda, iar după aceea mă îndrept spre frizer, dar pe drum constat că, dintr-o eroare, impermeabilul pe care l-am luat pe mine nu-mi aparține. E drept că seamănă mult cu al meu, de aceea l-am și confundat, dar, spre deosebire de propriul meu impermeabil, acesta conține în buzunar un bilețel. Ceva cu totul personal. Ceva în genul unei informații în legătură cu o ființă apropiată.

*

Să spun că plouă, ar însemna să mă repet prea mult. Dar în seara aceasta toarnă într-adevăr cu găleata și ștergătoarele parbrizului abia pridideșc să înlăture șuvoaiele de apă ce se scurg de pe capotă, iar fascicolele orbitoare ale farurilor la numai doi metri de botul mașinii se împrăștie într-o difuză lumină albicioasă. Noroc că drumul mi-e cunoscut - l-am parcurs de mai multe ori pe

jos - dar atunci când mergi pe jos vezi lucrurile într-un fel, iar când ești în mașină, cu totul altfel.

Conduc cu mare prudență, ca să nu zbor de pe șosea la vreo serpentină și să nu scap răscrucea. În cele din urmă zăresc vag drumul îngust, părăsit, pierdut în masa compactă a copacilor uriași. Trag mașina în marginea șoselei, sting farurile și o pornesc pe jos.

Șlepul - al doilea din dreapta - se găsește la mai puțin de două sute de metri de locul unde am oprit, totuși, până să ajung la el, ploaia m-a udat până la piele. Sar pe punte, fac prudent o verificare fugară, smulg firul telefonului întins de la mal, apoi cobor fără zgomot cele trei trepte până la ușă și, fără să bat, apăs pe clanță.

Încăperea este luminată de un bec slab, ce răspândește o lumină gălbuie. Van Alten stă la masă în același loc unde l-am văzut ultima oară, numai că acum nu mănâncă, ci răsfoiește un catalog - judecând după fotografiile pe care le zăresc de la distanță - un catalog pentru vile standard. Omul închide brusc catalogul și se ridică atât de iute încât mă aștept ca în același moment să strige după ajutor.

— Pare-mi-se că v-am speriat - spun eu în engleză. Am uitat să bat la ușă…

— Ce doriți? întreabă cu ostilitate Van Alten, întinzând mâna spre telefonul de pe masă.

— Aveți răbdare, vă explic imediat. Dar mai întâi vreau să vă previn: nu strigați că nu vă aude nimeni și nici altfel n-aveți cum să luați legătură cu lumea din afară. Telefonul este întrerupt, iar pistolul, după cum vedeți, e prevăzut cu amortizor.

La aceste cuvinte îi arăt de la distanță arma, convins, fiind că nu-i lipsesc cunoștințele elementare asupra materialelor balistice. Apoi mă apropii de fereastră și, pentru o mai mare intimitate, trag perdeaua. Dar să creezi intimitate în acest hambar plutitor e un lucru imposibil. Încăperea-i întunecoasă și mobilată mizerabil, în limitele strict necesare. E straniu cum poate un om care primește

un salariu zice-se regesc să trăiască într-o asemenea ambianță.

— Ce vreți de la mine? întreabă tot atât de ostil Van Alten, pe un ton ceva mai reținut însă.

— Vreau să vă fac o propunere. O puteți accepta sau nu, dar trebuie să mă ascultați.

El nu răspunde și continuă să stea în picioare, tot atât de încordat.

— Să ne așezăm - îi propun.

Van Alten se așează pe scaunul de pe care se ridicase și mașinal dă catalogul la o parte. Eu mă așez în partea cealaltă a mesei, continuând să țin revolverul la îndemână, pe masă, în fața mea să-l am la nevoie, dar destul de departe de interlocutorul meu pentru a fi în afara sferei de acțiune a mâinilor lui uscate și osoase.

— Probabil bănuiți că-i vorba de arhivă. Am nevoie de anumite informații.

— Ce arhivă? întreabă cu voce stinsă Van Alten.

— Arhiva care vă este încredințată. Și în special cea ultra secretă.

— Nu știu nimic de existența unei astfel de arhive.

— Așa? În cazul acesta ce faceți câte zece ore pe zi în încăperea de deasupra cabinetului lui Evans?

— Întrebați-l pe Evans!

— O voi face mai târziu. Acum te întreb pe dumneata!

Omul nu binevoiește să răspundă. Stă nemișcat, strângând cu dârzenie maxilarul său colțuros și plimbând doar privirea bănuitoare când la țeava revolverului, când la fața mea.

— Uite ce-i, Van Alten: să nu ne pierdem timpul cu minciuni și ocolișuri. Ești destul de inteligent să înțelegi că atunci când cineva vine la dumneata cu un revolver, n-are rost să umbli cu minciuni sfruntate, îmi permiți?

Permisiunea se referea la țigara pe care mă pregăteam s-o aprind, fără a mă folosi de mâna dreaptă, destinată revolverului. Van Alten nici de data aceasta nu răspunde,

așa că mă hotărăsc să aprind țigara fără permisiunea lui. Trag de două ori adânc și întreb, fixându-l în ochi, ba chiar între ochi, exact la rădăcina nasului:

— Care-i situația? Ți-ai procurat banii pentru vilă?

Omul continuă să tacă, dar mă privește și mai dușmănos.

— Ai strâns banii pentru casă? Pentru teren, pentru construcție și toate celelalte?

Trag o nouă porție de fum, continuând să-l supraveghez pe olandez.

— Îți imaginezi că ai o extraordinară experiență de viață, Van Alten. Dar după părerea mea, ești naiv ca un copil.

— Nu ți-am cerut părerea!

Omul începuse să se enerveze. E bine și așa. Mai bine decât nimic.

— Te-ai lăsat antrenat într-un joc în care de la început ți s-a asigurat locul celui care pierde. În timpul războiului ai fugit în America, iar mai târziu, nemaiputându-te menține la suprafață, te-ai lăsat ademenit de promisiunile lui Evans: un salariu bun și un viitor asigurat. Dar viitorul dumnitale e aici, Van Alten - și arăt în jos. Și când spun aici, am în vedere nu șlepul, ci fundul canalului.

Olandezul continuă să tacă, dar privirea nu i se mai plimbă de colo până colo, ci rămâne pironită asupra mesei. Omul ascultă.

— Probabil știi tot atât de bine ca și mine ce sfârșit a avut colegul dumitale Van Vely? Același sfârșit te așteaptă și pe dumneata, ca și pe Van Vely, în afară doar de locul înecului. Trăiești ca un adevărat sihastru, economisind și ultimul ban, pentru a-ți înfăptui un vis atât de dorit. Dar acest vis nu-l vei înfăptui niciodată, deoarece munca pe care o faci te obligă să știi extrem de multe și n-o să ți se permită să te retragi. Oamenii care știu prea multe rar apucă bătrânețile, Van Alten!

Omul își ridică încet privirea de pe masă:

— Toate acestea te privesc și pe dumneata.

— Într-adevăr, mă privesc și pe mine. Tocmai de aceea,

în folosul amândurora, aș vrea să încheiem un târg. Nu-s căzut din lună și știu perfect că un serviciu se face contra serviciu. Ți-am spus ce mă interesează. Și știu, de asemeni, ce-ți trebuie dumitale ca să-ți salvezi pielea și să-ți înfăptuiești visul. Rămâne numai să facem târgul.

— Dumneata vorbești ca să te afli în treabă - îmi spune cu dispreț Van Alten. Și te joci de-a tocmeala. Eu nici nu ți-am propus ceva, nici nu ți-am cerut.

— E o chestiune de timp, Van Alten. E suficient să reflectezi puțin și ai să înțelegi singur că afacerea e de un interes reciproc.

— Dă-mi răgaz atunci. Lasă-mă să mă gândesc.

— Bineînțeles. Dacă-i vorba de câteva minute, nu ne vom certa.

— Nimeni nu ia hotărâri decisive în câteva minute. Mai ales sub amenințarea revolverului.

— Regret. Dar dacă dumneata ai de gând să te sinucizi, eu nu intenționez să-ți țin de urât. Să nu-ți închipui că am să mă duc acasă să aștept până tragi o fugă la Evans să-i raportezi. Oricare ți-ar fi hotărârea, aici ai s-o iei, chiar în seara asta. Și ca să te ajut, mai fac o precizare: asupra sumei nu ne vom tocmi. O vei primi în două rate - prima rată la încheierea înțelegerii și a doua după îndeplinirea misiunii.

— Dumneata vrei să-mi dai iluzia că mă salvezi de la o eventuală pieire, sortindu-mă alteia absolut inevitabile și neîntârziate! remarcă ostil olandezul.

Fraza aceasta răsună ceva mai concret. Între timp, încăpățânarea făcuse loc gândurilor haotice, printre care începe să se contureze căutarea unei soluții.

— Dimpotrivă, îți deschid unica posibilitate de salvare - ripostez eu. Lumea este mare și plină de colțișoare liniștite. Adăugând la suma promisă și o identitate nouă, îți vei putea asigura o bătrânețe pe placul inimii dumitale.

— Și dacă refuz?

— N-ai să faci asta - îi răspund calm. Știu că-ți place

viața, deși trăiești ca un ascet.

— Evans te-a trimis! spune pe neașteptate olandezul.

Aceste cuvinte nu dovedesc înțelepciune, afară de cazul că le spune intenționat, urmărind ceva.

— Nu, Van Alten. Știi prea bine că nu mă trimite Evans. Dacă Evans n-ar avea încredere în dumneata, ar folosi metode de verificare mult mai subtile. Deși, după părerea mea, nu și-ar pierde el timpul cu astfel de verificări.

Omul își pironește din nou privirea asupra mesei. Urmează câteva minute de tăcere.

În cele din urmă ridică ochii, îmi aruncă o privire pătrunzătoare și-mi spune:

— O sută de mii!

— Guldeni?

— O sută de mii de dolari.

Scump. Mult mai scump decât m-a costat afacerea Morandi. Dar sfârșitul totdeauna costă mai mult decât începutul. Și-apoi, pentru a asigura visul unei vieți omenești, o sută de mii de dolari nu-i chiar atât de mult. De fapt în cazul de față nu suma mare mă pune pe gânduri, ci iuțeala cu care a fost luată hotărârea. Această trecere aproape bruscă de la refuzul categoric la acceptarea definitivă nu-mi place de loc.

— Bine. S-a făcut. Am promis să nu ne tocmim. Dar dumneata nici nu m-ai întrebat ce doresc în schimb?

— Ba ai spus mai înainte.

— În linii mari.

— Atunci aștept explicații.

— Mulțumesc. Dar mai întâi permite-mi să-ți mai dau un sfat: nu adopta tactica dublă pe care numai un om simplu ar adopta-o în situația dumitale: „Promit acestui individ marea cu sarea, ca să-mi salvez pielea și să pun mâna pe cele cincizeci de mii, iar mâine îi povestesc totul lui Evans și probabil mai primesc și de la el ceva”… Singurul lucru pe care îl vei primi de la Evans va fi glontele de care crezi că ai scăpat trădându-mă.

— Nu mă sperii. Știu eu asta.

— Cu atât mai bine. Și îți dai seama, cred, că o persoană, când îndeplinește misiuni ca ale mele, nu-i singură. Încercarea de a mă înlătura pe mine ți-ar atrage răzbunarea întregii organizații.

— Mi-nchipui - răspunde cu o ușoară plictiseală olandezul. Ești omul lui Gelen.

— Ce te face să crezi asta?

— Mi-am amintit ce bănuieli planau la început asupra dumitale. Se vorbea de unele afaceri cu o firmă germană… Ești omul lui Gelen.

— Gelen sau altul, n-are importanță - răspund evaziv. Și-acum să revenim la oile noastre. Ceea ce îți cer e un lucru foarte simplu: cheile de la seif.

— Ești nebun! exclamă uluit Van Alten.

— Poate. Dar dumneata nu pierzi nimic din asta. Banii pe care îi vei primi nu-s tipăriți la casa de nebuni.

— Cheile nu sunt la mine.

— Dar unde sunt?

— Rămân într-un loc anumit în cabinetul lui Evans.

— Ia-le de-acolo.

— Îți închipui cumva că pot scoate și pune la loc cheile când am poftă?

— Nu-mi închipui nimic. Am destule informații în legătură cu asta. Numai că în momentul de față eu te întreb pe dumneata.

— Numai dacă rămân în arhivă până târziu am cheile. Mi le lasă Evans când îmi dă de lucru…

— Ce anume?

Olandezul tăcu probabil ca să-și ticluiască răspunsul.

— Van Alten! mă răstesc la el. Fără pauze! Ce-ți dă de lucru? Descifrări?

Van Alten dă din cap.

— Atunci cred că în fiecare zi rămâi. Că-i mult de lucru.

— Nu-i chiar așa - ripostează omul. Eu descifrez numai unele cifrograme urgente, care îl interesează personal pe

Evans. Celelalte sunt transmise fără a fi descifrate.

— Unde?

— Întreabă-l pe șef. De unde să știu eu.

— Și cheile?

— Cheile rămân în seiful secret din cabinetul lui Evans, ascuns în dosul unei rame cu o hartă veche. Seiful mi-l lasă întredeschis. De îndată ce pun cheile înăuntru și-l închid, seiful se încuie automat. Și dacă vrei să știi, un mecanism special marchează cu exactitate de secunde când s-a încuiat seiful.

— Totuși, un anumit timp dispui de aceste chei.

— Termină o dată cu cheile! răspunde enervat olandezul. Atâta lucru nu ești în stare să înțelegi, că securitatea unei arhive secrete, din moment ce-i secretă, nu se bazează numai pe un singur element? Cheile sunt doar un element din multe altele…

— Știu - îl întrerup eu. Nu mă învăța dumneata pe mine. Cine stă de gardă jos la intrare?

— În orice caz nu portarul.

— Dar cine?

— Unul din oamenii lui Evans.

— Iar sus la arhivă?

— În arhivă nu-i nimeni.

— Atunci de ce e în permanență lumină?

— Arde lumina, dar nu-i nimeni. E lumină doar pentru curioși ca dumneata… care și-ar putea închipui că au dat de o încăpere lăsată în voia soartei…

— Ce fel de instalație de alarmă are etajul?

— Instalația comună a întregii clădiri.

— Sistemul e controlat din biroul Dorei Bosh?

Olandezul face iar un gest afirmativ.

— Dar care-i combinația?

— Ce combinație?

Van Alten tresare, pe de o parte din cauza țipătului meu neașteptat, pe de alta din cauza revolverului îndreptat spre el:

— Majuscule - rostește el mașinal.

— Minți! mă răstesc din nou. Tot ce știi tu știu și eu. Și te întreb numai ca să te verific. Combinația este formată din șase litere și douăsprezece intervale.

— Nu mă lua pe mine la sigur! răspunde mânios Van Alten. Combinația o știu eu mai bine, pentru că o formez de patru ori pe zi. Ți-am spus: majuscule, la plural, cu „S” la sfârșit.

— Iar intervalele libere?

— Trei, doi, unu. Unu, doi, trei, după fiecare literă.

— Bine. Vom verifica acest lucru împreună.

— Ești nebun! Nebun de legat! exclamă aproape cu disperare olandezul. Îți spun că-i imposibil să pui piciorul acolo. Tot ce se poate face e să-mi spui ce anume te interesează ca să cercetez și să-ți aduc eu informațiile dorite.

— A, nu! Asta nu. Știi bine că oamenii de meseria mea sunt foarte neîncrezători. Documentele de care am nevoie trebuie să le văd cu ochii mei, înțelegi?

Van Alten tace. Pune ceva la cale. Sper că nu în detrimentul meu.

— Mai există o posibilitate, a doua și ultima. E însă foarte riscantă.

— Spune, să vedem.

— Să pătrunzi în camera secretă când sunt și eu. Pentru o jumătate de oră, nu mai mult.

— Când?

— Evans mă va lăsa acolo după orele de serviciu, în asemenea cazuri, înainte de a ieși, chem omul de la poartă ca să încuie etajul lui Evans. Dumneata vii mai devreme, iei ce-ți trebuie, apoi te întorci în biroul dumitale și, când chem omul de gardă sus, te strecori neobservat.

— Mda. S-ar putea și așa. Dar unde-i riscul?

— Evans. S-ar putea să se întoarcă după ceva. Se întâmplă rar, dar se întâmplă.

— Și dacă se întoarce?

— Te privește. Nu eu fac încurcătura.

— Unde aș putea să mă ascund?

— Nicăieri.

— Cum „nicăieri”? Dar podul?

— Nu există scară spre pod. Și de fapt capacul de la pod este bătut în cuie.

— Cum, sus nu există niciun dulap gol, nicio nișă?

— Doar coridorul spre toaletă. Dar nu poți să te ascunzi, deoarece Evans oricând poate pătrunde acolo.

— Bine. Văd eu ce fac.

— Dumneata crezi că…

— Mă privește numai pe mine! repet eu. Dacă Evans ne va surprinde cumva, până discut cu el, n-ai decât s-o ștergi.

Fără să spună nimic, Van Alten își mișcă buzele într-un zâmbet negru.

— Dar să sperăm că nu vine - adaug eu. Mai degrabă în afara operațiunii există risc. Deci pe când?

— Știu eu? Mâine, poimâine, răspoimâine… Nu știu. Va trebui să pândesc momentul potrivit.

— Bine - aprob eu. Dar ai în vedere că nu pot aștepta prea mult.

— Nici eu. În situația în care mă pui…

— Niciodată n-ai fost într-o situație mai bună: la un pas de fericire. Dar fii atent să nu faci vreun pas în direcția opusă! Din clipa asta și până când operațiunea va lua sfârșit ești supravegheat.

— Nu mă sperii - bolborosește Van Alten.

— Ai scăpat din vedere să-mi spui cum mă vei avertiza.

— Exact la ora cinci și zece am să sun la telefonul dumitale direct și am să spun: „Scuzați, am greșit numărul”. De altfel și dumneata ai scăpat ceva din vedere. Banii!

— Am carnetul de cecuri la mine.

— N-aș dori să am de-a face cu cecuri. Ar însemna să-mi las semnătura la bancă.

— Ce importanță are? Și dacă primești banii în numerar, tot va trebui să semnezi o chitanță.

— Nu semnez nimic! Nici chitanță, nici cec! mă întrerupe grosolan Van Alten. Nu dau niciun document la mână.

— Dar nici n-am să umblu prin oraș cu buzunarele ticsite de bancnote…

— Dacă ai venit să închei un asemenea târg trebuia să vii cu banii!

— De unde să știu c-o să-mi ceri o asemenea sumă? Am la mine doar douăzeci de mii.

— Dă-i încoace!

Scot din cele două buzunare două pachete a câte zece mii dolari și le arunc pe masă. Van Alten le ia cu o prefăcută indiferență, dar înainte de a le pune în buzunar, cu o abilitate și rapiditate uimitoare răsfoiește colțurile ca să se convingă de conținut. Apoi, luminat de o altă idee, adaugă:

— Dați-mi și-un cec pentru restul de treizeci de mii.

— De acord. Numai mută scaunul ceva mai departe, că mă incomodezi.

El înțelege aluzia și, fără să obiecteze, se trage puțin înapoi. Mut revolverul în mâna stângă și completez cecul.

— Te previn că la a doua rată îți voi cere chitanță pentru întreaga sumă, îi spun întinzându-i cecul. Atunci n-o să mai ai de ce să te temi.

— Cu o condiție: dă-mi optzeci de mii în numerar, și primești cecul înapoi.

În ce privește operațiile financiare, individul se arată a fi mai dificil chiar decât Furman-fiul. Întrebarea-i dacă va fi tot atât de onest ca el.

— Sper că n-ai de gând să pleci de acasă în seara asta… - mormăi eu, ridicându-mă și strecurând revolverul în buzunar.

— Unde naiba să mă duc?

— Nu de alta, dar afară plouă strașnic. Să nu răcești. Și

în genere, zilele acestea ar trebui să te îngrijești în mod deosebit de sănătate.

Urez apoi olandezului noapte bună și ies.

Afară într-adevăr toarnă cu găleata.

*

În ziua următoare nu se întâmplă nimic deosebit. Dacă mi-a trecut la un moment dat prin minte că vreun individ cu fața palidă și ochelari ar putea pătrunde în biroul meu să mă întrebe „ce mai faci?” și să-mi tragă un glonte în cap, am fost dezamăgit. Nimeni nu apare, nici chiar Raimann, și orele se scurg ca de obicei la „Zodiac”, în muncă și tăcere, într-o ambianță de birou care răspândește miros de ceară de parchet.

Exact la orele cinci, când soneria de pe coridor ne amintește că în afară de activitatea de birou mai există și alte bucurii, Edith își ridică privirile de pe carte și mă întreabă:

— Plecăm?

— Tu poți pleca. Eu mai rămân puțin - răspund eu, fără să-mi ridic privirea de pe corespondența cu care mi-am încărcat din timp biroul.

Femeia ridică din umeri în sensul „cum dorești”, își aranjează părul, își ia bunurile mobile - poșeta, umbrela, impermeabilul - și pleacă. Faptul că rămân, este cu totul neobișnuit, dar evident ea interpretează aceasta ca o manifestare a răcelii ce a intervenit între noi, mai ales în ultimele zile.

Aștept până la cinci și zece, apoi pun corespondența în sertar și mă îmbrac fără grabă, dar nimeni nu mă sună la telefon, pentru a-mi spune „Scuzați, am greșit numărul”.

A doua zi scena se repetă aidoma. A treia zi la fel. Și mai trec câteva zile. Edith s-a obișnuit să plece singură fără să mă mai întrebe. Cum aude soneria pe coridor, își ia lucrurile și iese. Fată simțită. Și procedează astfel nu

numai seara la cinci, dar și la prânz, convinsă că o evit în mod demonstrativ. Cu atât mai bine. N-am decât să-i mulțumesc că nu mă silește să-i dau explicații mincinoase asupra neașteptatei mele pasiuni față de activitatea de birou.

Lipsa unor schimbări neașteptate în situație, iată ce mă neliniștește și-mi dă totodată speranțe. Poate că Van Alten s-a ținut de cuvânt și n-a trăncănit de vizita mea nocturnă pe „iahtul" său. Și-atunci probabil că olandezul așteaptă momentul potrivit. Dar nu-i exclus, de asemeni, ca Van Alten să nu-și fi ținut gura. Faptul că până acum nimeni nu m-a împușcat și nici nu m-a călcat vreo mașină nu-i de loc garanția unui viitor fericit. Nu-s în situația lui Liubo, dar asta nu înseamnă că sunt într-o situație mai bună. Pe Liubo l-au lichidat repede și fără prea multe ceremonii, deoarece planul de a-l interoga mai detailat eșuase și era clar că el poseda informații fără prea mare importanță. Cu mine lucrurile stau cu totul altfel. Lucrez de mai bine de-un an aici, în lăcașul sfânt al centralei, și Evans ar trebui să fie idiot să-și închipuie că în tot acest timp n-am simțit nimic și n-am transmis nimic celor care m-au trimis. Prin urmare, dacă îmi este sortit să mor de moarte violentă, acest lucru nu se va întâmpla fără anumite formalități preliminare, în scopul de a se afla ce anume am transmis.

Deocamdată am impresia că nu-s urmărit, și asta m-ar putea liniști dacă n-ar fi numai o impresie. Există forme de supraveghere greu de sesizat și-i de presupus că într-un anumit moment, ca acesta când vânatul nu trebuie speriat prea devreme, oamenii lui Evans vor recurge tocmai la asemenea forme. Pereții care te înconjoară au urechi, ferestrele pe lângă care treci au ochi și faptul că nimeni nu-i pe urmele tale nu constituie nicio dovadă că nu ești supravegheat. Și-apoi, la urma urmelor, de ce te-ar mai urmări dacă se știe dinainte când și cum poți fi prins în flagrant delict? Nu este exclus ca întârzierea lui Van Alten să se datoreze pregătirii unei operațiuni în legătură cu

prinderea mea.

Nu, nu-i exclus. Pare chiar foarte posibil. Dar acest risc, chibzuit în prealabil cu toate variantele lui îl accept ca pe-o regulă a jocului, după cum o regulă a aceluiași joc este și decizia de a lovi primul. Regula aceasta extrem de utilă, de a lovi primul atunci când încăierarea devine inevitabilă, am deprins-o pe pielea mea încă din fragedă copilărie, cu laturile ei pozitive și negative.

Asta s-a întâmplat după anii petrecuți la orfelinat, unde mi-am primit educația, și după ce mi-am făcut un prim stagiu ca servitor în casa unei cucoane care m-a alungat în palme din raiul ei ce răspândea un miros de parfum franțuzesc și sudoare. Era spre sfârșitul verii și întâmplarea mă călăuzise spre rampa gării de mărfuri, unde soseau în fiecare dimineață și așteptau să fie descărcate zeci de vagoane cu pepeni. Pentru o zi de descărcat pepeni se plătea douăzeci de leva, sumă nu prea mică, dacă te gândești că, pe deasupra, la prânz mă puteam înfrupta oricât din harbuzii calzi dar dulci și zemoși, iar seara mi se îngăduia să iau câți pepeni puteam duce în brațe.

În prima seară, când am pornit spre casă cu un alt puști, ținând subsuoară pepenii încinși de soare, doi tineri au răsărit din umbra pieții și s-au îndreptat agale spre noi.

— Cât v-au dat? a întrebat unul.

— Ce să ne dea… - că mi-am rupt șalele de azi-dimineață, s-a tânguit tovarășul meu de drum, vrând parcă să-i înduplece pe haidamaci.

— Ei, așa se câștigă banul… - a bombănit cel de-al doilea vlăjgan. Câți biștari ați scos?

Noi tăceam, privindu-i pe necunoscuți cu o neliniște crescândă.

— Cât v-au dat mă?! a strigat din nou vlăjganul.

— Câte douăzeci… de leva - a bâiguit tovarășul meu.

Nu vedeam niciun rost să mă bag în vorbă. Doar îmi roteam privirea, în speranța că voi descoperi vreo cale de

scăpare, dar nu întrezăream niciuna. Piața era pustie, dacă nu socoteam un alt grup de vlăjgani care, în colțul celălalt, ațineau calea altor nenorociți ca noi.

— Câte douăzeci spui? a exclamat unul dintre derbedei. Păi nu merită să vă omorâți pentru atâta!

Și pe neașteptate a zbierat:

— Ce căscați gura, mă! Hai, scotociți-vă, altfel o încasați!

Am vrut s-o rup de fugă, dar pumnul vlăjganului m-a atins drept, în față. Din nas mi-a țâșnit sângele. Zburându-mi din mâini, pepenii s-au spart pe caldarâm. Și în timp ce încercam să-mi opresc sângele din nas, tâlharii m-au cotrobăit prin buzunare, apoi un al doilea pumn, de data aceasta în ceafă, m-a făcut să înțeleg că s-a pus capăt discuției.

— Blegi mai sunteți! ne-a spus a doua zi omul la care lucram, când i-am povestit pățania noastră.

— Dar ce puteam face? a întrebat prietenul meu.

— Ce să faci? Lovește tu întâi!

— Păi erau mai puternici decât noi…

— N-are importanță. Când nu mai ai încotro, lovește tu întâi! Atinge-l din senin, să-l podidească sângele! Bagă frica în el! Și dacă nu l-ai doborât, cât se ține el de nas, tu șterge-o!

Sfatul era logic, dar părerea mea a fost că-i mai bine să nu-l verificăm în practică, de aceea am recurs la un șiretlic. Împreună cu prietenul meu, în loc să trecem prin piață, am hotărât să traversăm calea ferată. Nu ne-ar fi trecut prin minte că șiretlicul nostru va fi descoperit de banda de golani! Ne-am dat seama abia când am ieșit din zona gării. În fața noastră au apărut doi necunoscuți. De data aceasta discuția a început altfel:

— Cine v-a dat voie, bă, să treceți pe-aici!?

Și-atât. Alte replici n-au mai urmat. Prietenul meu a rupt-o la fugă peste linie, urmărit de unul dintre golani, în timp ce eu am dat drumul pepenilor din mâini și cu toată

puterea l-am lovit cu pumnul în nas. Speriat de sângele care i-a țâșnit din nas, vlăjganul și-a cuprins fața în palme, iar eu am luat-o la goană printre cocioabele și șanțurile de la periferia orașului. M-am oprit abia când am simțit că nu mă mai țin picioarele.

Mă aflam tocmai în perioada de creștere și, cum nu mă hrăneam de ajuns, eram înalt și firav, așa că un vlăjgan ca adversarul meu n-ar fi avut ce-alege din mine. Tocmai de-aceea succesul m-a cam amețit. „Lovește primul!" îmi spuneam. Ăsta-i secretul: „Lovește primul și nu te teme!"

Încurajat de descoperirea făcută, a doua seară am pornit cu prietenul meu de-a dreptul prin piață, cu atât mai mult cu cât și drumul peste linie se dovedise tot atât de periculos. Mergeam prin mijlocul pieții, pe unde era lumină, dar asta nu ne-a salvat de întâlnirea nedorită.

— Cât ați câștigat, fraților?

Tânărul care întreba era același pe care l-am întâlnit în prima seară și acest lucru mi-a dat mai mult curaj, deoarece trebuia să mă răzbun. Și unde mai pui că vlăjganul era singur.

— Ajutor! a strigat, prietenul meu.

Derbedeul s-a întors spre el iar eu, calculând bine lovitura, l-am atins pe adversar în nas. L-a podidit sângele, dar contrar așteptărilor mele vlăjganul, fără să-și piardă cumpătul, s-a năpustit asupra mea și mi-a repezit un pumn în burtă de m-am chircit de durere. Apoi tâlharul m-a lovit cu piciorul drept în față și totul în jurul meu s-a cufundat în beznă. Cercuri roșii îmi jucau în ochi și o durere sfâșietoare îmi sfredelea măruntaiele. Mă sufocam… apoi nu-mi mai amintesc nimic.

A doua zi dimineața, numai umflături și vânătăi, icnind mereu de-o greață permanentă, mă aflam din nou în mijlocul grămezilor de pepeni. Seara, eu și prietenul meu ne-am aciuat într-un vagon gol și am dormit acolo până în zori, când vagonul a fost atașat la o garnitură. Epilogul era demn de luat în seamă: din orice situație se poate găsi o

ieșire. Dar și povața din ajun merita să fie luată în seamă, cu o precizare însă: să lovești primul este bine, dar numai dacă ai de-a face cu un fricos. Sau dacă adversarul nu-i fricos, să lovești atât de puternic încât să nu mai fie necesară o a doua lovitură. Altfel e mai bine să eviți lupta.

Acum, orice-ar fi, încăierarea e inevitabilă. Așa că cel mai bun lucru e să lovesc primul. Ceea ce mă și pregătesc să fac.

*

Tocmai când mă uit la ceas, sună telefonul. Ridic receptorul și aud fraza stupidă pe care o așteptam de mult:

„Scuzați, am greșit numărul…”

Ies în coridor și pornesc fără zgomot spre cabinetul lui Evans. Scara spre ieșire începe exact din mijlocul coridorului. Dacă apare cineva înainte de a ajunge la scară, nu-mi rămâne decât să-mi amân operațiunea. Dincolo de scară însă, circulația de pe coridor e legată de riscuri și mai mari, deoarece n-aș putea da nicio explicație convingătoare în legătură cu prezența mea în această parte a clădirii, mai ales la o asemenea oră. Dar nu e momentul să mă gândesc la pericol. Perioada chibzuielii a trecut.

Coridorul se întinde nesfârșit de lung iar ușile din ambele părți par mai numeroase ca oricând. Merg totuși fără să mă grăbesc inutil, străduindu-mă să nu-mi scârțâie pașii pe linoleum. Traversez anticamera pustie cu biroul Dorei Bosh, intru în cabinetul președintelui și închid ușa fără zgomot. Ușa din stânga este ușor întredeschisă, dar suficient ca să pot vedea scara ce duce sus. Urc treptele și iată-mă în încăperea de la etajul patru.

Această cameră a visurilor mele, camera arhivei secrete, are un aspect destul de banal și dezamăgitor. Două fișete metalice de un verde închis, pentru documente, un seif mare de aceeași culoare, ferestrele cu obloane închise, o

ușă ce dă spre toaletă și un birou vechi, la care stă Van Alten cu o înfățișare puțin încordată.

— Seiful e descuiat - spune în surdină olandezul. Dar te rog, repede.

— Și dulapurile? întreb în timp ce deschid ușa masivă a seifului.

— Și ele sunt descuiate, dar acolo se găsesc numai documente comerciale. Te rog, grăbește-te!

Dacă Van Alten face pe nervosul fără să fie, atunci e un bun actor. Neliniștea lui însă, chiar sinceră, nu este în stare să mă liniștească, deoarece motivele fricii lui pot fi multe și variate. Într-un chip sau altul, acest om își are destinul în propriile-i mâini, lucru cu care eu nu mă pot lăuda.

Dosarele care mă interesează se află într-adevăr în seif. Nu sunt teancuri întregi cu mape, dar ținând seama de faptul că informațiile, scrise extrem de mărunt, pe o hârtie foarte subțire ocupă un volum mic, cantitatea lor este impunătoare. Pun dosarele pe birou și scot din buzunar aparatul minuscul de fotografiat.

— Ajută-mi să termin mai repede - îi șoptesc lui Van Alten.

Docil, olandezul ține dosarele deschise dând foaie după foaie, în timp ce eu, cu coatele sprijinite de birou, țăcănesc cu aparatul de fotografiat.

— Nu cumva ai de gând să fotografiezi totul? mă întreabă abia stăpânindu-și nervozitatea.

— O fac numai pentru dumneata - îngân eu - ca să nu te mai deranjez a doua oară.

Deși pare o nimica toată, operațiunea aceasta ne răpește aproape o oră. Și cu cât ne apropiem de sfârșit, cu atât mai nervos e olandezul, încât tot mai des trebuie să mă răstesc la el:

— Ține dosarul ca lumea!

— Nu da câte două foi deodată!

— Gata! spun în cele din urmă, punând la loc aparatul.

— Și banii? întreabă olandezul.

— Dacă vrei cec, ți-l dau imediat. Sper că ai avut posibilitatea să te convingi de contul meu la bancă.

— Nu mă interesează contul dumitale! Ți-am spus că n-am nevoie de cecuri!

— Atunci mâine seară vei primi și restul de bani.

— Până mâine ai putea s-o ștergi! mormăie arhivarul.

— Te credeam mai deștept, Van Alten. Tocmai acum, în ultimul moment, ții neapărat să mă dezamăgești? Nu-ți dai seama că în acest caz misiunea ar fi pe jumătate ratată, deoarece plecarea mea subită ar da naștere la bănuieli și contramăsuri? Aș șterge-o numai dacă aș fi trădat. Dar dumneata nu intenționezi s-o faci. Nu-i așa?

— Bineînțeles că nu! răspunde fără prea multă chibzuială olandezul. Totuși, să nu-mi tragi chiulul!

— Ți-am spus, mâine seară îți aduc banii acasă. Ce vrei mai mult?

— Nu mi-i aduce acasă. Te rog să-i pui într-o servietă la gară, căsuța poștală numărul 295. Poftim una din chei.

— Foarte bine - aprob eu punând cheia în buzunar.

— Coboară acum în holul de la etajul doi. Cum auzi că omul de gardă a urcat sus, profită de moment și strecoară-te.

— Dar instalația de alarmă de la ușa de intrare?

— Am avut grijă, pleacă! Sau vrei să-mi distrugi nervii?

Retragerea decurge fără complicații. Cinci minute mai târziu pășesc sub stropii mărunți ai ploii care mă înviorează, pe lângă apele întunecate și adormite ale canalului. Coboară amurgul, dar este încă suficientă lumină ca să observ, în timp ce cotesc pe o ulicioară, un individ la vreo sută de metri în urma mea. Pietonii întâmplători, chiar pe o stradă pustie ca aceasta, nu sunt un fenomen supranatural. O mică verificare însă nu strică niciodată. Mă îndrept spre Kalwerstraat, unde mișuna lumea. Dacă pe individ îl interesează în mod special persoana mea, va trebui să mă ajungă la cotitură, înainte

de a intra în Kalwerstraat, altfel m-ar pierde în mulțime.

Așa se și întâmplă. O privire fugară mă convinge că necunoscutul meu tovarăș de drum nu-i vreunul din oamenii lui Evans, ci prietenul cu păr cărunt al Edithei.

Capitolul X

Când am afirmat că nu intenționez să fug, am spus purul adevăr. Deși, cum se întâmplă cu mulți oameni, și în mine se ascunde o ființă capabilă în orice moment s-o ia din loc. „Ți-ai îndeplinit misiunea, ai microfilmele în buzunar și mai mult decât atât n-ai să afli chiar dacă ai sta aici veacuri întregi. Ce mai aștepți? Să te lichideze?” - acestea sunt pe scurt reflecțiile ființei în chestiune, la prima vedere destul de logice, ceea ce nu mă împiedică să le resping, deoarece aceasta e logica fricii.

Van Alten însă nu m-a crezut. Și nici omul care în această clipă mă urmărește nu mă crede. El își închipuie probabil că mă pregătesc să întreprind cine știe ce, și vrea cu orice preț să fie la curent cu acțiunile mele, fiind probabil absolut sigur că nu bănuiesc prezența lui.

În timp ce mă strecor prin mulțimea de pe Kalwerstraat și casc gura în fața vitrinelor luminate, mă întreb ce-ar fi mai bine: să intru în snack-barul de la capătul străzii să mănânc ceva ori să mă joc de-a v-ați ascunselea cu urmăritorul meu. În cele din urmă, pasiunea sportului se dovedește mai puternică decât foamea care abia începea să mă încerce. Cotesc brusc în străduța îngustă, întunecoasă, care leagă Kalwerstraat de Rokin, mă furișez în holul primului bloc, urc scările până la primul etaj și privesc prin fereastră. Două minute mai târziu îl zăresc pe

urmăritorul meu cărunt, care privește mai întâi de după colț, apoi pornește spre Rokin.

Dacă individul cu părul cărunt nu-i plimbăreț din fire, va arunca doar o privire de-a lungul bulevardului și, nevăzându-mă, se va îndrepta spre locul unde poate îi aproape sigur că mă va dibui, la mine acasă. De aceea mă grăbesc să i-o iau înainte, ca să-l lipsesc de plăcerea de a mă întâmpina la intrare.

Mă întorc acasă, sacrificând proiectul de a cina fără vreun regret deosebit. Urc scările fără zgomot, ca să n-o deranjez pe Edith, tot fără zgomot răsucesc cheia și, manifestând o grijă exagerată, trag zăvorul. Prin fereastră pătrunde lumina felinarelor de pe stradă, lucru care îmi permite să mă dezbrac fără să aprind lumina și mă lungesc în pat, în poziția mea preferată, pentru a medita.

Acele ceasornicului se apropie de orele douăsprezece, când pe scară aud pași prudenți. De data aceasta nu mai sunt pașii nesiguri din coșmarurile mele. Ceva mai târziu, aud un ciocănit în ușă, urmat de vocea Edithei:

— Maurice!

„Ce-o mai fi vrând acum”? - mă întreb eu.

Ciocănitul se repetă mai insistent, iar chemarea răsună mai puternic:

— Maurice!

„Am auzit, ce naiba!” - îi răspund tot în gând.

— Maurice, dragă, deschide o clipă!

„Mai târziu” - răspund potrivit codului telepatiei.

Dar evident, femeia nu se află pe aceeași lungime de bioundă cu mine.

— Maurice! Mi-e rău, deschide!

Și cum nu dau niciun semn de viață, femeia apasă pe clanță. „Se miră probabil că-i ușa încuiată”…

Abia în clipa aceea îmi dau seama că Edith nu este singură. Pe coridor se aud șoapte nedeslușite. În schimb deslușesc foarte clar scârțâitul șperaclului în broască. Probabil că individul își cunoaște bine meseria deoarece

șperaclul se răsucește. Urmează o nouă apăsare pe clanță. Și o nouă dezamăgire. De data aceasta disting șoaptele de-afară:

„A tras zăvorul pe dinăuntru.”

Pauză. Apoi pașii se aud din ce în ce mai slabi și se așterne liniștea.

A doua zi dimineața, pentru orice eventualitate mă trezesc cu o oră mai devreme ca de obicei și mă grăbesc să plec. După o plimbare îndelungată, sosesc la „Zodiac” unde o găsesc pe Edith în fața micului ei birou, scriind la mașină. Niciun cuvânt în afară de un salut rece și obișnuitele replici în cadrul serviciului.

La prânz Raimann mă invită la cafenea, să vedem ce face prietenul nostru comun „domnul Martini”. După cum este de așteptat, domnul Martini se simte excelent, dar nici pistruiatul și nici eu nu suntem dispuși să consumăm cantități prea mari. Raimann vrea pur și simplu să mă informeze că s-a ivit o posibilitate neașteptată de a pleca nu în Polonia, ci în Germania răsăriteană.

— N-are nicio importanță - remarcă magistrul reclamei. Vei primi aceeași misiune, în aceleași condiții. Numai să nu dai înapoi.

— De ce aș face-o?

— Minunat. Chiar astăzi îți vor cere pașaportul pentru viză.

Golim paharele și ne despărțim, urându-ne poftă bună. În relațiile noastre planează totuși o oarecare încordare și stânjeneală, ceva parcă mai mult decât lipsa de sinceritate existentă până acum, ceva ce nu se poate exprima în cuvinte și care totuși este atât de elocvent.

Pe la orele trei, una din secretarele lui Worner vine să-mi ia pașaportul.

— Vi-l dau mâine - îi spun. Astăzi îmi trebuie să scot niște bani de la bancă.

Probabil că funcționara n-a primit instrucțiuni cum să procedeze în cazul unui asemenea răspuns, de aceea dă

din cap și iese.

„Vino mâine - bolborosesc în urma ei. Deși nu garantez că ai să mă mai găsești”. În noaptea aceasta am o întâlnire cu omul de legătură al lui Bauer și asta-i ultima mea îndatorire care mă mai reține în acest oraș. Mâine nu voi mai fi aici. Și ca să nu fiu aici, trebuie să am pașaportul în buzunar. Raimann ori se crede prea șmecher, ori socotește că a sosit ceasul când se poate acționa fără prea multe șiretlicuri.

Cu puțin înainte de sfârșitul zilei de muncă, în cabinetul meu se abate a doua vizitatoare - acea creatură drăgălașă cu numele de Dora Bosh.

— Mister Evans vă roagă, dacă aveți timp, să treceți pe la el.

Rugămintea lui mister Evans este numai o formă galantă, în dosul căreia se ascunde un ordin, de aceea, mă îndrept imediat spre cabinetul lui. Îl găsesc pe președinte împreună cu Raimann și Worner, așezați în jurul unei mese joase, încărcată din belșug cu sticle de whisky și pahare. Cum paharele sunt mult mai numeroase decât cei prezenți, am tras concluzia că va avea loc o întâlnire de afaceri.

— Ah, iată-l și pe Roland al nostru exclamă surprinzător de amical președintele. Ia un pahar, dragul meu, și stai jos o clipă.

Execut ordinul și-mi înmoi buzele în elixirul dătător de viață.

— Am spus „pentru o clipă”, deoarece am proiectat ceva… reia Evans.

— Șeful nostru are gânduri mari, precizează Raimann cu un râs aproape lipsit de naturalețe.

— Exact așa, exact… - aprobă președintele. Ce-ai zice de o mică plimbare în mijlocul naturii?

— Sunt măgulit de atenție… - dar mă tem să nu vă deranjez.

— Să ne deranjezi? ridică sprâncenele Evans. Cum o să ne deranjezi?

Apoi dintr-o dată izbucnește în hohote de râs:

— Auziți ce spune?... „Să nu ne deranjeze”... Ha, ha, ha! Nici nu-ți dai seama cât de necesar ne ești... Fără dumneata nici n-ar mai avea haz petrecerea, ha, ha, ha!

Fețele lui Worner și Raimann se schimonosesc într-un zâmbet forțat, socotind probabile că aluziile șefului sunt premature. Un asemenea gând probabil că-i trece și lui Evans prin minte, deoarece din nou serios și amical, ridicând brațele spre tavan, strigă:

— Să mergem, domnilor! Ziua de muncă a luat sfârșit!

În fața mașinilor are loc o dispută de curtoazie. Evans ține să mă urc în Rolls-Royce-ul lui, dar eu insist să mă urc în propria mea mașină, invocând niște treburi pe care le-aș avea la întoarcere.

— O, nu vă mai gândiți la întoarcere. De acum încolo sunteți în grija noastră - mă avertizează Evans, susținut de cei doi colaboratori ai lui.

La urma urmelor cedează însă și demarând cu mașina mea, urmez mașina strălucitoare de culoare neagră. Ciudat lucru. Toți cei din jurul meu se tem să n-o șterg - și Van Alten, și Edith, și căruntul, și aceștia - și nimeni nu vrea să creadă că n-am de gând s-o șterg și că, dacă aș fi intenționat acest lucru, n-aș mai fi așteptat să fiu condus sub escortă în mijlocul naturii.

Spun „sub escortă”, deoarece în oglindă văd clar o a treia mașină în spatele meu și chiar recunosc fața palidă, prelungă, cu ochelari negri, mari, a individului de la volan.

După o jumătate de oră, Rolls-Royce-ul își micșorează viteza și se oprește în fața porților mari de fier ale vilei din pădure. Porțile se deschid triumfal să facă loc celor trei mașini, apoi se închid la loc, iar noi ne continuăm drumul pe alee, în atmosfera poetică a parcului jilav în amurgul de toamnă timpurie.

Atmosfera din interiorul clădirii se dovedește ceva mai primitoare, datorită luminii puternice a policandrului mare și a sticlelor abundente ce ornează măsuța rotundă. Totuși

parcă șchiopăta ceva în buna dispoziție a anturajului. Rovolt, ca o bună gazdă, încearcă să umple paharele, dar Evans îl oprește cu un gest nerăbdător:

— Lasă asta! Mai târziu!

Și pentru că Rovolt se pregătește să se retragă, președintele adaugă, arătându-mă cu degetul:

— Dezarmează-l!

Nu-mi place să fiu percheziționat. De aceea îi întind singur revolverul, ceea ce nu-l împiedică pe animalul de Rovolt să mă pipăie în grabă pentru a se convinge că nu mai am la mine încă unul.

— Ei, și-acum să ne așezăm propune șeful.

— Și eu? întreb cu modestie.

— Bineînțeles, bineînțeles! Doar ți-am spus că ești centrul petrecerii. Stai jos și dă-i drumul! bombăne Evans, de data aceasta fără urmă de veselie.

— Cu ce să încep?

— Cu ce credeți că-i mai interesant pentru noi.

— Nu știu ce v-ar putea interesa.

— Worner, ajută-l să se orienteze asupra intereselor noastre.

— Uite ce-i, Roland - mi se adresează Worner. Indiferent de unde începi, va trebui să ne spui totul. Chiar dacă acum ai să ascunzi ceva, mai târziu te vom sili să recunoști absolut totul. Așa încât scutește-ne de întrebări și spune clar și amănunțit: cine ți-a încredințat misiunea, când și cum. De unde ai început și în ce mod ai continuat, prin cine și cu ce mijloace ai menținut legătura, ce informații ai transmis și așa mai departe… Nu ești copil și știi perfect ce fel de întrebări pot pune persoane ca noi unui om ca dumneata. Ei bine, pune-ți singur întrebările în gând și răspunde-ne cu vocea tare.

— Exact: răspunde ca la chestionar - aprobă Evans.

— Pot să aprind o țigară? întreb eu.

— Bineînțeles, numai să nu încerci să ne tragi pe sfoară - mormăie șeful. Ia de-aici…

Aprind țigara oferită și-l privesc pe președinte drept în ochi:

— Dacă doriți să fiu sincer până la capăt, va trebui să-mi acordați o întrevedere între patru ochi. Dispun de unele amănunte de natură personală pe care numai în fața dumneavoastră le pot expune.

Evans aruncă spre colaboratorii săi o privire întrebătoare. Aceștia ridică din umeri.

— Bine - aprobă președintele. Îți voi îndeplini dorința. Dar să nu-ți închipui că vei putea astfel să te strecori de-aici.

Și întorcându-se spre Rovolt îi poruncește:

— Pune la fiecare ușă câte un om de pază, iar pe terasă doi.

Și, parcă pentru a se scuza față de mine, adaugă:

— Eu personal ți-aș fi descărcat câteva gloanțe în burtă, dar toate la timpul lor.

Neacordând nicio atenție acestei lugubre promisiuni, aștept în tăcere ca Raimann, Worner și Rovolt să părăsească camera.

— Dă-i drumul! mă invită Evans, aprinzând la rândul lui o țigară și lăsându-se în fotoliu.

— Dacă bănuiți că aș fi reprezentant al vreunui centru de spionaj important, trebuie să recunosc că aveți dreptate, încep eu. În serviciul cărui spionaj sunt, pentru moment n-are importanță…

— Dimpotrivă, asta-i de-o importanță primordială - mă întrerupe șeful.

— Bine. Voi răspunde și întrebărilor dumneavoastră. Dar mai întâi ascultați-mă. Timp de un an n-am făcut nimic în domeniul misiunii mele secrete la „Zodiac”, din motive care vă sunt bine cunoscute. Abia în ultimul timp am intrat în legătură cu funcționarul arhivei dumneavoastră secrete, Van Alten. Ca rezultat al acestui contact, între noi a fost încheiată o înțelegere despre care vă poate informa, dacă nu v-a informat încă, Van Alten personal.

— N-am nicio posibilitate să aflu ceva de la Van Alten - ripostează Evans. După cum știi, răposații nu prea vorbesc.

— Nu știam.

— Ce anume? Că răposații nu vorbesc? ridică Evans din sprâncene.

Și pentru că nu-i răspund, adaugă:

— Ca în orice întreprindere serioasă, aplicăm și noi principiul: pentru muncă plătim, pentru trădare ucidem. Așa că nu contați pe ajutorul lui Van Alten și străduiți-vă să explicați totul cu cuvinte proprii.

— Fie și-așa - convin eu. Conform înțelegerii avute, Van Alten mi-a permis aseară să intru în arhivă și mi-a dat posibilitatea să fotografiez documentele secrete aflate în seif. Sunteți mulțumit?

— Când și cui ai predat negativele?

— Nu le-am predat nimănui.

— Minți! răspunde calm Evans. Aseară ați jucat o farsă oamenilor noștri, dispărând pe neașteptate din Kalwerstraat. Presupun că această farsă a avut un anumit rost…

— Un acces de zburdălnicie, nimic mai mult - îi spun. În ce privește negativele, le am la mine.

Și scoțând din buzunar câteva filme minuscule, le arăt președintelui, apoi le pun din nou în buzunar.

— Ești mai impertinent decât s-ar putea presupune, Roland - remarcă puțin surprins Evans. Și mai imprudent…

— Ba de loc! Țin la pielea mea, cum țineți și dumneavoastră.

— Rămâne de văzut. Și pentru că veni vorba, țin să te previn: singura modalitate de a te salva este să recunoști totul. Absolut totul. Orice denaturare și orice amănunt trecut sub tăcere te va costa viața. După cum știi, Van Alten a fost omul nostru până ieri. Și totuși, a dispărut. Iar dumneata n-ai fost niciodată omul nostru.

— Înțeleg aluzia - aprob eu. Dar dacă aș începe să înșir tot ce știu, ar însemna să pierdem prea mult timp. De

aceea voi începe cu ce este mai important, iar după aceea…

Evans își stinge țigara în scrumiera mare de cristal, în timp ce eu aprind alta, de astă dată dintr-ale mele.

— Mister Evans, dacă cineva dintre noi ar trebui să se gândească la salvare, acesta în primul rând sunteți dumneavoastră!

Președintele mă privește în treacăt cu ochii săi spălăciți dar nu spune nimic. O privire lipsită de expresie, cu o licărire de curiozitate îngăduitoare, abia sesizabilă.

— Sunteți șeful unui centru total și irevocabil deconspirat. Dacă aceste negative ajung sau nu în mâinile oamenilor mei este o chestiune de amănunt: important e că s-au trimis acolo unde trebuie extrem de multe informații privind activitatea de bază a firmei „Zodiac”, ca această firmă să-și mai poată continua activitatea sa pe linia spionajului.

Cufundat în fotoliul său, picior peste picior, Evans continuă să mă urmărească cu aceeași privire indiferentă

— E de prisos să vă explic că eșecul întreprinderii „Zodiac” constituie o lovitură nu numai pentru centru, ca organizație, dar și pentru dumneavoastră, ca șef al ei. Dar - și aici intenționat cobor vocea - lovitura aceasta este o nimica toată în comparație cu următoarea care vi se pregătește. Prima vă discreditează numai, a doua vă va distruge cu desăvârșire.

— Serios?… - mormăie președintele.

— Nici nu vă imaginați ce pasionant este. În ultimii câțiva ani, ca șef al întreprinderii „Zodiac” ați încheiat o serie de tranzacții mari, în două variante: una oficială, pentru a vă justifica în fața fiscului și a șefilor dumneavoastră, alta neoficială, după care în fond ați încasat banii. Din cercetările făcute până acum, această contabilitate dublă v-a permis să puneți în buzunar peste zece milioane dolari…

— Numai atât? exclamă Evans sincer surprins.

— O, nu, cu mult mai mult! Mă refer numai la documentele verificate în ultimul timp.

— Mai precis, la ce documente vă referiți?

— De exemplu la acestea - răspund eu, scoțând din buzunar rând pe rând copiile de pe negativele lui Furman-fiul.

Președintele privește sumar copiile la lumina policandrului.

— Curios, într-adevăr - răspunde el strecurând filmele în buzunar.

— Exact ca într-un film cu gangsteri - constat eu. Cred că nu vă faceți iluzii că ceea ce ați pus în buzunar este unica dintre numeroasele copii existente.

— Probabil - dă din cap Evans. Dar ce importanță are? Lucrurile acestea, după cum știți, sunt ceva obișnuit în practica comercială.

Își aprinde o țigară, îmi trimite în față o șuviță de fum și mă privește cu un oarecare interes, ca și cum ar fi vrut să se convingă dacă nu cumva voi începe să tușesc.

— Nu știu cum e în comerț, aici însă nu e vorba de comerț. „Zodiac” este o centrală de spionaj, o instituție dependentă a C.I.A. Iar bugetul firmei „Zodiac” constituie o parte din bugetul C.I.A. Prin urmare dumneavoastră v-ați însușit o sumă enormă din banii *statului,* o sumă atât de mare încât, chiar dacă întreaga dumneavoastră familie s-ar compune din generali și senatori, tot nu v-ați putea salva pielea.

— E o chestiune de principiu… bombăne Evans pe un ton indiferent.

— E o chestiune de inevitabilitate - îl corectez eu. În afară de aceasta, corupția dumneavoastră a ajuns până acolo încât, în scopul profitului personal, ați închis ochii în fața angajării unui agent străin în centrala dumneavoastră.

— Te referi la dumneata?

— Nu. Mă refer la Van Wermeskerken. Unele dintre cele mai mari profituri vă provin din tranzacții încheiate cu

întreprinderi din Republica Federală Germană și acest lucru se explică ușor, dacă se ia în considerație că ați numit director comercial la „Zodiac” pe un om al lui Gelen...

— Mai încet - rostește sec Evans. Păstrează-ți calmul!

— Și o ultimă chestiune - spun cu voce mai scăzută. Să nu vă imaginați că șefii mei se vor mulțumi să trimită șefilor dumneavoastră informații despre activitatea desfășurată. Aceste informații vor fi puse la dispoziția presei din opoziție, atât în America, cât și în Europa Occidentală. Dacă aveți puțină imaginație, vă puteți închipui și fără ajutorul meu amploarea scandalului.

— Hm! mormăie președintele. Dumneata încerci să mă înspăimânți!

— De loc. Țin numai să vă explic că situația dumneavoastră nu diferă cu mult de a mea.

— Îți mulțumesc că mă consideri egalul dumitale - constată cu răceală șeful.

— O, n-am intenția să tind spre înălțimile dumneavoastră, nici spre prosperitatea dumneavoastră materială. Dar în ce privește funcția, trebuie să vă spun că am același grad, colonele Evans, și că șefii mei țin la mine cel puțin cât țin șefii la dumneavoastră. Lovitura despre care este vorba poate fi pusă în acțiune asemenea unui revolver încărcat și numai întoarcerea mea - viu și nevătămat - poate zădărnici apăsarea pe trăgaci.

Președintele tace, cufundat în fotoliu, apoi își freacă cu vârful degetelor fruntea, de parcă și-ar masa gândurile, și pronunță încet, vorbindu-mi totuși de astă dată la plural.

— Schimbul pe care mi-l propuneți nu-i echivalent: dumneavoastră sunteți în mâinile mele, iar eu nu sunt în mâinile dumneavoastră.

— Asta numai în aparență. Sunteți în mâinile mele tot atât cât sunt și eu în mâinile dumneavoastră...

— Nu vă lăsați înșelat de iluzii - ripostează calm Evans. Fiți realist. Lovitura dumneavoastră cere timp și în ce

măsură această lovitură va avea urmări asupra mea e încă o problemă. Diferența dintre noi constă în faptul că eu sunt încă în viață și voi fi în viață încă mult timp, iar dumneavoastră, numai după un cuvânt al meu, veți trece în anturajul lui Van Alten.

— Din moment ce vedeți lucrurile astfel, înseamnă că în van au fost toate cuvintele mele - spun eu indiferent, stingând mucul țigării. Bine, pronunțați atunci cuvântul.

— Nu vă grăbiți, pentru asta e timp oricând, îmi zâmbește mașinal președintele. Mă gândeam că pentru a face schimbul echivalent, trebuie să mai adăugați ceva.

— Ce anume?

— Spre exemplu răspunsurile la întrebările puse de Worner.

Fac un semn de negație, dar șeful adăugă grăbit:

— Nu-i vorba de amănunte, ci de unele precizări inevitabile.

— Uite ce-i, colonele Evans: am impresia că ați înțeles ce reprezint și prin urmare trebuie să vă fie clar că nu veți afla de la mine nimic mai mult decât ceea ce doresc eu să vă spun.

— Da, dar și dumneavoastră trebuie să înțelegeți situația mea. Nu înseamnă că, dacă sunt șef, am puteri nelimitate. Cum vă închipuiți că vă pot da drumul sub privirile colaboratorilor mei, fără să fi aflat de la dumneavoastră esențialul?

— În ce privește esențialul, este suficient să știți că vin din partea lui Gelen, mai precis, din partea lui Bauer, deși n-am dreptul să vă spun acest lucru. Cred că versiunea aceasta e satisfăcătoare, cu atât mai mult cu cât corespunde în parte adevărului.

— Să sperăm că e satisfăcătoare - răspunde fără chef Evans.

— Cât privește eliberarea mea, oricând puteți găsi un motiv adecvat: urmărire în continuare, cursă și altele de acest gen, nu sunt eu acela care trebuie să vă învăț.

Evans tace un anumit timp, continuând să-și frece fruntea.

— Da - mormăie în cele din urmă el, parcă pentru sine. Cred că se poate aranja ceva.

După aceea mă privește atent și adăugă:

— Dar care este garanția că nu veți declanșa revolverul încărcat, dacă vom face acest gest?

— Garanția constă în practica curentă: noi nu avem niciun interes să se facă transformări la „Zodiac” și să se schimbe șefii tocmai acum când suntem la curent cu situația.

— Dar dumneavoastră veți proceda la distrugerea agenturii noastre. Deoarece nu considerați, cred, că versiunea cu Gelen o voi înghiți atât eu, cât și oamenii mei.

— Problema cu versiunea vă privește - răspund eu evaziv. Referitor la agentura din Răsărit, ea nu va fi distrusă. Cel puțin deocamdată. Dumneavoastră înțelegeți destul de bine aceste lucruri pentru a mai fi necesar să vă explic. După ce o agentură este descoperită, foarte rar este distrusă imediat. De cele mai multe ori ea este timp îndelungat supravegheată și urmărită.

— „Îndelungat”? Cât de îndelungat?

— Mai îndelungat decât vă este necesar ca să treceți la o altă muncă, retrăgându-vă în mod onorabil de la „Zodiac”. Sunteți un om cu relații, Evans, și sper că nu va fi nevoie să mă neliniștesc și de soarta dumneavoastră.

Președintele cade din nou pe gânduri, apoi pronunță pe neașteptate:

— Bine. Fie!

— Sper că acest „bine” nu înseamnă un glonte în spate la ieșirea din vilă, nici undeva mai departe?

— Nici vorbă. Aveți însă în vedere că nu sunt o societate de asigurări și că, dacă continuați să vă plimbați prin acest oraș…

— Destul, am înțeles.

Evans se ridică încet și cu o voce neașteptat de

puternică strigă:

— Rovolt!

Dinspre ușa sufrageriei apare omul cu ochelarii negri.

— Condu-l pe domnul Roland până la mașină. Are treburi urgente și e nevoit să ne părăsească.

— Revolverul… - îmi amintesc eu.

— Da, restituie-i revolverul.

Rovolt, resemnat, îmi întinde revolverul negru, cu reflexe albăstrii.

— Condu-l pe domnul prin terasă. Și fără incidente!

Evans ridică mărinimos mâna în semn de adio, iar eu, răspunzându-i la salut, pornesc după Rovolt.

Mercedes-ul se află în fața vilei. Probabil că nu spera să mă mai vadă. Aprind motorul și aștept ca Rovolt să ajungă la poartă pentru a da dispoziții să mi se deschidă. Apoi mă grăbesc să demarez, accelerez, intru în viteza a doua și ies pe poartă. Într-o frântură de secundă în șuvoiul de lumină al farurilor se conturează silueta lui Rovolt, lângă poartă. O puternică dorință de a devia ușor volanul spre a-l doborî pe acest om cu botul mașinii pune deodată stăpânire pe mine, dar reușesc să mă stăpânesc și o iau pe drumul din pădure.

„Ia te uită! S-ar zice că ești un bun creștin” - mi se pare că aud vocea lui Liubo.

„Prostii! - răspund eu. În meseria noastră nu poți face niciodată ceea ce dorești.”

„Nu m-aș mira să începi să te duci și la biserică, frățioare” - răsună din nou vocea lui Liubo.

„Prostii! - repet în gând. Ce reprezintă un Rovolt?

O unealtă măruntă a organizației. Dacă nu-i el, va fi altul. Nu cu oameni ca Rovolt ne răfuim noi.”

„Nu căuta să te justifici” - mormăie încet Liubo și eu tac, deoarece simt că într-adevăr mă justific. În realitate abia m-am abținut să nu săvârșesc ceva pe care socoteam că am dreptul să-l săvârșesc. Meseria, ce să-i faci!

Apăs mai puternic pedala pentru a înlătura tremurul

nervos ce-mi cuprinde tot corpul și Mercedes-ul se avântă cu viteză pe drumul de țară, de-a lungul câmpiei tăcute, pe același drum pe care nu de mult am mers pe jos cu Edith, când ea ofta că nu mai poate merge și își blestema tocurile înalte.

În clipa aceea însă mai mult decât la Edith mă gândeam la Van Alten. I-am dat posibilitatea să aleagă singur între salvare și pieire. Și el a ales pieirea. De ce? Din remușcare că a trădat? Dar pentru oameni ca Van Alten și chiar ca Evans această noțiune e o vorbă goală, în afară de cazul când ne-am referi la o trădare față de propriile lor interese. Van Alten pur și simplu s-a speriat. Ori poate a vrut - în ciuda prevenirii mele - să comită o trădare dublă, ca să câștige dublu. A procedat ca Arturo Conti și a avut același sfârșit. Cu deosebirea că Van Alten nu va fi imortalizat într-un reportaj senzațional ca Arturo Conti.

Ajungând la șosea, nu reușesc să cotesc, deoarece chiar acolo un idiot cu o brișcă de pe vremea lui Noe a barat drumul. Mă opresc și tocmai mă pregătesc să scot capul pe ferestruică pentru a-l binecuvânta pe nemernic, când la doi pași de mine sclipește țeava unui revolver și în ureche îmi răsună o voce suavă de femeie.

— Stinge motorul, dragă Maurice!

Alături de Mercedes, devotata mea secretară mă amenință și revolverul din mâna ei nu are deloc aspectul unei jucării.

— Ce surpriză! mă bâlbâi eu. Și ce schimbare! Nu-i așa că tot pe acest drum minunat…

— Da, dar să lăsăm amintirile - mă întrerupe Edith.

În același moment din brișcă coboară un om uscățiv care, bineînțeles, nu este altul decât căruntul, iar dumnealui de asemenea ține în mână un revolver. Fără să-mi ceară permisiunea, el se instalează pe canapeaua din spatele Mercedes-ului, amenințându-mă cu revolverul, în timp ce Edith se așează lângă mine, în față, ca să-mi țină de urât.

— Acum dă-i drumul! Aprinde motorul! îmi poruncește secretara.

— În ce direcție? întreb fără să-mi dau osteneala să execut ordinul.

— Spre Rotterdam. Și mai repede!

— Imposibil.

— Ascultă, scumpule! Ți-aș crăpa țeasta, dacă nu ne-ar lega unele amintiri comune. Te sfătuiesc totuși să nu te bizui prea mult pe sentimentele mele.

— Nu-i vorba de sentimente, ci de puțină judecată. Am treburi urgente la Amsterdam, pe care trebuie să le termin chiar în seara asta, deoarece de mâine acest oraș devine pentru mine o zonă interzisă.

— Zău? Și de ce?

— Pentru că abia acum o jumătate de oră am scăpat din vila lui Evans, și m-au avertizat că dacă încă o dată... Și așa mai departe: poți trage singură concluzia.

— Dar de ce?

— Bănuieli absurde. Indivizii ăștia, după cum știi, sunt extrem de bănuitori. De atâta timp le fac ochi dulci și totuși...

— Tu și mie mi-ai făcut ochi dulci, dar nu ți-a mers - remarcă Edith.

— Știu, și tu ești ca ei. Permite-mi măcar să trag mașina mai departe. Nu-i exclus ca oamenii lui Evans să răsară aici în orice moment.

— Dă-i drumul spre Rotterdam!

— Edith, nu mă mai amenința cu revolverul și nu mă mai enerva cu încăpățânarea ta! schimb eu tonul. Nu înțelegi că Amsterdamul e pentru mine acum tot atât de important ca și pentru tine?

Edith aruncă o privire rapidă în spatele meu, unde căruntul, tăcut, mă proptește cu revolverul și, drept răspuns, aud vocea lui joasă, cu un accent destul de pronunțat:

— Bine. Spre Amsterdam.

Aprind motorul, ies în șosea și pornesc cu viteza rațională de treizeci de kilometri pe oră.

— Nu-ți scotoci buzunarele! se răstește secretara mea.

— Țigările…

— Te servesc eu.

Fără să se sfiască, scoate din buzunarul meu pachetul Kent și tot atât de degajat îmi vâră în gură o țigară mototolită și aprinde bricheta.

— Mai dorești ceva?

— Mulțumesc.

— Puțină muzică de jaz?

— Mi-ajunge durerea de cap pricinuită de tine.

— Atunci un recital?

Edith aruncă din nou o privire fugară în spatele meu și deodată în mașină răsună propria-mi voce, deși n-am făcut niciun efort să vorbesc:

„Ajută-mi să termin mai repede”.

Și vocea lui Van Alten:

„Nu cumva ai de gând să fotografiezi totul?”

Și așa mai departe, până la sfârșit.

— Sper că înțelegi despre ce este vorba - pronunță Edith, făcând semn căruntului să oprească magnetofonul.

— Despre dolari și despre cecuri, dacă nu mă înșeală urechile.

— Nu, despre fotocopiile dosarelor. Avem nevoie de aceste fotocopii. După aceea ești liber.

— Și pentru ce vă trebuie aceste fotocopii?

— Așa. Pentru albumul familiei.

— Dar unde ai ascuns microfonul?

— L-am cusut în căptușeala hainei tale, drăguțule!

— De-aceea prietenul tău m-a pândit.

— Ai ghicit. Dar să nu intrăm în amănunte.

— Ascultă, Edith, aceste fotocopii n-au nicio valoare pentru voi.

— Asta o vom aprecia noi.

— N-aveți ce face cu aceste filme, vă spun. Ele trebuiesc

predate lui Gelen.

— În sfârșit, ești sincer. Numai că noi nu dorim ca ele să fie predate lui Gelen. E clar?

— Dar nu înțelegi că acesta e rostul jocului? Aceste fotocopii trebuie să ajungă la Gelen.

— Fiecare își face jocul conform intereselor sale…

— Dar în cazul de față interesele noastre coincid…

— N-am aceeași impresie.

— Pentru că nu știi ce știu eu, scumpă Doris Holt!

O confruntare rapidă în spatele meu, apoi vocea lui Edith:

— Ce-ai spus?

— Ce ai auzit, scumpă Doris Holt de la centrul de informații secrete al R.D.G.[4]-ului.

O nouă confruntare. De astă dată pauza o întrerup eu.

— Dintr-un moment în altul urmează să primiți informațiile respective referitoare la persoana mea. Ba poate că le-ați și primit, dar n-ați ajuns în posesia lor. Eu sunt de la centrul bulgar de contraspionaj. Așa că n-are rost să ne mai tragem pe sfoară.

— Atunci de ce vrei să predai fotocopiile astea lui Gelen?

— Pentru că dosarele sunt false. Complet false. Noi avem nevoie de dosarele autentice.

*

Vântul îmi trimite drept în spate ploaia torențială, de parcă mi-ar zvârli găleți cu apă din urmă, astfel încât până să parcurg distanța dintre ulicioara întunecoasă unde mi-am lăsat Mercedes-ul și clădirea din colț capăt aspectul unui înecat.

Este trecut de miezul nopții și în jurul meu nu se zărește nici țipenie de om. Mă strecor neobservat în holul neluminat și, pe dibuite, ținând mica boccea pe braț, găsesc cutia poștală a lui Peter Grott. Încă de dimineață

[4] Republica Democrată Germană.

mă înțelesesem cu Peter să-mi lase acolo cheia ca să mă pot servi seara de atelierul lui pentru o întâlnire galantă, departe de privirile Edithei. Și într-adevăr, găsesc cheia la locul convenit. Urc pe întuneric scările, fără zgomot, până ce ajung la mansardă.

Operațiunea proiectată, deși trebuie efectuată la o anumită altitudine deasupra nivelului mării, n-are nimic comun cu excursiile în munți sub razele mângâietoare ale soarelui de mai, iar afurisita aceasta de ploaie complică și mai mult lucrurile, deși are și părțile ei pozitive.

Desfac bocceaua la lumina slabă ce vine dinspre fereastră și, scoțând o frânghie subțire, rezistentă, îmi leg mijlocul cu unul din capetele ei. Celălalt capăt al frânghiei este prevăzut cu un cârlig lat, înfășurat cu cârpe pentru a nu face zgomot atunci când va fi aruncat. Apoi vâr în buzunar sculele necesare, pun deasupra mesei un scaun, mă urc în vârful acestei arhitecturi improvizate și ies prin fereastra mansardei pe acoperiș.

Torentul care se revarsă asupra mea este atât de puternic încât mă grăbesc să las geamul ca să nu transform atelierul lui Peter într-un acvariu. Mă aflu la poalele a două acoperișuri în pantă, lipite unul de altul. Urmează să traversez șase acoperișuri de acest fel până să ajung la faimosul acoperiș al etajului patru din capătul cvartalului. Arunc cârligul spre creasta acoperișului vecin și, bineînțeles, nu nimeresc. „Nu-i nimic, noaptea e a noastră și, îndeobște, nu-s eu stăpânul timpului urât?” îmi spun eu și repet aruncarea. După două-trei încercări reușesc în sfârșit. Încep să mă cațăr pas cu pas pe acoperișul lunecos. Acoperișul nu este numai alunecos, dar și extrem de abrupt, iar în clipa aceea mi se pare și mai abrupt sub rafalele vântului și a ploii, care parcă s-au înțeles să mă doboare jos, pe chei.

Atingând creasta și rezistând tentației de a mă odihni o clipă, încep să cobor de partea cealaltă. Dar coborâșul se dovedește mai neplăcut decât urcușul, deoarece trebuie să

mă las pe spate. Întunericul nopții este ca de mormânt. Treptat mă acomodez totuși cu acest întuneric atât cât să disting țiglele pe care calc. Când ajung la marginea acoperișului, mâinile și picioarele îmi tremură din cauza încordării.

Mă sprijin puțin de jgheabul acoperișului, ca să dau răgaz mușchilor să se mai relaxeze. Ca să mă simt liber în mișcări, am lăsat impermeabilul în atelier, așa că sunt ud până la piele. Dar tocmai de aceea ploaia nu-mi mai face nicio impresie. Luându-mi avânt, arunc cârligul spre următoarea creastă. E inutil să precizez că nici de data aceasta nu nimeresc. „Strașnică vreme pentru asemenea exerciții!” mormăi eu și din nou arunc cârligul. Începea cucerirea celui de-al doilea acoperiș.

A trecut mai bine de o oră, când, în sfârșit, cu palmele jupuite de frânghie și cu picioarele tremurând de oboseală, ajung la ultima clădire. Streașină ei se află la două palme deasupra capului meu, așa că aici alpinismul îmi răpește și mai mult timp. În cele din urmă reușesc să mă cațăr până la ferestruica podului. Este acoperită cu un capac de fier, iar pe deasupra, pentru o mai mare siguranță, a fost montat un alt capac cu gratii. Presupun că atingerea acestor utilaje în condiții normale ar fi făcut ca instalația de alarmă să declanșeze un sunet infernal în toată clădirea. Dar condițiile nu sunt întru totul normale, deoarece după-amiază am reușit la timp să blochez butonul întrerupător al aparaturii aflate sub biroul Dorei Bosh.

În momentul în care încerc să smulg gratiile, folosind uneltele insuficiente de care dispun, pentru întâia oară înțeleg, nu în sens figurativ ci la propriu, cât de frumos e timpul mohorât. Nu știu de când e făcut acest blindaj, dar ploile dese de la Amsterdam și umezeala permanentă au ros îndeajuns gratiile și balamalele ferestruicii, ca să reușesc totuși să le desprind.

În pod domnește un întuneric deplin. Trag la loc capacul și aprind lanterna de buzunar. Podul cufundat în praf și

funingine este atât de scund, încât nu pot merge decât aplecat. Chepengul spre etajul de dedesubt nu-i bătut în cuie, cum afirma Van Alten, ci numai zăvorât. Dar chiar de-ar fi fost pironit tot nu m-aș fi descurajat. Pentru a nu cădea cumva chepengul în momentul deschiderii și pentru a asigura apoi închiderea lui, îi înșurubez în partea de sus un mâner pregătit mai dinainte și abia după aceea îl desfac încet și atent. La lumina lanternei disting un fel de coridor fără ferestre. Agăț cârligul frânghiei de marginea deschizăturii și-mi dau drumul ușor în coridor. Două uși. Cea dinspre toaletă nu mă interesează. A doua este încuiată, dar sculele pentru ce au fost născocite, dacă nu tocmai pentru asemenea cazuri?

Iată-mă în camera secretă - luminată puternic și pustie - în fundul căreia zăresc seiful. Pentru o mai mare eleganță, îmi pun mănușile subțiri, confecționate din material plastic… Cheile intră în acțiune. Procurându-mi aceste chei, mai bine să nu ne mai amintim la ce preț, Furman-fiul dovedise că în domeniul cercetărilor și urmăririlor particulare nu-i mai prejos de Furman-tatăl. El a reușit nu numai să descopere firma de la care a fost cumpărat seiful, dar și să obțină o dublură a cheilor. Nu mă îndoiesc că bătrânul Furman-fiul ar fi aflat chiar și combinația, dacă n-ar fi fost păstrată personal de patronul firmei. Acum însă combinația îmi este cunoscută, și încep cu răbdare să forțez seiful: trei intervale libere - M - două intervale libere - O - un interval liber și așa mai departe până ce încet dar clar un țăcănit mă previne că seiful inaccesibil al tainelor „Zodiac”-ului e pe cale să se deschidă.

Scot dosarele - cele adevărate - și trec la acțiune. Informațiile cu privire la diferiți agenți sunt grupate sub doi indici. Una dintre rețele acționează permanent, cealaltă reprezintă rezerva, prevăzută să intre în acțiune în împrejurări extreme, în caz de război. Rețele întinse, urzite ani de-a rândul, care se întind până departe. De aceea seiful întreprinderii „Zodiac” s-a dovedit atât de

inaccesibil. De aceea pentru a pătrunde aici a trebuit să aștept atât de mult.

Când termin cu fotografiatul e trecut de ora trei, și de aici încolo mai am atâtea treburi. Va trebui să fac să dispară toate urmele vizibile și invizibile, să prind chepengul la locul lui și să fac calea întoarsă pe acoperișuri, ca să nu mai spun că, până în zori, negativele trebuiesc depuse la loc sigur.

Ultimul lucru pe care îmi amintesc că l-am făcut atunci după o noapte de nesomn și oboseală, e că am șters apa pătrunsă în atelierul lui Peter, ca puțin mai târziu să pipăi cu mâinile zdrelite dar cu mintea trează sticlele de whisky din bufet.

Toate acestea s-au întâmplat în noaptea aceea ploioasă, după ce l-am vizitat pe Van Alten în locuința lui de pe șlep.

*

Este încă noapte când, în cele din urmă, împreună cu Edith urcăm în mașină și pornim spre Eindhoven. Necunoscutul cu părul cărunt a dispărut. Acest om a fost în tot acest timp atât de tăcut și atât de ireal, încât l-aș fi crezut rodul imaginației mele, dacă n-aș fi simțit parcă și-acum în spate țeava revolverului.

Pe șosea, lumina fluorescentă își aruncă razele gălbui. Și atât în lumina aceasta, cât și în siluetele nedeslușite ale caselor de la periferie, există ceva apăsător, mai ales că le privesc după o noapte de nesomn. Negativele destinate lui Bauer, au fost predate cu o oră mai înainte omului de legătură. Nu mai am ce căuta în acest oraș, afară doar de-aș dori să primesc vreun glonte în spate.

— Când mă gândesc că dacă am fi luat avionul am fi fost acasă înainte de prânz… oftează Edith.

— Nu te mai gândi la asta, dacă îți face atâta sânge rău. E bine să știi că drumul cel mai scurt nu-i și cel mai rapid. Inconvenientul călătoriei cu avionul e că pretinde o serie

de formalități și în special înregistrarea numelui.

— Dar călătoria aceasta lungă cu trenul…

— O călătorie lungă înseamnă un somn lung. Abia aștept o asemenea călătorie.

De la Eindhoven atât eu, cât și Edith urma să luăm trenul. Doi călători necunoscuți, într-o gară necunoscută fiecare urcându-se în trenul lui și pornind în direcții diferite. Anonim și plicticos, dar cât se poate de practic, deoarece oricât de atent aș fi urzit combinația, nu puteam să uit că din clipa în care nu mai posedam negativele, nu mai dispuneam de nicio apărare sigură. Printre altele, Evans m-a lăsat în libertate tocmai ca să pot preda negativele. Astfel a și justificat colegilor săi eliberarea mea surprinzătoare. O dată ce adversarul, într-un fel sau altul, a pătruns la „Zodiac”, unica acțiune de apărare era ca acest adversar să fie indus în eroare, orientat fiind pe pista dosarelor false.

— Nu cred totuși că l-ai convins pe Evans că negativele vor ajunge la Gelen și nu în altă parte - remarcă Edith.

Partea negativă a unei legături de lungă durată e că persoana respectivă începe să-ți ghicească gândurile. Iată de ce oamenii ca noi trebuie să evite legăturile de durată.

— Bineînțeles - răspund eu. Dacă era vorba de Gelen, șeful n-ar fi pierdut timp să fabrice cu atâta grijă documentele false. Fac prinsoare că aceste dosare sunt numai parțial false. În ele figurează nume de oameni care există în realitate, cu care americanii probabil și-au încercat norocul, dar fără succes, și care acum nu strică să fie supuși unei supravegheri și unei suspiciuni inutile, tocmai pentru ca adevărații agenți să-și continue nestingheriți activitatea.

Ultimele case de la periferia Amsterdamului rămân în urmă și dintr-o dată în jurul nostru întunericul se îndesește de parcă noaptea de-abia ar începe. Lumina fluorescentă a dispărut. Apăs mai energic pe pedală și Mercedes-ul se îndreaptă cu viteză pe fâșia de lumină a farurilor.

— Prin urmare Evans ar trebui să fie mulțumit - spune nedeslușit Edith.

— De fapt din aventura asta toți am ieșit mulțumiți! Evans e mulțumit că și-a salvat reputația și averea, americanii că ne-au strecurat informații care ne vor da numai bătaie de cap și deziluzii, Bauer că a reușit, prin mine, să pătrundă până la arhiva secretă și că a descoperit un secret care nu-i dădea pace… Dar mai straniu este că și noi doi ar trebui să fim mulțumiți. O asemenea întâmplare încâlcită din care toți ies mulțumiți, e ceva foarte rar în zilele noastre…

— În ce mă privește, nu văd ce motiv aș avea să fiu mulțumită.

— Lasă asta! Știi prea bine că fără tine în unele momente decisive… dar mai bine să ne economisim complimentele. Detest momentul când trebuie să ne înșirăm fiecare meritele…

— Nu-i vorba de merite - mă întrerupe Edith. Nu-mi pot ierta că m-am lăsat dusă de nas atâta timp.

— Mustrări de conștiința inutile. Plăcerea a fost reciprocă.

La orizont în fața noastră apare o fâșie luminoasă.

— Va fi o zi frumoasă - afirm eu, ca să schimb subiectul.

— Cu siguranță. Am impresia că de îndată ce vom părăsi noi aceste meleaguri va înceta și ploaia.

— Mă îndoiesc. Timpul în țara asta e atât de mizerabil încât nici absența noastră n-ar putea să-l influențeze.

— Jinduiesc după puțin soare… Un soare cald și un cer cu adevărat albastru.

— Ai uitat cântecul?…

— O, cântecul!… N-ai dorit vreodată să nimerești într-un oraș luminos, într-un oraș liniștit, vara, și să pornești să te plimbi pe străzi fără să te prefaci că te plimbi, ci să te plimbi cu adevărat, senin și liniștit, fără să te gândești la microfoane, la ochi care te pândesc… și la cursele care ți se întind.

— Nu - spun eu. O asemenea prostie nu mi-a trecut niciodată prin cap.

— Cu alte cuvinte, meseria te-a schilodit de tot.

— Poate. Dar în lumea asta, a atâtor schilozi, infirmitatea mea nu prea bate la ochi.

— Te-ai dezobișnuit într-atâta să te miști nestingherit și să vorbești liber, încât nu mai simți nevoia unor asemenea lucruri.

— Greșești. Eu vorbesc destul de liber, numai că în gând. Discut cu șefii mei, discut cu mine însumi, stau de vorbă și cu prietenii morți.

Ea se pregătește să constate ceva, dar renunță. Tac și eu. Ce rost mai are să vorbim când nu ne spunem nimic? Adică nimic din ceea ce probabil am fi spus dacă n-am fi fost obișnuiți să înfrânăm sentimentele. Straniu, dar în timp ce ne mințeam reciproc în privința unor anumite lucruri, abia că eram mai sinceri, deoarece atunci sinceritatea făcea parte din joc. Iar acum dintr-o dată iată-ne stăpâniți de-o stânjeneală tăinuită și de rețineri, de ceva searbăd și respingător, ca orice poză studiată.

Cerul începe să se lumineze treptat, fără nori și de un albastru compact, asemenea porțelanului albastru de Delft. Ziua va fi într-adevăr frumoasă. Dar ce importanță are?

În zori Mercedes-ul intră pe străzile pustii ale Eindhovenului. Abandonez mașina după un colț. Așa i-a fost destinul, să rămână orfană. Autoturismele părăsite însă, spre deosebire de oameni, nu rămân prea mult timp singure. Deschid ușa tovarășei mele de drum, iau cele două valize și ne îndreptăm spre peronul gării. Trenul ei pleacă peste o oră. Al meu ceva mai târziu. Gara este un fel de hangar lung de oțel, prin care suflă îngrozitor vântul, și după ce cumpărăm biletele, ne abatem pe la bufetul gării ca să ne încălzim și să luăm o gustare. Timpul se rostogolește încet, iar noi, repetând comanda, îndrugăm verzi și uscate, ca să ne treacă timpul mai ușor.

În cele din urmă trenul ei sosește. O instalez într-un

compartiment liber și tocmai când mă gândeam ce voi face încă zece minute, cât va sta trenul, în acest compartiment gol, Edith mă scoate din încurcătură coborând cu mine pe peron. Aprind țigara și-i întind și Edithei pachetul, dar ea refuză și-atunci pun pachetul la loc în buzunar. Între noi se așterne din nou tăcerea. Eu mă las când pe un picior când pe celălalt, deoarece îmi este frig și n-am ce face altceva, până ce Edith curmă brusc tăcerea:

— Când mă gândesc că nu ne vom mai vedea niciodată, Maurice…

Continuă să-mi spună Maurice, iar eu ei Edith. Știm foarte bine că numele acestea sunt născocite, dar ne-am deprins cu ele și ne-am obișnuit să trăim viața unor oameni născociți. În fond ce-i născocit și ce-i adevărat? Totul e atât de confuz!

— N-o să ne mai vedem? De ce să nu ne vedem? Unde scrie asta?

Ea nu răspunde, pentru că se gândește la altceva sau poate pentru că nu vrea să contrazică un nepăsător ca mine.

— Îți amintești de seara aceea… când m-ai înduioșat până la lacrimi cu pomul de iarnă?

Îngaim ceva în genul unei afirmații.

— Dar seara când am călătorit cu bicicleta?

— Bineînțeles.

— Dar noaptea când m-ai sărutat lângă pod?

— Da - spun eu. Ploua îngrozitor.

— Ești imposibil!

— Nu eu. Întreaga noastră poveste. O poveste imposibilă. Ia-o drept născocire. Așa va fi mai bine.

— Dar nu-i o născocire. Nu vreau să fie o născocire.

— Ce dorești tu și ce doresc eu…

De undeva, din direcția locomotivei se aude un șuierat. Edith face doi pași spre vagon, fără să-și desprindă ochii de la mine. Pare cu totul deprimată și eu rămân surprins că observ acest lucru abia acum.

„Nu sta ca un buștean! îmi spun. Nu vezi cât e de deprimată? Și ce dacă-i deprimată? Poate că și eu sunt deprimat, dar nimeni nu m-a trimis aici să-mi revărs sentimentele. Toată povestea asta n-are niciun rost. Cel mai bun lucru ar fi să închizi ochii, ca la dentist, până trec cele zece secunde critice…”

Așa e mai bine. Și totuși, aș vrea să-i spun un ultim cuvânt de adio, dar ca să-l spun ar trebui să fac mai întâi doi pași și s-o îmbrățișez pe Edith, iar lucruri ca „adio, fata mea”, nu trebuiesc spuse în văzul lumii. Și iată că ne îmbrățișăm spontan, la început mai reținut, apoi nebunește. Îi răvășesc părul rebel, castaniu, simțind pe obraz mângâierea buzelor dragi, iar îmbrățișarea noastră este tot mai înfrigurată. De fapt nu mai este o îmbrățișare, ci un fior al disperării și dintr-o dată, prostindu-ne ca niște oameni normali, o sărut cu aceeași pasiune ca în seara aceea ploioasă, deși s-ar spune că lucrurile frumoase nu se repetă. Trenul s-a urnit din loc și Edith, reușind să se urce abia în următorul vagon, continuă să stea pe scară și să mă privească, iar eu mă uit în urma trenului cu ochii înroșiți de nesomn și vânt. Am mai rămas încă mult timp așa, după ce trenul a dispărut, scrutând fără rost depărtarea… Dumnezeu știe ce mai aștept - un călător necunoscut, într-o gară necunoscută, în țara aceasta străină, ploioasă…

C U P R I N S

Capitolul I.....5
Capitolul II.....29
Capitolul III.....53
Capitolul IV.....85
Capitolul V.....109
Capitolul VI.....143
Capitolul VII.....171
Capitolul VIII.....210
Capitolul IX.....234
Capitolul X.....257